

OP Yrityspankki Oyj:n
toimintakertomus ja
tilinpäätös 2020

Sisällysluettelo

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 2020	5
OP Yrityspankki Oyj:n avainlukuja	6
Toimintaympäristö	7
Konsernin tulos	8
OP Yrityspankin toimenpiteet koronaviruskriisissä (COVID-19)	9
Tilikauden keskeiset tapahtumat	10
Yritysvastuu	10
Konsernin vakavaraisuus	11
Riskiasema	12
Segmenttien tulos	16
Yrityspankki	16
Vakuutus	18
Muu toiminta	20
Palvelukehittäminen	22
Konsernin rakennejärjestelyt	22
Hallinnointi ja johto	22
Henkilöstö ja palkitseminen	22
Yhteisvastuu	22
Talletussuojarahaston ja sijoittajien korvausrahaston suoja	23
Hallituksen esitys voitonjaosta	23
Vuoden 2021 näkymät	23
Keskeiset tuloslaskelma- ja tase-erät	24
Tulos vuosineljänneksittäin	25
Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut	25
Tunnuslukujen laskentakaavat	26
Vakavaraisuustaulukot	29
KONSERNITILINPÄÄTÖS (IFRS)	31
Konsernin tuloslaskelma	31
Konsernin laaja tuloslaskelma	32
Konsernitase	33
Konsernin oman pääoman muutoslaskelma	34
Konsernin rahavirtalaskelma	35
Segmenttiraportointi	37
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot	40
Liite 1. OP Yrityspankki -konsernin tilinpäätöksen laatimisperiaatteet	42
Liite 2. OP Yrityspankki -konsernin riskienhallinnan periaatteet	64
Liite 3. Tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden ja esittämisen muutokset	75
TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT	76
Liite 4. Korkokate	76
Liite 5. Vakuutuskate	77
Liite 6. Nettopalkkiotuotot	77
Liite 7. Sijoitustoiminnan nettotuotot	79
Liite 8. Liiketoiminnan muut tuotot	80
Liite 9. Henkilöstökulut	80
Liite 10. Poistot ja arvonalentumiset	83
Liite 11. Liiketoiminnan muut kulut	83
Liite 12. Saamisten arvonalentumiset	84
Liite 13. Väliaikainen poikkeusmenettely (overlay approach)	84
Liite 14. Tuloverot	84
VAROJA KOSKEVAT LIITETIEDOT	85
Liite 15. Käteiset varat	85
Liite 16. Saamiset luottolaitoksilta	85
Liite 17. Johdannaisopimukset	85
Liite 18. Saamiset asiakkailta	86
Liite 19. Sijoitusomaisuus	86
Liite 20. Pääomaosuusmenetelmällä käsiteltävät sijoitukset	87
Liite 21. Aineettomat hyödykkeet	88
Liite 22. Aineelliset hyödykkeet	90
Liite 23. Vuokrasopimukset	91
Liite 24. Muut varat	92
Liite 25. Verosaamiset ja -velat	93

VELKOJA JA OMAA PÄÄOMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT	94
Liite 26. Velat luottolaitoksille	94
Liite 27. Johdannaissopimukset	94
Liite 28. Velat asiakkaille	95
Liite 29. Vakuutusvelka	96
Liite 30. Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	100
Liite 31. Varaukset ja muut velat	105
Liite 32. Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	110
Liite 33. Oma pääoma	112
MUUT TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT	114
Liite 34. Annetut vakuudet	114
Liite 35. Saadut rahoitusvakuudet	114
Liite 36. Rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelu	114
Liite 37. Toistuvasti käypään arvoon arvostettujen erien ryhmittely arvostusmenetelmän mukaisesti	116
Liite 38. Saamisten ja saamistodistusten tappiota koskeva vähennyserä	122
VASTUUSITOIMUKSIA JA JOHDANNAISIA KOSKEVAT LIITETIEDOT	136
Liite 39. Taseen ulkopuoliset sitoumukset	136
Liite 40. Ehdolliset velat ja varat	136
Liite 41. Johdannaissopimukset	136
Liite 42. Rahoitusvarat ja -velat, jotka on vähennetty toisistaan tai joita koskee toimeenpantavissa oleva yleinen nettoutusjärjestely	142
RISKIENHALLINNAN LIITETIEDOT	144
Liite 43. OP Yrityspankki -konsernin vastuiden maajakauma	144
YRITYSPANKKITOIMINNAN JA MUUN TOIMINNAN RISKIASEMA.....	146
Liite 44. Luottotappioiden ja arvonalentumisten kehitys	146
Liite 45. Saadut vakuudet vakuuslajeittain	146
Liite 46. Varainhankinnan rakenne	146
Liite 47. Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteettijakauma jäljellä olevan juoksuajan mukaan	147
Liite 48. Likviditeettireservi	148
Liite 49. Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteetit erääntymisen tai uudelleenhinnoittelun mukaan	149
Liite 50. Korko- ja markkinariskin herkkyyshanalyysi	150
VAKUUTUSTOIMINNAN RISKIASEMA.....	151
Liite 51. Vahinkovakuutustoiminnan riskiherkkyys	151
Liite 52. Vahinkovakuutuksen vakuutusmaksutulon ja vakuutusmäärien luokkajakaumia	151
Liite 53. Vahinkovakuutuksen suurvahinkojen kehitys	152
Liite 54. Vahinkovakuutuksen vakuutusliikkeen kannattavuus	153
Liite 55. Vahinkovakuutuksen vakuutusvelan luonnetta kuvaavia tietoja	153
Liite 56. Vahinkovakuutuksen vakuutusvelan arvioitu maturiteettijakauma	154
Liite 57. Vahinkovakuutuksen sijoitusten jakauma	154
Liite 58. Vahinkovakuutuksen sijoitusriskien herkkyyshanalyysi	155
Liite 59. Vahinkovakuutuksen korkosijoitusten riskiasema	155
Liite 60. Vahinkovakuutuksen sijoitusten valuuttariski	156
Liite 61. Vahinkovakuutuksen sijoitusten vastapuoliriski	156
MUUT LIITETIEDOT	157
Liite 62. Omistukset tytäryrityksissä, strukturoiduissa yhteisöissä sekä yhteisissä toiminnoissa	157
Liite 63. Lähipiiritapahtumat	161
Liite 64. Tilinpäätöspäivän jälkeiset tapahtumat	163
EMOYHTIÖN TILINPÄÄTÖS (FAS).....	164
Emoyhtiön tuloslaskelma	164
Emoyhtiön tase	165
Emoyhtiön rahavirtalaskelma	167
Laatimisperiaatteet	169
Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot, FAS	182

TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT	183
Liite 1. Korkotuotot ja -kulut	183
Liite 2. Leasingtoiminnan nettotuotot	183
Liite 3. Tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista	183
Liite 4. Palkkiotuotot ja -kulut	184
Liite 5. Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot	185
Liite 6. Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattujen rahoitusvarojen nettotuotot	185
Liite 7. Suojauslaskennan nettotulos	185
Liite 8. Liiketoiminnan muut tuotot	186
Liite 9. Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	186
Liite 10. Liiketoiminnan muut kulut	186
Liite 11. Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenuun kirjatusta rahoitusvaroista, taseen ulkopuolisista sitoumuksista sekä muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot sekä arvonalentumistappiot	187
Liite 12. Tuotot, liikevoitto sekä varat ja velat liiketoiminta-alueittain	187
TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT	188
Liite 13. Saamiset luottolaitoksilta	188
Liite 14. Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	188
Liite 15. Rahoitusleasingosimuksin vuokralle annettu omaisuus	188
Liite 16. Saamistodistukset	189
Liite 17. Tappiota koskeva vähennyserä	190
Liite 18. Osakkeet ja osuudet	191
Liite 19. Johdannaisosimukset	192
Liite 20. Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet ja muutokset tilikauden aikana	194
Liite 21. Muut varat	195
Liite 22. Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	196
Liite 23. Laskennalliset verosaamiset ja -velat	196
Liite 24. Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	197
Liite 25. Muut velat	197
Liite 26. Pakolliset varaukset	197
Liite 27. Siirtovelat ja saadut ennakot	197
Liite 28. Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	198
Liite 29. Oma pääoma	199
Liite 30. Sidottu ja vapaa oma pääoma sekä jakokelpoiset varat	200
Liite 31. Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteettijakauma jäljellä olevan juoksuajan mukaan	200
Liite 32. Taseen luokittelu	201
Liite 33. Käypään arvoon arvostettujen rahoitusinstrumenttien ryhmittely arvostusmenetelmän mukaisesti	202
Liite 34. Koti- ja ulkomaanrahan määräiset omaisuus- ja velkaerät	203
MUUT LIITETIEDOT	204
Liite 35. Muuttuva palkitseminen	204
Liite 36. Annetut vakuudet	205
Liite 37. Eläkevastuut	205
Liite 38. Rahoitusleasing ja muut vuokravastuut	205
Liite 39. Taseen ulkopuoliset sitoumukset	206
Liite 40. Muut vastuusitoumukset ja vastuut tilikauden päättyessä	206
Liite 41. Henkilöstö ja toimitusten jäsenet sekä lähipiiri	207
Liite 42. Omistukset muissa yrityksissä	208
Liite 43. Maakohtaiset tiedot	208
Liite 44. Notariaattitoiminta	209
Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen ja allekirjoitukset sekä tilinpäätösmerkintä	210
Tilintarkastuskertomus	212

Hallituksen toimintakertomus vuodelta 2020

Tulos ennen veroja 1–12/2020	Korkokate 1–12/2020	Vakuutuskate 1–12/2020	CET1- vakavaraisuus 31.12.2020
529 milj. €	+10 %	+38 %	15,1 %

- **Konsernin** tulos ennen veroja kasvoi 529 miljoonaan euroon (412). Vakuutuskate kasvoi 38 prosenttia 555 miljoonaan euroon (402) ja korkokate 10 prosenttia 325 miljoonaan euroon (295). Lakisääteisen työeläketurvan loppuosan siirto Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmariselle vuoden 2020 lopussa laski konsernin ja Vakuutus-segmentin eläkekuluja 85 miljoonaa euroa. Ilman eläkevastuun siirron vaikutusta kulut kasvoivat 1 prosentin 641 miljoonaan euroon. Konsernin tulosta heikensi sijoitustoiminnan tuottojen lasku 41 prosenttia 228 miljoonaan euroon (384).
- **Yrityspankin** tulos ennen veroja kasvoi 15 prosenttia 301 miljoonaan euroon (262). Sijoitustoiminnan nettotuotot kasvoivat 22 prosenttia 140 miljoonaan euroon (115) ja korkokate 3 prosenttia 395 miljoonaan euroon (383). Yrityspankin tulosta heikensi kulujen kasvu 231 miljoonaan euroon (220). Saamisten arvonalentumiset olivat 53 miljoonaa euroa (51). Luottokanta kasvoi vuodessa 1 prosentin 24,0 miljardiin euroon (23,7).
- **Vakuutuksen** tulos ennen veroja kasvoi 44 prosenttia 288 miljoonaan euroon (200). Vakuutuskate kasvoi 38 prosenttia 556 miljoonaan euroon (402). Vakuutusvelan diskonttokoron lasku kasvatti vahinkovakuutuksen korvauskuluja 45 miljoonaa euroa (136). Tuotot sijoitustoiminnasta laskivat 69 prosenttia ja olivat 75 miljoonaa euroa (242). Operatiivinen yhdistetty kulusuhde parani 87,8 prosenttiin (92,7).
- **Muun toiminnan** tulos ennen veroja oli -58 miljoonaa euroa (-50). Maksuvalmius säilyi hyvänä koronaviruksesta huolimatta.
- **Konsernin** CET1-vakavaraisuus oli 15,1 prosenttia (14,9).

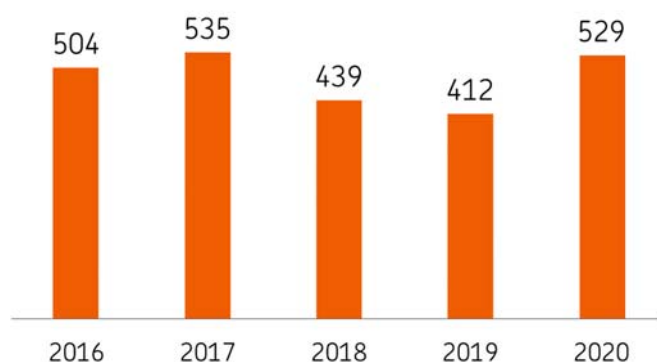
OP Yrityspankki Oyj:n avainlukuja

Tulos ennen veroja, milj. €	1-12/2020	1-12/2019	Muutos, %
Yrityspankki	301	262	14,5
Vakuutus	288	200	44,3
Muu toiminta	-58	-50	-
Konserni yhteensä	529	412	28,5
Oman pääoman tuotto (ROE), %	9,2	7,8	1,4*
Koko pääoman tuotto (ROA), %	0,55	0,49	0,06*
	31.12.2020	31.12.2019	Muutos, %
CET1-vakavaraisuus, %	15,1	14,9	0,1*
Luottokanta, milj. €	24 485	23 829	2,8
Talletukset, milj. €	13 300	11 103	19,8
Järjestämättömät saamiset luotto- ja takauskannasta, %	1,1	0,5	0,5*
Saamisten arvonalentumiset luotto- ja takauskannasta, %	0,20	0,19	0,01*

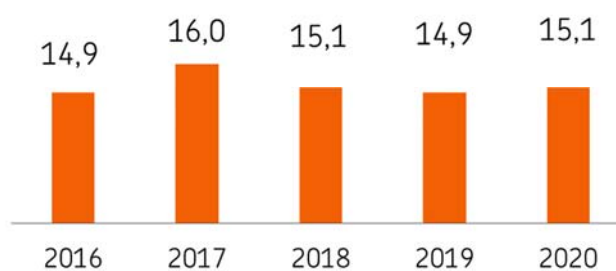
Tuloksen vertailulukuna on käytetty vuoden 2019 vastaavien jaksojen lukuja. Tase- ja muiden poikkileikkaustyyppisten erien vertailulukuna on käytetty vuoden 2019 lopun tilannetta, ellei toisin mainita.

* Suhdeluvun muutos

Tulos ennen veroja, milj. €

Ydinvakavaraisuussuhde (CET1), %

Toimintaympäristö

Koronapandemia koetteli maailmantaloutta pahoin vuonna 2020. Kevään jyrkän pudotuksen jälkeen talous alkoi toipua kesällä, mutta pandemian toisen aallon seurauksena elpyminen hidastui vuoden lopulla uudelleen. Talous kuitenkin kärsi tartuntojen lisääntymisestä huomattavasti vähemmän kuin keväällä.

Rahoitusmarkkinat toipuivat keskuspankkien tuella nopeasti kevään kriisistä. Osakekurssit ovat nousseet rokotusten ja talouspoliittisen elvytyksen tuoman optimismin myötä. Elvyttävä talouspolitiikka ja odotukset talouden elpymisestä heijastuivat vuoden lopulla laajalti myös muihin sijoituksiin.

Euroopan keskuspankki pidensi elvyttäviä rahapolitiittisia toimiaan joulukuussa ja samalla korosti, että ohjauskorot säilyvät pitkään matalina. Markkinakorot ovat säilyneet kauttaaltaan matalina.

Euroaluetta maltillisemman notkahduksen jälkeen Suomen talous kääntyi kasvuun kolmannella vuosineljänneksellä muun euroalueen tavoin. Talouden elpyminen hidastui mutta ei täysin pysähtynyt vuoden viimeisellä neljänneksellä.

Taantuma on koetellut taloutta epätasaisesti. Vaikeudet ovat kohdistuneet osaan koronapandemiasta kärsivistä aloista, kuten matkailu- ja ravintolapalveluihin. Muutoin kotitalouksien ja yritysten taloudellinen tilanne oli loppuvuonna laajalti hyvä. Asuntomarkkinat piristyivät loppuvuonna, ja pandemian aiheuttama notkahdus jäi lyhyeksi.

Koronapandemia pitää yhä yllä epävarmuutta talouden näkymistä. Rokotusten edetessä talous voi jatkaa elpymistä. Korkoympäristö säilyy kuitenkin euroalueella yhä matalana.

Pankkitoiminnassa koronapandemia näkyi sekä luottojen että talletusten kasvun voimistumisena. Lainakasvu oli korkeimmillaan huhti- ja toukokuussa 6,8 prosenttia vuodessa, joulukuussa 4,6 prosenttia. Yrityslainakasvu joulukuun lopussa oli 6,7 prosenttia ja kotitalouksien lainakasvu 3,3 prosenttia. Kevään voimistuneen lainakasvun taustalla olivat yritykset ja julkisyhteisöt. Kotitalouslainoissa kulutusluottojen kasvun hidastumista tasapainotti vahvistunut asuntolainakasvu. Asuntolainakasvu oli joulukuussa 3,3 prosenttia, kun se oli vuoden alussa 2,6 prosenttia. Asuntoluottojen nostot vähenivät selvästi keväällä, mutta lyhennysvapaat pitivät kannan kasvussa. Asuntoluottojen nostot lisääntyivät loppuvuoden aikana.

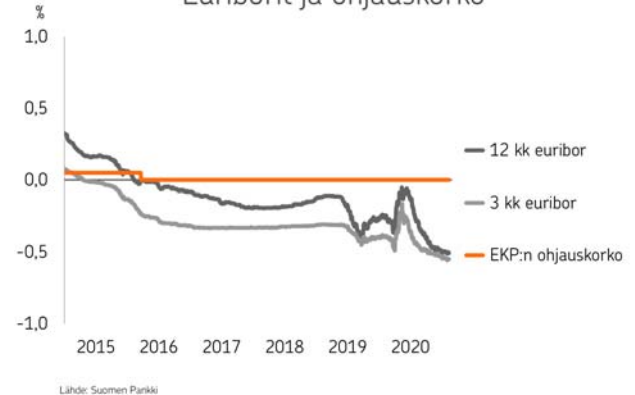
Talletusten kasvu oli vuonna 2020 poikkeuksellisella tasolla. Talletuskannan kasvu laantui vuoden loppua kohti kesän huipusta, 16,8 prosenttia, ja oli joulukuussa 14,8 prosenttia. Yritystalletukset kasvoivat joulukuussa 20,1 prosenttia ja kotitaloustalletukset 8,5 prosenttia.

Suomeen rekisteröityjen sijoitusrahastojen arvo nousi vuoden 2020 aikana 7,5 miljardilla eurolla 132,2 miljardiin euroon. Noususta 6,3 miljardia aiheutui positiivisesta arvomuutoksesta, joka oli peräisin kevään koronashokin jälkeen alkaneesta pörssikurssien voimakkaasta noususta.

Vakuutusyhtiöiden sijoitustoimintaa ovat vaikeuttaneet matala korkotas ja volatiili osakemarkkina. Taloudellisen aktiviteetin lasku vähensi vahinkojen määrää keväällä, mutta pandemian

pitkäaikaiset vaikutukset vakuuttamiseen ja vakuutusasiakkaiden talouteen ovat vielä epäselviä.

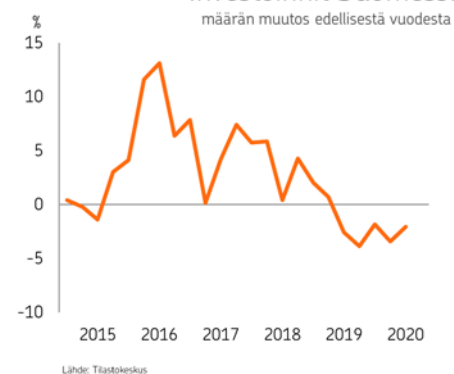
Euriborit ja ohjauskorko

BKT

Investoinnit Suomessa

Finanssialan volyymikehitys

Konsernin tulos

Milj. €	1–12/ 2020	1–12/ 2019	Muutos, %
Korkokate	325	295	10,3
Vakuutuskate	555	402	38,3
Nettopalkkiotuotot	5	-28	-
Sijoitustoiminnan nettotuotot	233	450	-48,2
Liiketoiminnan muut tuotot	29	47	-37,0
Tuotot yhteensä	1 148	1 165	-1,5
Henkilöstökulut	196	184	6,5
Lakisääteisen työeläkevastuun siirto	-85		
Poistot ja arvonalentumiset	53	63	-15,6
Liiketoiminnan muut kulut	393	386	1,8
Kulut yhteensä	557	632	-12,0
Saamisten arvonalentumiset	-53	-51	4,2
OP-bonukset omistaja-asiakkaille	-5	-4	3,5
Väliaikainen poikkeusmenettely (overlay approach)	-5	-66	-
Tulos ennen veroja yhteensä	529	412	28,5

Tammi–joulukuu

Konsernin tulos ennen veroja kasvoi 529 miljoonaan euroon (412). Asiakasliiketoiminnan tuotoista vakuutuskate ja korkokate kasvoivat. Konsernin tuotot yhteensä laskivat 1,5 prosenttia 1 148 miljoonaan euroon, mutta väliaikainen poikkeusmenettely mukaan lukien tuotot kasvoivat 4,0 prosenttia 1 143 miljoonaan euroon. Koronaviruspandemian vaikutus sijoitusmarkkinoiden kehitykseen laski sijoitustoiminnan tuottoja erityisesti ensimmäisellä vuosineljänneksellä. Sijoitustoiminnan tuotot laskivat vertailukaudesta 40,6 prosenttia 228 miljoonaan euroon. Kulut yhteensä laskivat 12,0 prosenttia ja olivat 557 miljoonaa euroa. Kulujen laskuun vaikutti lakisääteisen työeläketurvan loppuosan hoidon ja vakuutuskannan siirto Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmariselle, mikä pienensi henkilöstökuluja 85 miljoonaa euroa. Ilman eläkevastuun siirron vaikutusta kulut kasvoivat 1 prosentin. Saamisten arvonalentumiset olivat 53 miljoonaa euroa (51).

Korkokate kasvoi 325 miljoonaan euroon (295). Korkotuotot kasvoivat 20,4 prosenttia 485 miljoonaan euroon ja korkokulut 43,3 prosenttia 156 miljoonaan euroon. Korkotuottoja kasvattivat pääosin Yrityspankki-segmentin luotonannon marginaalien nousu ja luottokannan kasvu sekä Euroopan Keskuspankin myöntämän TLTRO-rahoituksen (Targeted longer-term refinancing operations) negatiivisen korkokustannuksen lasku. Korkotuottoja kasvattivat lisäksi tuotot OP Ryhmään kuuluvien jäsenluottolaitosten OP Yrityspankkiin tekemien talletuksien negatiivisista koroista. Korkokulujen kasvuun vaikuttivat keskuspankkitalletuksien negatiivisten korkokulujen kasvu sekä kasvaneet korkokulut toissijaisen oman pääoman ehtoista lainoista ja senior non-preferred -joukkovelkakirjalainoista. OP Yrityspankki otti

tilikaudella Euroopan keskuspankin pankeille tarjoamaa TLTRO-rahoitusta 6 miljardia euroa, joka kasvoi 8 miljardiin euroon. Senior non-preferred -joukkovelkakirjalainat kasvoivat 0,5 miljardia euroa 1,7 miljardiin euroon ja toissijaisen oman pääoman ehtoista lainat 1,0 miljardia 2,4 miljardiin euroon. OP Yrityspankki -konsernin luottokanta kasvoi ensimmäisellä vuosineljänneksellä mutta kääntyi laskuun toisen vuosineljänneksen lopussa. Luottokanta kasvoi kuitenkin vuodessa yhteensä 2,8 prosenttia 24,5 miljardiin euroon. Talletuksien määrä kasvoi voimakkaasti toisen vuosineljänneksen alusta viimeiselle vuosineljännekselle saakka, jonka lopussa talletuskanta osin pieneni. Tilikauden aikana talletuskanta kasvoi yhteensä 19,8 prosenttia 13,3 miljardiin euroon.

Vakuutuskate kasvoi 154 miljoonaa euroa 555 miljoonaan euroon. Vakuutusmaksutuotot kasvoivat 1,9 prosenttia ja korvauskulut laskivat 12,1 prosenttia. Vakuutusvelan diskonttokoron lasku kasvatti korvauskuluja 45 miljoonaa euroa (136). Korvauskulut ilman diskonttokoron laskun vaikutusta laskivat 3,7 prosenttia. Vakuutus-segmentin operatiivinen yhdistetty kulusuhde parani 87,8 prosenttiin (92,7) ja operatiivinen riskisuhde 61,1 prosenttiin (65,1).

Nettopalkkiotuotot kasvoivat 33 miljoonaa euroa ja olivat 5 miljoonaa euroa. Palkkiotuotot olivat 169 miljoonaa euroa (171). Palkkiotuottoja laskivat pienentyneet palkkiotuotot terveys- ja hyvinvointipalveluista. Palkkiotuotot arvopapereiden välityksestä, arvopapereiden liikkeeseenlaskusta sekä maksuliikkeestä kasvoivat vertailukaudesta. Palkkiokulut olivat 35 miljoonaa euroa vertailukaudesta pienemmät. Palkkiokuluja laskivat pienentyneet kulut vakuutusten välityksestä sekä terveys- ja hyvinvointipalveluista. Maksetut palkkiokulut OP Ryhmän jäsenpankeille laskivat

vertailukaudesta 15 miljoonaa euroa. Sisäisten palkkiokulujen laskuun vaikutti OP Ryhmän sisäisiin johdannaisiin liittyvä palkkiomallimuutos.

Sijoitustoiminnan nettotuotot laskivat 217 miljoonaa euroa 233 miljoonaan euroon. Käypään arvoon muun laajan tuloksen kautta kirjattavien rahoitusvarojen nettotuotot laskivat 72 miljoonaa euroa 19 miljoonaan euroon. Näitä muun laajan tuloksen eriä pienensivät pääosin saamistodistusten vertailukautta pienemmät myyntivoitot. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavien rahoitusvarojen nettotuotot laskivat 137 miljoonaa euroa 238 miljoonaan euroon. Lasku aiheutui pääosin osakkeiden arvonmuutoksista sekä johdannaistoiminnan vertailukautta pienemmistä tuotoista. Osakkeiden arvonmuutokset sekä osingot ja voitto-osuudet laskivat 93 miljoonaa euroa. Vahinkovakuutuksen vakuutusvelan diskonttokoron muutosta, 45 miljoonaa euroa (136), vastaava erä näkyi sijoitustoiminnan nettotuotoissa positiivisena arvonmuutoksena. Lisäksi vertailukaudella johdannaistoiminnan tuottoja kasvatti TLTRO II -rahoituksen suojauksen purusta syntynyt 16 miljoonan euron tulosvaikutus. Sijoituskiinteistöjen nettotuotot, -5 miljoonaa euroa, laskivat 13 miljoonaa euroa. Sijoituskiinteistön nettotuottojen laskuun vaikuttivat pääasiassa kiinteistöjen arvostustappiot sekä kasvanneet vastike- ja hoitokulut. Kiinteistöistä saatavat vuokratuotot olivat 1 miljoona euroa vertailukautta pienemmät.

Sijoitustoiminnan nettotuotot laskivat Vakuutus-segmentissä 228 miljoonaa euroa 80 miljoonaan euroon ja Muussa toiminnassa 16 miljoonaa euroa 10 miljoonaan euroon. Yrityspankki-segmentin sijoitustoiminnan nettotuotot kasvoivat 25 miljoonaa euroa 140 miljoonaan euroon. Yrityspankin vertailukauden sijoitustoiminnan nettotuottoja laskivat johdannaisten arvostusmalleihin tehdyt muutokset. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin vahinkovakuutuksen oman pääoman ehtoihin sijoituksiin sovelletaan väliaikaista poikkeusmenettelyä (overlay approach), mikä pienensi tilikauden tuottoja sijoitustoiminnasta 5 miljoonaa euroa. Vertailukaudella se laski tulosta 66 miljoonaa euroa. Väliaikaisen poikkeusmenettelyn piirissä olevien sijoitusten käyvän arvon muutokset esitetään oman pääoman käyvän arvon rahastossa. Väliaikainen poikkeusmenettely mukaan lukien konsernin tuotot sijoitustoiminnasta, 228 miljoonaa euroa, laskivat vertailukaudesta 156 miljoonaa euroa. Vakuutus-segmentin tuotot sijoitustoiminnasta laskivat 167 miljoonaa euroa 75 miljoonaan euroon. Vahinkovakuutuksen sijoitusten tuotto käyvin arvoin oli 4,8 prosenttia (8,4).

Liiketoiminnan muut tuotot, 29 miljoonaa euroa, olivat 17 miljoonaa euroa vertailukautta pienemmät. Vertailukauden tuottoja kasvatti työterveyspalveluliiketoiminnan myynti. Tilikaudella muutettiin OP Ryhmän sisäisiin johdannaisiin liittyvää palkkiorakennemallia, mikä pienensi liiketoiminnan muissa tuotoissa esitettäviä sisäisiä palvelumaksuja.

Kokonaiskulut pienenevät vertailukaudesta 76 miljoonaa euroa ja olivat 557 miljoonaa euroa. Henkilöstökulut, 111 miljoonaa euroa, laskivat 73 miljoonaa euroa.

Henkilöstökuluja pienensi 85 miljoonaa euroa lakisääteisen työeläketurvan loppuosan hoidon ja vakuutuskannan siirto Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmariselle. Ilman eläkevastuun siirron vaikutusta kulut kasvoivat 1 prosentin. Henkilöstökulut, ilman työeläkevastuun siirron vaikutusta, kasvoivat vertailukaudesta 12 miljoonaa euroa ja olivat 196 miljoonaa euroa. Poistot ja arvonalentumiset, 53 miljoonaa euroa, laskivat 10 miljoonaa euroa. Arvonalentumispoistot olivat 16 miljoonaa euroa vertailukautta pienemmät. Poistot käyttöoikeusomaisuuseristä kasvoivat 3 miljoonaa euroa. Liiketoiminnan muut kulut kasvoivat 7 miljoonaa euroa ja olivat 393 miljoonaa euroa. Näitä kasvattivat pääasiassa OP Osuuskunnan veloitusten ja ICT-kulujen kasvu sekä vertailukautta suuremmat viranomaismaksut.

Tulosta heikentäviä saamisten arvonalentumisia kirjattiin yhteensä 53 miljoonaa euroa (51). Saamisten arvonalentumisia kasvattivat tilikaudella koronaviruspandemian vaikutukset luottokannan laatuun sekä sääntelymuutoksesta johtuva maksukyvyttömyyden uuden määritelmän käyttöönotto ensimmäisellä vuosineljänneksellä. Arvonalentumisten muutokseen vaikuttivat lisäksi odotettavissa olevien luottotappioiden laskennassa käytettävien luottoriskimallien ja makroekonomisten parametrien koronakriisistä johtuvat muutokset sekä luottojen siirtyminen eri arvonalentumisvaiheiden välillä. Lopullisia nettoluottotappioita kirjattiin tilikaudella 55 miljoonaa euroa (3). Lopullisten nettoluottotappioiden kasvuun vaikuttivat saamisten uudelleenjärjestelyt. Tappiota koskeva vähennyserä oli tilikauden lopussa 318 miljoonaa euroa (318). Järjestämättömien saamisten osuus luotto- ja takaukskannasta nousi 1,1 prosenttiin (0,5). Saamisten arvonalentumiset luotoista ja muista saamisista olivat 0,20 prosenttia (0,19) luotto- ja takaukskannasta.

Tilikauden laaja tulos, 446 miljoonaa euroa, kasvoi vertailukaudesta 37 miljoonaa euroa. Kasvu johtui käyvän arvon rahaston muutoksista. Osakkeiden ja saamistodistusten käyvät arvot laskivat merkittävästi ensimmäisellä vuosineljänneksellä mutta kääntyivät nousuun toisen vuosineljänneksen alusta. Käyvän arvon rahasto palautui kolmannella vuosineljänneksellä lähes vuodenvaihteen tasolle ja jatkoi kasvua viimeisen vuosineljänneksen aikana. Käyvän arvon rahasto kasvoi vuodessa 55 miljoonaa euroa ja oli 125 miljoonaa euroa tilikauden lopussa. Muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavien saamistodistusten käyvät arvot nousivat tilikaudella 65 miljoonaa euroa ja väliaikaisen poikkeusmenettelyn piirissä olevien osakkeiden käyvät arvot 1 miljoona euroa.

OP Yrityspankin toimenpiteet koronaviruskriisissä (COVID-19)

OP Yrityspankki tarjosi koronaviruskriisin aikana asiakkailleen mahdollisuuden lainan lyhennysvapaaseen, jos koronapandemia on aiheuttanut häiriötä asiakkaan liiketoimintaan tai maksukykyyn. OP Yrityspankin asiakkaiden luottojen maksuohjelmien muutoshakemuksia tehtiin koronakriisin aikana noin 7 000 luottoon vuoden 2020 loppuun mennessä.

Pohjola Vakuutus tarjosi koronavirukseen käynnistyttyä asiakkailleen mahdollisuuden korottomaan maksuaikojen joustoon. Tätä vakuutuslaskujen lisämaksuaikaa hyödynsi yli 20 000 asiakasta huhti-syyskuussa.

Koronaviruspandemia lisäsi kevään ja kesän aikana vahinkoja matka- ja keskeytysvakuutuksissa. Useissa muissa vakuutuslajeissa vahinkomäärä laski yleisen toimeliaisuuden vähennyttyä. Loppuvuodesta vahinkomäärä palautui pandemiaa edeltävälle tasolle. Pohjola Vakuutuksen korvauskuluista 37 miljoonaa euroa liittyi koronapandemian aiheuttamiin vahinkoihin. Korvatuista vahingoista valtaosa koostui isojen tapahtumien keskeytysvahingoista ja matkavahingoista.

Pohjola Sairaala lahjoitti keväällä ja kesällä henkilökuntansa panosta terveydenhuollon tehtäviin, jotka ovat koronavirukseen aikana yhteiskunnallisesti kriittisiä. Henkilöt auttoivat muun muassa tartuntaketjujen jäljittämässä. Pohjola Sairaala maksoi henkilöstön palkat työskentelyajalta.

OP Yrityspankki on varmistanut, että yhteiskunnan näkökulmasta kriittiset palvelut toimivat myös koronavirukseen aikana. OP Yrityspankki on mahdollistanut henkilöstölleen turvalliset työolosuhteet työpaikalla sekä etätöiden tekemisen laajamittaisesti niissä työtehtävissä, missä se on mahdollista. Loppuvuoden aikana työskentelyä jatkettiin yhdistellen joustavasti lähi- ja etätöitä työtehtävien ja tiimien tarpeiden mukaisesti, henkilöstön ja asiakkaiden hyvinvointi, turvallisuus sekä toiminnan tuloksellisuus huomioiden.

Tilikauden keskeiset tapahtumat

Maksukyvyttömyyden uusi määritelmä

OP Yrityspankki otti käyttöön ensimmäisellä vuosineljänneksellä Euroopan pankkiviranomaisen (EBA) ohjeistuksen maksukyvyttömyyden määritelmästä (Ohjeet maksukyvyttömyyden määritelmän soveltamisesta asetuksen (EU) N:o 575/2013 178 artiklan mukaisesti). Ohjeistuksella harmonisoidaan eurooppalaisten pankkien käyttämä asiakkaiden maksukyvyttömyyden määritelmä. Uuden ohjeistuksen mukainen prosessi tunnistaa maksukyvyttömyksiä aikaisempaa herkemmin mm. julkisten maksuhäiriöiden perusteella sekä laajentaa henkilöasiakkaissa maksukyvyttömyyden velallisen kaikkiin vastuihin. Uudistus lisäsi maksukyvyttömyyshavaintojen määrää ja heikensi luottoriskiparametreja.

OP Yrityspankki sovelsi ns. kaksivaiheista käyttöönottoa, jossa ensimmäisessä vaiheessa muutettiin maksukyvyttömyyden määritelmä vuoden 2020 ensimmäisellä vuosineljänneksellä ja myöhemmin toisessa vaiheessa kalibroidaan luottoriskiparametrit. Uuden maksukyvyttömyyden määritelmän käyttöönotosta aiheutuva valvojan velvoite nosti OP Yrityspankin luottokannan keskimääräisiä riskipainoja ensimmäisessä vaiheessa. Vakavaraisuusvaikutuksessa on huomioitu myös määritelmämuutoksesta aiheutuva tuloslaskelman odotettavissa olevien luottotappioiden (ECL) kasvu. Maksukyvyttömyyden uutta määritelmää sovellettiin odotettavissa oleviin luottotappioihin kirjanpidollisen arvion

muutoksena, jonka johdosta tuloslaskelman saamisten arvonalentumiset kasvoivat 13 miljoonaa euroa.

Lakisääteisen työeläkevastuun loppuosan siirto

OP-Eläkekassa siirsi pääosan eläkevastuun ja työeläketurvan hoidosta Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmariselle 31.12.2018. OP-Eläkekassan jäljellä olevien eläkevastuiden siirto Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmariselle toteutui 31.12.2020. Vastuunsiirto koski seuraavia OP Yrityspankki - konsernin työnantajia: Pohjola Vakuutus Oy ja Pohjola Sairaala Oy. OP-Eläkekassan edustajisto päätti vastuunsiirrosta 4.8.2020. Siirron tulosvaikutus, 85 miljoonaa euroa, kirjattiin OP Yrityspankin henkilöstökulujen vähennykseksi. Siirrolla ei ollut vaikutusta CET1-vakavaraisuuteen.

Yritysvastuu

OP Ryhmän arvot sekä vastuullisuutta koskevat linjaukset ohjaavat myös OP Yrityspankin toimintaa.

Yritysvastuu on tiivis osa OP Ryhmän liiketoimintaa ja strategiaa. Yritysvastuun toimenpiteissä ryhmä huomioi taloudellisen ja sosiaalisen vastuun sekä ympäristövastuun. OP Ryhmän tavoite yritysvastuussa on olla toimialan edelläkävijä Suomessa. OP on sitoutunut noudattamaan YK:n Global Compact -aloitteen kymmentä periaatetta ihmisoikeuksista, työelämän oikeuksista, ympäristöperiaatteista ja korruption torjunnasta. OP on vuodesta 2009 lähtien sitoutunut noudattamaan YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteita. Vuonna 2019 OP Ryhmä allekirjoitti perustajajäsenenä YK:n ympäristöohjelman Finance Initiativen (UNEP FI) vastuullisen pankkitoiminnan periaatteet.

Monimuotoisuuden edistämiseksi OP Ryhmän tavoitteena on, että molempien sukupuolien osuus määritellyissä johtajatehtävissä on vähintään 40 prosenttia. Joulukuun lopussa naisten osuus oli 28 prosenttia (26).

Vuoden aikana OP Ryhmä on tuonut tarjolle uusia vastuullisia tuotteita, tukenut rahoituksen kautta yritysten kestävää taloutta, pienentänyt omia päästöjään ja lisännyt tietoa ilmastonmuutoksen vaikutuksista.

Vuonna 2020 OP Yrityspankki on vahvistanut asemaansa vihreänä finanssitalona. OP Yrityspankki on toiminut järjestäjäpankkina yritysten liikkeelle laskemille vihreille joukkovelkakirjalainoille sekä ollut mukana järjestämässä rahoitusta useisiin kestävä kehityksen hankkeisiin Suomessa.

Suurille yritysasiakkaille tehtävä ESG-analyysi (Environment, Social, Governance) huomioi ympäristöön liittyvät näkökulmat monipuolisesti. Analyysi pohjautuu kunkin toimialan kannalta olennaisimpiin liiketoimintaan vaikuttaviin asioihin. Yritysrahoituksessa OP Yrityspankki arvioi yhtiöiden vaikutukset ilmastonmuutokseen, yhtiön ilmastonmuutoksen hillintätoimien merkityksen ja ilmastonmuutoksen vaikutukset yhtiöihin. Mikäli yhtiö ei ole itse tehnyt systemaattista

ilmastoriskianalyysia tai tehtyä analyysiä olisi hyvä täydentää, OP Yrityspankin asiantuntijat tekevät siihen kehitysehdotuksia. Yritysrahoituksessa seurataan vihreiden ja kestävyyskriteerilainojen kokonaismäärää.

OP julkaisi helmikuussa 2020 ensimmäisen Green Bond -raportin, joka sisältää kuvauksen OP Yrityspankin vuoden 2019 helmikuussa liikkeeseen laskemasta 500 miljoonan euron vihreästä joukkovelkakirjalainasta, sillä rahoitetuista käyttökohteista sekä saavutetuista ympäristövaikutuksista. Vihreällä joukkovelkakirjalainalla on rahoitettu uusiutuvaa energiaa, ympäristöystävällistä rakentamista ja kestävää maankäyttöä. Vuoden aikana sillä saavutettiin merkittäviä positiivisia ympäristövaikutuksia. Green Bond -kelpoisesta yritysluottokannasta ylläpidetään rekisteriä, joka sisältää Green Bondin kokoa vastaavan luottomäärän lisäksi reservissä olevia luottoja esimerkiksi erääntyvän luottokannan kattamiseksi.

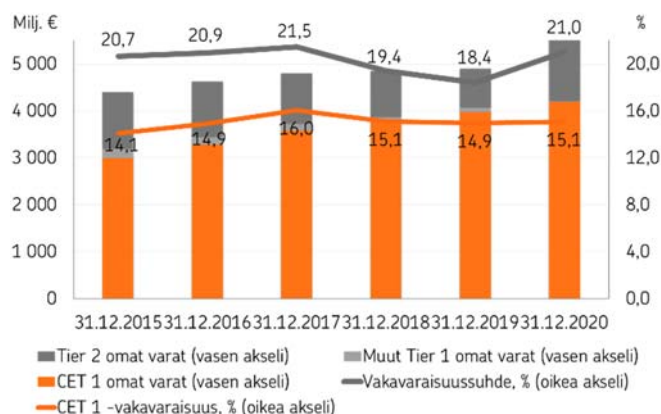
Pohjola Vakuutus lahjoitti 9 600 lounasta vähävaraisille perheille Lounas joka pöytään -kampanjassa, joka käynnistyi kesäkuussa. Tavoitteena on auttaa vähävaraisia perheitä ja tukea ravintolayrittäjiä. Kampanja toteutettiin yhdessä Hope ry:n kanssa.

Pohjola Vakuutus oli mukana keräämässä lasten ja nuorten harrastusvälineitä yhdessä Salibandyn MM2020-kumppanien ja Hope ry:n kanssa. Anna mahdollisuus -hyväntekeväisyyskampanja toi liikunnan ilon niille lapsille ja nuorille, joille se ei ole perheen taloudellisen tilanteen vuoksi mahdollista. Kampanja-aikana 1.9.-21.9.2020 kerättiin lasten ja nuorten urheiluvälineitä vähävaraisille perheille.

OP Ryhmän vastuullisuusraportointi perustuu GRI-standardeihin ja on luettavissa osana OP:n vuosikatsausta osoitteessa op-year2020.fi.

Konsernin vakavaraisuus

Omat varat ja vakavaraisuus

Luottolaitosvakavaraisuus

Konsernin CET1-vakavaraisuus oli tilikauden lopussa 15,1 prosenttia (14,9).

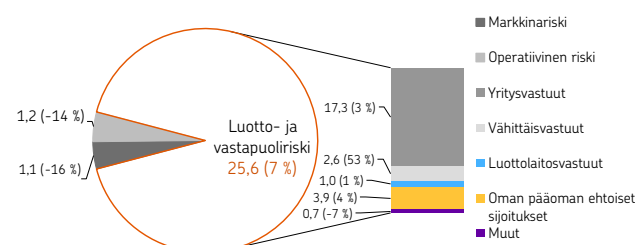
Luottolaitostoiminnan vakavaraisuus on vahva suhteessa lakisääteiseen ja viranomaisen asettamiin vakavaraisuusvaatimuksiin. Lakisääteinen minimi vakavaraisuussuhteelle on 8 prosenttia ja CET1-vakavaraisuudelle 4,5 prosenttia. Luottolaitoslain mukainen 2,5 prosentin kiinteä lisäpääomavaatimus nostaa käytännössä alarajan vakavaraisuussuhteelle 10,5 prosenttiin ja CET1-vakavaraisuudelle 7 prosenttiin.

Ydinpääoma oli tilikauden lopussa 4,2 miljardia euroa (4,0). Ydinpääomaan ei lueta vakuutusliiketoiminnan tulosta.

Kokonaisriski oli tilikauden lopussa 27,8 miljardia euroa (26,7) eli 4,5 prosenttia suurempi kuin viime vuodenvaihteessa. Yritysvastuiden keskimääräiset riskipainot nousivat uuden maksukyvyttömyyden määritelmän käyttöönoton myötä EKP:n asettamien riskiparametrikertoimien seurauksena. Yritysluottokanta kasvoi hieman vuodenvaihteesta. Rahoitus- ja vakuutusryhmittymän sisäiset vakuutusyhtiösijoitukset käsitellään riskipainotettuina erinä EKP:n luvan mukaisesti. Oman pääoman ehtoihin sijoituksiin sisältyy konsernin sisäisiä vakuutusyhtiöomistuksia riskipainotettuina erinä 3,9 miljardia euroa (3,7). Vakuutusyhtiösijoitusten riskipainotetut erät nousivat uuden maksukyvyttömyyden määritelmän käyttöönoton myötä EKP:n asettamien riskipainokertoimien seurauksena. OP Yrityspankki -konserni kuuluu OP Ryhmään, jonka vakavaraisuutta valvotaan rahoitus- ja vakuutusryhmittymän (Rava) valvonnasta annetun lain mukaan. Osana OP Ryhmää OP Yrityspankki Oyj on EKP:n valvonnassa.

Finanssivalvonta tekee makrovakauspäätöksen neljännesvuosittain. Finanssivalvonta päätti joulukuussa 2020 edelleen olla asettamatta pankeille syklisyyttä vähentävää lisäpääomavaatimusta.

Kokonaisriski 31.12.2020, yhteensä 27,8 mrd. € (muutos vuoden alusta 4 %)

OP Ryhmän näkemyksen mukaan merkittävimmät luottolaitosvakavaraisuuteen vaikuttavat avoimet sääntely- ja valvontaympäristön muutokset ovat EKP:n suorittamasta OP:n sisäisten mallien läpikäynnistä (TRIM, Targeted Review of Internal Models) mahdollisesti aiheutuvat valvojan

asettamattomat velvoitteet sekä EU:n vakavaraisuusasetuksen päivityksestä (CRR2) aiheutuvat muutokset. EKP:n sisäisten mallien yritysvastuiden läpikäynnin (TRIM) päätöksen arvioidaan heikentävän OP Yrityspankin CET1-vakavaraisuutta noin 1,0 prosenttiyksikköä vuoden 2021 alkupuoliskolla. CRR2-muutosten arvioidaan heikentävän OP Yrityspankin CET1-vakavaraisuutta noin 1,0 prosenttiyksikköä vuoden 2021 toisen neljänneksen aikana.

OP Ryhmä on aloittanut keskustelut EKP:n kanssa sisäisten mallien (IRBA, Internal Ratings-Based Approach) soveltamisen laajuuden uudelleenarvioinnista. Tämänhetkisen arvion mukaan IRBA-laajuuden muutos heikentää CET1-vakavaraisuutta noin 0,7 prosenttiyksikköä vuoden 2021 aikana. Lopullinen vaikutus ja sen aikataulu tarkentuvat valvojan kanssa käytävien keskustelujen ja IRBA-laajuuden muutokseen liittyvän lupaprosessin myötä.

Kriisinratkaisusta annetun lain mukaiset velat

Luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisua koskevan sääntelyn mukaan kriisinratkaisuviranomaisella on oikeus puuttua pankin liikkeeseen laskemien sijoitustuotteiden ehtoihin sijoittajan asemaan vaikuttavalla tavalla. OP Ryhmän kriisinratkaisuviranomainen on Brysselissä toimiva EU:n kriisinratkaisuneuvosto (Single Resolution Board, SRB). OP Ryhmän omien varojen ja alentamiskelpoisten velkojen (MREL) vaatimukseksi on asetettu 12 prosenttia velkojen ja omien varojen yhteismäärästä eli noin 27 prosenttia vuoden 2018 lopun kokonaisriskin määrästä. OP Ryhmä päivittää MREL-vaatimuksen kattamisen linjausta valvojan seuraavan MREL-päätöksen yhteydessä. MREL-suhdeluku oli arviolta 40 prosenttia vuoden 2020 lopussa (43). SRB on vahvistanut OP Ryhmän kriisinratkaisustrategian, jossa kriisinratkaisutoimet kohdistettaisiin Single Point of Entryä toimivaan OP Yrityspankkiin.

Vahinkovakuutusyhtiön vakavaraisuus

Pohjola Vakuutuksen vakavaraisuusasema on vahva. Omia varoja vahvisti hyvä vakuutustekninen tulos. Lisäksi lakisääteisen työeläkevastuun siirto kasvatti omia varoja 51 miljoonaa euroa. Pääomavaadetta kasvatti korkojen laskun tuoma vakuutusriskien kasvu sekä markkinariskien kasvu.

	31.12.2020	31.12.2019
Omat varat, milj. €*	1 205	1 008
Pääomavaade, milj. €*	762	699
Solvenssisuhde, %*	158	144
Solvenssisuhde, % (ilman siirtymäsäännöstä)	158	144

* siirtymäsäännökset huomioiden

Luottoluokitukset

OP Yrityspankki Oyj:n luottoluokitukset 31.12.2020

Luokituslaitos	Lyhyt varain-hankinta	Näkymä	Pitkä varain-hankinta	Näkymä
Standard & Poor's	A-1+	-	AA-	Negatiivinen
Moody's	P-1	Vakaa	Aa3	Vakaa

Pohjola Vakuutus Oyj:n luottoluokitukset 31.12.2020

Luokituslaitos	Luottoluokitus	Näkymä
Standard & Poor's	A+	Negatiivinen
Moody's	A2	Vakaa

OP Yrityspankki Oyj:llä on luottoluokitukset Standard & Poor's Global Ratings Europe Limitedistä ja Moody's Investors Service (Nordics) AB:stä. Pohjola Vakuutus Oyj:llä on luottoluokitukset Standard & Poor's Credit Market Services Europe Limitedistä ja Moody's Deutschland GmbH:sta. Yhtiöiden luottokelpoisuutta arvioidessaan luottoluokituslaitokset ottavat huomioon koko OP Ryhmän taloudellisen aseman.

Standard & Poor's muutti 19.5.2020 OP Yrityspankki Oyj:n pitkäaikaisen luottoluokituksen näkymän vakaasta negatiiviseksi Suomen pankkijärjestelmän tilaa kuvaavan BICRA-luokan (Banking Industry Country Risk Assessment) trendin muuttuttua vakaasta negatiiviseksi. Standard & Poor's muutti samalla myös Pohjola Vakuutus Oyj:n luottoluokituksen näkymän negatiiviseksi emonsa OP Yrityspankki Oyj:n muutoksen myötä.

Muut OP Yrityspankki Oyj:n tai Pohjola Vakuutus Oyj:n luottoluokitukset eivät muuttuneet vuonna 2020.

Standard & Poor's palautti 22.1.2021 OP Yrityspankki Oyj:n pitkäaikaisen luottoluokituksen näkymän negatiivisesta vakaaksi Suomen pankkijärjestelmän tilaa kuvaavan BICRA-luokan trendin palaututtua negatiivisesta vakaaksi. Standard & Poor's muutti samalla myös Pohjola Vakuutus Oyj:n luottoluokituksen näkymän vakaaksi emonsa OP Yrityspankki Oyj:n muutoksen myötä.

Riskiasema

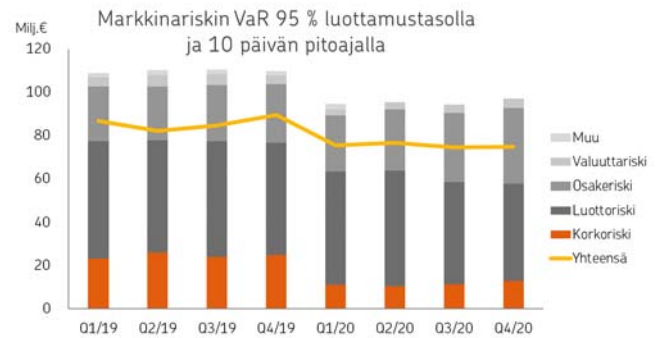
OP Yrityspankki toteuttaa strategiaansa toimimalla vastuullisesti, ottamalla maltillisesti riskiä ja ylläpitämällä vahvaa vakavaraisuutta ja riittävää likviditeettiä. OP Yrityspankki lähti vuoteen 2020 vahvalla riskinkantokyvyllä vakavaraisuuden ja likviditeetin ollessa tavoitteisiin nähden riittävät.

Vuoden 2020 alussa voimakkaasti levinnyt koronaviruspandemia vaikutti maailmanlaajuisesti yhteiskuntien toimintaan, mikä heijastui edelleen talouskehitykseen ja finanssisektorin toimintaedellytyksiin myös Suomessa. OP Yrityspankin liiketoiminta kattaa laajasti finanssisektorin eri osa-alueet, ja siten koronaviruspandemian suorat ja epäsuorat vaikutukset liiketoimintaan voivat olla moninaiset ja voivat realisoituessaan heikentää pääomitusasemaa ja häiritä päivittäisten toimintojen jatkuvuutta.

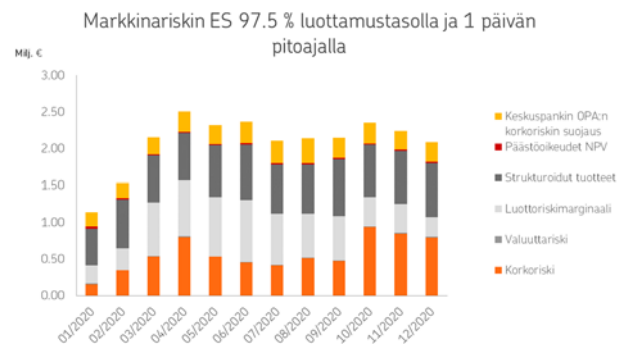
Koronaviruspandemia vaikuttaa OP Yrityspankkiin kolmea kautta. Asiakkaiden taloudellinen asema vaikuttaa konsernin tilvaroihin sekä luottoriski- että vakuutusriskiasemaan. Talletusvarojen määrä on noussut kriisin myötä. Koronapandemia on heikentänyt asiakkaiden velanhoitokykyä. Luottokannan laatu on kuitenkin pysynyt hyvänä, ja saamisten arvonalentumiset eivät juuri kasvaneet edellisestä vuodesta. Henkilökunnan tarve suojautua pandemialta ja terveystilanne voisivat ääritilanteissa vaarantaa operatiivisten liiketoimintaprosessien jatkuvuuden. Operatiivisen toiminnan jatkuvuuden turvaamiseksi tehdyt toimenpiteet ovat turvanneet häiriöttömän toiminnan. Kansainvälisillä rahoitusmarkkinoilla toimivien sijoittajien näkemys markkinoista ja OP Yrityspankista sekä OP Ryhmästä voi vaikuttaa markkinaehtoisien rahoituksen saatavuuteen. Likviditeetti on kyetty säilyttämään vahvana ja pitkäaikaisen varainhankinnan transaktiot on toteutettu markkinoilla onnistuneesti. Kaiken kaikkiaan likviditeetti ja pääomat riittävät turvaamaan toiminnan jatkuvuuden.

Konsernin rahoitus- ja maksuvalmius on hyvä. Rahoituksen saatavuus on säilynyt hyvänä. Koronakriisi heijastui yleisesti myös pankkien tukkuvarainhankinnan hintaan ja saatavuuteen. Toisen vuosineljänneksen aikana tukkuvarainhankinnan hinta ja saatavuus alkoivat palautua, ja vuoden loppuun mennessä riskipreemiot olivat laskeneet keskuspankkien vahvojen tukitoimien ansiosta jo kriisiä edeltäneelle tasolle.

Konsernin pitkäaikaisten sijoitusten markkinariskitaso pysyi edelleen maltillisena. Omaisuuslajijakaumaan ei tehty merkittäviä muutoksia tilikaudella. Markkinariskiä mittaava VaR-tunnusluku oli tilikauden lopussa 75 miljoonaa euroa (90). VaR-tunnusluku sisältää vahinkovakuutusyhtiön kokonaistaseen, likviditeettireservin ja pankkitoiminnan pitkäaikaiset jvk-sijoitukset. Vahinkovakuutuksen kokonaistase sisältää sijoitukset, vakuutusvelan ja vakuutusvelan korkoriskiä suojaavat johdannaiset. Vuoden 2020 luvut eivät enää sisällä Markets-toiminnan riskiä eivätkä sisäisen pankin korkoriskipositiota.

OP Yrityspankin Markets-toiminnan ja OP-Asuntoluottopankilta OP Yrityspankille siirretyn korkoriskin suojauksen markkinariski kasvoi vuoden alkupuolella markkinatilanteen muuttuessa ja pysyi sen jälkeen vakaana. Markkinariskejä mitataan Expected Shortfall (ES) -mittareilla 97,5 % luottamustasolla ja 1 päivän pitoajalla.

Operatiivisten riskien taso säilyi tavoitteen mukaisesti maltillisella tasolla. Toteutuneista operatiivisista riskeistä aiheutui vuoden 2020 aikana 1,8 miljoonan euron (0,7) bruttotappiot. Operatiivisten riskien näkökulmasta koronapandemian vaikutukset Yrityspankki-konserniin olivat tilikaudella lieviä.

Yrityspankki

Yrityspankin keskeiset riskit ovat asiakasliiketoiminnasta syntyvä luottoriski sekä markkinariskit.

Koronapandemia ei ole olennaisesti heikentänyt pankkitoiminnan luottoriskiasemaa, mutta riski negatiiviselle kehitykselle pandemian seurausten realisoituessa on edelleen olemassa.

Koronakriisistä johtuvia OP Yrityspankin myöntämiä luottojen lyhennysvapaita ja maksuohjelmamuutoksia oli tehty joulukuun lopussa noin 1,0 miljardin euron asiakasvastuisiin. Yritysassiakkaiden vastuista, joihin myönnettiin maksuohjelman muutos tai lyhennysvapaa, 9 prosenttia kohdistui OP Yrityspankin yritysasiakkaiden 20-portaisessa luottoluokittelujärjestelmässä yhdeksään parhaimpaan luottoluokkaan (luottokelpoisuus erinomainen tai hyvä) ja 9 prosenttia kohdistui viiteen heikoimpaan luottoluokkaan. Valtaosa muutoksista, 80 prosenttia, kohdistui kuuteen muuhun luokkaan.

Yritysvastuiden lyhennysvapaista ja maksuohjelman muutoksista 23 prosenttia kohdistui kiinteistöjen hallinta- ja vuokraustoimintaan sekä 22 prosenttia kuljetus ja varastointi-toimialaan. Palveluiden toimialaan kohdistui 15 prosenttia lyhennysvapaista ja maksuohjelman muutoksista.

Joulukuun lopussa eniten odotettavissa olevia luottotappioita oli kirjattu metsäteollisuuden, palveluiden sekä rakentamisen toimialan yritysten vastuista. Kaikkien toimialojen

odotettavissa olevat luottotappiot ovat kuitenkin edelleen maltillisella tasolla.

Yrityspankin rahoitustaseen korkoriski mitattuna yhden prosenttiyksikön koron muutoksen vaikutuksena 12 kuukauden korkokatteeseen oli joulukuun lopussa -21 miljoonaa euroa. Korkojen nousu kasvattaa korkotulon riskiä. Korkotuloriski lasketaan yhden vuoden aikaperiodille jakamalla kolmen seuraavan vuoden korkotuloriskin summa kolmella.

Lainanhoitojoustot ja järjestämättömät saamiset

	Terveet lainanhoitojoustot (brutto)		Järjestämättömät saamiset (brutto)		Ongelma-saamiset (brutto)		Tappiota koskeva vähennyserä		Ongelma-saamiset (netto)	
	31.12. 2020	31.12. 2019	31.12. 2020	31.12. 2019	31.12. 2020	31.12. 2019	31.12. 2020	31.12. 2019	31.12. 2020	31.12. 2019
Yli 90 pv erääntyneet saamiset, mrd. €			0,10	0,13	0,10	0,13	0,08	0,11	0,02	0,02
Todennäköisesti maksamatta jäävät saamiset, mrd. €			0,35	0,24	0,35	0,24	0,13	0,13	0,21	0,12
Lainanhoitojoustosaamiset, mrd. €	0,25	0,11	0,08	0,02	0,33	0,13	0,05	0,01	0,28	0,11
Yhteensä, mrd. €	0,25	0,11	0,53	0,39	0,78	0,50	0,26	0,25	0,52	0,25

OP Yrityspankissa otettiin maaliskuussa 2020 käyttöön uusi maksukyvyttömyyden määritelmä, joka kasvatti maksukyvyttömien sopimusten määrää.

Tunnuslukuja	31.12. 2020	31.12. 2019
Ongelmasaamiset luotto- ja takauskannasta, %	2,0	0,9
Järjestämättömät saamiset luotto- ja takauskannasta, %	1,1	0,5
Terveet lainanhoitojoustosaamiset luotto- ja takauskannasta, %	0,9	0,4
Terveet lainanhoitojoustosaamiset ongelmasaamisista, %	45,9	42,1
Tappiota koskeva vähennyserä (saamiset asiakkailta) ongelmasaamisista, %	85,5	59,3

Terveistä lainanhoitojoustosaamisista on vähennetty niihin kohdistuvat odotettavissa olevat luottotappiot. Vertailuluvut on oikaistu.

Yrityspankki Oyj:llä yhden asiakkaan asiakasriski ylitti vähennyserien ja muiden luottoriskin vähentämistekniikoiden jälkeen kymmenen prosenttia asiakasriskiä kattavista omista varoista. Suurten asiakasriskien määrä oli 0,5 miljardia euroa.

Baltian pankkitoiminnan vastuut olivat 3,6 miljardia euroa (3,8), joka oli 9,2 prosenttia (9,8) Yrityspankki-segmentin pankkitoiminnan vastuista.

Vakuutus

Vahinkovakuutuksen keskeiset riskit ovat vahinkokehitykseen liittyvät vakuustekniset riskit, vakuutusvelan katteena olevien sijoitusten markkinariskit, eläkemutoisen vakuutusvelan edunsaajien eliniän odotteen ennakoitua nopeampi kasvu, vakuutusvelan arvostamisessa käytetty korkotaso sekä vakuutusvelan diskonttokoron ja markkinakorkojen välinen ero.

Eliniän odotteen kasvu yhdellä vuodella kasvattaisi eläkemutoista vakuutusvelkaa 48 miljoonaa euroa (48). Vakuutusvelan arvostamisessa käytetyn korkotason lasku 0,1 prosenttiyksiköllä kasvattaisi vakuutusvelkaa 29 miljoonaa euroa (26).

Vahinkovakuutuksen vakuusteknisissä riskeissä ei tapahtunut merkittäviä muutoksia. Vahinkovakuutuksen merkittävien markkinariski on markkinakorkojen laskun vakuutusvelan arvoa ja pääomavaadetta nostava vaikutus. Vakuutusvelan arvostamisessa käytettävän korkotason muutosten aiheuttamaa tulostulovaihtelua vaimennetaan johdannaispimuksilla.

Sijoitusten markkinariskitaso pysyi edelleen maltillisena. Osakeriski nousi tarkastelukaudella. Riskiä mittaava VaR-tunnusluku oli tilikauden lopulla 64 miljoonaa euroa (54). Vakuutusvelan korkoriskiä on suojattu korkojohdannaisilla.

Muu toiminta

Muu toiminta -segmentin keskeiset riskit ovat likviditeettireservin luotto- ja markkinariskit sekä likviditeettiriskit. Merkittävien markkinariskitekijä on luottoriskimarginaalien muutosten vaikutukset likviditeettireserviin sisältyvien saamistodistusten arvoon.

Likviditeettireservin saamistodistusten markkinariski (VaR 95 %) pysyi vakaana tilikaudella. Omaisuuslajijakaumassa ei tapahtunut merkittäviä muutoksia.

OP Ryhmä turvaa maksuvalmiutensa OP Yrityspankin ylläpitämällä likviditeettireservillä, joka muodostuu pääasiassa talletuksista keskuspankkiin ja keskuspankkirahoituksen vakuudeksi kelpaavista saamisista. Likviditeettireservi riittää kattamaan lyhyen aikavälin rahoitustarpeen tiedossa olevien ja ennakoitujen maksuvirtojen sekä likviditeettistressiskenaarion osalta.

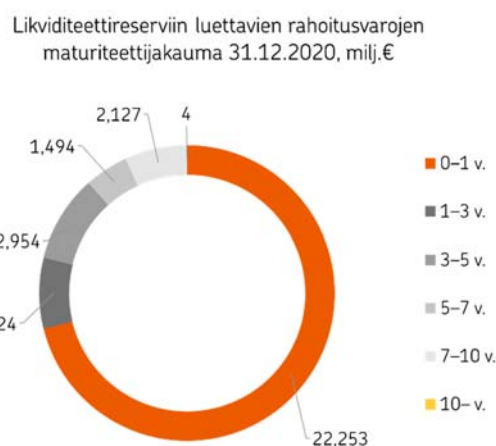
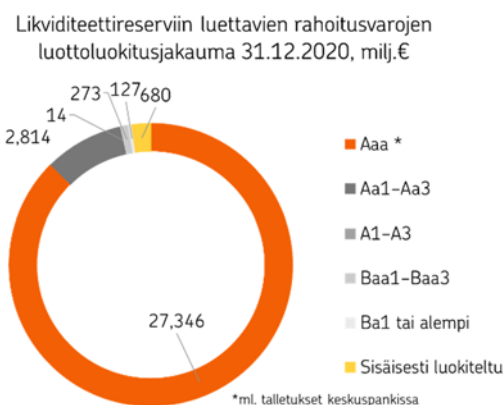
OP Ryhmän maksuvalmiutta ja likviditeettireservin riittävyyttä seurataan muun muassa maksuvalmiusvaatimusta mittaavalla LCR-suhdeluvulla. Sääntelyn mukaan LCR-suhdeluvun on oltava vähintään 100 prosenttia. OP Ryhmän LCR-suhdeluku oli 197 prosenttia (141) tilikauden lopussa.

OP Ryhmän pitkäaikaisen rahoituksen riittävyyttä seurataan muun muassa rakenteellista rahoitusriskiä mittaavalla NSFR-suhdeluvulla. Sääntelyssä NSFR-suhdeluvulle ei ole vielä asetettu vähimmäisvaatimusta. OP Ryhmän NSFR-suhdeluku oli 123 prosenttia (112) tilikauden lopussa.

Likviditeettireservi

Mrd. €	31.12.2020	31.12.2019	Muutos, %
Talletukset keskuspankissa	21,6	11,9	81,1
Vakuuskelpoiset saamistodistukset	8,7	11,1	-21,9
Vakuuskelpoiset yritysluotot	-	0,0	-
Yhteensä	30,2	23,0	31,2
Ei-vakuuskelpoiset saamiset	1,0	2,0	-48,7
Likviditeettireservi markkina-arvoin	31,3	25,0	24,9
Vakuuden aliarvostus (Haircut)	-0,5	-0,8	-41,2
Likviditeettireservi vakuusarvoin	30,8	24,2	27,3

Likviditeettireservi sisältää hyvän luottoluokituksen omaavien valtioiden, kuntien, rahoituslaitosten ja yritysten liikkeeseen laskemia saamistodistuksia ja arvopaperistettuja saamisia.

OP Ryhmän keskusrahallaitoksena toimivalle OP Yrityspankki Oyj:lle osuuspankit ja OP Osuuskunta tytäryhtiöineen ovat merkittävä asiakasryhmä. Muu toiminta- ja Yrityspankki-segmenttien yhteenlasketuista vastuista 18,4 prosenttia muodostui OP Ryhmään kuuluvien yhteisöjen vastuista. Nämä vastuut kasvoivat vuoden aikana 4,5 miljardia euroa. Luottokelpoisuudeltaan osuuspankkien ja OP Osuuskunnan vastuut ovat investointitasoa.

Segmenttien tulos

OP Yrityspankki -konsernin liiketoimintasegmentit ovat Yrityspankki ja Vakuutus. Muu toiminta -segmentissä esitetään liiketoimintasegmentteihin kuulumaton toiminta. Segmenttiraportointi laaditaan noudattaen konsernin tilinpäätöksen laatimisperiaatteita.

Yrityspankki

- Tulos ennen veroja kasvoi 14,5 prosenttia 301 miljoonaan euroon.
- Tuotot kasvoivat 9,6 prosenttia. Korkokate kasvoi 3,0 prosenttia. Sijoitustoiminnan nettotuotot kasvoivat 21,6 prosenttia. Markkinamuutoksista johtuvat johdannaisten luotto- ja vastapuoliriskin (CVA) arvomuutokset heikensivät tulosta 19 miljoonaa euroa (-12).
- Kulut kasvoivat 4,8 prosenttia 231 miljoonaan euroon (220), josta ICT-kulujen kasvun osuus oli 1 miljoonaa euroa ja EU:n vakaussuunnitelman nousun osuus 2 miljoonaa euroa.
- Luottokanta kasvoi vuodessa 1,2 prosenttia 24,0 miljardiin euroon.
- Saamisten arvonalentumiset kasvoivat 3 miljoonaa euroa 53 miljoonaan euroon (51). Järjestämättömät saamiset olivat 1,1 prosenttia (0,5) luotto- ja takaukskannasta.
- Merkittävimmät kehityspanostukset kohdistuivat rahoituksen ja maksamisen järjestelmien kehittämiseen.

Avainlukuja

Milj. €	1-12/2020	1-12/2019	Muutos, %
Korkokate	395	383	3,0
Nettopalkkiotuotot	36	11	229,0
Sijoitustoiminnan nettotuotot	140	115	21,6
Liiketoiminnan muut tuotot	16	26	-39,4
Tuotot yhteensä	587	536	9,6
Henkilöstökulut	62	58	7,7
Poistot ja arvonalentumiset	12	14	-12,1
Liiketoiminnan muut kulut	156	148	5,3
Kulut yhteensä	231	220	4,8
Saamisten arvonalentumiset	-53	-51	5,1
OP-bonukset omistaja-asiakkaille	-2	-2	2,3
Tulos ennen veroja	301	262	14,5
Kulu-tuotto-suhde, %	39,3	41,1	-1,78*
Järjestämättömät saamiset luotto- ja takaukskannasta, %	1,1	0,5	0,5*
Saamisten arvonalentumiset luotto- ja takaukskannasta, %	0,20	0,19	0,01*
Koko pääoman tuotto (ROA), %	1,03	0,91	0,12*
Koko pääoman tuotto ilman OP-bonuksia, %	0,98	0,92	0,06*
	31.12.2020	31.12.2019	Muutos, %
Luottokanta, mrd. €	24,0	23,7	1,2
Takaukskanta, mrd. €	2,6	3,1	-16,7
Talletukset, mrd. €	13,1	11,2	17,2

* Suhdeluvun muutos

Yrityspankki-segmentti tarjoaa yritys- ja yhteisöasiakkaille rahoitus- ja likviditeetin hallintapalveluja sekä ulkomaankaupan rahoituspalveluja. Palvelutarjontaan kuuluvat myös velkaemissioiden järjestäminen, corporate finance -palvelut, custody-, osake-, valuutta-, rahamarkkina-, johdannais- ja rahoitusyhtiötuotteet sekä sijoitustutkimus. Virossa, Latviassa ja Liettuaissa OP Yrityspankilla on sivukonttorit ja rahoitusyhtiötuotteita tarjoavat tytäryhtiöt.

Yrityspankin luottokanta kasvoi vuodessa 1,2 prosenttia 24,0 miljardiin euroon. Takaukskanta oli 2,6 miljardia euroa (3,1) ja sitovat nostamattomat luottolimiitit 4,3 miljardia euroa (4,2). Pääomamarkkinatuotteiden kysyntä kasvoi vertailukaudesta.

Yrityspankin merkittävimmät kehityspanostukset kohdistuivat maksamisen ja rahoituksen järjestelmien uudistamiseen.

Marraskuussa suomalaiset suuryritykset valitsivat OP Yrityspankin Suomen parhaaksi yrityspankiksi Prosperan Corporate Banking 2020 Finland -tutkimuksessa.

Tilikaudella OP Ryhmä liittyi perustajaosakkaana eurooppalaiseen maksamisen hankkeeseen, European Payments Initiativeen (EPI). EPI:n tavoitteena on luoda yhdenmukainen ja innovatiivinen eurooppalainen maksuratkaisu. Ratkaisusta on tarkoitus tehdä eurooppalaisten kuluttajien ja kauppioiden uusi perusmaksujärjestelmä.

Vuonna 2020 OP toi markkinoille uuden OP Yritystalous - palvelun. OP Yritystalous on digitaalinen palvelu, joka auttaa yritysten likviditeetin- ja kassanhallinnassa ja talouden kokonaisvaltaisessa seurannassa. OP laajensi reaaliaikaiset SEPA-pikasiirrot yritysten massamaksamiseen aineistomaksukanavassa ensimmäisenä pankkina Suomessa.

Koronaviruspandemian aiheuttama epävarmuus vaikutti Yrityspankkiin tilikaudella erityisesti luottokysynnän ja pääomamarkkinoiden kautta. Pääomamarkkinoiden luottoriskimarginaalit ja volatiliiteetti kasvoivat varsinkin ensimmäisellä vuosineljänneksellä. Toisaalta kaupankäyntiaktiivisuus kasvoi. Koronaviruksen vaikutukset ja taloudellisen toimintaympäristön kehitys heijastuivat palveluiden kysyntään, sijoitusmarkkinoihin ja saamisten arvonalentumisten määrän kehitykseen.

Tilikauden tulos

Yrityspankin tulos ennen veroja kasvoi 14,5 prosenttia 301 miljoonaan euroon (262). Tuotot kasvoivat 9,6 prosenttia. Kulut kasvoivat 4,8 prosenttia. Kulu-tuotto-suhde vahvistui vertailukaudesta 39,3 prosenttiin (41,1).

Korkokate kasvoi 3,0 prosenttia 395 miljoonaan euroon (383) luottokannan kasvun ja luotonannon marginaalien nousun seurauksena. Nettopalkkiotuotot kasvoivat 36 miljoonaan euroon (11). Nettopalkkiotuottojen kasvuun vaikutti OP Ryhmän sisällä osuuspankeille maksettujen palkkioiden muutos.

Sijoitustoiminnan nettotuotot olivat 140 miljoonaa euroa ja kasvoivat 21,6 prosenttia vertailukaudesta. CVA-arvostus heikensi tulosta 19 miljoonaa euroa (-12).

Asiakaskaupankäynnin tuotot kasvoivat.

Luottoriskimarginaalien kaventuminen kasvatti kaupankäyntivaraston arvostusta erityisesti vuoden ensimmäiseen neljännekseen verrattuna. Vertailukauden sijoitustoiminnan nettotuottoja laski 25 miljoonaa euroa johdannaisten arvostusmalleihin tehdyt muutokset.

Liiketoiminnan muut tuotot olivat 16 miljoonaa euroa (26). Saamisten arvonalentumiset olivat 53 miljoonaa euroa (51). Saamisten arvonalentumisia kasvattivat osaltaan maaliskuussa käyttöön otettu maksukyvyttömyyden uusi määritelmä ja odotettavissa olevien luottotappioiden laskennassa käytettävien makroekonomisten parametrien koronakriisistä johtuvat muutokset. Lopullisia nettoluottotappioita kirjattiin tilikaudella 55 miljoonaa euroa (3). Järjestämättömät saamiset olivat 1,1 (0,5) prosenttia luotto- ja takauskannasta.

Kulut olivat 231 miljoonaa euroa (220). Henkilöstökulut kasvoivat 7,7 prosenttia 62 miljoonaan euroon (58).

Liiketoiminnan muut kulut kasvoivat 5,3 prosenttia 156 miljoonaan euroon. ICT-kulut kasvoivat 1 miljoona euroa ja EU:n vakausmaksu 2 miljoonaa euroa.

Vakuutus

- Tulos ennen veroja kasvoi 44,3 prosenttia ja oli 288 miljoonaa euroa (200). Lakisääteisen työeläkevastuun siirto paransi tulosta 85 miljoonaa euroa. Sijoitustuottojen lasku heikensi tulosta.
- Vakuutusmaksutuotot kasvoivat 1,9 prosenttia ja korvauskulut, ilman diskonttokoron muutosta, laskivat 3,7 prosenttia.
- Tuotot sijoitustoiminnasta olivat 75 miljoonaa euroa (242) väliaikainen poikkeusmenettely mukaan lukien. Sijoitustaseen nettotuotto käyvin arvoin oli 25 miljoonaa euroa (96).
- Operatiivinen yhdistetty kulusuhde parani 87,8 prosenttiin (92,7) ja operatiivinen riskisuhde 61,1 prosenttia (65,1). Operatiivinen toimintakulusuhde oli 26,6 prosenttia (27,7).
- Kehityspanostukset kohdistuivat sähköisten palveluiden kehittämiseen ja perusjärjestelmäudistukseen.

Avainlukuja

Milj. €	1-12/2020	1-12/2019	Muutos, %
Vakuutusmaksutuotot	1 506	1 479	1,9
Korvauskulut	951	1 077	-11,7
Vakuutuskate	556	402	38,2
Vahinkovakuutuksen nettopalkkiotuotot	-36	-49	27,1
Terveys ja hyvinvointi, nettopalkkiotuotot	8	13	-39,9
Nettopalkkiotuotot	-28	-36	22,3
Sijoitustoiminnan nettotuotot	80	308	-74,0
Muut nettotuotot	1	-4	118,4
Tuotot yhteensä	609	671	-9,2
Henkilöstökulut	130	125	4,0
Lakisääteisen työeläkevastuun siirto	-85		
Poistot ja arvonalentumiset	39	47	-17,8
Liiketoiminnan muut kulut	229	230	-0,6
Kulut yhteensä	313	403	-22,2
OP-bonukset omistaja-asiakkaille	-2	-2	4,8
Väliaikainen poikkeusmenettely (overlay approach)	-5	-66	92,3
Tulos ennen veroja	288	200	44,3
Koko pääoman tuotto (ROA), %	4,07	2,93	1,15*
Koko pääoman tuotto ilman OP-bonuksia, %	4,10	2,96	1,15*
Operatiivinen yhdistetty kulusuhde, %	87,8	92,7	
Operatiivinen riskisuhde, %	61,1	65,1	
Operatiivinen toimintakulusuhde, %	26,6	27,7	

* Suhdeluvun muutos

Vakuutus-segmentti muodostuu vahinkovakuutuksesta sekä terveys- ja hyvinvointiliiketoiminnasta. Vahinkovakuutuksen tuotteisiin kuuluvat yritys- ja henkilöasiakkaille myytävät vahinkovakuutukset. Segmenttiin kuuluvat Pohjola Vakuutus Oy ja Pohjola Sairaala Oy, jolla on viisi sairaalaa. A-Vakuutus Oy sulautui Pohjola Vakuutus Oy:öön 31.3.2020.

Merkittävimmät kehityspanostukset kohdistuivat sähköisten asiointi- ja ostopalvelujen kehittämiseen sekä vahinkovakuutuksen perusjärjestelmäudistukseen.

Koronaviruspandemia lisäsi kevään ja kesän aikana vahinkoja matka- ja keskeytysvakuutuksissa. Useissa muissa vakuutuslajeissa vahinkomäärä laski yleisen toimeliaisuuden vähennytyä. Loppuvuodesta vahinkomäärä palautui pandemiaa edeltävälle tasolle. Koronaviruspandemiasta aiheutuneet korvauskulut olivat yhteensä 37 miljoonaa euroa.

Pohjola Sairaala lahjoitti kevään ja kesän aikana henkilökuntansa panosta terveydenhuollon tehtäviin. Pohjola Sairaalan henkilöt ovat auttaneet muun muassa tartuntaketjujen jäljittämässä.

Asiakkaat ovat olleet tyytyväisiä Pohjola Sairaalan palveluihin. Leikkausasiakkaiden antama NPS-luku oli tammi-joulukuussa 97 (97).

Tilikauden tulos

Tulos ennen veroja oli 288 miljoonaa euroa (200). Vakuutuskate nousi 556 miljoonaan euroon (402). Vahinkovakuutuksen diskonttokorko laskettiin 1,0 prosentista 0,85 prosenttiin, mikä pienensi vakuutuskatetta 45 miljoonaa euroa (136). Vahinkovakuutuksen vakuutusvelan diskonttokoron muutosta, 45 miljoonaa euroa (136), vastaava erä näkyy sijoitustoiminnan nettotuotoissa positiivisena arvomuutoksena.

Vakuutusmaksutuotot

Milj. €	1-12/2020	1-12/2019	Muutos, %
Henkilöasiakkaat	857	826	3,8
Yritysiasiakkaat	649	653	-0,6
Yhteensä	1 506	1 479	1,9

Henkilöasiakkaiden vakuutusmaksutuotot kasvoivat ja yritysiasiakkaiden vakuutusmaksutuotot laskivat tilikaudella. Maksutuotot kasvoivat yhteensä 1,9 prosenttia.

Korvauskulut, ilman diskonttokoron muutosta, laskivat 3,7 prosenttia. Tammi-joulukuussa kirjattiin 119 uutta omaisuuden ja toiminnan suurvahinkoa (87), joiden omalla vastuulla oleva korvausmeno oli yhteensä 131 miljoonaa euroa (80). Tähän luokkaan kuuluvat yli 0,3 miljoonan euron vahingot. Korvausmenoa kasvattivat erityisesti koronapandemiaan liittyvät matka- ja yritysten keskeytysvahinkojen korvaukset. Lakisäätteisten eläkkeiden korvausvastuun muutokset paransivat tulosta 10 miljoonaa euroa, kun vertailukaudella ne heikensivät tulosta 4 miljoonaa euroa.

Muutokset aiempina vuosina tapahtuneisiin vahinkoihin, ilman diskonttokoron muutoksen vaikutusta, paransivat vakuutusteknistä katetta 39 miljoonaa euroa (24). Vahinkovakuutuksen operatiivinen riskisuhde ilman korvausten välillisiä hoitokuluja oli 61,1 prosenttia (65,1).

Lakisäateisen työeläkevastuun siirto laski eläkekuluja 85 miljoonaa euroa. Kulut, ilman lakisäateisen työeläkevastuun siirtoa, laskivat 1,2 prosenttia ja olivat 5 miljoonaa euroa pienemmät kuin vertailukaudella. Vahinkovakuutuksen operatiivinen toimintakulusuhde, joka sisältää myös korvausten välilliset hoitokulut, oli 26,6 prosenttia (27,7).

Vahinkovakuutuksen operatiivinen yhdistetty kulusuhde parani 87,8 prosenttiin (92,7). Operatiiviset tunnusluvut eivät sisällä diskonttokoron muutosta eivätkä työeläkevastuun siirtoa.

Sijoitustoiminta

Tuotot sijoitustoiminnasta

Milj. €	1-12/2020	1-12/2019
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta	13	84
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	94	249
Jaksotettu hankintameno	-3	1
Vahinkovakuutuserät	-21	-27
Osakkuusyritykset	-3	1
Sijoitustoiminnan nettotuotot	80	308
Väliaikainen poikkeusmenettely	-5	-66
Yhteensä	75	242

Tuotot sijoitustoiminnasta, väliaikainen poikkeusmenettely mukaan lukien, olivat 75 miljoonaa euroa (242). Sijoitusten myyntivoitot olivat vahinkovakuutuksessa 23 miljoonaa euroa (90).

Vahinkovakuutuksen sijoitustoiminnan tunnuslukuja

Milj. €	1-12/2020	1-12/2019
Sijoitustaseen nettotuotto, milj. €*	25	96
Sijoitusten tuotto käyvin arvoin, %	4,8	8,4
Korkosijoitusten Running Yield, %	1,0	1,3
	31.12.2020	31.12.2019
Sijoituskanta, milj. €	4 102	3 952
Investointitasolle luokiteltujen sijoitusten osuus, %	92	92
A-luokiteltuja saamisia, vähintään, %	58	61
Modifioitu duraatio, %	3,5	4,0

* Sijoitustaseen nettotuotto on laskettu vähentämällä koko sijoitusomaisuuden tuotoista markkinaehtoisien vakuutusvelan arvonmuutos.

Muu toiminta

- Tulos ennen veroja oli -58 miljoonaa euroa (-50).
- Tulos sisälsi saamistodistusten myyntivoittoja 5 miljoonaa euroa (7).
- Maksuvalmius säilyi hyvänä koronaviruksesta huolimatta.

Avainlukuja

Milj. €	1-12/2020	1-12/2019	Muutos, %
Korkokate	-59	-64	-
Nettopalkkiotuotot	-2	-2	-
Sijoitustoiminnan nettotuotot	10	26	-60,2
Liiketoiminnan muut tuotot	15	7	99,9
Tuotot yhteensä	-37	-33	-
Henkilöstökulut	3	1	284,1
Muut kulut	19	17	11,0
Kulut yhteensä	22	18	24,3
Saamisten arvonalentumiset	1	0	369,3
Tulos ennen veroja	-58	-50	-
Saamiset ja velat yhteenliittymän keskusyhteisölle ja jäsenluottolaitoksille, nettorahoitusasema, mrd. €	-9,5	-3,8	-

Muuhun toimintaan on keskitetty OP Ryhmää tukevat toiminnot, kuten keskuspankki. Keskuspankin vastuulla on jäsenluottolaitosten ja keskusyhteisökonsernin rahoituksen ja maksuvalmiuden hallinta. Se vastaa myös ryhmän tukkuvarainhankinnasta yhdessä OP-Asuntoluottopankki Oyj:n kanssa. Liiketoiminnan tuotot muodostuvat pääosin korkokatteesta ja sijoitustoiminnan nettotuotoista. Sen merkittävimmät riskilajit ovat markkinariskit ja luottoriski. Muussa toiminnassa esitetään lisäksi ne tuotot, kulut, sijoitukset ja pääomat, joita ei ole kohdistettu liiketoimintasegmenteille.

Tilikauden tulos

Muu toiminta -segmentin tulos ennen veroja oli 58 miljoonaa euroa negatiivinen (-50). Tulos ennen veroja käyvin arvoin oli -21 miljoonaa euroa (-51). Koronakriisistä johtuva luottoriskimarginaalien leveneminen heikensi käyvän arvon rahastoa alkuvuodesta. Sitten Euroopan keskuspankin elvytystoimet ovat kaventaneet luottoriskimarginaaleja, minkä johdosta käyvän arvon rahasto on parantunut.

Korkokate oli 59 miljoonaa euroa negatiivinen (-64). Korkokatetta paransivat EKP:n pankeille tarjoama TLTRO III -rahoitus (Targeted longer-term refinancing operations) sekä EKP:n talletuskoron muutos loppuvuodesta 2019.

Sijoitustoiminnan nettotuotot olivat 10 miljoonaa euroa (26). Sijoitustoiminnan nettotuotot sisälsivät saamistodistusten myyntivoittoja 5 miljoonaa euroa (7). Vertailukauden sijoitustoiminnan nettotuottoja paransi TLTRO II -rahoituksen suojauksen purusta syntynyt tulosvaikutus 16 miljoonaa euroa.

Senior- ja senior non-preferred -ehtoisen tukkuvarainhankinnan velkakirjojen sekä TLTRO-rahoituksen

keskimarginaali oli joulukuussa 20 korkopistettä (22). Kustannusta madaltaa otettu TLTRO-rahoitus.

OP Yrityspankin rahoituksen saatavuus säilyi hyvänä. Tammi-joulukuussa laskettiin liikkeeseen pitkäaikaisia joukkovelkakirjalainoja yhteensä 5,9 miljardia euroa. Maaliskuussa tukkuvarainhankintamarkkina häiriintyi koronaviruksesta takia, ja etenkin lyhyessä tukkuvarainhankinnassa rekisteröitiin ajanjakso, jolloin hinnat nousivat voimakkaasti eikä erääntyviä sopimuksia pystynyt uusimaan. Vakuudettoman pitkän tukkuvarainhankinnan puolella riskipreemioiden nousu oli myös merkittävän jyrkkää. Toisella vuosineljänneksellä tukkuvarainhankintamarkkina alkoi elpyä selvästi, ja vuoden loppuun mennessä riskipreemiot olivat laskeneet keskuspankkien vahvojen tukitoimien ansiosta jo kriisiä edeltäneelle tasolle.

Tammikuussa laskettiin liikkeeseen 500 miljoonan euron senior non-preferred -joukkovelkakirjalaina, jonka maturiteetti on 7 vuotta. Touko- ja kesäkuussa laskettiin liikkeeseen kaksi senior-ehtoista 1 miljardin euron joukkovelkakirjalainaa, joiden maturiteetit ovat 5,25 ja 4 vuotta. Lisäksi marraskuussa laskettiin liikkeeseen maturiteetiltaan 7 vuoden mittainen 1 miljardin euron senior-ehtoinen joukkovelkakirjalaina.

Touko- ja kesäkuussa laskettiin liikkeeseen kaksi toissijaisen oman pääoman ehtoista joukkovelkakirjalainaa, toinen SEK-määräinen 3,25 miljardia kruunua ja toinen EUR-määräinen 1 miljardia euroa. Toissijaisen oman pääoman ehtoiset lainat ovat maturiteetiltaan 10 vuotta, mutta ne on mahdollista eräännyttää 5 vuoden kuluttua liikkeeseenlaskusta. Elokuussa lunastettiin ennakkoisesti takaisin maturiteetiltaan 10 vuoden mittainen SEK-määräinen 3,5 miljardin kruunun toissijaisen oman pääoman ehtoinen laina, jonka eräpäivä oli 25.8.2025.

Maaliskuussa OP Yrityspankki otti EKP:n pankeille tarjoamaa maturiteetiltaan alle vuoden mittaista USD-määräistä rahoitusta 500 miljoonaa dollaria. OP Yrityspankki osallistui kesäkuussa Euroopan keskuspankin kohdennettujen pitempiäikaisten rahoitusoperaatioiden kolmanteen sarjaan (TLTRO III) 6,0 miljardilla eurolla. OP Yrityspankilla on TLTRO III -rahoitusta yhteensä 8,0 miljardia euroa.

Euroopan keskuspankin neuvosto on muuttanut vuoden 2020 aikana TLTRO III -rahoituksen ehtoja, jotta edistettäisiin pankkien luotonantoa tahoille, joihin koronavirustaudin (COVID-19) leviäminen on vakavimmin vaikuttanut. Muutettujen ehtojen mukaan korko aikavälillä 24.6.2020 ja 23.6.2022 voi olla EKP:n talletuskorko (raportointihetkellä - 0,50%) miinus 0,50%, ja tämän jälkeiselle lainan maturiteetille parhaimmillaan EKP:n talletuskorko. Alennettu korko on ehdollinen nettoluotonannon kasvukriteerien täyttymiselle. Lopullinen korko määräytyy vasta TLTRO III -operaation erääntyessä (tai takaisin maksettaessa). Koron muutokset kuvastuvat velan efektiivisessä korossa. OP arvioi täyttävänsä rahoituksen hintaan vaikuttavat nettoluotonannon kasvukriteerit.

Yhteenliittymän keskusyhteisön ja jäsenluottolaitosten sijoitukset OP Yrityspankkiin olivat tilikauden päättyessä 9,5 miljardia euroa suuremmat kuin niiden keskuspankista ottama rahoitus. Nettoaseman kehitykseen on vaikuttanut erityisesti OP-Asuntoluottopankin katettu joukkovelkakirjalainahankinta, joka ohjautuu aiempaa enemmän osuuspankkien sijoituksina keskuspankkiin. Lisäksi jäsenluottolaitokset ovat huhtikuusta alkaen tehneet keskuspankkiin maksuvalmiustalletuksen, jonka välityksellä jäsenluottolaitoksille kohdistetaan maksuvalmiusvaateen kustannuksia.

Koronakriisistä huolimatta maksuvalmius säilyi vuonna 2020 hyvänä.

Palvelukehittäminen

OP Yrityspankki investoi jatkuvasti toimintansa kehittämiseen ja asiakaskokemuksen parantamiseen. Palvelutoiminnan kehittämiseen liittyvistä kustannuksista merkittävä osa muodostuu ICT-investoinneista.

OP Yrityspankin palvelukehittämiseen ja tuotannon ylläpitoon liittyvät ICT-kulut olivat yhteensä 208 miljoonaa euroa (204). Nämä sisältävät lisenssimaksuja, ostettuja palveluita, muita hankkeisiin liittyviä ulkoisia kustannuksia sekä omaa työtä. Tuotannon ICT-kulut kasvoivat 37 miljoonaa euroa 174 miljoonaan euroon. Kehittämismenot yhteensä laskivat 36 miljoonaa euroa 70 miljoonaan euroon. Kehittämismenoista aktivoitiin 36 miljoonaa euroa (38).

OP Ryhmä solmi keväällä 2019 viisivuotisen sopimuksen Tata Consultancy Services Ltd:n (TCS) kanssa ICT-palveluiden tuottamisesta. Sopimus kattaa OP Ryhmän käyttämät ICT-infrastruktuuripalvelut kuten keskuskone-, palvelin- ja kapasiteettipalvelut. Lisäksi sopimukseen kuuluvat konesali- ja pilvipalvelut. ICT-infrastruktuuripalveluiden siirto TCS:lle etenee suunnitellusti, ja sen arvioidaan päättyvän helmikuussa 2021.

Yksityiskohtaisempaa tietoa OP Yrityspankin investoinneista sisältyy tämän toimintakertomuksen liiketoimintasegmenttikohtaisiin osioihin.

Konsernin rakennejärjestelyt

A-Vakuutus Oy sulautui Pohjola Vakuutus Oy:öön 31.3.2020.

Kaivokadun PL-hallinto Oy sulautui OP Yrityspankki Oyj:öön 31.10.2020.

OP Yrityspankki suunnittelee rakennejärjestelyä, jossa Pohjola Vakuutus Oy siirrettäisiin OP Yrityspankki Oyj:n omistuksesta OP Osuuskunnan suoraan omistukseen. Suunnitelmasta kerrottiin ensimmäisen kerran vuonna 2014. Lisäksi suunnitellaan OP Yrityspankki Oyj:n Baltiassa olevien tytäryhtiöiden sulautumista OP Yrityspankkiin.

Hallinnointi ja johto

OP Yrityspankin johtamisjärjestelmän perustan muodostavat liiketoimintasegmentit. OP Yrityspankin toimintaa johdetaan osana OP Ryhmän johtamisjärjestelmää.

OP Yrityspankki Oyj:n varsinaisessa yhtiökokouksessa 18.3.2020 hallitukseen valittiin puheenjohtajaksi OP Ryhmän pääjohtaja Timo Ritakallio ja hallituksen muiksi jäseniksi OP Ryhmän talous- ja rahoitusjohtaja Vesa Aho, Helsingin Seudun Osuuskunnan toimitusjohtaja Jarmo Viitanen, OP Keski-Suomen toimitusjohtaja Pasi Sorri ja OP Turun Seudun toimitusjohtaja Olli-Pekka Saario.

Tilintarkastajaksi tilikaudeksi 2020 valittiin varsinaisessa yhtiökokouksessa tilintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab. KPMG

Oy Ab:n nimeämänä päävastuullisena tilintarkastajana toimii KHT Juha-Pekka Mylén.

Hallitus valitsi 21.7.2020 OP Yrityspankin uudeksi toimitusjohtajan sijaiseksi Rahavirrat ja käyttöpääoma - liiketoiminta-alueen johtajan Jari Jaulimon (OTK, VT, MBA). Hän aloitti tehtävässään 1.8.2020 toimitusjohtajan sijaisen Hannu Jaatisen siirryttyä eläkkeelle.

OP Yrityspankki on esittänyt selvityksen hallinto- ja ohjausjärjestelmästä erillisessä kertomuksessa, joka on saatavilla yhtiön internetsivuilla www.op.fi.

Henkilöstö ja palkitseminen

Konsernin palveluksessa oli tilikauden lopussa 2 916 henkilöä (2 675). Henkilömäärä kasvoi vuodenvaihteesta erityisesti Vakuutus-segmentissä. Kasvu aiheutui pääosin osuuskankien vahinkovakuutusmyynnin siirtymisestä Pohjola Vakuutukseen.

Henkilöstö tilikauden lopussa

	31.12.2020	31.12.2019
Yrityspankki	741	700
Vakuutus	2 136	1 947
Muu toiminta	39	28
Yhteensä	2 916	2 675

OP Ryhmän ja OP Yrityspankin muuttuva palkitseminen koostuu vuonna 2020 koko henkilöstöä koskevasta tulospalkkiojärjestelmästä ja henkilöstörahostosta. Yrityskohtaiset vuosisuunnitelman mukaiset tavoitteet sekä ryhmätasoiset strategiset tavoitteet huomioidaan tulospalkkiojärjestelmän ja henkilöstörahoston mittareissa. Palkitsemisjärjestelmiä laadittaessa on otettu huomioon finanssi- ja rahoitusalan palkitsemisjärjestelmiä koskeva sääntely.

Yhteisvastuu

OP Yrityspankki Oyj on talletuspankkien yhteenliittymästä annetussa laissa tarkoitetun yhteenliittymän keskusyhteisön (OP Osuuskunta) jäsen ja kuuluu sanottuun yhteenliittymään.

Yhteenliittymään kuuluvat OP Yrityspankki Oyj:n ohella yhteenliittymän keskusyhteisönä toimiva OP Osuuskunta, muut keskusyhteisön konsolidointiryhmään kuuluvat yritykset, keskusyhteisön jäsenluottolaitokset ja niiden konsolidointiryhmiin kuuluvat yritykset sekä sellaiset luottolaitokset, rahoituslaitokset ja palveluyritykset, joiden äänivallasta edellä mainitut yhteisöt yhdessä omistavat yli puolet. OP Yrityspankki -konserniin kuuluvat vakuutusyhtiöt eivät kuulu edellä tarkoitettuun yhteenliittymään.

Yhteenliittymään kuuluvat jäsenluottolaitokset (137 osuuskankia, OP Yrityspankki Oyj, OP-Asuntoluottopankki Oyj ja OP-Korttiyhtiö Oyj) ja keskusyhteisö ovat keskinäisessä vastuussa toistensa veloista. Velkoja, joka ei ole saanut

jäsenluottolaitokselta suoritusta erääntyneestä saatavastaan, voi vaatia suoritusta keskusyhteisöltä, kun päävelka on erääntynyt. Mainitussa tapauksessa keskusyhteisön on laadittava laissa tarkoitettu osittelulaskelma kunkin jäsenluottolaitoksen maksettavaksi tulevasta vastuusuudesta. Jäsenluottolaitosten keskinäinen vastuu määräytyy luottolaitosten viimeksi vahvistettujen taseiden mukaisessa suhteessa.

Jäsenluottolaitokset, mukaan lukien OP Yrityspankki Oyj, ovat velvollisia osallistumaan toisen jäsenluottolaitoksen selvitystilanteen ehkäisemiseksi tarvittaviin tukitoimiin sekä keskusyhteisön toisen jäsenluottolaitoksen puolesta suorittaman velan maksuun talletuspankkien yhteenliittymästä annetun lain 5 luvun mukaisesti.

Jäsenluottolaitoksilla on lisäksi keskusyhteisön maksukyvyttömyystilanteessa osuuskuntalain mukainen rajaton lisämaksuvelvollisuus keskusyhteisön veloista.

Keskusyhteisö valvoo talletuspankkien yhteenliittymästä annetun lain mukaisesti jäsenluottolaitosten toimintaa, vahvistaa niiden toiminnassa noudatettavaksi edellä tarkoitetun lain 5 §:ssä tarkoitetut toimintaperiaatteet sekä antaa jäsenluottolaitoksille niiden maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden turvaamiseksi ohjeita vakavaraisuuden ja riskien hallinnasta, luotettavasta hallinnosta ja sisäisestä valvonnasta sekä ohjeita yhtenäisten tilinpäätösperiaatteiden noudattamiseksi yhteenliittymän yhdistellyn tilinpäätöksen laatimisessa.

Talletussuojarahaston ja sijoittajien korvausrahaston suoja

OP Yrityspankki Oyj kuuluu talletussuojarahastoon ja sijoittajien korvausrahastoon.

Talletussuojarahastoa koskevan lainsäädännön mukaan osuuspankkien yhteenliittymään kuuluvia talletuspankkeja (ml. OP Yrityspankki Oyj) pidetään talletussuojan osalta yhtenä pankkina. Talletussuojarahaston varoista korvataan tallettajan saamiset osuuspankkien yhteenliittymään kuuluvilta talletuspankeilta yhteensä enintään 100 000 euroon asti.

Sijoittajien korvausrahastoa koskevan lainsäädännön mukaan osuuspankkien yhteenliittymää pidetään korvaussuojan osalta yhtenä pankkina. Sijoittajalle korvataan saamiset enintään 20 000 euroon saakka. Rahasto ei korvaa arvopapereiden kurssimuutoksista tai vääristä sijoituspäätöksistä johtuvia tappioita. Korvausrahasto korvaa vain ei-ammattimaisten sijoittajien saamia.

Talletussuojasta vastaa valtiovarainministeriön alainen Rahoitusvakuusvirasto.

Hallituksen esitys voitonjaosta

Tilinpäätöksen 31.12.2020 mukaan yhtiön voitonjakokelpoiset varat, joihin sisältyy tilikauden voitto 59 620 449,54 euroa, olivat yhteensä 1 216 623 784,29 euroa. Yhtiön jakokelpoiset varat olivat yhteensä 1 548 004 621,35 euroa.

Hallitus esittää, että tilikaudelta 2020 ei jaeta osinkoa, ja että tilikauden voitto kirjataan edellisten tilikausien voitto/tappio -tilille.

Yhtiön taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Yhtiön maksuvalmius on hyvä.

Vuoden 2021 näkymät

Koronavirustartunnat lisääntyivät syksyllä useimmissa maissa. Tämän seurauksena kesällä alkanut talouden elpyminen kangerteli, mutta vaikutukset talouteen olivat vuoden lopulla aiempaa vähäisempiä ja kohdistuivat palvelusektoriin. Talouden elpyminen jatkuu koronapandemian talttumisen mahdollistamassa tahdissa. Rahoitusmarkkinoilla odotukset ovat myönteisiä. Keskuspankkien politiikka rauhoittaa markkinoita ja pitää korot matalina.

Koronapandemia pitää yhä yllä epävarmuutta talouden näkymistä. Pandemiakehityksen äkillinen paheneminen vaikuttaisi OP Yrityspankkiin kolmella tavalla: epävarmuus lisääntyisi rahoitus- ja sijoitusmarkkinoilla sekä taloudessa, asiakkaiden taloudellisten vaikeuksien lisääntyminen kasvattaisi luottoriskiä sekä vähentäisi palveluiden kysyntää, ja lisäksi paheneva tautitilanne voisi vaikeuttaa OP Yrityspankin oman toiminnan tehokasta toteuttamista.

Tuloskehityksen merkittävimmät epävarmuustekijät liittyvät koronapandemian myötä korko- ja sijoitusympäristön muutoksiin sekä arvonalentumisten kehitykseen. Lisäksi tulevaan tuloskehitykseen vaikuttaa markkinoiden kasvuvauhti, kilpailutilanteen muutos ja suurvahinkojen vaikutus korvausmenoon.

Arvio vuoden 2021 tuloksen kehityksestä annetaan ainoastaan ryhmätasolla OP Ryhmän tilinpäätöstiedotteessa ja osavuosikatsauksissa.

Kaikki tässä toimintakertomuksessa esitetyt arviot perustuvat tämänhetkiseen näkemykseen toimintaympäristön, OP Yrityspankki -konsernin ja sen eri toimintojen kehityksestä, ja todelliset tulokset voivat olla merkittävästikin erilaiset.

Keskeiset tuloslaskelma- ja tase-erät

Keskeiset tuloslaskelmaerät, milj. €	2018	2019	2020
Korkokate	274	295	325
Vakuutuskate	548	402	555
Nettopalkkiotuotot	-23	-28	5
Sijoitustoiminnan nettotuotot	200	450	233
Muut tuotot	47	47	29
Henkilöstökulut	159	184	111
Muut kulut	452	448	446
Saamisten arvonalentumiset	13	51	53
OP-bonukset omistaja-asiakkaille	-2	-4	-5
Väliaikainen poikkeusmenettely (overlay approach)	19	-66	-5
Tulos ennen veroja	439	412	529
Keskeiset tase-erät - vastaavaa, milj. €			
Käteiset varat	12 239	11 914	21 764
Saamiset luottolaitoksilta	9 726	9 126	11 252
Johdannaissopimukset	3 663	4 874	5 370
Saamiset asiakkailta	22 351	23 829	24 485
Sijoitusomaisuus	16 353	17 174	18 433
Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet	838	823	842
Muut erät	1 554	1 385	1 845
Vastaavaa yhteensä	66 725	69 126	83 991
Keskeiset tase-erät - vastattavaa, milj. €			
Velat luottolaitoksille	15 575	15 334	28 888
Johdannaissopimukset	3 287	3 882	4 265
Velat asiakkaille	16 422	15 503	15 894
Vakuutusvelka	3 157	3 234	3 326
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjalainat	20 338	22 726	21 903
Muut vieraan pääoman erät	3 800	4 074	4 918
Oma pääoma	4 147	4 374	4 797
Vastattavaa yhteensä	66 725	69 126	83 991

Tulos vuosineljänneksittäin

Milj. €	1-3/ 2020	4-6/ 2020	7-9/ 2020	10-12/ 2020	1-12/ 2020	1-12/ 2019
Korkokate	81	84	79	81	325	295
Vakuutuskate	131	157	175	93	555	402
Nettopalkkiotuotot	1	-6	2	8	5	-28
Sijoitustoiminnan nettotuotot	-57	82	89	119	233	450
Liiketoiminnan muut tuotot	10	5	5	10	29	47
Tuotot yhteensä	166	322	349	310	1148	1165
Henkilöstökulut	50	49	41	-29	111	184
Poistot ja arvonalentumiset	12	12	14	15	53	63
Liiketoiminnan muut kulut	109	99	87	98	393	386
Kulut yhteensä	171	159	143	84	557	632
Saamisten arvonalentumiset	49	18	-2	-12	53	51
OP-bonukset omistaja-asiakkaille	-1	-1	-1	-1	-5	-4
Väliaikainen poikkeusmenettely (overlay approach)	82	-32	-26	-28	-5	-66
Tulos ennen veroja	27	111	181	210	529	412
Tuloverot	5	21	36	46	108	79
Kauden tulos	22	90	144	164	421	332

Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

	2018	2019	2020
Oman pääoman tuotto (ROE), %	8,5	7,8	9,2
Oman pääoman tuotto käyvin arvoin (ROE), %	5,3	9,6	9,7
Koko pääoman tuotto (ROA), %	0,5	0,5	0,5
Omavaraisuusaste, %	6,2	6,3	5,7
Kulujen osuus tuotoista, %	58,4	54,3	48,5
Henkilöstö keskimäärin	2 638	2 695	2 834
Konsernin osakekohtaiset tunnusluvut			
Oma pääoma/osake, euro	12,73	13,45	14,87
Osinko/osake, euro*	0,54	-	-
Osinko/tulos, %*	49,9	-	-
Osakkeiden lukumäärä tilikauden lopussa, kpl	319 551 415	319 551 415	319 551 415

* Hallituksen ehdotus 2020

OP Osuuskunta omistaa kaikki OP Yrityspankki Oyj:n osakkeet. Osakkeiden lukumäärä ei ole muuttunut tilikauden aikana.

Tunnuslukujen laskentakaavat

Vaihtoehtoisia tunnuslukuja esitetään kuvaamaan liiketoiminnan taloudellista kehitystä ja parantamaan vertailukelpoisuutta eri raportointikausien välillä. Käytettyjen vaihtoehtoisten tunnuslukujen laskentakaavat on esitetty alla.

Vaihtoehtoiset tunnusluvut

Oman pääoman tuotto (ROE), %	$\frac{\text{Tilikauden tulos}}{\text{Oma pääoma (kauden alun ja lopun keskiarvo)}} \times 100$
Oman pääoman tuotto (ROE), ilman OP-bonuksia, %	$\frac{\text{Tilikauden tulos} + \text{OP-bonukset verojen jälkeen}}{\text{Oma pääoma (tilikauden alun ja lopun keskiarvo)}} \times 100$
Oman pääoman tuotto (ROE), käyvin arvoin, %	$\frac{\text{Tilikauden laaja tulos}}{\text{Oma pääoma (kauden alun ja lopun keskiarvo)}} \times 100$
Koko pääoman tuotto (ROA), %	$\frac{\text{Tilikauden tulos}}{\text{Taseen loppusumma keskimäärin (kauden alun ja lopun keskiarvo)}} \times 100$
Koko pääoman tuotto (ROA), ilman OP-bonuksia, %	$\frac{\text{Tilikauden tulos} + \text{OP-bonukset verojen jälkeen}}{\text{Taseen loppusumma keskimäärin (kauden alun ja lopun keskiarvo)}} \times 100$
Oma pääoma /osake	$\frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä tilinpäätöksessä}}$
Osinko/osake	$\frac{\text{Tilikaudelta jaettava osinko}}{\text{Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä tilinpäätöksessä}}$
Osinko / tulos, %	$\frac{\text{Osakekohtainen osinko}}{\text{Osakekohtainen tulos}} \times 100$
Kulujen osuus tuotoista, %	$\frac{\text{Kulut yhteensä}}{\text{Tuotot yhteensä}} \times 100$
Tuotot sijoitustoiminnasta	Sijoitustoiminnan nettotuotot + Väliaikainen poikkeusmenettely (overlay approach)
Luottokanta	Tase-erä Saamiset asiakkailta
Saamisten arvonalentumiset luotto- ja takauskannasta, %	$\frac{\text{Saamisten arvonalentumiset}}{\text{Luotto- ja takauskanta tilikauden lopussa}} \times 100$
Talletukset	Tase-erän Velat asiakkaille sisältämät talletukset
Tappiota koskevan vähennyserän kattavuusaste (coverage ratio), %	$\frac{\text{Tappiota koskeva vähennyserä}}{\text{Saamiset asiakkailta (taseen ja taseen ulkopuoliset erät)}} \times 100$
Maksukyvyttömyyden havainnointiaste (default capture rate), %	$\frac{\text{Uudet maksukyvyttömät sopimukset, jotka olivat vaiheessa 2 vertailukaudella}}{\text{Uudet maksukyvyttömät sopimukset tilikaudella}} \times 100$

Vahinkovakuutuksen tunnusluvut:

Operatiivinen vahinkosuhte, %	$\frac{\text{Korvauskulut pl. laskuperustemuutokset ja yrityskauppojen yhteydessä syntyneiden aineettomien erien poistot}}{\text{Vakuutusmaksutuotot pl. laskuperustemuutokset (netto)}} \times 100$
Operatiivinen liikekulusuhde, %	$\frac{\text{Liikekulut}}{\text{Vakuutusmaksutuotot pl. laskuperustemuutokset (netto)}} \times 100$
Operatiivinen yhdistetty kulusuhde, %	Operatiivinen vahinkosuhte + operatiivinen liikekulusuhde Operatiivinen riskisuhte + operatiivinen toimintakulusuhde
Operatiivinen riskisuhte (ilman perustekorkokulua), %	$\frac{\text{Korvaukset pl. korvausten selvittelykulut ja laskuperustemuutokset}}{\text{Vakuutusmaksutuotot (netto) pl. laskuperustemuutokset}} \times 100$
Operatiivinen toimintakulusuhde, %	$\frac{\text{Liikekulut ja korvausten selvittelykulut}}{\text{Vakuutusmaksutuotot (netto) pl. laskuperustemuutokset}} \times 100$

Erillislaskentaan perustuvat tunnusluvut

Vakavaraisuussuhde, %	$\frac{\text{Omat varat yhteensä}}{\text{Kokonaisriski}} \times 100$
Tier 1 -vakavaraisuussuhde, %	$\frac{\text{Ensisijainen pääoma (Tier 1)}}{\text{Kokonaisriski}} \times 100$
Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde, %	$\frac{\text{Ydinpääoma (CET1)}}{\text{Kokonaisriski}} \times 100$
Solvenssisuhde, %	$\frac{\text{Omat varat}}{\text{Vakavaraisuuspääomavaatimus (SCR)}} \times 100$
Vähimmäisomavaraisuusaste (leverage ratio), %	$\frac{\text{Ensisijainen pääoma (T1)}}{\text{Vastuiden määrä}} \times 100$
Maksuvalmiusvaatimus (LCR), %	$\frac{\text{Likvidit varat}}{\text{Likviditeetin ulosvirtaukset - likviditeetin sisään virtaukset stressitilanteessa}} \times 100$
Pysyvän varainhankinnan vaatimus (NSFR), %	$\frac{\text{Pysyvä varainhankinta}}{\text{Pysyvän varainhankinnan vaade}} \times 100$
Rahoitus- ja vakuutusryhmittymän valvonnasta annetun lain mukainen vakavaraisuussuhde*	$\frac{\text{Ryhmittymän omat varat yhteensä}}{\text{Ryhmittymän omien varojen vähimmäismäärä yhteensä}} \times 100$

Järjestämättömät saamiset luotto- ja takauskannasta, %	Järjestämättömät saamiset (netto)**	x 100
	Luotto- ja takauskanta tilikauden lopussa	
Ongelmasaamiset luotto- ja takauskannasta, %	Ongelmasaamiset (netto)***	x 100
	Luotto- ja takauskanta tilikauden lopussa	
Terveet lainanhoitajustosaamiset luotto- ja takauskannasta, %	Terveet lainanhoitajustosaamiset (netto)***	x 100
	Luotto- ja takauskanta tilikauden lopussa	
Terveet lainanhoitajustosaamiset ongelmasaamisista, %	Terveet lainanhoitajustosaamiset (netto)***	x 100
	Ongelmasaamiset tilikauden lopussa	
Tappiota koskeva vähennyserä (saamiset asiakkailta) ongelmasaamisista, %	Tappiota koskeva vähennyserä, joka kohdistuu tase-erään saamiset asiakkailta	x 100
	Ongelmasaamiset tilikauden lopussa	
Luotto- ja takauskanta	Luottokanta + takauskanta	

* Rava-suhdeluvussa on huomioitu siirtymäsäännökset.

** Järjestämättömillä saamisilla tarkoitetaan yli 90 päivää erääntyneitä saamisia ja muita riskillisiksi luokiteltuja saamisia sekä tällaisiin saamisiin kohdistuvia asiakkaan taloudellisista vaikeuksista johtuvia lainanhoitajustoja. Lainanhoitajustot ovat asiakkaan aloitteesta sovittuja helpotuksia alkuperäiseen maksuohjelmaan, ja niillä pyritään auttamaan asiakasta selviytymään väliaikaisista maksuvaikeuksista.

*** Ongelmasaamisilla tarkoitetaan yli 90 päivää erääntyneitä saamisia, muita riskillisiksi luokiteltuja saamisia sekä tällaisiin tai terveisiin saamisiin kohdistuvia asiakkaan taloudellisista vaikeuksista johtuvia lainanhoitajustoja. Lainanhoitajustot ovat asiakkaan aloitteesta sovittuja helpotuksia alkuperäiseen maksuohjelmaan, ja niillä pyritään auttamaan asiakasta selviytymään väliaikaisista maksuvaikeuksista. Terveitä lainanhoitajustosaamisia ovat koeajalla olevat järjestämättömistä saamisista jo tervetuneet lainanhoitajustosaamiset tai saamiset, joissa lainanhoitajustot on tehty sopimukseen, joka ei ollut järjestämätön. Muista kuin asiakkaan taloudellisista vaikeuksista johtuneita maksuohjelmamuutoksia ei luokitella ongelmasaamisiksi.

Vahinkovakuutuksen operatiivinen tulos

Milj. €	1–12/2020	1–12/2019	Muutos %
Vakuutusmaksutuotot	1 506	1 478	1,9
Korvauskulut	1 028	1 060	-3,0
Liikekulut	293	311	-5,6
Vakuutustekninen kate	184	107	71,6
Diskonttokoron lasku	-45	-136	-
Sijoitustuotot ja -kulut	99	307	-67,6
Muut tuotot ja kulut	79	-23	-
Tulos ennen veroja	318	255	25,0
Väliaikainen poikkeusmenettely (overlay approach)	-4	-65	-
Tulos ennen veroja	314	190	65,4

Vahinkovakuutuksen tunnuslukujen laskennassa käytetään vahinkovakuutusyhtiöiden toimintokohtaisia kuluja, joita ei esitetä samalla periaatteella konsernin tuloslaskelmassa.

Vakavaraisuustaulukot

Luottolaitosvakavaraisuus

Omat varat, milj. €	31.12.2020	31.12.2019
OP Yrityspankki -konsernin oma pääoma	4 796	4 374
Poistetaan vakuutusyhtiöiden vaikutus omasta pääomasta	-407	-202
Käyvän arvon rahasto, rahavirran suojaus	-2	0
Ydinpääoma (CET1) ennen vähennyksiä	4 388	4 171
Aineettomat hyödykkeet	-40	-51
Eläkevastuun ylikate ja arvostusoikaisu	-28	-26
Ennakoitu voitonjako		
ECL - odotetut tappiot alijäämä	-125	-112
Ydinpääoma (CET1)	4 195	3 982
Pääomalainat, joihin sovelletaan siirtymäsäännöstä	55	88
Ensisijainen lisäpääoma (AT1)	55	82
Ensisijainen pääoma (T1)	4 249	4 064
Debentuurilainat	1 602	811
ECL- odotetut tappiot ylijäämä		26
Toissijainen pääoma (T2)	1 602	837
Omat varat yhteensä	5 852	4 900
Kokonaisriski, milj. €	31.12.2020	31.12.2019
Luotto- ja vastapuoliriski	25 414	23 753
Standardimenetelmä (SA)	2 943	2 687
Valtio- ja keskuspankkivastuut	78	78
Luottolaitosvastuut	9	8
Yritysvastuut	2 796	2 540
Vähittäisvastuut	0	8
Oman pääoman ehtoiset sijoitukset	11	8
Muut	49	45
Sisäisten luottoluokitusten menetelmä (IRB)	22 361	21 066
Luottolaitosvastuut	1 029	1 023
Yritysvastuut	14 455	14 148
Vähittäisvastuut	2 646	1 725
Oman pääoman ehtoiset sijoitukset	3 934	3 772
Muut	406	399
Markkina- ja selvitysriski, standardimenetelmä	1 096	1 309
Operatiivinen riski, standardimenetelmä	1 190	1 387
Vastuun arvonoinaisu (CVA)	138	191
Muut riskit		11
Kokonaisriski yhteensä	27 838	26 651

Suhdeluvut, %	31.12.2020	31.12.2019
Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde	15,1	14,9
Tier1-vakavaraisuussuhde	15,3	15,2
Vakavaraisuussuhde	21,0	18,4
Suhdeluvut ilman siirtymäsäännöstä, %	31.12.2020	31.12.2019
Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde	15,1	14,9
Tier1-vakavaraisuussuhde	15,1	14,9
Vakavaraisuussuhde	20,8	18,1
Pääomavaatimus, milj. €	31.12.2020	31.12.2019
Omat varat	5 852	4 900
Pääomavaatimus	2 925	2 824
Puskuri pääomavaatimukseen	2 927	2 077

Pääomavaatimus muodostuu minimivaatimuksesta 8 prosenttia, kiinteästä lisäpääomavaatimuksesta 2,5 prosenttia ja ulkomaisten vastuiden maakohtaisista muuttuvista lisäpääomavaatimuksista.

Konsernitilinpäätös, IFRS

Tilinpäätöslaskelmat

Konsernin tuloslaskelma

Milj. €	Liite	2020	2019
Korkokate	4	325	295
Vakuutuskate	5	555	402
Nettopalkkiotuotot	6	5	-28
Sijoitustoiminnan nettotuotot	7	233	450
Liiketoiminnan muut tuotot	8	29	47
Tuotot yhteensä		1 148	1 165
Henkilöstökulut*	9	111	184
Poistot ja arvonalentumiset	10	53	63
Liiketoiminnan muut kulut	11	393	386
Kulut yhteensä		557	632
Saamisten arvonalentumiset	12	-53	-51
OP-bonukset omistaja-asiakkaille		-5	-4
Väliaikainen poikkeusmenettely (overlay approach)	13	-5	-66
Tulos ennen veroja		529	412
Tuloverot	14	108	79
Tilikauden tulos		421	332
Jakautuminen:			
Emoyhtiön omistajien osuus tilikauden tuloksesta		429	328
Määräysvallattomien omistajien osuus tilikauden tuloksesta		-8	5
Tilikauden tulos		421	332

* Lakisääteisen työeläkevastuun loppuosan siirto laski vuoden 2020 eläkekuluja 85 miljoonaa euroa.

Konsernin laaja tuloslaskelma

Milj. €	Liite	2020	2019
Tilikauden tulos		421	332
Erät joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi			
Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleen määrittämisestä johtuvat voitot/(tappiot)	31	-38	-6
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteiseksi			
Käyvän arvon rahaston muutos			
Käypään arvoon arvostamisesta	33	60	35
Rahavirran suojauksesta	33	2	0
Väliaikainen poikkeusmenettely (overlay approach)	33	7	66
Tuloverot			
Eristä, joita ei siirretä tulosvaikutteiseksi			
Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleen määrittämisestä johtuvista voitoista/(tappioista)	25	8	1
Eristä, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteiseksi			
Käypään arvoon arvostamisesta	33	-12	-7
Rahavirran suojauksesta	33	0	0
Väliaikainen poikkeusmenettely (overlay approach)	33	-1	-13
Tilikauden laaja tulos		446	409
Tilikauden laajan tuloksen jakautuminen:			
Emoyhtiön omistajien osuus kauden laajasta tuloksesta		454	404
Määräysvallattomien omistajien osuus kauden laajasta tuloksesta		-8	5
Yhteensä		446	409

Konsernitase

Milj. €	Liite	31.12.2020	31.12.2019
Käteiset varat	15	21 764	11 914
Saamiset luottolaitoksilta	16	11 252	9 126
Johdannaissopimukset	17	5 370	4 874
Saamiset asiakkailta	18	24 485	23 829
Sijoitusomaisuus	19	18 433	17 174
Aineettomat hyödykkeet	21	706	709
Aineelliset hyödykkeet	22	136	114
Muut varat	24	1 812	1 334
Verosaamiset	25	33	51
Varat yhteensä		83 991	69 126
Velat luottolaitoksille	26	28 888	15 334
Johdannaissopimukset	27	4 265	3 882
Velat asiakkaille	28	15 894	15 503
Vakuutusvelka	29	3 326	3 234
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	30	21 903	22 726
Varaukset ja muut velat	31	1 982	2 148
Verovelat	25	492	452
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	32	2 444	1 474
Velat yhteensä		79 194	64 752
Oma pääoma	33		
Emoyhtiön omistajien osuus			
Osakepääoma		428	428
Käyvän arvon rahasto		125	70
Muut rahastot		1 093	1 093
Kertyneet voittovarot		3 108	2 710
Määräysvallattomien omistajien osuus		44	74
Oma pääoma yhteensä		4 797	4 374
Velat ja oma pääoma yhteensä		83 991	69 126

Konsernin oman pääoman muutoslaskelma

Milj. €	Omistajille kuuluva oma pääoma					Määräys- vallattomien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
	Osake- pääoma	Käyvän arvon rahasto	Muut rahastot	Kertyneet voittovarot	Yhteensä		
Oma pääoma 1.1.2019	428	-12	1 093	2 559	4 067	80	4 147
Tilikauden laaja tulos		81		323	404	5	409
Kauden tulos				328	328	5	332
Muut laajan tuloksen erät		81		-5	77		77
Voitonjako				-173	-173	-11	-184
Muut			0	0	0	1	1
Oma pääoma 31.12.2019	428	70	1 093	2 710	4 299	74	4 374

Milj. €	Omistajille kuuluva oma pääoma					Määräys- vallattomien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
	Osake- pääoma	Käyvän arvon rahasto	Muut rahastot	Kertyneet voittovarot	Yhteensä		
Oma pääoma 1.1.2020	428	70	1 093	2 710	4 299	74	4 374
Tilikauden laaja tulos		55		399	454	-8	446
Kauden tulos				429	429	-8	421
Muut laajan tuloksen erät		55		-30	25		25
Voitonjako						-8	-8
Muut				-1	-1	-14	-15
Oma pääoma 31.12.2020	428	125	1 093	3 108	4 753	44	4 797

Konsernin rahavirtalaskelma

Milj. €	Liite	2020	2019
Liiketoiminnan rahavirta			
Tilikauden tulos		421	332
Oikaisut tilikauden tulokseen		-23	249
Liiketoiminnan varojen lisäys (-) tai vähennys (+)		-5 383	-1 482
Saamiset luottolaitoksilta	16	-3 032	471
Johdannaissopimukset	17	-22	-53
Saamiset asiakkailta	18	-693	-1 503
Sijoitusomaisuus	19	-1 159	-433
Muut varat	24	-478	36
Liiketoiminnan velkojen lisäys (+) tai vähennys (-)		13 605	-1 110
Velat luottolaitoksille	26	13 456	-414
Johdannaissopimukset	27	-276	5
Velat asiakkaille	28	391	-918
Vakuutusvelka	29	10	-14
Varaukset ja muut velat	31	25	231
Maksetut tuloverot		-54	-53
Saadut osingot		25	32
A. Liiketoiminnan rahavirta yhteensä		8 590	- 2 032
Investointien rahavirta			
Tytäryritysten hankinnat hankintahetken rahavaroilla vähennettynä		0	
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	21,22	-37	-42
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutukset	21,22	4	4
B. Investointien rahavirta yhteensä		-32	-39
Rahoituksen rahavirrat			
Velat, joilla on huonompi etuoikeus muutos	32	978	-0
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat muutos	30	-944	2 278
Maksetut osingot		0	-173
Vuokrasopimusvelat	23	-5	-3
C. Rahoituksen rahavirta yhteensä		29	2 102
Rahavarojen nettomuutos (A+B+C)		8 586	32
Rahavarat tilikauden alussa		12 902	13 355
Valuuttakurssien muutosten vaikutus*		357	-485
Rahavarat tilikauden lopussa		21 846	12 902
Saadut korot		941	1 097
Maksetut korot		-681	-763

Erät, joihin ei liity maksutapahtumaa ja muut oikaisut

Saamisten arvonalentumiset	53	51
Vakuutusteknisten erien muutokset	46	124
Rahoitusinstrumenttien arvon muutokset	-194	-30
Sijoituskiinteistöjen käyvän arvon muutokset	9	-1
Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	-72	
Suunnitelman mukaiset poistot	53	63
Osuus osakkuusyritysten tuloksista	-2	-1
Maksetut tuloverot	108	53
Muut	-25	-9
Oikaisut yhteensä	-23	249

Rahavarat

Käteiset varat	15	21 764	11 914
Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta		82	988
Yhteensä		21 846	12 902

* Valuuttakurssien muutosten vaikutus esitetään rahavarojen muutoksissa kun ne aiemmin esitettiin rahoituksen rahavirrassa.
Vertailuvuosi on oikaistu vastaamaan nykyistä esittämistapaa.

Segmenttiraportointi

OP Yrityspankki -konsernin liiketoimintasegmentit ovat Yrityspankki ja Vakuutus. Liiketoimintasegmentteihin kuulumaton toiminta esitetään segmentissä "Muu toiminta". Segmenttiraportointi noudattaa konsernin tilinpäätöksen laatimisperiaatteita. Segmenttijako ja esittämistapa perustuvat johdon raportointiin. Segmenttien tulosta ja kannattavuutta seurataan tulos ennen veroja tasolla.

Yrityspankki

Yrityspankki-segmentti tarjoaa yritys- ja yhteisöasiakkaille rahoitus-, kassanhallintapalveluja sekä ulkomaankaupan rahoituspalveluja. Palvelutarjontaan kuuluvat myös velkaemissioiden järjestäminen, corporate finance -palvelut, custody-, osake-, valuutta-, rahamarkkina- ja johdannaistuotteet sekä sijoitustutkimus. OP Yrityspankilla on sivukonttorit sekä rahoitusyhtiötuotteita tarjoavat tytäryhtiöt Virossa, Latviassa ja Liettuassa. Yrityspankin liiketoiminnan nettotuotot muodostuvat pääosin korkokatteesta, palkkiotuotoista ja sijoitustoiminnan nettotuotoista. Kulut muodostuvat pääosin henkilöstö- ja ICT-kuluista. Liiketoiminnan merkittävin riskilaji on luottoriski. Liiketoimintaan sisältyy myös markkinariskejä ja operatiivisia riskejä.

Vakuutus

Vakuutus-segmenttiin kuuluvat Pohjola Vakuutus Oy ja Pohjola Sairaala Oy, jolla on viisi sairaalaa. Pohjola Vakuutus Oy:n tuotteisiin kuuluvat yritys- ja yksityisasiakkaille myytävät vahinkovakuutukset. Vahinkovakuutusliiketoiminnan nettotuotot muodostuvat pääosin vakuutuskatteesta ja sijoitustoiminnan nettotuotoista. Vahinkovakuutusliiketoiminnan merkittävimmät riskit ovat vakuutusriskit sekä sijoitusriskit. Pohjola Sairaaloiden toiminta on keskittynyt ortopediaan ja urheiluklinikkatoimintaan. Pohjola Sairaaloiden tulos syntyy lääkäripalkkioista sekä toimenpiteiden ja diagnostiikan laskutuksesta. A-Vakuutus Oy sulautui 31.3.2020 Pohjola Vakuutus Osakeyhtiöön.

Muu toiminta

Muuhun toimintaan on keskitetty OP Ryhmää ja sen liiketoimintaa tukevat toiminnot kuten keskuspankki ja likviditeettireservi. Muun toiminnan vastuulla on myös jäsenluottolaitosten ja keskusyhteisökonsernin rahoituksen ja maksuvalmiuden hallinta. Se vastaa myös ryhmän tukkuvarainhankinnasta yhdessä OP-Asuntoluottopankki Oyj:n kanssa. Liiketoiminnan nettotuotot muodostuvat pääosin korkokatteesta ja sijoitustoiminnan nettotuotoista. Sen merkittävimmät riskilajit ovat markkinariskit ja luottoriski. Muussa toiminnassa esitetään lisäksi ne tuotot, kulut, sijoitukset ja pääomat, joita ei ole kohdistettu liiketoimintasegmenteille.

Segmenttiraportoinnin laatimisperiaatteet

Segmenttiraportointi noudattaa konsernin tilinpäätöksen laatimisperiaatteita. Segmenteille on kohdistettu ne tuotot, kulut, varat ja velat, joiden on katsottu välittömästi kuuluvan ja olevan järkevällä perusteella kohdistettavissa segmenteille. Ne tuotot, kulut, sijoitukset ja pääomat, joita ei ole kohdistettu segmenteille, sekä segmenttien väliset konsernieliminoinnit raportoidaan sarakkeessa "Konsernieliminoinnit".

Tulos tammi-joulukuu 2020, milj. €	Yrityspankki	Vakuutus	Muu toiminta	Konserni-eliminoinnit	Konserni yhteensä
Korkokate	395	-6	-59	-4	325
josta sisäiset nettotulokset ennen veroja	-25		25		
Vakuutuskate		556		-1	555
Nettopalkkiotuotot	36	-28	-2	-1	5
Sijoitustoiminnan nettotuotot	140	80	10	3	233
Liiketoiminnan muut tuotot	16	7	15	-8	29
Tuotot yhteensä	587	609	-37	-11	1 148
Henkilöstökulut	62	46	3	0	111
Poistot ja arvonalentumiset	12	39	2	-0	53
Liiketoiminnan muut kulut	156	229	17	-9	393
Kulut yhteensä	231	313	22	-9	557
Saamisten arvonalentumiset	-53	0	1		-53
OP-bonukset omistaja-asiakkaille	-2	-2			-5
Väliaikainen poikkeusmenettely (overlay approach)		-5			-5
Tulos ennen veroja	301	288	-58	-1	529

Baltian maista nettotuotot olivat yhteensä 12 miljoonaa euroa.

Tulos tammi-joulukuu 2019, milj. €	Yrityspankki	Vakuutus	Muu toiminta	Konserni-eliminoinnit	Konserni yhteensä
Korkokate	383	-19	-64	-5	295
josta sisäiset nettotulokset ennen veroja	-3	-14	17		
Vakuutuskate		402		-1	402
Nettopalkkiotuotot	11	-36	-2	-1	-28
Sijoitustoiminnan nettotuotot	115	308	26	1	450
Liiketoiminnan muut tuotot	26	16	7	-2	47
Tuotot yhteensä	536	671	-33	-8	1 165
Henkilöstökulut	58	125	1	0	184
Poistot ja arvonalentumiset	14	47	1	0	63
Liiketoiminnan muut kulut	148	230	16	-8	386
Kulut yhteensä	220	403	18	-8	632
Saamisten arvonalentumiset	-51	0	0		-51
OP-bonukset omistaja-asiakkaille	-2	-2			-4
Väliaikainen poikkeusmenettely (overlay approach)		-66			-66
Tulos ennen veroja	262	200	-50	0	412

Baltian maista nettotuotot olivat yhteensä 11 miljoonaa euroa.

Tase 31.12.2020, milj. €	Yrityspankki	Vakuutus	Muu toiminta	Konserni-eliminoinnit	Konserni yhteensä
Käteiset varat	224	0	21 540		21 764
Saamiset luottolaitoksilta	97	620	11 180	-645	11 252
Johdannaissopimukset	5 144	25	209	-8	5 370
Saamiset asiakkailta	24 701	0	482	-699	24 485
Sijoitusomaisuus	491	3 667	14 303	-28	18 433
Aineettomat hyödykkeet	35	654	18	0	706
Aineelliset hyödykkeet	4	130	1	0	136
Muut varat	559	719	545	-11	1 812
Verosaamiset	0	6	27	0	33
Varat yhteensä	31 254	5 821	48 305	-1 390	83 991
Velat luottolaitoksille	564		29 014	-690	28 888
Johdannaissopimukset	4 082	1	192	-10	4 265
Velat asiakkaille	13 182	136	3 221	-645	15 894
Vakuutusvelka		3 326			3 326
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	855		21 076	-28	21 903
Varaukset ja muut velat	746	333	919	-16	1 982
Verovalat	2	104	386	0	492
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	0	135	2 309		2 444
Velat yhteensä	19 431	4 035	57 116	-1 388	79 194
Oma pääoma					4 797

Baltian maista nettovarar olivat 55 miljoonaa euroa.

Tase 31.12.2019, milj. €	Yrityspankki	Vakuutus	Muu toiminta	Konserni-eliminoinnit	Konserni yhteensä
Käteiset varat	19	617	11 891	-613	11 914
Saamiset luottolaitoksilta	124	12	9 023	-33	9 126
Johdannaissopimukset	4 384	23	468	0	4 874
Saamiset asiakkailta	24 502	0	111	-784	23 829
Sijoitusomaisuus	1 005	3 503	12 699	-34	17 174
Aineettomat hyödykkeet	45	645	19	0	709
Aineelliset hyödykkeet	1	111	2	0	114
Muut varat	339	684	321	-10	1 334
Verosaamiset	0	11	40		51
Varat	30 418	5 606	34 576	-1 474	69 126
Velat luottolaitoksille	757		15 361	-784	15 334
Johdannaissopimukset	3 657	38	195	-8	3 882
Velat asiakkaille	11 349	136	4 664	-646	15 503
Vakuutusvelka		3 234			3 234
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	1 441		21 318	-34	22 726
Varaukset ja muut velat	764	388	998	-2	2 148
Verovalat	2	95	355	0	452
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	9	135	1 329		1 474
Velat	17 979	4 026	44 221	-1 474	64 752
Oma pääoma					4 374

Baltian maista nettovarar olivat 44 miljoonaa euroa.

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

Sisällysluettelo

1. OP Yrityspankki -konsernin tilinpäätöksen laatimisperiaatteet
2. OP Yrityspankki -konsernin riskienhallinnan periaatteet
3. Tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden ja esittämisen muutokset

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

4. Korkokate
5. Vakuutuskate
6. Nettopalkkiotuotot
7. Sijoitustoiminnan nettotuotot
8. Liiketoiminnan muut tuotot
9. Henkilöstökulut
10. Poistot ja arvonalentumiset
11. Liiketoiminnan muut kulut
12. Saamisten arvonalentumiset
13. Väliaikainen poikkeusmenettely (overlay approach)
14. Tuloverot

Varoja koskevat liitetiedot

15. Käteiset varat
16. Saamiset luottolaitoksilta
17. Johdannaissopimukset
18. Saamiset asiakkailta
19. Sijoitusomaisuus
20. Pääomaosuusmenetelmällä käsiteltävät sijoitukset
21. Aineettomat hyödykkeet
22. Aineelliset hyödykkeet
23. Vuokrasopimukset
24. Muut varat
25. Verosaamiset ja -velat

Velkoja ja omaa pääomaa koskevat liitetiedot

26. Velat luottolaitoksille
27. Johdannaissopimukset
28. Velat asiakkaille
29. Vakuutusvelka
30. Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat
31. Varaukset ja muut velat
32. Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla
33. Oma pääoma

Muut tasetta koskevat liitetiedot

34. Annetut vakuudet
35. Saadut rahoitusvakuudet
36. Rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelu
37. Toistuvasti käypään arvoon arvostettujen erien ryhmittely arvostusmenetelmän mukaisesti
38. Saamisten ja saamistodistusten tappiota koskeva vähennyserä

Vastuusitoumuksia ja johdannaisia koskevat liitetiedot

39. Taseen ulkopuoliset sitoumukset
40. Ehdolliset velat ja varat
41. Johdannaissopimukset
42. Rahoitusvarat ja -velat, jotka on vähennetty toisistaan tai joita koskee toimeenpantavissa oleva yleinen nettoutusjärjestely

Riskienhallinnan liitetiedot

43. OP Yrityspankki -konsernin vastuiden maajakauma

Yrityspankkitoiminnan ja muun toiminnan riskiasema

44. Luottotappioiden ja arvonalentumisten kehitys
45. Saadut vakuudet vakuuslajeittain
46. Varainhankinnan rakenne
47. Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteettijakauma jäljellä olevan juoksuajan mukaan
48. Likviditeettireservi
49. Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteetit erääntymisen tai uudelleenhinnoittelun mukaan
50. Korko- ja markkinariskin herkkyysanalyysi

Vakuutustoiminnan riskiasema

51. Vahinkovakuutustoiminnan riskiherkkyys
52. Vahinkovakuutuksen vakuutusmaksutulon ja vakuutusmäärien luokkajakaumia
53. Vahinkovakuutuksen suurvahinkojen kehitys
54. Vahinkovakuutuksen vakuutusliikkeen kannattavuus
55. Vahinkovakuutuksen vakuutusvelan luonnetta kuvaavia tietoja
56. Vahinkovakuutuksen vakuutusvelan arvioitu maturiteettijakauma
57. Vahinkovakuutuksen sijoitusten jakauma
58. Vahinkovakuutuksen sijoitusriskien herkkyysanalyysi
59. Vahinkovakuutuksen korkosijoitusten riskiasema
60. Vahinkovakuutuksen sijoitusten valuuttariski
61. Vahinkovakuutuksen sijoitusten vastapuoliriski

Muut liitetiedot

62. Omistukset tytäryrityksissä, strukturoiduissa yhteisöissä sekä yhteisissä toiminnoissa
63. Lähipiiritapahtumat
64. Tilinpäätöspäivän jälkeiset tapahtumat

Liite 1. OP Yrityspankki-konsernin tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Yleistä

OP Yrityspankki- konserni (OP Yrityspankki) on johtava vahinkovakuuttaja ja yksi johtavista yrityspankeista Suomessa. OP Yrityspankilla on vakiintunut ja laaja yhtiöistä ja instituutioista koostuva asiakaskunta, jolle se tarjoaa kattavan valikoiman pankki- ja vahinkovakuutuspalveluita. Lisäksi OP Yrityspankki tarjoaa henkilöasiakkaille vahinkovakuutuspalveluita. OP Yrityspankki toimii myös keskuspankkina OP Ryhmän osuuspankeille.

OP Yrityspankki Oyj kuuluu OP Ryhmään, joka muodostuu 137 osuuspankista ja niiden keskusyhteisöstä OP Osuuskunnasta tytäryhtiöineen. OP Ryhmän jäsenluottolaitoksiin kuuluvat OP Yrityspankki Oyj, Helsingin Seudun Osuuspankki, OP-Korttiyhtiö Oyj ja OP Osuuskunnan jäsenosuuspankit.

Talletuspankkien yhteenliittymästä annetun lain mukaisesti jäsenluottolaitokset, mukaan lukien OP Yrityspankki ja OP Osuuskunta vastaavat viime kädessä yhteisvastuullisesti toistensa veloista ja sitoumuksista. Jos jäsenluottolaitoksen omat varat vähenevät tappioiden vuoksi niin alhaisiksi, että laissa määritelty selvitystilän edellytykset täyttyvät, OP Osuuskunnalla on oikeus periä jäsenluottolaitoksiltaan ylimääräisiä maksuja viimeksi vahvistettujen taseiden yhteenlaskettujen loppusummien perusteella.

OP Yrityspankin kotipaikka on Helsinki ja sen rekisteröity katuosoite on Gebhardinaukio 1, 00510 Helsinki. OP Yrityspankin rekisteröity postiosoite on PL 308, 00013 OP. Jäljennös OP Yrityspankki -konsernin tilinpäätöksestä on saatavissa internet-osoitteesta www.op.fi tai yhtiön toimipisteestä.

OP Yrityspankin emoyhtiö on OP Osuuskunta, jonka konsernitilinpäätökseen OP Yrityspankki -konsernin tiedot yhdistellään.

Jäljennös OP Osuuskunnan tilinpäätöksestä on saatavissa käyntiosoitteessa Gebhardinaukio 1, 00510 Helsinki. OP Ryhmän tilinpäätös on saatavissa internet-osoitteesta www.op.fi tai yhtiön toimipisteestä osoitteesta Gebhardinaukio 1, 00510 Helsinki.

OP Yrityspankin hallitus hyväksyi tilinpäätöstiedotteen julkaistavaksi 10.2.2021 ja hallitus hyväksyi tilinpäätöksen 10.2.2021.

1 Laatimisperusta

Konsernitilinpäätös on laadittu kansainvälisten IFRS-standardien (International Financial Reporting Standards) mukaisesti. Tilinpäätöksen laadinnassa noudatetaan niitä IAS- ja IFRS-standardia ja SIC- ja IFRIC-tulkintoja, jotka olivat voimassa 31.12.2020. Kansainvälisillä tilinpäätösstandardeilla viitataan niihin standardeihin ja tulkintoihin, jotka on hyväksytty

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1606/2002 mukaisesti. OP Yrityspankin liitetiedot ovat myös suomalaisten, IFRS-säännöksiä täydentävien kirjanpito- ja yhteisölainsäädännön vaatimusten mukaiset.

OP Yrityspankki otti käyttöön vuonna 2020 seuraavat standardit ja tulkinnot:

- OP Yrityspankki otti käyttöön Euroopan pankkiviranomaisen (EBA) ohjeistuksen maksukyvyttömyyden määritelmän soveltamisesta (Ohjeet maksukyvyttömyyden määritelmän soveltamisesta asetuksen (EU) N:o 575/2013 178 artiklan mukaisesti: EBA/GL/2016/07 ja EBA/RTS/2016/06). Ohjeistuksella harmonisoidaan eurooppalaisten pankkien käyttämä asiakkaiden maksukyvyttömyyden määritelmä. Siirtymän vaikutukset on esitetty liitetiedossa 3. Tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden ja esittämisen muutokset.
- Standardeihin IFRS 3, IAS 1 ja IAS 8 tehdyt muutokset tulivat voimaan 1.1.2020. Muutoksilla ei ollut merkittävää vaikutusta tilinpäätökseen.
- IFRS 16 standardimuutos koskien vuokrasopimusten muutoksia ja vuokrasopimuksille myönnettyjä vuokrahelpotuksia, jotka johtuvat suoraan koronaviruspandemiasta ja koskevat vuokria, jotka olisivat tulleet maksettavaksi viimeistään 30. kesäkuuta 2021. Standardimuutos astui voimaan 1.6.2020 ja se koskee vain vuokralle ottajia. Vuokralle ottajana OP Yrityspankki ei ole hakenut vuokrasopimuksilleen vuokranmaksuun liittyviä helpotuksia.

OP Yrityspankki -konsernin tilinpäätös on laadittu alkuperäisiin hankintamenoihin perustuen, lukuun ottamatta käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavia rahoitusvaroja ja -velkoja, käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavia rahoitusvaroja, suojauskohteita käyvän arvon suojauksessa (suojatun riskin osalta), johdannaispaimuksia ja sijoituskiinteistöjä.

Tilinpäätöstiedot esitetään miljoonina euroina. Liitetaulukoiden erissä esitetty numero nolla tarkoittaa sitä, että erä sisältää saldoa, mutta se pyöristyy nolliin. Mikäli erässä ei esitetä mitään (tyhjä), erän saldo on nolla.

OP Yrityspankki -konsernin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 575/2013 mukaiset Pilari 3 - vakavaraisuustiedot erillisessä OP Ryhmän riski- ja vakavaraisuusraportissa. OP Yrityspankki -konsernin toimintakertomuksessa esitetään kooste vakavaraisuudesta.

2 Arvioiden käyttö

Tilinpäätöksen laatiminen IFRS-standardien mukaisesti edellyttää johdolta arvioiden tekemistä ja harkintaa laatisperiaatteiden soveltamisessa. Johdon arvioita ja harkintaa edellyttäviä laatisperiaatteita on käsitelty jäljempänä yksityiskohtaisemmin kohdassa 18 "Johdon harkintaa edellyttävät laatisperiaatteet ja arvioihin sisältyvät keskeiset epävarmuustekijät".

3 Yhdistelyperiaatteet

Konsernitilinpäätös sisältää emoyhtiön OP Yrityspankki Oyj:n sekä tytäryhtiöt, joissa emoyhtiöllä on määräysvalta. OP Yrityspankki -konsernilla on määräysvalta yrityksessä, jos se olemalla osallisena siinä altistuu sen muuttuvalle tuotolle tai on oikeutettu sen muuttuvaan tuottoon ja se pystyy vaikuttamaan tähän tuottoon käyttämällä yritystä koskevaa valtaansa (strukturoidut yhteisöt mukaan luettuina). Suurin osa tytäryrityksistä on täysin konsernin omistuksessa, jolloin määräysvalta perustuu äänivaltaan.

OP Yrityspankki toimii sijoittajana ja sijoitusrahastojen hallinnoijana erilaisissa sijoitusrahastoissa saadakseen sijoitustuottoja sekä erilaisia palkkiotuottoja. Rahastot, jotka on luokiteltu strukturoiduiksi yhteisöiksi, on konsolidoitu konsernin tilinpäätökseen silloin, kun konsernin määräysvalta ei perustu ääni-oikeuksiin vaan merkityksellisten toimintojen ohjaamiseen, altistumiseen rahaston muuttuviin tuottoihin sekä rahaston hallinnon järjestämiseen. Määräysvallan muutoksia konserniin yhdistellyissä rahastosijoituksissa seurataan neljännesvuosittain. Määräysvallan tarkastelussa otetaan huomioon sijoittajan valta ohjata sijoituskohteen merkityksellisiä toimintoja sekä sijoittajan altistumista muuttuville tuotoille.

Kun konsernin määräysvalta lakkaa, jäljelle jäävä omistusosuus arvostetaan määräysvallan menettämispäivän käypään arvoon ja kirjanpitoarvon muutos kirjataan tulosvaikutteisesti. Tämä käypä arvo toimii alkuperäisenä kirjanpitoarvona, kun jäljelle jäävää osuutta myöhemmin käsitellään osakkuusyrityksenä, yhteisyrityksenä tai rahoitusvaroina. Lisäksi asianomaisesta rahastosta aiemmin muihin laajan tuloksen eriin kirjattuja määriä käsitellään ikään kuin konserni olisi suoraan luovuttanut niihin liittyvät varat ja velat. Tämä voi tarkoittaa, että aiemmin muihin laajan tuloksen eriin kirjatut määrät siirretään tulosvaikutteiseksi.

Konsernin keskinäinen osakeomistus on eliminoitu hankintamenetelmällä. Luovutettu vastike ja hankintu yhtiön yksilöitävissä olevat varat ja vastattavaksi otetut velat on arvostettu käypään arvoon hankintahetkellä. Nettovarat ylittävä osuus hankintamenosta esitetään liikearvona. Mikäli hankintameno on pienempi kuin nettovarojen käypä arvo, erotus kirjataan tulosvaikutteisesti.

Hankintaan liittyvät menot kirjataan toteutuessaan kuluksi. Mahdollinen lisäkauppahinta arvostetaan käypään arvoon ja luokitellaan joko velaksi tai omaksi pääomaksi. Velaksi luokiteltu lisäkauppahinta arvostetaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti raportointikauden päättämispäivänä.

Osakkuusyritykset, joissa OP Yrityspankilla on yli 20–50 prosenttia osakekannan äänimäärästä ja joissa OP Yrityspankki käyttää huomattavaa vaikutusvaltaa, mutta ei määräysvaltaa, yhdistellään konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmällä. Pääomaosuusmenetelmää sovellettaessa sijoitus kirjataan alun perin hankintamenon määräisenä ja sitä lisätään tai vähennetään kirjaamalla sijoittajan osuus sijoituskohteen hankinta-ajankohdan jälkeisistä voitoista tai tappioista. Jos konsernin osuus osakkuusyrityksen tappioista ylittää sijoituksen kirjanpitoarvon, sijoitus merkitään taseeseen nolla-arvoon eikä kirjanpitoarvon ylittäviä tappioita yhdistellä, ellei konserni ole sitoutunut osakkuusyrityksen veloitteiden täyttämiseen. Osakkuusyrityksinä käsitellyt pääomasijoitusrahastot on arvostettu käypään arvoon tulosvaikutteisesti IFRS 9 -standardin mukaisesti IAS 28 -standardin sallimalla tavalla.

Yhteisjärjestely on järjestely, jossa kahdella tai useammalla osapuolella on yhteinen määräysvalta. Yhteinen määräysvalta on järjestelyä koskevan määräysvallan pitämistä yhteisenä sopimukseen perustuen, ja se vallitsee vain silloin, kun merkityksellisiä toimintoja koskevat päätökset edellyttävät määräysvallan jakavien osapuolten yksimielistä hyväksymistä. Yhteisjärjestely on joko yhteinen toiminto tai yhteisyritys. Yhteisyritys on järjestely, jossa konsernilla on oikeuksia järjestelyn nettovarallisuuteen, kun taas yhteisessä toiminnossa konsernilla on järjestelyyn liittyviä varoja koskevia oikeuksia ja velkoja koskevia veloitteita. Kiinteistöyritykset yhdistellään OP Yrityspankki-konsernin tilinpäätökseen yhteisinä toimintoina yhdistelemällä konsernin omistusosuutta vastaava osuus kiinteistöyrityksen omaisuuseristä ja veloista.

Tilikauden aikana hankitut tytär- tai osakkuus- tai yhteisjärjestelyt yhdistellään konsernitilinpäätökseen siitä hetkestä lähtien, kun konserni on saanut määräysvallan, yhteisen määräysvallan tai huomattavan vaikutusvallan ja luovutetut vastaavasti siihen saakka, jolloin määräysvalta tai huomattava vaikutusvalta lakkaa.

Konsernin sisäiset liiketapahtumat, saamiset, velat ja voitonjako eliminoidaan konsernitilinpäätöstä laadittaessa.

3.1 Määräysvallattomien omistajien osuudet

Tilikauden tuloksen jakautuminen emoyhtiön omistajien osuuteen ja määräysvallattomien omistajien osuuteen esitetään tuloslaskelmassa, ja laajan tuloksen jakautuminen esitetään erillisessä laajassa tuloslaskelmassa.

Tilikauden tulos sekä laaja tulos kohdistetaan määräysvallattomille omistajille siinäkin tapauksessa, että sen seurauksena määräysvallattomien omistajien osuudesta tulisi negatiivinen. Määräysvallattomien omistajien osuus omasta pääomasta esitetään taseessa osana omaa pääomaa. Mikäli sijoituskohteen pääoma ei täytä IAS 32:n mukaisia oman pääoman kriteereitä, esitetään määräysvallattomien osuus nettovarallisuudesta velkana.

Määräysvallattomien omistajien osuus hankinnan kohteessa arvostetaan joko käypään arvoon tai suhteellisenä osuutena

hankinnan kohteen nettovarallisuudesta. Arvostamisperiaate määritetään erikseen kullekin hankinnalle.

4 Ulkomaan rahan määräiset erät

Konsernitilinpäätös laaditaan euroina, joka on konsernin emoyhtiön toiminta- ja esittämismuoto. Ulkomaan rahan määräiset liiketoimet kirjataan euromääräisiksi tapahtumapäivän kurssiin tai kirjauskuukauden keskikurssiin. Tilinpäätöspäivänä ulkomaan rahan määräiset monetaariset tase-erät muutetaan euroiksi tilinpäätöspäivän kurssiin. Ei-monetaariset tase-erät, jotka arvostetaan alkuperäiseen hankintamenuun, esitetään tapahtumapäivän kurssiin.

Ulkomaan rahan määräisten liiketapahtumien ja monetaaristen tase-erien muuttamisesta euroiksi syntyvät kurssierot kirjataan valuuttakurssivoittoa tai -tappioiden tuloslaskelman erään Sijoitustoiminnan nettotuotot.

5 Rahoitusinstrumentit

5.1 Käyvän arvon määrittäminen

Käypä arvo on se hinta, joka saataisiin omaisuususerän myynnistä tai maksettaisiin velan siirtämisestä markkinaosapuolten välillä arvostuspäivänä toteutuvassa tavanimukaisessa liiketoimessa.

Rahoitusinstrumenttien käypä arvo määritetään joko toimivilta markkinoilta saatavien hintanoteerausten avulla, tai jos toimivia markkinoita ei ole, omia arvostusmenetelmiä käyttäen. Markkinoiden katsotaan olevan toimivat, jos hintanoteerauksia on helposti ja säännönmukaisesti saatavissa ja ne kuvastavat todellisia ja säännönmukaisesti toistuvia, toisistaan riippumattomien osapuolten välisiä markkinatransaktioita. Rahoitusvarojen noteerattuna markkinahintana käytetään senhetkistä ostokurssia.

Mikäli markkinoilla on vakiintunut arvostuskäytäntö rahoitusinstrumentille, jolle ei saada suoraan markkinahintaa, niin käypä arvo perustuu markkinoilla yleisesti käytettyyn markkinahinnan laskentamalliin ja mallin käyttämien syöttötietojen markkinanoteerauksiin.

Mikäli arvostuskäytäntö ei ole markkinoilla vakiintunut, käytetään markkina-arvon määrittämisessä asianomaiselle tuotteelle laadittua omaa arvostusmallia. Arvostusmallit pohjautuvat yleisesti käytettyihin laskentamenetelmiin ja ne kattavat kaikki ne osatekijät, jotka markkinaosapuolet ottaisivat huomioon hintaa asettaessaan sekä ovat yhdenmukaisia rahoitusinstrumenttien hinnoittelussa käytettävien hyväksyttyjen taloudellisten menetelmien kanssa.

Arvostusmenetelminä käytetään markkinatransaktioiden hintoja, diskontattujen rahavirtojen menetelmää sekä toisen olennaisilta osin samanlaisen instrumentin tilinpäätöshetken käypää arvoa. Arvostusmenetelmissä otetaan huomioon arvio luottoriskistä, käytettävistä diskonttauskoroista, ennenaikaisen takaisinmaksun mahdollisuudesta ja muista sellaisista tekijöistä,

jotka vaikuttavat rahoitusinstrumentin käyvän arvon määrittämiseen luotettavasti.

Rahoitusinstrumenttien käyvät arvot jaetaan kolmeen eri hierarkiatasoon sen mukaan, miten niiden käypä arvo on määritelty:

- täysin samanlaisille varoille tai veloille toimivilla markkinoilla noteeratut käyvät arvot (taso 1)
- käyvät arvot, jotka on määritetty käyttäen syöttötietoina muita kuin tason 1 noteerattuja hintoja, jotka ovat todennettavissa varoille tai veloille, joko suoraan (esim. hintoina) tai välillisesti (esim. johdettuina hinnoista) (taso 2)
- käyvät arvot on määritetty käyttäen varoille tai veloille syöttötietoja, jotka eivät perustu todennettavissa oleviin markkinahintoihin (taso 3).

Se käypien arvojen hierarkian taso, jolle tietty käypään arvoon arvostettu erä on kokonaisuudessaan luokiteltu, on määritetty koko kyseisen käypään arvoon arvostetun erän kannalta merkittävän alimmalla tasolla olevan syöttötiedon perusteella. Syöttötiedon merkittävyys on arvioitu kyseisen käypään arvoon arvostetun erän suhteen kokonaisuudessaan.

Epälikvideille tuotteille on tyypillistä, että hinnoittelumallilla laskettu hinta poikkeaa toteutuneesta kauppahinnasta. Toteutunut kauppahinta on kuitenkin paras osoitus tuotteen käyvästä arvosta. Toteutuneen kauppahinnan ja markkinahintoja käyttävän hinnoittelumallin avulla lasketun hinnan erotuksena saatu tulos, Day 1 profit/loss, jaksotetaan tuloslaskelmaan sopimuksen voimassaoloajalle tai sitä lyhemmälle ajalle ottaen huomioon tuotteen rakenne ja vastapuoli. Jaksottamatta oleva osuus tuloutetaan kuitenkin heti, mikäli tuotteelle on saatavilla aito markkinahinta tai markkinoille muodostuu vakiintunut hinnoittelukäytäntö. OP Yrityspankin taseessa ei ole merkittävää määrää epälikvidejä rahoitusvaroja.

5.2 Rahoitusvarat- ja velat

5.2.1. Jaksotettu hankintameno

Jaksotettu hankintameno on se määrä, johon rahoitusvaroihin kuuluva erä tai rahoitusvelka on arvostettu alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä, vähennettynä lyhennyksillä, lisättynä tai vähennettynä alkuperäisen määrän ja erääntyvän määrän välisen erotuksen kertyneillä, efektiivisen koron menetelmää käyttäen lasketuilla jaksotuksilla ja, kun on kyse rahoitusvaroista, oikaistuna tappiota koskevalla vähennyserällä.

Efektiivisen koron menetelmää käyttäen rahoitusvaroihin kuuluvan erän tai rahoitusvelan odotettavissa olevana voimassaoloaikana saatavaksi tai suoritettavaksi arvioidut maksut tulevat diskontatuiksi täsmälleen rahoitusvaroihin kuuluvan erän bruttomääräisen kirjanpitoarvon tai rahoitusvelan jaksotetun hankintamenuun suuruiseksi. Efektivistä korkoa laskettaessa rahavirrat arvioidaan ottamalla huomioon rahoitusinstrumentin kaikki sopimusehdot ilman

odotettavissa olevia luottotappioita ("ECL"). Laskelma sisältää kaikki sellaiset sopimusosapuolten välillä suoritettavat tai saatavat palkkiot ja korkopisteet, jotka ovat kiinteä osa efektiivistä korkoa, transaktiomenot sekä kaikki muut yli- tai alikurssit. Palkkioita, jotka ovat kiinteä osa rahoitusinstrumentin korkoa, ovat esim. lainan nostoon liittyvät toimisto- ja järjestelypalkkiot, ja ne jaksotetaan rahoitusinstrumentin odotettavissa olevalle juoksuaajalle tai lyhyemmälle ajanjaksolle, jos se on asianmukaista. Palkkioita, jotka eivät ole kiinteä osa rahoitusinstrumentin efektiivistä korkoa, käsitellään IFRS 15 - standardin mukaisesti, ja näitä ovat esim. lainan hoitoon liittyvät palkkiot.

Arvioituihin rahavirtoihin sisällytetään odotettavissa olevat luottotappiot, kun lasketaan luottoriskillä oikaistua efektiivistä korkoa rahoitusvarojille, joiden katsotaan alkuperäisenä kirjaamisajankohtana olevan luottoriskin johdosta arvoltaan alentuneita rahoitusvaroja (ns. "POCI").

Korkotuotot

Korkotuotot on laskettu soveltamalla efektiivistä korkoa rahoitusvaroihin kuuluvan erän bruttomääräiseen kirjanpitoarvoon, paitsi silloin, kun kyseessä ovat:

- ostetut tai alun perin myönnetty luottoriskin johdosta arvoltaan alentuneet rahoitusvarat, joiden osalta sovelletaan luottoriskillä oikaistua efektiivistä korkoa rahoitusvaroihin kuuluvan erän jaksotettuun hankintameno
- rahoitusvarat, jotka eivät ole ostettuja tai alun perin myönnettyjä luottoriskin johdosta arvoltaan alentuneita rahoitusvaroja, mutta joista on myöhemmin tullut luottoriskin johdosta arvoltaan alentuneita rahoitusvaroja (tai jotka ovat vaiheessa 3). Näiden rahoitusvarojen osalta sovelletaan efektiivistä korkoa rahoitusvaroihin kuuluvan erän jaksotettuun hankintameno (eli nettomääräiseen kirjanpitoarvoon odotettavissa olevan luottotappion vähentämisen jälkeen).

5.2.2. Alkuperäinen kirjaaminen ja arvostaminen

Alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä arvostetaan rahoitusvaroihin kuuluva erä tai rahoitusvelka käypään arvoon, ja jos kyseessä on muu kuin käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattava rahoitusvaroihin kuuluva erä tai rahoitusvelka, siihen lisätään tai siitä vähennetään rahoitusvaroihin kuuluvan erän tai rahoitusvelan hankkimisesta tai liikkeeseenlaskusta välittömästi johtuvat transaktiomenot. Välittömästi alkuperäisen kirjaamisen jälkeen rahoitusvarasta kirjataan odotettavissa olevia luottotappioita koskeva vähennyserä, jos rahoitusvara arvostetaan jaksotettuun hankintameno tai käypään arvoon muun laajan tuloksen kautta. Tämä aiheuttaa tuloslaskelmaan kirjanpidollisen tappion äskettäin myönnettyistä tai äskettäin ostetuista rahoitusvaroista.

5.3 Rahoitusvarojen luokittelu ja myöhempi arvostaminen

OP Yrityspankki luokittelee rahoitusvarat seuraaviin ryhmiin:

- Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat (FVTPL)
- Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat (FVOCI)
- Jaksotettuun hankintameno kirjattavat.

5.3.1 Luotot ja saamistodistukset

Luottojen ja saamistodistusten luokittelu ja myöhempi arvostaminen riippuvat seuraavista tekijöistä:

- OP Yrityspankin liiketoimintamallista rahoitusvarojen hallinnoinnissa
- rahoitusvaroihin kuuluvan erän sopimukseen perustuvista rahavirtaominaisuuksista.

Näiden tekijöiden perusteella OP Yrityspankki luokittelee luotot ja saamistodistukset kolmeen seuraavaan arvostusryhmään:

- Jaksotettuun hankintameno arvostettavia rahoitusvaroja pidetään hallussa sellaisen liiketoimintamallin mukaisesti, jonka tavoitteena on rahoitusvarojen hallussapito sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämiseksi, jotka ovat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamäärän koron maksua. Erän kirjanpitoarvo sisältää odotettavissa olevien luottotappioiden vähennyserän, ja korkotuotot kirjataan efektiivisen koron menetelmällä korkotuottoihin.
- Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavia rahoitusvaroja pidetään hallussa sellaisen liiketoimintamallin mukaisesti, jonka tavoite saavutetaan keräämällä sopimukseen perustuvia rahavirtoja ja myymällä rahoitusvaroja. Lisäksi sopimusehdoissa määrätään tiettyinä ajankohtina toteutuvista rahavirroista, jotka ovat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamäärän koron maksua. Muutokset käyvässä arvossa kirjataan käyvän arvon rahastoon. Arvon alentumisvoitot tai -tappiot sekä valuuttakurssivoitot tai -tappiot kirjataan tulosvaikutteisesti. Kun rahoitusvaroihin kuuluva erä kirjataan pois taseesta, siirretään käyvän arvon rahastoon kertynyt voitto tai tappio luokittelun muutoksesta johtuvana oikaisuna omasta pääomasta tulosvaikutteiseksi eräksi sijoitustoiminnan nettotuottoihin. Efektiivisen koron menetelmää käyttäen laskettu korko kirjataan korkotuottoihin tai sijoitustoiminnan nettotuottoihin (vakuutusyhtiöiden sijoitukset).
- Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavia rahoitusvaroja pidetään kaupankäyntitarkoituksessa tai kun rahoitusvara ei täytä jaksotettuun hankintameno tai käypään arvoon muun laajan tuloksen kautta kirjattavien kriteereitä. Voitot ja tappiot kirjataan sijoitustoiminnan nettotuottoihin. Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävien saamistodistusten ja johdannaisten korkotuotot ja -kulut esitetään sijoitustoiminnan nettotuotoissa.

Liiketoimintamalli

Liiketoimintamallilla tarkoitetaan sitä, miten OP Yrityspankki hallinnoi rahoitusvarojaan rahavirtojen kerryttämiseksi. OP Yrityspankissa liiketoimintamallin ratkaisee, syntyvätkö rahavirrat pelkästään sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämisestä vai sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämisestä sekä rahavirroista, jotka saadaan myymällä rahoitusvara, vai onko kyseessä kaupankäynti. Kaupankäyntiliiketoimintamalliin kuuluvat rahoitusvarat arvostetaan tulosvaikutteisesti. Liiketoimintamallia arvioidessaan OP Yrityspankki ottaa huomioon tulevat toimenpiteet liiketoimintamallin tavoitteen saavuttamiseksi. Arviointiin kuuluu aikaisempi kokemus rahavirtojen keräämisestä, kuinka liiketoimintamallin ja sen mukaisesti hallussa pidettävien rahoitusvarojen tuloksellisuutta arvioidaan ja kuinka siitä raportoidaan yhteisön johtoon kuuluville avainhenkilöille, kuinka riskejä hallitaan ja kuinka liiketoiminnan johtajia palkitaan. Esimerkiksi OP Yrityspankin myöntämiä yritysluottoja pidetään hallussa sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämiseksi. Lisäksi OP Yrityspankin likviditeettireservisalkun liiketoimintamallin tavoitteena on kerätä sopimukseen perustuvia rahavirtoja sekä rahoitusvarojen myynti.

Liiketoimintamallin muutos

Liiketoimintamallin muutoksia odotetaan tapahtuvan harvoin sisäisten tai ulkoisten muutosten seurauksena, ja niiden täytyy olla OP Yrityspankin toiminnan kannalta merkittäviä. Liiketoimintamallin muutoksista päättää OP Osuuskunnan hallitus. Liiketoimintamalli muuttuu silloin, kun OP Yrityspankki hankkii tai luovuttaa jonkin liiketoiminta-alueen tai lopettaa sen toiminnan. Liiketoimintamallin muutos dokumentoidaan asianmukaisesti ko. liiketoimintayksikön toimesta, ja se käsitellään Taloudessa ja Riskienhallinnassa sen kirjanpito vaikutusten selvittämiseksi (ml. vaikutukset ECL:ään). Yhteisön liiketoimintamallin tavoitteen muutos täytyy toteuttaa ennen luokittelun muutospäivää.

Luokittelun muutosta sovelletaan prospektiivisesti luokittelun muutospäivästä eteenpäin. Luokittelun muutospäivä on seuraavan raportointikauden ensimmäinen päivä, jota ennen päätös luokittelun muutoksesta on tehty. Aikaisempia raportointikausia ei oikaista takautuvasti.

Seuraavassa taulukossa esitetään erilaisten luokittelujen muutosten kirjanpito vaikutukset:

Alkuperäinen arvostusluokka	Uusi arvostusluokka	Kirjanpito vaikutus
Jaksotettu hankintameno	FVTPL	Käypä arvo määritellään luokittelun muutospäivänä. Rahoitusvaroihin kuuluvan erän aikaisemman jaksotetun hankintamenon ja käyvän arvon välisestä erosta mahdollisesti

		aiheutuva voitto tai tappio kirjataan tulosvaikutteisesti.
FVTPL	Jaksotettu hankintameno	Luokittelun muutospäivän käyvästä arvosta tulee uusi bruttomääräinen kirjanpitoarvo. Efektiiivinen korko määritellään luokittelun muutospäivän käyvän arvon perusteella.
Jaksotettu hankintameno	FVOCI	Rahoitusvaroihin kuuluvan erän aikaisemman jaksotetun hankintamenon ja käyvän arvon välisestä erosta mahdollisesti aiheutuva voitto tai tappio kirjataan muihin laajan tuloksen eriin. Efektiiivistä korkoa ja odotettavissa olevien luottotappioiden määrää ei oikaista luokittelun muutoksen seurauksena.
FVOCI	Jaksotettu hankintameno	Luokittelun muutospäivän käyvästä arvosta tulee uusi jaksotettu hankintameno. Aiemmin muihin laajan tuloksen eriin kirjattu kertynyt voitto tai tappio kuitenkin poistetaan omasta pääomasta ja kirjataan oikaistamaan rahoitusvaroihin kuuluvan erän käypää arvoa luokittelun muutospäivänä. Efektiiivistä korkoa ja odotettavissa olevien luottotappioiden määrää ei oikaista luokittelun muutoksen seurauksena.
FVTPL	FVOCI	Luokittelun muutospäivän käyvästä arvosta tulee uusi kirjanpitoarvo. Efektiiivinen korko määritellään luokittelun muutospäivän käyvän arvon perusteella.
FVOCI	FVTPL	Luokittelun muutospäivän käyvästä arvosta tulee uusi kirjanpitoarvo. Aiemmin muihin laajan tuloksen eriin kirjattu kertynyt voitto tai tappio siirretään luokittelun muutoksesta johtuvana oikaistuna omasta pääomasta tulosvaikutteiseksi luokittelun muutospäivänä.

Rahavirtaominaisuudet

Silloin kun OP Yrityspankin liiketoimintamalli on muu kuin kaupankäynti, OP Yrityspankki arvioi, ovatko sopimukseen perustuvat rahavirrat yhdenmukaisia perustyyppisen lainanantojärjestelyn kanssa. Perustyyppisessä lainanhoitojärjestelyssä sopimukseen perustuvat rahavirrat ovat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamäärän koron maksua ("SPPI"), jossa koron merkittävimmät osatekijät ovat korvaus rahan aika-arvosta, luottoriskistä, lainanantoon liittyvistä riskeistä ja voittomarginaalista. Valtaosa OP Yrityspankin rahoitusvaroista on perustyyppisiä lainanantojärjestelyjä.

OP Yrityspankin kaikki henkilöasiakkaille myönnettyt luotot ja osa yritysasiakkaiden luotoista sisältävät mahdollisuuden ennaikaiseen takaisinmaksuun. Ehdot ovat kuitenkin yhdenmukaisia perustyyppisen lainanantojärjestelyn kanssa, koska ennen eräpäivää maksettava määrä vastaa sopimuksen mukaista nimellismäärää ja kertynyttä (mutta maksamatonta) sopimuksen mukaista korkoa, joka voi sisältää lisäkorvauksen sopimuksen ennaikaisesta päättämisestä.

Saamistodistusten rahavirtaominaisuudet testataan SPPI-työkalulla, jonka antaman palautteen pohjalta joko hyväksytään tai hylätään SPPI-testi ilman lisätutkimuksia (palautteena pass/fail) tai tutkitaan rahavirtaominaisuudet OP:n sisäisen ohjeistuksen mukaisella tavalla ennen luokittelupäätöstä (palautteena "further review required"). Menetelmä tunnistaa sopimusehdoista useita eri elementtejä, jotka vaikuttavat siihen, täytyykö SPPI-määrittäminen.

Silloin kun sopimukseen perustuvat rahavirrat ovat alttiina esim. osakkeiden hintojen tai lainanottajan taloudellisen tuloksen muutoksille, ei kyseessä ole perustyyppinen lainanantojärjestely, ja tällaiset rahoitusvarat arvostetaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Tyypillisesti tällaisia ovat erilaiset rahastosijoitukset, jotka eivät täytä oman pääoman määritelmää IAS 32:n mukaisesti liikkeeseenlaskijan tilinpäätöksessä.

Rahoitusvaroihin sisältyviä kytkettyjä johdannaisia ei eroteta pääsopimuksesta, vaan ne huomioidaan sopimukseen perustuvien rahavirtojen kokonaisarvioinnissa.

Jos rahoitusvarojen hallinnoinnissa noudatettua liiketoimintamallia muutetaan, voidaan rahoitusvaroja joutua uudelleenluokittelemaan. Uudelleenluokittelua sovelletaan ehtakautuvasti luokittelun muutospäivästä lähtien. Tällaisia muutoksia odotetaan tapahtuvan hyvin harvoin.

5.3.2 Oman pääoman ehtoiset instrumentit

Oman pääoman ehtoiset instrumentit ovat instrumentteja, jotka osoittavat oikeutta osuuteen yhtiön varoista sen kaikkien velkojen vähentämisen jälkeen. Tyypillisesti tällaisia ovat osakesijoitukset.

Oman pääoman ehtoiset instrumentit arvostetaan myöhemmin käypään arvoon tulosvaikutteisesti.

5.3.3 Sopimukseen perustuvien rahavirtojen muuttaminen

Maksusuunnitelman muutoksia tehdään normaaliin asiakassuhteen hoitoon kuuluvana toimenpiteenä, mutta myös tilanteissa, joissa asiakkaan maksukyky on heikentynyt. Heikentyneen maksukyvyn takia annettu myönnytys merkitään lainanhoitojoustoksi, joka on tyypillisesti lyhennysvapaa rajoitetuksi ajaksi. Yleensä näissä tilanteissa lainan sopimukseen perustuvat rahavirrat neuvotellaan uudelleen tai niihin tehdään muutoin muutoksia, eivätkä ne johda kyseisen lainan taseesta pois kirjaamiseen. Tällöin lasketaan lainan bruttokirjanpitoarvo uudelleen ja kirjataan tehdystä muutoksesta aiheutuva voitto tai tappio tuloslaskelmaan korkokatteeseen. Maksusuunnitelmien muutosten kehitystä raportoidaan säännöllisesti johdolle asiakkaiden maksukykä ennaikavana mittarina.

Jos lainaehdotiin tehtävät muutokset ovat merkittäviä tai laina muutoin neuvotellaan uudelleen, OP Yrityspankki kirjaa alkuperäisen lainan pois taseesta ja kirjaa samalla taseeseen muutetun uuden lainan. Tällöin muutoksen tekemisajankohta on lainan alkuperäinen kirjaamisajankohta, kun muutettuun lainaan sovelletaan arvonalentumista koskevia vaatimuksia. Tyypillisesti tämä tarkoittaa, että tappiota koskevan vähennyserän määrä vastaa 12 kuukaudelta odotettavissa olevia luottotappioita. OP Yrityspankki luokittelee muutoksen syyt ja vakavuusasteet sisäisellä luokituksella, jolla seurataan, onko taseesta pois kirjaamiseen yhteydessä ollut näyttöä siitä, että muutettu laina on alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä luottoriskin johdosta arvoltaan alentunut. Tällöin se kirjataan alun perin myönnettynä luottoriskin johdosta arvoltaan alentuneena rahoitusvaroihin kuuluvana eränä. Tämä voisi tapahtua esimerkiksi tilanteissa, jossa ongelmalliseen omaisuuserään on tehty huomattava muutos.

Muutoin rahoitusvaroihin kuuluvat erät kirjataan pois taseesta silloin, kun sopimukseen perustuvat oikeudet rahoitusvaroihin kuuluvan erän rahavirtoihin lakkaavat olemasta voimassa tai kun OP Yrityspankki siirtää rahoitusvaroihin kuuluvan erän toiselle osapuolelle ja siirto täyttää taseesta pois kirjaamisen edellytykset.

5.3.4 Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat vakuutusyhtiöiden rahoitusvarat

Rahoitusvaroihin kuuluva erä arvostetaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti, ellei sitä arvosteta jaksotettuun hankintamenoon tai käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta. OP Yrityspankki voi nimenomaisesti luokitella rahoitusvaroja käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettaviksi (käyvän arvon optio), silloin kun näin toimimalla poistetaan tai vähennetään ns. kirjanpidollista epäsymmetriaa rahoitusvarojen ja niihin liittyvien rahoitusvelkojen arvostamisessa.

5.3.5 Väliaikainen poikkeusmenettely

OP Yrityspankin vahinkovakuutuksen sijoitustoimintaan liittyvät oman pääoman ehtoiset instrumentit ja rahastosijoitukset luokitellaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettaviin rahoitusvaroihin. Merkittävään osaan näistä oman pääoman ehtoista instrumenteista OP Yrityspankki soveltaa väliaikaista poikkeusmenettelyä (ns. overlay approach), joka palauttaa näiden instrumenttien tulosvaikutukset IAS 39 -standardin mukaisiksi. Näitä sijoituksia käsitellään kuten IAS 39 -standardin mukaisia myytävissä olevia rahoitusvaroja. Väliaikaisen poikkeusmenettelyn piirissä olevien sijoitusten käyvän arvon muutokset esitetään oman pääoman käyvän arvon rahastossa. Väliaikaisen poikkeusmenettelyn soveltaminen lopetetaan viimeistään silloin, kun IFRS 17 Vakuutus sopimukset -standardi tulee voimaan. Väliaikaisella poikkeusmenettelyllä pyritään sovittamaan yhteen IFRS 9 ja IFRS 17 -standardien eriaikaisesta voimaantulosta aiheutuva väliaikainen tulosvolatiliteetti, kun sijoitukset arvostetaan IFRS 9 -standardin mukaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti, mutta niihin liittyvää vakuutusvelkaa ei voida vielä arvostaa käypään arvoon tulosvaikutteisesti IFRS 17 -standardin mukaisesti.

IAS 39 -standardin mukaan myytävissä olevat rahoitusvarat kirjataan ostohetkellä taseeseen hankintameno, joka on niistä maksetun vastikkeen käypä arvo lisättynä hankintaan suoraan kohdistettavilla transaktiomenoilla. Myytävissä olevat rahoitusvarat arvostetaan taseessa käypään arvoon.

Arvonmuutokset kirjataan muihin laajan tuloksen eriin, josta ne kirjataan tuloslaskelmaan, kun omaisuususerä kirjataan pois taseesta tai on objektiivista näyttöä siitä, että sen arvo on alentunut. Myytävissä olevien rahoitusvarojen kohdalla objektiiviseksi näytöksi katsotaan oman pääoman ehtoisen instrumentin osalta sen käyvän arvon merkittävä tai pitkäaikainen aleneminen alle sen hankintameno.

Jos arvopaperin markkina-arvo arvonalentumiskirjauksen jälkeen edelleen alentuu, kirjataan arvonalennus tuloslaskelmaan. Jos arvonalentuneen oman pääoman ehtoisen instrumentin käypä arvo myöhemmin nousee, arvonnousu kirjataan muihin laajan tuloksen eriin.

5.4 Arvonalentuminen

Odotettavissa olevat luottotappiot lasketaan kaikista jaksotettuun hankintameno arvostettavista ja käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavista tase-eristä (muut kuin oman pääoman ehtoiset instrumentit) sekä taseen ulkopuolisista luottositoumuksista ja takaussopimuksista. Odotettavissa olevat luottotappiot kirjataan jokaisena raportointipäivänä, ja ne kuvastavat:

- vinoutumatonta ja todennäköisyyksillä painotettua rahamäärää, joka määritetään arvioimalla mahdollisten tulevien vaihtelualue
- rahan aika-arvoa ja
- järkevää ja perusteltavissa olevaa informaatiota, joka on raportointipäivänä saatavissa ilman kohtuuttomia

kustannuksia tai ponnisteluja ja joka koskee toteutuneita tapahtumia, vallitsevia olosuhteita ja ennusteita tulevista taloudellisista olosuhteista.

5.4.1 Sopimusten luokittelu kolmeen arvonalentumisvaiheeseen

Sopimukset luokitellaan kolmeen eri vaiheeseen. Eri vaiheet kuvastavat luoton laadun heikkenemistä alkuperäisen kirjaamisen jälkeen.

- Vaihe 1: sopimukset, joiden luottoriski ei ole kasvanut merkittävästi alkuperäisestä ja joille lasketaan 12 kuukauden ECL.
- Vaihe 2: sopimukset, joiden luottoriski on kasvanut merkittävästi alkuperäisestä ja joille lasketaan koko voimassaoloajan ECL.
- Vaihe 3: maksukyvyttömät sopimukset, joille lasketaan myös koko voimassaoloajan ECL.

Lisäksi sopimukset, jotka on alun perin myönnetty arvoltaan alentuneina, ovat aina koko voimassaoloajan odotetun tappion laskennan piirissä (POCI).

Maksukyvyttömyyden (default) määritelmä

OP Yrityspankissa sovelletaan IFRS 9 -standardin mukaisessa laskennassa samaa maksukyvyttömyyden määritelmää kuin sisäisissä luottoriskimalleissa (IRB). Maksukyvyttömyyttä arvioidaan OP Yrityspankin sisäisellä maksukäyttätymiseen perustuvalla luokittelujärjestelmällä. Henkilöasiakkaissa maksukyvyttömyyden määritelmää sovelletaan sopimuskohtaisesti, kun taas yritysasiakkaissa tarkastellaan asiakaskokonaisuutta. Asiakas luokitellaan maksukyvyttömäksi, kun asiakkaan takaisinmaksua pidetään epätodennäköisenä, esimerkiksi kun asiakkaalla on julkinen maksuhäiriö tai sille on myönnetty lainanhoitojousto, jossa lainan nykyarvo pienenee enemmän kuin 1 prosenttia. Maksukyvyttömyys laajenee henkilöasiakkaissa maksukyvyttömän velallisen kaikkiin luottovelvoitteisiin, kun merkittävä osa (20 %) henkilöasiakkaan vastuista on maksukyvyttömiä. Lisäksi sopimus on maksukyvyttömän viimeistään silloin, kun rahoitusvaroihin kuuluvaan erään liittyvä maksu on viivästynyt yli 90 päivää.

Asiakkaan maksukyvyttömyys päättyy, kun se ei enää täytä maksukyvyttömyyden määritelmää ja sen jälkeinen 6–12 kuukauden koeaika on päättynyt.

Maksukyvyttömyyden määritelmä perustuu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen EU N:o 575/2013 (CRR) artiklaan 178 sekä Euroopan pankkiviranomaisen (EBA) ohjeistukseen maksukyvyttömyyden määritelmän soveltamisesta EBA/GL/2016/07 ja EBA/RTS/2016/06).

OP Yrityspankki on soveltanut EBA:n ohjeistuksen ns. kaksivaiheista käyttöönottoa, jossa ensimmäisessä vaiheessa muutettiin maksukyvyttömyyden määritelmä vuoden 2020 ensimmäisellä vuosineljänneksellä, ja toisessa vaiheessa vuoden viimeisellä vuosineljänneksellä kalibroitiin luottoriskiparametrit.

Luottoriskin merkittävä lisääntyminen

Odotettavissa olevat luottotappiot lasketaan sopimuskohtaisesti joko 12 kuukaudelle tai koko voimassaoloajalle riippuen siitä, onko instrumentin luottoriski lisääntynyt raportointipäivänä merkittävästi alkuperäisestä. Luottoriskin merkittävää lisääntymistä arvioidaan sekä laadullisilla että määrällisillä kriteereillä. Lainanhoitojousto pidetään laadullisena kriteerinä. Muut laadulliset tekijät koostuvat erilaisista luottoriskin mittareista (esim. kovenanttirikkomuksista), ja ne huomioidaan luokittelumalleissa tai maksukäyttäytymisen luokan arvioinnissa.

OP Yrityspankki on sisällyttänyt suhteellisia ja absoluuttisia kynnysarvoja luottoriskin merkittävän luottoriskin määrällisen lisääntymisen määrittämiseen ottaen huomioon kaikki olennainen ja perusteltavissa oleva informaatio.

Määrällinen muutos arvioidaan koko voimassaoloajan PD-lukujen (PD-käyrä) suhteellisen muutoksen perusteella. Alkuperäinen koko voimassaoloajan PD-käyrä lasketaan luoton myöntöhetkellä huomioiden makroekonomiset tekijät. Seuraavaksi määritellään luonnollinen hyväksyttävä vaihteluväli sille, milloin luottoriskin ei katsota lisääntyneen merkittävästi lainan jäljellä olevan maturiteetin aikana. Hyväksyttävä vaihteluväli on mallinnettu erikseen henkilö- ja yritysasiakkaille. Tuloksena saadaan ns. kynnysarvokäyrä, johon kunakin raportointipäivänä verrataan senhetkistä jäljellä olevaa koko voimassaoloajan PD-käyrää: jos kynnysarvo ylittyy, luottoriski on kasvanut merkittävästi ja luotosta kirjataan koko luoton juoksuajalle laskettu luottotappio. Tämän suhteellisen muutoksen rajan lisäksi edellytetään, että luottoluokassa on tapahtunut heikennys alkuperäisestä, jotta siirtyminen koko voimassaoloajan ECL-laskentaan ei tapahdu vain ajan kulumisen perusteella. Lisäksi heikoimpiin luottoluokkiin sovelletaan absoluuttista luottoluokan rajaa.

Edellä mainittujen kriteerien lisäksi rahoitusvaroihin kuuluvaan erään liittyvä luottoriski on lisääntynyt merkittävästi alkuperäisen kirjaamisen jälkeen, jos sopimukseen perustuvat maksut ovat viivästyneet yli 30 päivää tai luottoon on myönnetty lainanhoitojousto.

OP Yrityspankki ei ole soveltanut luottoriskin merkittävän lisääntymisen arvioinnissa IFRS 9 -standardin sallimaa siirtymäsääntöä alhaisen luottoriskin olettamasta niille sopimuksille, joille ei ilman kohtuuttomia kustannuksia ja työmäärää saada laskettua alkuperäistä koko voimassaoloajan PD:tä.

OP Yrityspankki seuraa säännöllisesti, miten tehokkaasti edellä mainitut kriteerit havaitsevat luottoriskin merkittävän lisääntymisen ennen kuin sopimukseen perustuvat maksut ovat erääntyneet yli 30 päivää, ja että sopimukset eivät yleensä siirry arvonalentumisvaiheesta 1 suoraan arvonalentumisvaiheeseen 3, ja tekee suhteellisen muutoksen laskutapaan tarvittavat kalibroinnit.

5.4.2 Laskentamenetelmät

Odotettavissa olevat luottotappiot lasketaan pääosin järjestelmäperusteisesti maksukyvyttömyyden todennäköisyys/tappio-osuus -menetelmällä (PD/LGD-menetelmä) sopimuskohtaisesti kaikille henkilö- ja yritysasiakkaiden vastuille. Tämän lisäksi suurimmille vaiheessa 3 oleville yritys vastuille käytetään asiantuntija-arvioon perustuvaa kassavirtaperusteista ECL-laskentamenetelmää.

5.4.2.1 PD/LGD-menetelmä

Odotettavissa olevat luottotappiot lasketaan käyttäen mallinnettuja riskiparametreja ja kaavalla $\text{probability of default (PD)} \times \text{loss given default (LGD)} \times \text{exposure at default (EAD)}$ kaikille portfolioille sopimuskohtaisesti, ja ne kuvastavat odotuksia tulevista luottotappioista raportointipäivänä. PD kuvaa maksukyvyttömyyden todennäköisyyttä yllä kuvatus maksukyvyttömyyden määritelmän mukaisesti. LGD kuvaa tappio-osuutta maksukyvyttömyyshetkellä, ja siihen vaikuttaa mm. vakuuksien ja erilaisten takauksien määrä ja tyyppi. EAD kuvaa vastuun määrää maksukyvyttömyyshetkellä sisältäen taseessa olevan vastuun (pääoman ja kertyneen koron) sekä odotetun käytön taseen ulkopuolisista eristä maksukyvyttömyyshetkellä.

ECL-laskenta perustuu kolmeen eri skenaarioon. Riskiparametrit PD, LGD ja EAD lasketaan vuosikohtaisesti kussakin skenaariossa. Vuosittaiset ECL-luvut diskontataan raportointipäivään, ja eri skenaarioiden luvuista lasketaan todennäköisyyksillä painotettu ECL. Diskonttaustekijänä käytetään sopimuksen efektiivistä korkoa tai sen arviota. Sopimuksen jäljellä oleva maturiteetti on rajoitettu laskennassa maksimissaan 30 vuoteen.

Sopimuksen koko voimassaoloajan maksukyvyttömyyden todennäköisyyden (lifetime PD) mallit on tehty erikseen henkilöasiakkaille ja yritysasiakkaille. PD-malleihin vaikuttaa keskeisesti sopimuksen luottoluokka, luoton ikä (henkilöasiakkaat) sekä mallin alasegmentti, joka määräytyy yritysasiakkaille luokittelumallin perusteella ja henkilöasiakkaille tuotetypin perusteella. Lisäksi PD-estimaatit ovat riippuvaisia makrotaloudellisista tekijöistä ja niiden ennusteista kussakin skenaariossa.

Sopimuksen koko voimassaoloajan tappio-osuusmalli (lifetime LGD) koostuu kolmesta komponentista: 1) maksukyvyttömyystilasta toipumisen todennäköisyydestä, 2) vakuudellisesta palautusosuudesta ja 3) vakuudettomasta palautusosuudesta. Eri komponenttien arvot riippuvat keskeisesti tuotetypistä, toimialasta (yritykset), vakuustypistä ja ajasta, kuinka kauan sopimus on ollut maksukyvyttömänä. Makrotaloudelliset tekijät ja niiden ennusteet vaikuttavat kahteen ensimmäiseen komponenttiin.

Sopimuksen koko voimassaoloajan vastuu maksukyvyttömyyshetkellä (lifetime EAD) perustuu tuotetypistä riippuen sopimuksen mukaisiin kassavirtoihin, odotettuun käyttöasteeseen, ennakaisen takaisinmaksun todennäköisyyteen ja maturiteettimalliin.

OP Yrityspankki päivitti marraskuussa kahden LGD-mallin parametrin eli vakuudettoman palautusosuuden sekä toipumisosuuden estimaatteja. Arvon alentumisvaiheen 1 ja 2 toipumisosuutta päivitettiin vuoden 2020 ensimmäisellä neljänneksellä käyttöön otetun uuden maksukyvyttömyyden määritelmän mukaisen aineiston perusteella. Arvon alentumisvaiheen 3 vakuudettoman palautusosuuden sekä toipumisosuuden estimaatit muutettiin ajasta riippuvaisiksi siten, että ne laskevat maksukyvyttömyys- tai perintäajan kasvaessa.

OP Yrityspankki päivitti joulukuussa yritysastuiden lifetime PD -mallia mm. vuoden 2020 ensimmäisellä neljänneksellä käyttöön otetun uuden maksukyvyttömyyden määritelmän mukaisen aineiston perusteella. Lisäksi tarkennettiin mallin segmentointia ja muutettiin makrotaloudelliseksi selittäviksi tekijöiksi BKT ja reaalkorko (aiemmin BKT ja 12 kk Euribor).

Lisäksi joulukuussa on huomioitu henkilöasiakkaiden luottoluokitusmallin kalibroinnin vaikutus vuoden 2020 ensimmäisellä neljänneksellä käyttöön otetun uuden maksukyvyttömyyden määritelmän mukaisen aineiston perusteella.

Sopimuksen voimassaoloajan määrittäminen

Sopimuksen voimassaoloaika on velkakirjalainoilla sopimuksen mukainen maturiteetti, joka ottaa huomioon maksusuunnitelman mukaiset lainan lyhennykset. Ennen aikaisen takaisinmaksun mallia sovelletaan vakuudellisiin velkakirjalainoihin (pl. maksukyvyttömät), mutta se ei lyhennä sopimuksen maturiteettia vaan huomioidaan osana sopimuksen EAD:tä.

Valmiusluotot (esim. luottokortit) ovat toistaiseksi voimassa olevia sopimuksia, ja niille on mallinnettu odotettu maturiteetti. Mallinnettu maturiteetti riippuu tuotetyypistä ja luottoluokasta, ja se on keskimäärin n. 15 vuotta.

Tulevaisuuteen suuntautuva informaatio

Laskentamalliin sisällytetään tulevaisuuteen suuntautuvaa informaatiota ja makroekonomisia skenaarioita. OP Yrityspankin ekonomistit päivittävät makroekonomiset skenaariot neljännesvuosittain, ja ne ovat samoja, joita muutoinkin käytetään OP Yrityspankin taloudellisessa suunnittelussa. Makroekonomiset ennusteet kattavat 5 vuotta, ja ne on ekstrapoloitu 30 vuoteen asti tuotantofunktiota käyttäen. Käytetyt makroekonomiset tekijät ovat: BKT:n kasvu, työttömyysaste, investointien kasvu, inflaatio, ansiotason muutos ja 12 kk Euribor -korko. Lisäksi asuntojen hintaindeksiä käytetään LGD-malleissa. Käytettäviä skenaarioita on kolme: perus, vahva ja heikko. Skenaarioille on myös arvioitu toteutumisen todennäköisyydet.

Makroekonomisten ennusteiden laatiminen ja niiden heijastaminen tulevaisuuteen aina 30 vuoteen saakka sisältää suuren määrän epävarmuutta, ja siten toteutuneet tulokset voivat merkittävästi poiketa ennustetusta. OP Yrityspankki on analysoinut, että ECL-laskennassa käytettävien riskiparametrien komponenttien ja makroekonomisten tekijöiden muutoksen suhde ei ole lineaarinen. Näin ollen

makroekonomiset ennusteet edustavat OP Yrityspankin parasta näkemystä mahdollisista skenaarioista ja lopputulemista.

5.4.2.2 Asiakaskohtainen asiantuntija-arvioon perustuva kassavirtaperusteinen ECL-menetelmä

Suurimmille R-rating mallin piirissä oleville vaiheessa 3 oleville yritysastuille lasketaan ECL asiantuntija-arviona asiakaskohtaisesti kassavirtaperusteisella menetelmällä. Asiantuntija-arvio laaditaan rating- tai luottopäätöksen yhteydessä.

Laskennassa hyödynnettävä eteenpäin katsova informaatio on osa luottoanalytiikan laatimaa yrityksen luottokelpoisuusarviota ja rating-esitystä, jossa otetaan kantaa liiketoiminnan, markkinoiden, kilpailutilanteen sekä ennustetun kassavirran kehitykseen. Laskennassa otetaan huomioon myös makrotaloudellisten muuttujien vaikutusta kuvaavat skenaariot (vahva, perus ja heikko), ja niiden perusteella lasketaan asiakkaan painotettu odotettu luottotappio. Skenaarioiden määrittelyssä hyödynnetään PD/LGD-mallissa käytettyjä skenaarioita.

Kun asiakaskohtaisessa asiantuntija-arvioon perustuvassa ECL-laskennan piirissä oleva asiakas ei enää täytä maksukyvyttömän kriteereitä ja se on rating-prosessin yhteydessä tunnistettu ja luokiteltu "terveeksi" vastapuoleksi, se poistuu tämän menetelmän piiristä ja palautuu normaaliin PD/LGD-mallin mukaiseen odotettu luottotappion laskennan piiriin.

5.4.3 Saamistodistusten arvonalentuminen

Käypään arvoon muun laajan tuloksen kautta kirjattavien saamistodistusten odotettu tappio kirjataan tulosvaikutteisesti ja oikaisemaan käyvän arvon rahastoa.

OP Yrityspankki käyttää saamistodistusten odotetun tappion laskennassa luottoluokitustietoihin pohjautuvaa mallia.

Mallissa haetaan ostoerille sekä hankintahetken että raportointihetken luottoluokitukset ja konvertoidaan ne PD-luvuiksi. Ensisijaisesti käytetään ulkoisten luottoluokitusten keskiarvoja, toissijaisesti sisäistä luottoluokitusta, mikäli ulkoisia luokituksia ei ole.

PD:t vastaavat historiallisia toteutuneita maksukyvyttömyyksiä luottoluokitusluokittain kullekin aikavälille luottoluokituksen antohetkestä. Historiadata, johon määritetty vastaavuus pohjautuu, on kattava ja pitkälti aikaväliltä. LGD:t vastaavat myös tutkittuja historiallisia toteutuneita sijoitus-/vakuuslajeittain (senioriteetti, covered bond -status) eikä niitä erikseen arvioida liikkeeseenlaskija- tai sijoituskohtaisesti. Koska ulkoiset luottoluokitukset mittaavat PD:n sijaan kokonaisluottoriskiä (ECL), vaikuttaa niiden tapauksessa LGD ainoastaan ECL:n jakautumiseen PD- ja LGD-komponenttien välillä.

5.4.3.1 Saamistodistusten luokittelu arvonalentumisvaiheisiin

Vaiheeseen 2 siirretään sellaiset sijoitukset, joiden yhden vuoden PD on kaksinkertaistunut siten, että prosenttiyksiköissä muutos on vähintään 0,2, sijoitukseen on myönnetty lainanhoitajasto tai sen maksut ovat yli 30 päivää erääntyneet. Vaiheeseen 3 luokitellaan maksukyvyttömyyden liikkeeseenlaskijaan liittyvät sijoitukset, jos sen maksut ovat erääntyneet yli 90 päivää tai jos asiakas on ongelma-asiakas.

5.4.4 Taseen ulkopuolisten erien arvonalentuminen

Useisiin OP Yrityspankin tarjoamiin tuotteisiin kuuluu vakiona tai jossain elinkaaren vaiheessa nostovara, limiitti tai muu taseen ulkopuolinen luottositoumus. Esimerkiksi valmiusluottoihin, kuten luottokortteihin ja luotollisiin tileihin, sisältyy sekä laina että sitoutuminen nostamattomaan osuuteen. Lisäksi OP Yrityspankki on myyjäosapuolena erilaisissa takauksissa kuten rahoitustakauksissa sekä muissa kaupallisissa tai viranomaisrakauksissa, joihin kaikkiin sovelletaan IFRS 9 -standardin arvonalentumisen sääntöjä. Luottositoumusten ja takauksisopimusten osalta alkuperäisen kirjaamisen katsotaan arvonalentumista koskevia vaatimuksia sovellettaessa tapahtuneen päivänä, jona OP Yrityspankista tulee peruuttamattoman sitoumuksen osapuoli. Näin ollen odotetun tappion laskennassa huomioidaan vain OP Yrityspankkia sitovat erät.

Näille erille lasketaan odotettu tappio samoilla periaatteilla kuin luotoille. Samoin luottoriskin merkittävää lisääntymistä arvioidaan samoin perustein. Tällaisille tuotteille mallinnetaan EAD, joka ennustaa vastuiden määrää maksukyvyttömyyshetkellä. Se sisältää sekä käyttöasteen että luottovasta-arvokertoimen. Lisäksi toistaiseksi voimassa oleville sopimuksille sovelletaan maturiteettimallia. Mallissa huomioidaan tilanteet, joissa OP Yrityspankilla on sopimukseen perustuva mahdollisuus vaatia takaisinmaksua ja peruuttaa nostamatonta osuutta koskeva sitoumus, mutta se ei rajoita altistumista luottotappioille sopimuksen mukaisena irtisanomisaikana.

5.4.5 Odotettavissa olevien luottotappioiden kirjaaminen

Pääsääntöisesti odotettavissa olevia luottotappioita varten kirjataan tappiota koskeva vähennyserä lainan kirjanpitoarvon vähennykseksi erilliselle tilille. Kun on kyse luottositoumuksista ja takauksisopimuksista, tappiota koskeva vähennyserä kirjataan varaukseksi. Niihin tuotteisiin, joihin sisältyy sekä lainasaaminen (ts. rahoitusvaroihin kuuluva erä) että sitoumus nostamattomaan osuuteen (ts. luottositoumus), eikä OP Yrityspankin ole mahdollista yksilöidä nostamatonta osuutta koskevaan sitoumuksen liittyviä odotettavissa olevia luottotappioita erillään rahoitusvarojen koskevasta komponentista, luottositoumuksen liittyvät odotettavissa olevat luottotappiot kirjataan yhdessä rahoitusvaroihin kuuluvan erän tappiota koskevan vähennyserän kanssa.

5.4.6 Lopullisen luottotappion kirjaaminen

Lopullisen luottotappion kirjaaminen on taseesta pois kirjaamiseen johtava tapahtuma. Silloin kun rahoitusvaroihin kuuluvaa erää ei voida kohtuudella odottaa saavan perityksi kokonaan tai osaksi, kirjataan lopullinen luottotappio pienentämään suoraan rahoitusvaroihin kuuluvan erän bruttomääräistä kirjanpitoarvoa.

Laina kirjataan pois taseesta, kun vakuudet on realisoitu tai kun konkurssipesän loppukokous on pidetty, velkajärjestely tai yrityssaneeraus on päättynyt tai kun perintä on lopetettu. Taseesta pois kirjaamisen jälkeen saadut suoritukset kirjataan saamisten arvonalentumisten oikaisuuksiksi.

5.5 Rahavarat

Rahavarat koostuvat käteisistä varoista ja vaadittaessa maksettavista saamisista luottolaitoksilta.

5.6 Rahoitusvelkojen luokittelu ja myöhempi arvostaminen

Rahoitusvelkoja ovat talletukset ja muut velat luottolaitoksille ja asiakkaille sekä liikkeeseen lasketut velkakirjat ja muut rahoitusvelat.

Rahoitusvelat luokitellaan jaksotettuun hankintamenoon efektiivisen koron menetelmällä lukuun ottamatta johdannaisvelkoja, jotka arvostetaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Lisäksi velat vakuutusyhtiöiden myöntämistä sijoitus sopimuksista, joilla ei ole oikeutta harkinnanvaraiseen lisäetuu, luokitellaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettaviksi. Kaupankäyntivelkoihin luokitellaan myös velvoitteet toimittaa vastapuolelle arvopapereita, jotka on myyty mutta jotka eivät ole omistuksessa myyntihetkellä (lyhyeksi myynti).

OP Yrityspankki ei ole alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä nimenomaisesti luokitellut rahoitusvelkoja käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavaksi.

Rahoitusvelat (tai rahoitusvelan osa) poistetaan taseesta silloin, kun velka on lakannut olemasta olemassa – toisin sanoen, kun sopimuksessa yksilöity velvoite on täytetty tai kumottu tai sen voimassaolo on lakannut.

Jos OP Yrityspankki vaihtaa rahoitusvelkoja alkuperäisten lainanantajien kanssa ja jos niiden ehdot poikkeavat huomattavasti toisistaan, vaihtoa on käsiteltävä alkuperäisen rahoitusvelan kuoletuksena. Tällöin syntyneet menot tai palkkiot kirjataan osana kuolettamisesta johtuvaa voittoa tai tappiota. Jos vaihtoa tai muutosta ei käsitellä kirjanpidossa kuoletuksena, lasketaan muutetun rahoitusvelan jaksotettu hankintameno uudelleen diskonttaamalla muutetut sopimusperusteiset rahavirrat käyttämällä alkuperäistä efektiivistä korkokantaa. Rahoitusvelan jaksotetun hankintamenon muutokset kirjataan tulosvaikutteisesti. Syntyneillä menoilla tai palkkioilla oikaistaan velan kirjanpitoarvoa, ja ne kirjataan kuluiksi ehdoiltaan muuttuneen

velan jäljellä olevana juoksuaikana. OP Yrityspankki ei ole tehnyt rahoitusvelkojen vaihtoja olemassa oleviin rahoitusvelkoihin.

5.7 Nettoutus

Taseessa nettoutetaan sellaiset rahoitusvarat ja -velat, joissa OP Yrityspankilla on tarkasteluhetkellä laillisesti toimeenpantavissa oleva kuittausoikeus tavanomaisessa liiketoiminnassa sekä laiminlyönti-, maksukyvyttömyys- ja konkurssitapauksissa, ja se aikoo toteuttaa suoritukset nettomääräisesti.

5.8 Johdannaissopimukset

Johdannaissopimukset luokitellaan suojaaviin ja kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviin ja ne sisältävät korkojohdannaiset, valuuttajohdannaiset, osakejohdannaiset ja luottojohdannaiset. Johdannaiset arvostetaan aina käypään arvoon.

Finanssivastapuolten kanssa solmitut standardiehtoiset OTC-johdannaiskaupat selvitetään London Clearing Housen kanssa EMIR-asetuksen (EU 648/2012) mukaisesti. Toimintamallissa johdannaisten vastapuoleksi muuttuu päivittäisen selvitysprosessin päätteeksi keskusvastapuoli (CCP). Selvitystapana käytetään ns. clearing brokerista riippuen joko settled-to-market (STM) tai collateralised-to-market (CTM) käytäntöä. Molemmissa käytännöissä netotetaan keskusvastapuolen kanssa johdannaisten päiväkohtaiset maksut. Lisäksi päivittäin joko maksetaan tai saadaan käteissuorituksella johdannaisten käyvän arvon muutos (variation margin). STM-käytännössä päivittäinen suoritus on sopimusperusteisesti määritetty lopulliseksi maksuksi ja osaksi johdannaissopimuksen rahavirtoja. Päivittäinen suoritus kirjataan tulosvaiikutteisesti käyvän arvon muutokseksi. Tällöin johdannaissopimukselle ei jää muuta käyvän arvon muutosta kuin OP:n ja CCP:n välinen arvostusero. Ero kirjataan taseeseen johdannaissuoroihin tai -velkoihin. CTM-käytäntö poikkeaa STM-käytännöstä siten, että päivittäistä suoritusta ei ole sopimusperusteisesti määritetty lopulliseksi maksuksi vaan vakuudeksi. Se kuitenkin nettoutetaan taseessa johdannaisten käyvän arvon kanssa. Muut johdannaiset esitetään taseessa bruttoperiaatteella, jolloin positiiviset arvonmuutokset esitetään johdannaissuoroina ja negatiiviset arvonmuutokset johdannaissuoroina.

5.8.1 Suojaavat johdannaiset

OP Yrityspankissa on laadittu suojauslaskennassa käytettävät menetelmät ja sisäiset periaatteet, joiden mukaisesti rahoitusinstrumentti voidaan määritellä suojaavaksi. Suojausperiaatteiden mukaisesti OP Yrityspankissa voidaan suojautua korkoriskiltä, valuuttakurssiriskiltä ja hintariskiltä soveltamalla käyvän arvon tai rahavirran suojausta. Käyvän arvon suojauksella suojaudutaan suojattavan kohteen käyvän arvon muutoksilta ja rahavirran suojauksella suojaudutaan tulevien rahavirtojen vaihtelulta. OP Yrityspankissa suojattavat riskikategoriat ovat käyvän arvon ja rahavirran korkoriskit sekä valuuttariski.

Sopimuksia ei käsitellä suojauslaskennan sääntöjen mukaisesti kirjanpidossa, mikäli IAS 39:n edellyttämä suojausinstrumentin ja siihen liittyvän suojauskohteen välinen suojaussuhde ei täytä standardin kriteerejä. OP Yrityspankissa tehdään myös johdannaissopimuksia, joilla tosiasiallisesti suojaudutaan taloudellisilta riskeiltä mutta jotka eivät täytä näitä kriteerejä.

5.8.2 Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät johdannaiset

Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävistä koronvaihtosopimuksista saatujen ja niistä maksettujen korkojen erotus merkitään tuloslaskelman Sijoitustoiminnan nettotuottoihin ja niitä vastaavat siirtyvät korot taseen Johdannaissopimuksiin. Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävien johdannaisten arvonmuutokset kirjataan tuloslaskelman erään Sijoitustoiminnan nettotuottoihin. Johdannaissopimuksista taseeseen merkityt positiiviset arvonmuutokset kirjataan varoiksi erään johdannaissopimukset, varat ja negatiiviset erään johdannaissopimukset, velat.

5.9 Suojauslaskenta

Suojauslaskennalla todennetaan, että suojaussuhteessa olevan suojaavan instrumentin käyvän arvon muutokset kumoavat suojatun kohteen käyvän arvon tai rahavirtojen muutokset kokonaan tai osittain.

Suojaavien ja suojattavien instrumenttien välinen yhteys dokumentoidaan määrämuotoisesti. Dokumentaatio sisältää tiedot riskienhallinnan periaatteista, suojausstrategiasta ja menetelmistä, joilla suojauksen tehokkuus osoitetaan. Suojauksen tehokkuus osoitetaan suojauksen tehokkuudella ja suojausperiodin aikana vertailemalla suojaavan instrumentin ja suojattavan erän käypien arvojen tai rahavirtojen muutoksia keskenään. Suojaus katsotaan tehokkaaksi, kun suojaavan instrumentin käyvän arvon tai rahavirtojen muutos eliminoi suojauksen kohteena olevan sopimuksen tai position käyvän arvon tai rahavirtojen muutoksesta 80–125 prosenttia. Kuitenkin viitekorkouudistuksesta johtuen, jos retrospektiivisen tehokkuustestin todellinen tulos on kyseessä olevien rajojen ulkopuolella, arvioidaan voiko suojauslaskenta jatkua vai tuleeko se lopettaa. Tämä sisältää muun muassa sen, että suojauksen odotetaan edelleen olevan prospektiivisesti tehokas ja että suojaussuhteen tehokkuus voidaan laskea luotettavasti. Prospektiivisessä tehokkuustestauksessa arvioitaessa onko suojaus edelleen erittäin todennäköinen viitekorkoa ei muuteta viitekorkouudistuksen vuoksi. Tehokkuustestauksen yhteydessä arvioidaan myös viitekorkouudistuksen myötä mahdollisia markkinaosapuolista johtuvia vaikutuksia OP Yrityspankin suojaussuhteisiin. OP Yrityspankki lopettaa soveltamasta muutoksia suojaussuhteiden tehokkuustesteihin silloin, kun viitekorkouudistuksesta johtuva epävarmuus lakkaa vaikuttamasta suojattavan erän tai suojaavan johdannaisten viitekorkoihin perustuviin rahavirtoihin tai kun suojaussuhde lopetetaan. OP Yrityspankki soveltaa IAS 39 mukaista suojauslaskentaa ja siihen liittyviä viitekorkouudistuksen tuomia muutoksia.

OP Ryhmään perustettiin Viitekorkotyöryhmä, jonka tehtävänä on seurata viitekorkojen uudistusprosessin etenemistä ja

vaikutuksia myös OP Yrityspankille. OP Ryhmässä on tehty vertailuarvoasetuksen edellyttämä jatkuvuussuunnitelma, jossa määritellään varakorko sopimuksille, jos viitekorkoja ei ole saatavilla, ja jossa tunnistetaan olemassa olevat sopimusehdot tuotteittain. Suunnitelmaa päivitetään sitä mukaa, kun viitekorkouudistus etenee. OP Yrityspankki ottaa käyttöön uudistettuja viitekorkoja markkinakäytännön mukaan uusissa sopimuksissa. Vanhan sopimuskannan osalta muutokset toteutetaan ottamalla käyttöön markkinoilla sovellettavia käytäntöjä IBOR-korkojen korvaamiselle.

5.9.1 Käyvän arvon suojauslaskenta

Korkoriskin käyvän arvon suojaus kohdistuu pitkäaikaisiin, kiinteäkorkoisiin velkoihin (kuten keskuspankkivelat, omat emissiot ja eräät määräaikaistalletusten emissiot), yksittäisiin joukkovelkakirjalaina- ja luottoportfolioihin sekä yksittäisiin luottoihin. Käyvän arvon portfoliosuojausmallia sovelletaan tiettyjen korkoputkiluottojen korkoriskin suojaukseen. Suojausinstrumentteina käytetään korko-optiota, koronvaihtosopimuksia sekä koron- ja valuutanvaihtosopimuksia (OTC swap -sopimuksia). Valuutariskin suojaus kohdistuu vahinkovakuutuksen osakerahastosijoituksiin.

Johdannaisopimusten, jotka on dokumentoitu käypää arvoa suojaaviksi ja jotka ovat suojauksena tehokkaita, käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelmaan. Myös suojauksen kohteena olevat omaisuus- ja velkaerät arvostetaan suojauksen aikana suojatun riskin osalta käypään arvoon, ja käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelmaan.

Käyvän arvon suojauslaskennassa suojaavan instrumentin ja suojattavan erän arvonmuutokset kirjataan pankkitoiminnassa tuloslaskelman korkokatteeseen ja sijoitustoiminnan nettotuottoihin. Vahinkovakuutuksessa ne kirjataan sijoitustoiminnan nettotuottoihin. Suojaussuhteesta aiheutuva mahdollinen tehottomuus voi aiheutua suojaavan instrumentin ja suojattavan erän rahavirtojen ajallisesta eriaikaisuudesta ja se kirjataan vastaavasti edellä mainittuihin eriin.

Euribor-koron laskentaperiaatteet muuttuivat 2019 aikana. Heinäkuussa 2019 Belgian finanssiviranomainen (FSMA) ja Markkinaviranomainen (Markets Authority) ovat myöntäneet Euriboriin liittyvän valtuutuksen European Union Benchmark Regulation nojalla. Tämä mahdollistaa sen, että markkinaosapuolet voivat jatkaa Euriborin käyttöä 1.1.2020 jälkeen sekä nykyisille että uusille sopimuksille. OP Yrityspankki odottaa, että Euribor tulee pysymään viitekorkona myös tulevaisuudessa, eikä odota muuttavansa suojattavaa riskiä toiseksi viitekorkoksi. Näistä syistä OP Yrityspankki ei näe, että viitekorkomuutos suoraan vaikuttaisi käyvän arvon suojauksiin, joissa viitekorkona on Euribor.

5.9.2 Rahavirran suojauslaskenta

Rahavirran suojauksella suojataan vaihtuvakorkoisten velkakirjalainojen tai muiden vaihtuvakorkoisten varojen ja velkojen korkorahavirtoja. Lisäksi rahavirran suojausta käytetään korkosidonnaisuuksittain määritellyn luottokannan tulevien korkovirtojen suojaukseen. Suojaavina instrumentteina käytetään mm. koronvaihtosopimuksia.

Johdannaisopimukset, jotka on dokumentoitu rahavirtaa suojaaviksi ja jotka ovat suojauksessa tehokkaita, arvostetaan käypään arvoon. Käyvän arvon muutoksesta tehokkaan suojauksen osuus kirjataan muihin laajan tuloksen eriin. Suojaussuhteesta aiheutuva mahdollinen tehottomuus voi aiheutua suojaavan instrumentin ja suojattavan erän rahavirtojen eriaikaisuudesta ja se kirjataan tuloslaskelman korkokatteeseen. Omaan pääomaan kertyneet käyvän arvon muutokset kirjataan tulokseen sille tilikaudelle, jona suojauksen kohteena olevat rahavirrat toteutuvat.

OP Yrityspankki on arvioinut missä määrin rahavirran suojaukset ovat riippuvaisia viitekorkouudistukseen liittyvästä epävarmuudesta raportointipäivänä. Suojattavat erät ja suojaavat johdannaiset jatkavat indeksointia viitekorkoon, jota ei muuteta ja jonka noteeraukset jatkuvat päivittäin ja jonka rahavirrat vaihdetaan vastapuolten kanssa kuten ennenkin. Kuitenkin, rahavirran suojausten pituudet ylittävät päivän, jolloin EONIA-korkoa ei enää julkaista vaan se tullaan korvaamaan uudella €STR -korolla. Myös LIBOR korko odotetaan korvattavan uudella viitekorkolla. Tähän siirtymään ja uuteen viitekorkoon liittyy vielä epävarmuutta, joka voi myöhemmin vaikuttaa suojaussuhteen tehokkuuteen tai erittäin todennäköinen -ehdon arviointiin. Myöskään rahavirran suojausten osalta OP Yrityspankki ei näe viitekorkouudistuksen aiheuttavan epävarmuutta ajoitukseen tai Euribor rahavirtoihin raportointipäivänä 31.12.2020.

6 Sijoituskiinteistöt

Sijoituskiinteistö on maa-alue ja/tai rakennus tai rakennuksen osa, joka omistetaan vuokratuoton tai omaisuuden arvonnousun hankkimiseksi. Myös sellaiset kiinteistöt, joista vähäinen osuus on omistajayhtiön omassa tai sen henkilökunnan käytössä, luetaan sijoituskiinteistöiksi. Omassa tai henkilökunnan käytössä olevaa osuutta ei kuitenkaan lueta sijoituskiinteistöksi silloin, kun tämä osa on myytävissä erikseen. Konsernin taseessa sijoituskiinteistöt esitetään sijoitusomaisuutena.

Sijoituskiinteistöt merkitään taseeseen alun perin hankintameno, joka sisältää transaktiomenot. Alkuperäisen kirjaamisen jälkeen sijoituskiinteistöt arvostetaan käypään arvoon. Myös rakenteilla olevat sijoituskiinteistöt arvostetaan käypään arvoon edellyttäen, että käypä arvo on luotettavasti määritettävissä. Käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelmaan sijoitustoiminnan nettotuottoihin.

Jos vertailukelpoista markkinatietoa arvioitavaa kohdetta vastaavien kiinteistöjen toteutuneista kauppahinnoista ei ole

saatavilla, käytetään liike-, toimisto- ja teollisuuskiinteistöjen käyvän arvon määrittelyn pohjana tuottoarvolaskentaa ja kohdekohtaiseen nettotuottoon perustuvia sisäisiä laskentamalleja. Tuottoarvon laskennassa hyödynnetään OP Yrityspankin sisäistä ja ulkoista tietoa. Kohteen nettotuotto muodostuu vuokratuottojen ja hoitokulujen erotuksesta ja se perustuu voimassa olevien vuokrasopimusten mukaiseen tuottoon tai, sikäli kun voimassa olevaa vuokrasopimusta ei ole, keskimääräisiin markkinavuokriin. Tuotoista vähennettävät kulut perustuvat pääosin toteutuneisiin kuluihin. Laskennassa huomioidaan myös oletus kohteen vajaakäytöstä. Tuottoarvon laskentaa varten markkinavuokra- ja kustannustasoista hankitaan tietoa oman asiantuntemuksen lisäksi ulkopuolisista lähteistä. Sijoituskiinteistöjen tuottovaatimukset määräytyvät kohteen käyttötarkoituksen, sijainnin ja kunnon/ajanmukaisuuden perusteella ja ne perustuvat riippumattoman ulkopuolisen asiantuntijan toimittamiin markkinatietoihin.

Asuntojen ja maa-alueiden käypä arvo arvioidaan pääasiassa kauppa-arvomenetelmällä perustuen vastaavanlaisten kohteiden toteutuneisiin kauppahintatietoihin ja OP Yrityspankin sisäiseen asiantuntemukseen. Rakentamattomien tonttien arvossa on huomioitu arviointihetken kaavoitus- ja markkinatilanne. Merkittävimpien kohteiden käypä arvo perustuu ulkopuolisten, AKA-auktorisoitujen arvioitsijoiden laatimiin arviokirjoihin. Ulkopuoliset arvioitsijat käyttävät arviointinsa pohjana kassavirta-analyysia.

7 Aineettomat hyödykkeet

7.1 Liikearvo

Liiketoimintojen yhdistämisissä syntyvä liikearvo kirjataan määrään, jolla luovutettu vastike, määräysvallattomien omistajien osuus käyvin arvoin hankinnan kohteessa ja aiemmin omistettu osuus yhteenlaskettuna ylittävät konsernin osuuden hankitun nettovarallisuuden käyvästä arvosta.

Ennen nykyisen IFRS 3 -standardin voimaantuloa tapahtuneissa hankinnoissa liikearvo vastaa sitä osaa hankintamenosta, joka ylittää konsernin osuuden hankittujen yksilöitävissä olevien varojen, velkojen ja ehdollisten velkojen nettomääräisestä käyvästä arvosta hankinta-ajankohtana.

Liikearvo arvostetaan alkuperäiseen hankintamenoa vähennettynä kertyneillä arvonalentumistappioilla. Arvonalentumistestausta varten liikearvo kohdistetaan rahavirtaa tuottaville yksiköille, jotka ovat joko liiketoimintasegmenttejä, niihin kuuluvia yrityksiä tai niiden sisäisiä liiketoiminta-alueita. Liikearvo kohdistetaan hankinta-ajankohdasta lähtien niille rahavirtaa tuottaville yksiköille tai rahavirtaa tuottavien yksiköiden ryhmille, joiden odotetaan hyötyvän liiketoimintojen yhdistämisestä johtuvista synergiaeduista, ja lisäksi sellaiselle alimmalle tasolle, jolla liikearvoa seurataan sisäistä johtamista varten. Mikäli OP Yrityspankin sisäistä raportointirakennetta uudelleen organisoidaan, liikearvo allokoidaan muutoksen kohteena oleville rahavirtayksiköille niiden käypien arvojen suhteessa tai

muun menetelmän perustella, mikä kuvastaisi luovutettuun toimintoon liittyvää liikearvoa paremmin.

7.2 Liikearvon arvonalentumistestaus

Rahavirtaa tuottavalle yksikölle, jolle on kohdistettu liikearvoa, tehdään arvonalentumistesti vuosittain ja aina kun esiintyy jokin viite siitä, että rahavirtayksikön arvo saattaa olla alentunut. OP Yrityspankin rahavirtayksikköjen arvo on liikearvojen testausta varten määritelty käyttämällä yli-/alijäämän nykyarvomenetelmää. Menetelmässä kuluvan tilikauden ja tulevien tilikausien kerrytettävissä olevista rahavirroista vähennetään oman pääoman tuottovaatimus. Mahdollinen ylijäävä tuotto diskontataan oman pääoman tuottovaatimusta vastaavalla diskonttokorolla rahavirtojen nykyarvon määrittämiseksi.

Rahavirtalaskelmissa käytetyt ennusteet perustuvat seuraavan viiden tulevan vuoden kassavirtaodotuksiin sekä testausyksikön terminaaliarvoon, jotka diskontataan nykyarvoon. Rahavirtalaskelmien ennusteet johdetaan OP Osuuskunnan hallintoneuvoston vahvistamasta OP Ryhmän kehittämisen suuntaviivat määrittävästä strategiaprozessista ja niistä johdetuista odotuksista liiketoimintojen kehittymisestä jatkossa.

7.3 Asiakassuhteet

Liiketoimintojen yhdistämisissä hankitut yksilöitävissä olevat asiakassuhteet arvostetaan hankinnan yhteydessä käypään arvoon. Asiakassuhteista muodostuva aineeton hyödyke kirjataan tasapoistoina kuluksi arvioitun taloudellisen vaikutusajan kuluessa. OP Yrityspankki-konsernissa hankittujen asiakassuhteiden taloudelliseksi vaikutusajaksi on arvioitu 10–15 vuotta.

7.4 Tuotemerkit

Liiketoimintojen yhdistämisissä hankitut yksilöitävissä olevat tuotemerkit arvostetaan hankinnan yhteydessä käypään arvoon. Tuotemerkkien taloudellinen vaikutusaika on arvioitu rajoittamattomaksi, koska ne vaikuttavat rahavirtojen kerryttämiseen määrittelemättömän ajan. Näistä ei kirjata poistoja. OP Yrityspankin tuotemerkit ovat syntyneet kokonaisuudessaan Pohjola-Yhtymä Oyj:n liiketoimintojen hankinnasta. Arvonalentumistestaus on suoritettu erikseen IAS 36:n mukaisesti Pohjola- sekä A-Vakuutus-tuotemerkeille.

Tuotemerkkien arvoa testataan vuosittain arvonalentumisen varalta. Tuotemerkkien arvo on määritetty soveltaen menetelmää, jossa tuotemerkkien arvoksi määriteltiin tuotemerkin omistamisesta tulevaisuudessa kertyvät nykyhetken diskontatut rojaltsisäästöt. Tuotemerkkien testauksessa diskonttokorkona käytetään vahinkovakuutusliiketoiminnalle määritettyä markkinaehtoista oman pääoman kustannusta lisättynä hyödykekohtaisella 3 prosentin riskipreemiolla. Tuotemerkkien testausperiodin pituudeksi on määritetty IAS 36 -standardin mukainen 5 vuotta.

7.5 Muut aineettomat hyödykkeet

Muut aineettomat hyödykkeet arvostetaan poistoilla ja arvonalentumisilla vähennettyyn hankintameno. Ohjelmistojen ja lisenssien osalta poistoaika on pääsääntöisesti 4 vuotta ja muiden aineettomien hyödykkeiden osalta 5 vuotta.

Sisäisesti aikaansaatuja aineettomien hyödykkeiden (ohjelmistot) kehittämisestä johtuvat menot aktivoidaan siitä lähtien, kun on todettu, että ohjelmistosta saadaan tulevaisuudessa taloudellista hyötyä. Aktivoiduviin menoihin sisältyvät mm. lisenssimaksut, ostetut palvelut, muut hankkeisiin liittyvät ulkoiset kustannukset sekä omaa työtä. Hyödykettä poistetaan siitä lähtien, kun se on valmis käytettäväksi. Hyödyke, joka ei ole vielä valmis käytettäväksi, arvioidaan vuosittain arvonalentumisen varalta. Tutkimusmenot kirjataan tilikaudella kuluksi.

7.6. SaaS-palvelu

SaaS-palveluiden (Software as a Service) kehittämisestä johtuvat menot kirjataan muiden varojen ennakkomaksuihin. Ennakkomaksuihin aktivoitava määrä on projekti, joka tehdään ennen kuin palveluntoimittaja pystyy tuottamaan palvelua. SaaS-palveluissa määräysvalta on toisella osapuolella, eikä niitä aktivoida aineettomaksi hyödykkeeksi. Ennakkomaksua puretaan sopimuksen ajan kuluessa siitä lähtien kun hyödyke on valmis käytettäväksi. Ennakkomaksuihin kirjataan muun muassa ostetut palvelut ja muut hankkeisiin liittyvät ulkoiset kustannukset.

8 Aineelliset hyödykkeet

Aineelliset hyödykkeet arvostetaan poistoilla ja arvonalentumisilla vähennettyyn hankintameno. Hyödykkeet poistetaan tasapoistoin arvioidun taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Maa-alueista ei tehdä poistoja.

Hyödykkeeseen liittyvät alkuperäisen hankinnan jälkeen syntyvät menot aktivoidaan hyödykkeen kirjanpitoarvoon vain, jos on todennäköistä, että hyödykkeestä kertyy alun perin arvioitua suurempaa taloudellista hyötyä.

Arvioidut taloudelliset vaikutusajat ovat pääosin seuraavat:

Rakennukset	20–50 vuotta
Koneet ja kalusto	3–10 vuotta
ICT-laitteistot	3–5 vuotta
Autot	5–6 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet	3–10 vuotta

Hyödykkeiden jäännösarvo ja taloudellinen vaikutusaika tarkistetaan jokaisessa tilinpäätöksessä ja tarvittaessa oikaistaan kuvastamaan taloudellisen hyödyn odotuksissa tapahtuneita muutoksia.

8.1 Aineellisen ja aineettoman omaisuuden arvonalentumiset

Jokaisen tilinpäätöksen yhteydessä arvioidaan, onko omaisuuden arvonalentumisesta viitteitä. Jos viitteitä on, arvioidaan kyseisestä omaisuuserästä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Viitteiden olemassaolosta riippumatta kerrytettävissä oleva rahamäärä arvioidaan vuosittain keskeneräisistä hyödykkeistä, liikearvosta ja niistä aineettomista hyödykkeistä, joiden taloudellinen vaikutusaika on rajoittamaton (tuotemerkit). Jos omaisuuserän kirjanpitoarvo on suurempi kuin arvio sen tulevaisuudessa kerryttämästä rahamäärästä, ylittävä osa kirjataan kuluksi.

Kerrytettävissä oleva rahamäärä on omaisuuserän käypä arvo vähennettynä myynnistä johtuvilla menoilla (nettomyyntihinta) tai sitä korkeampi käyttöarvo. Kerrytettävissä oleva rahamäärä pyritään lähtökohtaisesti määrittämään omaisuuserän nettomyyntihinnan kautta. Jos nettomyyntihintaa ei voida määrittää, omaisuuserälle määritellään käyttöarvo. Käyttöarvo on niiden vastaisten rahavirtojen nykyarvo, jonka omaisuuserän odotetaan kerryttävän. Diskonttauskorkona käytetään ennen veroa määritettyä korkoa, joka kuvastaa markkinoiden näkemystä rahan aika-arvosta ja omaisuuserään liittyvistä erityisriskeistä. Edellä mainittujen vuosittain testattavien omaisuuserien arvonalentumistarve määritellään aina käyttöarvon laskennan kautta.

Mikäli omaisuuserälle ei voida määrittää nettomyyntihintaa eikä se kerrytä itsenäistä, muista eristä riippumatonta rahavirtaa, määritellään arvonalentumistarve sen rahavirtaa tuottavan yksikön eli liiketoimintasegmentin tai siihen kuuluvan yrityksen kautta, johon omaisuuserä kuuluu. Tällöin verrataan yksikköön sisältyvien omaisuuserien kirjanpitoarvoja koko rahavirtaa tuottavan yksikön kerrytettävissä olevaan rahamäärään.

Arvonalentumistappio peruutetaan, jos olosuhteissa on tapahtunut muutos ja hyödykkeen kerrytettävissä oleva rahamäärä on muuttunut arvonalentumisen kirjaamisajankohdasta. Arvonalentumistappiota ei peruuteta enempää kuin mikä hyödykkeen kirjanpitoarvo olisi ilman arvonalentumistappion kirjaamista. Liikearvosta kirjattua arvonalentumistappiota ei peruuteta missään tilanteessa.

Omassa käytössä olevien kiinteistöjen osalta arvioidaan tilinpäätöksen yhteydessä, onko viitteitä siitä, että jonkin kiinteistön arvo on alentunut. Viitteitä arvonalentumisesta ovat merkittävä markkina-arvon alentuminen sekä todisteet epäkuranttiudesta tai fyysisestä vahingoittumisesta. Jos omassa käytössä olevan kiinteistön todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämän tulon arvioidaan olevan vielä poistamatonta hankintamenoa pienempi, erotus kirjataan arvonalennuksena kuluksi.

9 Vuokrasopimukset

OP Yrityspankki arvioi sopimuksen syntymisajankohtana onko sopimus vuokrasopimus tai sisältääkö se vuokrasopimuksen. Kyseessä on IFRS 16:n mukaisesti käsiteltävä vuokrasopimus, mikäli seuraavat ehdot täyttyvät kaikilta osin:

- sopimus perustuu yksilöidyn omaisuuserän käyttöä koskevaan määräysvaltaan niin, että OP Yrityspankkiin kuuluvilla yhtiöillä tai sen työntekijöillä on oikeus päättää omaisuuserän käytöstä koko vuokrauden aikana silloin, kun OP Yrityspankki on vuokralle ottajana, ja asiakkaalla tai sen konserniin kuuluvilla yhtiöillä on päättävä valta kohteen käytöstä silloin, kun OP Yrityspankki on vuokralle antajana
- sopimuksella sovitaan oikeuksista ja velvollisuuksista ja niihin liittyvistä maksuista
- sopimuksella yksilöity omaisuuserä on vain OP Yrityspankkiin kuuluvien yhtiöiden ja työntekijöiden käytössä silloin, kun OP Yrityspankki on vuokralle ottajana, ja asiakkaan tai sen konserniin kuuluvien yhtiöiden käytössä silloin, kun OP Yrityspankki on vuokralle antajana.

Vuokralle annettujen hyödykkeiden kirjaaminen

OP Yrityspankki luokittelee vuokralle annetut hyödykkeet sopimuksen syntymisajankohtana rahoitusleasingsopimuksiksi tai operatiivisiksi vuokrasopimuksiksi liiketoimen tosiasiallisen sisällön mukaan. Vuokrasopimus on rahoitusleasingsopimus, mikäli se siirtää vuokralaiselle olennaisilta osin omistamiselle ominaiset riskit ja edut. Muutoin se on operatiivinen vuokrasopimus. Vuokrasopimukset luokitellaan sopimuksen syntymisajankohtana.

Rahoitusleasingsopimuksilla vuokralle annetut hyödykkeet kirjataan taseeseen saamisina asiakkailta. Saaminen kirjataan määrään, joka on yhtä suuri kuin vuokrasopimuksen nettosijoitus. Sopimuksesta saatava rahoitustuotto kirjataan korkotuottoihin siten, että se tuottaa vuokralle antajan jäljellä olevalle nettosijoitukselle kultakin tilikaudelta samansuuruisen tuottoasteen.

Operatiivisella vuokrasopimuksella vuokralle annetut hyödykkeet esitetään aineellisissa hyödykkeissä, ja ne poistetaan tasapoistoin vuokra-ajan kuluessa. Vuokratuotot esitetään liiketoiminnan muissa tuotoissa, ja ne kirjataan tasaerinä vuokra-ajan kuluessa. Vuokralle annettujen sopimusten vuokra-ajaksi määritetään sopimuksessa määritetty kiinteä kesto, jota ei voi jatkaa tai keskeyttää ilman painavaa syytä tai sanktiota.

Vuokralle otettujen käyttöoikeusomaisuuserien kirjaaminen

Vuokralle otetut käyttöoikeusomaisuuserät esitetään aineellisissa hyödykkeissä ja ne poistetaan pääsääntöisesti vuokra-aikana. Vastaava vuokrasopimusvelka esitetään muissa veloissa ja niiden korkokulut korkokatteessa. Vuokrasopimuksiin liittyvät palvelukorvaukset, jotka erotetaan vuokranmäärästä,

esitetään liiketoiminnan muissa kuluissa. Palvelukorvauksen erottaminen tehdään käyttöoikeusomaisuuseräluokakohtaisesti.

OP Yrityspankki määrittelee vuokralle otettujen sopimusten vuokra-ajaksi sopimuksen

- kiinteän keston, jota ei voi jatkaa tai keskeyttää ilman painavaa syytä tai sanktiota tai
- johdon arvion mukaan korkeintaan 3 vuotta, kun kyseessä on toistaiseksi voimassa oleva toimitilasopimus, jonka irtisanomisaika on molemminpuolinen. Jos sopimus on ensin kiinteä ja jatkuu sen jälkeen toistaiseksi voimassa olevana kuten edellä kuvattiin, on vuokra-aika näiden yhdistelmä. Kun tällainen sopimus on irtisanottu, vuokra-ajaksi määritellään irtisanomisaika. OP arvioi vuokra-aikaa määrittäessään olevan kohtuullisen varmaa, että toimitiloissa ollaan pidempään, koska toimitilasopimusten kohteet ovat sijainniltaan keskeisiä eikä vastaavia korvaavia tiloja ole välttämättä saatavilla.
- vuokralle antajan irtisanomisaikan, jos kyseessä on toistaiseksi voimassa oleva muu kuin toimitilasopimus, jonka irtisanomisaika on molemminpuolinen. Sopimuksen vuokra-aikaa jatketaan aina irtisanomiskauden päätyttyä uudella irtisanomisajalla, ellei sopimusta ole irtisanottu. OP arvioi vuokra-aikaa määrittäessään olevan kohtuullisen varmaa, että sopimukset on tehty pidemmäksi ajaksi, koska tällaisten sopimusten jatkuva päättäminen ja uusiminen ei olisi taloudellisesti kannattavaa. Tai
- vuokrakohteen käyttöajan, jos se on lyhempi kuin edellä mainituilla tavoilla määritetyt vuokra-ajat.

Vuokrasopimusvelan laskennassa OP Yrityspankki käyttää yleensä vuokralle ottajan lisäluoton korkoa. Lisäluoton korkona käytetään OP Yrityspankin keskuspankin noteeraamaa korkoa, jolla keskuspankki antaa luottoa osuuspankeille ja OP Ryhmän tytäryrityksille.

OP Yrityspankki soveltaa vuokralle ottajalle sallittuja kirjaamista koskevia helpotuksia. Arvoltaan vähäisistä ja lyhytaikaisista vuokrasopimuksista tilikauden kulut kirjataan liiketoiminnan muihin kuluihin. Näihin vuokrasopimuksiin sisältyy kannettavia tietokoneita, matkapuhelimia ja pienempiä koneita ja laitteita sekä kertaluonteisesti vuokrattuja koneita ja laitteita.

OP Yrityspankin vuokralle otetut sopimukset ovat pääosin toimitilojen, työsuhteautojen ja turvalaitteiden vuokrasopimuksia.

10 Työsuhde-etuudet

10.1 Eläke-etuudet

OP Yrityspankin konserniyhtiöiden työntekijöiden lakisääteinen eläketurva hoidetaan Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisessa. Osa lakisääteisestä eläketurvasta hoidettiin

OP-Eläkekassassa vuoden 2020 loppuun asti. OP Yrityspankki siirsi pääosan OP-Eläkekassan lakisääteisestä eläkekannasta Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisen hoidettavaksi 31.12.2018 ja loput eläkekannasta siirrettiin 31.12.2020. Eräät OP Yrityspankki -konsernin yritykset ovat järjestäneet työntekijöilleen lisäeläketurvan joko OP-Eläkesäätiön tai vakuutusyhtiön kautta.

Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisessa hoidetut eläkejärjestelyt ovat maksupohjaisia ja OP-Eläkekassassa hoidetut eläkejärjestelyt työkyvyttömyys- ja vanhuuseläkkeiden rahastoidulta osin ovat etuuspohjaisia järjestelyjä. Vakuutusyhtiöissä hoidetut järjestelyt voivat olla joko etuus- tai maksupohjaisia. OP-Eläkesäätiössä hoidetut järjestelyt ovat kokonaan etuuspohjaisia.

Eläkejärjestelyistä johtuvat kulut kirjataan tuloslaskelman erään henkilöstökulut. Maksupohjaisissa järjestelyissä vakuutusmaksut maksetaan vakuutusyhtiölle ja kirjataan kuluksi sille tilikaudelle, jota veloitusta koskee. Maksupohjaisissa järjestelyissä ei ole muita maksuvelvoitteita. Etuuspohjaisen eläkejärjestelyn supistuminen, velvoitteen täyttyminen tai muuttaminen kirjataan tulosvaikutteisesti tapahtumahetkellä.

Etuuspohjaiset järjestelyt vakuutusyhtiöissä, OP-Eläkekassassa ja OP-Eläkesäätiössä rahoitetaan suorituksilla, jotka perustuvat vakuutusmatemaattisiin laskelmiin.

Etuuspohjaisissa järjestelyissä velkaeränä esitetään järjestelystä johtuvien velvoitteiden nykyarvo tilinpäätöspäivänä vähennettynä OP-Eläkekassan, OP-Eläkesäätiön ja hyväksyttävien vakuutusten järjestelyihin kuuluvien varojen käyvällä arvolla.

Etuuspohjaisten eläkejärjestelyjen velvoitteet on laskettu kustakin järjestelystä erikseen. Laskenta on suoritettu käyttäen ennakoitua etuusarvoa perustuvaa menetelmää (Projected Unit Credit Method). Eläkemenot kirjataan kuluksi henkilöiden palvelusajalle auktorisoitujen vakuutusmatemaattikkojen suorittamien laskelmien perusteella. Eläkevelvoitteen nykyarvoa laskettaessa käytetty diskonttaus korko on määritelty yritysten liikkeeseen laskemien korkealaatuisten joukkovelkakirjalainojen raportointikauden päättymispäivän markkinatuoton perusteella.

Eläkevelvoitteen uudelleen määrittämisestä johtuvat erät kirjataan muihin laajan tuloksen eriin sillä kaudella, jonka aikana ne syntyvät. Kirjattaessa uudelleen määrittämisestä johtuvia eriä muihin laajan tuloksen eriin, ei näitä eriä enää siirretä tulosvaikutteisesti myöhemmillä tilikausilla.

10.2 Palkitsemisjärjestelmä

Konsernissa on käytössä lyhyen aikavälin palkitsemisjärjestelmä, jonka perusteella siihen kuuluvat henkilöt voivat saada palkitsemista joko pelkästään rahana tai OP Osuuskunnan hallituksen päättämään viiteinstrumenttiin sidottuna ja rahan yhdistelmänä. Palkkiota maksetaan ansaintavuoden aikana tehdyistä työsuorituksista.

Palkitsemisjärjestelmän arvioitu maksimimäärä lasketaan järjestelmän myöntämishetkellä. Kuluksi kirjattava määrä jaksotetaan henkilöstökuluihin ja siirtovelkoihin oikeuden syntymisajanjakson kuluessa.

Saavutettujen tavoitteiden mukaista toteutuneen palkkion määrä tarkistetaan neljännesvuosittain. Alkuperäisiin arvioihin tehtävien tarkistusten mahdolliset vaikutukset kirjataan henkilöstökuluna tuloslaskelmaan, ja vastaava oikaisu tehdään siirtovelkoihin.

11 Vakuutustoiminnan varat ja velat

11.1 Vakuutustoiminnan rahoitusvarojen ja velkojen luokittelu

Vakuutustoiminnan rahoitusvarojen luokittelu on esitetty kohdassa Rahoitusinstrumenttien luokittelu ja kirjaaminen konsernin taseessa.

11.2 Vakuutusyhtiöiden myöntämien sopimusten luokittelu ja ryhmittely

Vakuutussopimuksia ovat sopimukset, joilla siirretään sopimuksen omistajalta vakuutusyhtiölle merkittävä vakuutusriski, siten kuin se on määritelty IFRS 4 -standardissa. Muut sopimukset, joita vakuutusyhtiö saa toimilupansa perusteella myöntää, ovat sijoitus- tai korvauksenhoitosopimuksia. Jos sopimuksessa ei ole tilinpäätöshetkellä merkittävää vakuutusriskiä, mutta sopimuksen omistajalla on oikeus muuttaa sopimusta siten, että sopimus siirtää merkittävän vakuutusriskin yhtiölle, niin sopimus luokitellaan vakuutussopimukseksi. Vahinkovakuutusyhtiöiden myöntämät sopimukset ovat lähes kaikki vakuutussopimuksia.

Vakuutussopimukset jaetaan sopimuksen riskin mukaan ryhmiin siten, että kussakin ryhmässä sopimusten riskit ovat homogeenisia. Vahinkovakuutussopimusten ryhmittelyssä otetaan huomioon vakuutettu kohde ja eroavuudet vakuutussopimuskausien pituuksissa tai siinä, kuinka kauan keskimäärin kuluu vakuutustapahtuman sattumisesta siihen, että se on kokonaan korvattu (vahingon selviämisaika).

Vakuutussopimusten pääryhmät ovat lyhytkestoiset vahinkovakuutussopimukset ja pitkäkestoiset vakuutussopimukset.

Lyhytkestoisten vakuutussopimusten voimassaoloaika on yleensä 12 kuukautta tai vähemmän, hyvin harvoin yli kaksi vuotta. Etenkin yksityishenkilöiden vakuutukset, ajoneuvovakuutukset ja lakisääteiset tapaturmavakuutukset ovat yleensä jatkuvia vuosivakuutuksia, jotka luetaan lyhytkestoisiksi.

Pitkäkestoisiksi vahinkovakuutussopimuksiksi luokitellaan ne vakuutussopimukset, joiden keskimääräinen voimassaoloaika on vähintään kaksi vuotta. Näitä ovat ainaisvakuutukset sekä asuntokauppalain mukaiset rakennusvirhevakuutukset.

Vakuutus sopimusten kuvaukset on esitetty riskienhallinnan periaatteiden vakuutustoiminnan osuudessa.

11.3 Vakuutusyhtiöiden myöntämien sopimusten kirjaaminen ja arvostaminen

Sopimukset kirjataan silloin, kun yhtiöllä alkaa velvollisuus maksaa niistä korvaus mahdollisen vakuutustapahtuman sattuessa.

Vakuutus sopimukset arvostetaan ja käsitellään vakuutus sopimusstandardin IFRS 4 mukaan. Sijoitus sopimukset arvostetaan IFRS 9- standardin mukaan.

Vakuutusyhtiöiden myöntämien vakuutus sopimusstandardin mukaan arvostettavien sopimuksien velka lasketaan pääosin kansallisin laatu periaattein. Tasotus määrää ei kuitenkaan lueta velkaan ja se huomioidaan omassa pääomassa.

Velka koostuu vakuutus maksuvastuusta ja korvaus vastuusta. Vahinko vakuutuksen vakuutus maksuvastuu on voimassa olevien sopimuksien jäljellä olevien vakuutus aikojen odotettavissa olevista korvauksista ja muista kuluista aiheutuva velka. Korvaus vastuu on jo sattuneiden tunnettujen tai tuntemattomien vakuutustapahtumien aiheuttamista korvaus- ja selvittely kuluista aiheutuva velka.

11.3.1. Vahinko vakuutusyhtiöiden myöntämien sopimusten arvostaminen

Vakuutus maksut tuloutetaan vakuutus sopimuksen voimassa olo aikana pääsääntöisesti ajan kulumisen suhteessa. Rakennus virhe vakuutuksissa ja ainais vakuutuksissa tuloutus tapahtuu kuitenkin vakuutus riskin jakautumisen suhteessa. Näissä vakuutuksissa tilinpäätöspäivän jälkeiseen aikaan kohdistuva osuus vakuutus maksutulosta merkitään taseeseen vakuutus maksuvastuuna ja jaksotetaan vakuutus maksutuotoksi riskiä vastaavasti sopimuksen voimassa olokaudelle.

Asiakkaalle maksettavat korvaukset ja vahingon selvittelystä aiheutuvat välittömät ja välilliset kustannukset kirjataan korvauskuluksi vahingon sattumishetken perusteella. Jo sattuneista vahingoista tilinpäätöshetkellä vielä maksamatta olevat korvaukset ja niiden selvittelykulut, myös konsernille vielä ilmoittamatta olevien vahinkojen osalta, varataan korvaus vastuuseen. Korvaus vastuu muodostuu sekä tapauskohtaisesti varatuista vahingoista että tilastollisesti varatuista vahingoista. Korvaus vastuuseen sisältyvä varaus jo sattuneiden vahinkojen vielä toteutumattomia vahingon selvittely kuluja varten perustuu korvaus käsittelyn arvioituihin kustannuksiin.

Lakisääteisen rakennus virhe vakuutuksen ja ainais vakuutusten vakuutus maksuvastuu sekä eläke muotoisiin korvauksiin liittyvä vakuutus velka diskontataan. Diskonttaus koron määrittämisessä otetaan huomioon yleinen korkokehitys. Eläke muotoisten korvausten vakuutus velan diskonttaus koron muutos huomioidaan yhtenä jatkuvasti päivitettävänä kirjanpidollisen arvion muuttujana. Korko ei saa ylittää vastuuta kattavan

omaisuuden tuotto-odotusta eikä viranomais määräyksillä säädettyä tasoa. Ajan kulumisesta johtuva velan lisäys (diskonttaus koron purkautuminen) esitetään tulos laskelmassa omana eräänä sijoitus toiminnan nettotuotoissa vahinko vakuutuksen erissä.

Vahinko vakuutuksen vakuutus velan korkoriskiä pienennetään hankkimalla korko johdannaisia ja suoria korko sijoituksia, jotka arvostetaan taseessa käypään arvoon tulos vaikutteisesti. Johdannaisten arvo sisältyy vakuutus velkaan, jotta vakuutus velka reagoi markkinakorkojen muutoksiin.

Johdannaisten myyntivoitto tai -tappio jaksotetaan vakuutus velan jäljellä olevalle juoksu ajalle pääsääntöisesti alentamalla tai korottamalla diskonttaus korkoa. Johdannaisten myyntitappio voidaan jaksottaa korottamalla diskonttaus korkoa vain, jos suunnitelman mukaista korkotasoa ei ylitetä. Vakuutus velkaa suojaavien sijoitus instrumenttien myynnillä voidaan kattaa diskonttaus koron suunnitelmallista laskemista vain rajoitetusti. Rajoituksena on enimmillään arvomuutos, joka on kertynyt kyseisen hetken tavoitetason ylittävästä korkoliikkeestä.

11.4 Vakuutus sopimukseen liittyvän velan riittävyystesti

Tilinpäätöspäivänä arvioidaan, onko taseeseen merkitty velka riittävä. Testauksessa käytetään tarkasteluhetken arvioita vakuutus sopimusten tulevista rahavirroista. Jos arviointi osoittaa, että vakuutus sopimuksista aiheutuvan velan kirjanpitoarvo ei ole riittävä, velan määrää kasvatetaan vajauksella ja vajeus kirjataan tulokseen.

11.5 Vakuutus maksutulo

Tulos laskelman vakuutus katteeseen sisältyvä vakuutus maksutulo on vastike kauden aikana alkaneesta vakuutus turvasta.

Vakuutus maksutulosta on vähennetty vakuutus maksuvero mutta ei palkkioita eikä vakuutus maksusaamisten luottotappioita.

Vahinko vakuutus sopimusten vakuutus maksut kirjataan vakuutus maksutuloksi vakuutus kauden alkaessa.

11.5.1 Vakuutus sopimukseen liittyvät saamiset ja velat

Vahinko vakuutuksen vakuutus maksusaamiset kirjataan vakuutus kauden alkaessa, kun oikeus saamiseen syntyy. Saamiset ovat pääasiassa saamisia vakuutus enottajilta ja vain vähäisessä määrin vakuutus edustajilta. Etukäteen maksetut vakuutus maksut merkitään velkoihin erään "Velat ensi vakuutus toiminnasta".

Vahinko vakuutuksen vakuutus sopimukseen perustuvat saamiset testataan tilinpäätöksen yhteydessä arvonalentumisen varalta. Jos on objektiivista näyttöä saamisen arvonalentumisesta, saamisen kirjanpitoarvo alennetaan tulos vaikutteisesti.

Saamisista vähennetään sekä lopullisiksi todetut arvonalentumiset (luottotappiot) että veloitusten perimisvaiheen perusteella tilastollisesti todetut arvonalentumiset.

11.6 Vahinkotavara ja regressisaamiset

Korvausselvittelyn yhteydessä yhtiön haltuun otettu vahingoittunut omaisuus tai vahinkoihin liittyvät riidattomat regressisaamiset vähennetään vakuutusvelasta.

11.7 Jälleenvakuutusopimukset

Konsernin ottamalla jälleenvakuutuksella tarkoitetaan sopimusta, joka täyttää vakuutusopimuksen määritelmän ja jonka perusteella konserni voi saada korvauksia toiselta vakuutusyhtiöltä, mikäli konserni joutuu itse muiden vakuutusopimusten perusteella korvausvelvolliseksi.

Jälleenvakuutusopimuksiin perustuvat saamiset testataan tilinpäätöksen yhteydessä arvonalentumisen varalta. Jos on objektiivista näyttöä siitä, ettei konserni saa mahdollisesti kaikkia rahamääriä, joihin sillä on oikeus sopimuksen ehtojen mukaan, saamisen kirjanpitoarvo alennetaan tulosvaikutteisesti kerrytettävissä olevaa rahamäärää vastaavalle tasolle.

Jälleenvakuutusopimusten perusteella saatavat suoritukset merkitään taseessa erään muut varat, saamiset jälleenvakuutustoiminnasta. Viimeksi mainitut saamiset vastaavat jälleenvakuuttajien osuutta konsernin jälleenvakuuttamien vakuutusopimusten vakuutusmaksu- ja korvausvastuusta. Jälleenvakuuttajille maksamatta olevat vakuutusmaksut kirjataan taseen erään muut velat, velat jälleenvakuutustoiminnasta.

11.8 Rinnakkaisvakuutus ja poolit

Konserni osallistuu joihinkin rinnakkaisvakuutusjärjestelyihin yhdessä muiden vakuutuksenantajien kanssa. Rinnakkaisvakuutusopimuksista konserni käsittelee vakuutusopimuksena vain sopimuksessa tarkoitetun konsernin oman osuuden. Konsernin vastuu rajoittuu tähän osuuteen.

Konserni merkitsee osuuksia vakuutusopimuksista myös poolien kautta. Poolin jäsenet ovat ensisijaisesti vastuussa omasta suhteellisesta osuudestaan. Osuudet perustuvat sopimuksiin, jotka vahvistetaan vuosittain. Konserni käsittelee vakuutusopimuksina oman suhteellisen osuutensa poolien hoitamasta ensivakuutusliikkeestä ja poolilta jäsenille tulevasta jälleenvakuutusliikkeestä. Poolin osuus näistä vakuutusopimuksista käsitellään jälleenvakuutuksena. Eräissä poolissa poolin jäsenet vastaavat maksukyvyttömän poolijäsenen veloitteista omien osuuksiensa suhteessa. Konserni kirjaa yhteisvastuun kautta tulevat vastuut ja saamiset, mikäli yhteisvastuun realisoituminen on todennäköistä.

12 Varaukset ja ehdolliset velat

Veloitteen perusteella kirjataan varaus, mikäli veloitte perustuu aiempaan tapahtumaan ja sen toteutuminen on todennäköistä, mutta toteutumisaikakohta tai toteutuva määrä on epävarma. Lisäksi veloitteen pitää perustua joko tosiasialliseen tai oikeudelliseen veloitteeseen ulkopuolista kohtaan. Jos osasta veloitetta on mahdollista saada korvaus joltakin kolmannelta osapuolelta, korvaus kirjataan erilliseksi omaisuuseräksi, mutta vasta siinä vaiheessa, kun korvauksen saaminen on käytännössä varmaa.

Ehdollinen velka on aikaisempien tapahtumien seurauksena syntynyt mahdollinen veloitte, jonka olemassaolo varmistuu vasta konsernin määräysvallan ulkopuolella olevan epävarman tapahtuman realisoituessa. Ehdolliseksi velaksi katsotaan myös sellainen olemassa oleva veloitte, joka ei todennäköisesti edellytä maksuveloitteen täyttämistä, tai jonka suuruutta ei voida määrittää luotettavasti. Ehdollinen velka esitetään liitetietona.

13 Tuloverot ja laskennalliset verot

Tuloslaskelman veroihin sisältyvät OP Yrityspankin konserniyhtiöiden tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verot, aikaisempien tilikausien verot ja laskennallinen verokulu tai -tuotto. Verot kirjataan tulosvaikutteisesti, paitsi milloin ne liittyvät suoraan omaan pääomaan kirjattuihin eriin tai muihin laajan tuloksen eriin. Tällöin myös vero kirjataan kyseisiin eriin. Kauden verotettavaan tuloon perustuva vero lasketaan verotettavasta tulosta kunkin maan voimassaolevan verokannan perusteella ja laskennalliset verot voimassa olevan verokannan tai tilinpäätöspäivään mennessä hyväksytyn, tulevia vuosia koskevan verokannan perusteella.

Laskennallinen verovelka lasketaan kaikista kirjanpidon ja verotuksen välisistä veronalaisista väliaikaisista eroista. Laskennallinen verosaaminen lasketaan kirjanpidon ja verotuksen välisistä vähennyskelpoisista väliaikaisista eroista ja verotuksessa vahvistettavista tappioista. Mikäli verotettavan tulon kertyminen on todennäköistä siten, että saaminen voidaan hyödyntää, se kirjataan. Laskennallista verosaamista ei kirjata siltä osin kun ei todennäköisesti synny verotettavaa tuloa, jota vastaan verotuksellisia tappioita taikka hyvityksiä voidaan hyödyntää. Konsernissa merkittävimmät väliaikaiset erot syntyvät verotuksellisista varauksista (mm. luottotappiovarauksesta), sijoitusten arvostamisesta käypään arvoon sekä vahinkovakuutuksen tasoitusmäärän eliminoinnista.

Laskennalliset verovelat ja -saamiset netotetaan yhtiöittäin. Yhdistelytoimenpiteistä aiheutuneita laskennallisia verovelkoja ja -saamia ei netoteta. Laskennalliset verovelat ja -saamiset lasketaan sen säädetyin verokannan mukaan, jonka ennakoidaan olevan voimassa väliaikaisen eron purkautuessa.

14 Tuloutusperiaatteet

14.1 Korkotuotot

Korollisten omaisuus- ja velkaerien korkotuotot ja -kulut kirjataan efektiivisen koron menetelmällä. Efektiivisen koron menetelmästä kerrotaan tarkemmin laatimisperiaatteiden kappaleessa 5.2.1 Jaksotettu hankintameno. Myös sellaisten saamisten korot tuloutetaan, joiden erääntyneitä maksuja on hoitamatta. Saamisen hankintamenon ja sen nimellisarvon välinen ero jaksotetaan korkotuottoihin ja velasta saadun määrän ja sen nimellisarvon erotus korkokuluihin. Kiinteäkorkoisten joukkovelkakirjalainojen nimellisarvon ja hankintahinnan välinen erotus jaksotetaan lainan juoksuajalle korkotuottoihin ja -kuluihin.

14.2 Nettopalkkiotuotot

Palkkioita, jotka eivät ole kiinteä osa rahoitusinstrumentin efektiivistä korkoa, käsitellään IFRS 15 Myyntituotot asiakassopimuksista -standardin mukaisesti. IFRS 15 -standardin mukaiset palkkiotuotot tuloutetaan, kun palvelun sovitut suoritevelvoitteet luovutetaan asiakkaalle ja keskeisenä kriteerinä on määräysvallan siirtyminen. Palkkiotuotot kirjataan siihen määrään, johon odotetaan olevan oikeutettu asiakkaalle luovutettavia luvattuja palveluja vastaan. Palkkiokulut kirjataan suoriteperusteella nettopalkkiotuottoihin.

Yrityspankki-segmentissä palkkioita peritään henkilöasiakkailta ja yritysasiakkailta. Palkkiotuotot koostuvat luotonannon ja maksuliikkeen palkkiotuotoista. Lisäksi yrityspankkitoiminnassa peritään OP Yrityspankin ulkopuolisia palkkioita muun muassa arvopapereiden välityksestä, omaisuudenhoidosta ja takauksista. Edellä mainitut erät koostuvat useasta erilaisesta palkkiotyypistä, joiden suoritevelvoitteet täyttyvät palkkion luonteen mukaisesti joko ajan kuluessa tai yhtenä ajankohtana. Luotonannon, omaisuudenhoidon ja takausten palkkioiden suoritevelvoitteet täyttyvät pääosin ajan kuluessa, muiden pankkitoiminnan palkkioiden yhtenä ajankohtana. Vastikemäärä on palveluissa pääosin listahinta tai sopimuksessa sovittu.

Vakuutus-segmentissä sopimukset, jotka eivät sisällä vakuutusriskiä, tuloutetaan IFRS 15 -standardin mukaisesti ja esitetään nettopalkkiotuotoissa. Palkkiotuotot koostuvat pääosin terveys- ja hyvinvointipalveluiden tuotoista sekä vakuutusten välityksen palkkioista. Tuotot terveys- ja hyvinvointipalveluista kirjataan hoitokäyntikohtaisesti, kun palvelu on suoritettu. Palkkio veloitetaan asiakkaalta palvelun jälkeen hinnaston mukaan. Työterveyssovimuksissa tuotot tuloutetaan ajan kuluessa sopimuskauden aikana ja palkkio veloitetaan asiakkaalta kuukausittain sopimuksen mukaan. OP Yrityspankki toimii terveys- ja hyvinvointipalveluissa IFRS 15 -standardin mukaisena päämiehenä, jolloin ammatinharjoittajille maksettava palkkio esitetään palkkiokuluissa. OP Yrityspankin kumppanit maksavat vakuutusten välityksestä palkkiotuottoja sopimuksessa sovitun vastikkeen mukaisesti. Suoritevelvoitteet täyttyvät ajan kuluessa, ja palkkiot peritään asiakkailta kuukausittain.

Myyntituotot asiakassopimuksista jaotellaan tilinpäätöksessä segmenttien mukaisesti (Liite 6: Nettopalkkiotuotot).

Osingot tuloutetaan pääsääntöisesti silloin, kun osinkoa jakavan yhtiön yhtiökokous on tehnyt osingonjakopäätöksen. Osinkotuotot esitetään sijoitustoiminnan nettotuotoissa.

15 Yhteenveto tuloslaskelmaerien esittämisestä tilinpäätöksessä:

Korkokate	Korkoinstrumenttien saadut ja maksetut korot, jaksotettu nimellisarvon ja hankinta-arvon välinen erotus, korkojohdannaisten korot sekä arvonmuutos käyvän arvon suojauksessa Palkkiot, joiden katsotaan olevan korvausta pankin ottamasta rahoitusinstrumenttiin liittyvästä riskistä ja joiden katsotaan kuuluvan kiinteäksi osaksi rahoitusinstrumentin efektiivistä korkoa
Vakuutuskate	Vahinkovakuutusmaksutuotot ja vahinkovakuutuskorvaukset
Nettopalkkiotuotot	Palkkiotuotot luotonannosta, talletuksista, maksuliikkeestä, arvopapereiden välityksestä, arvopapereiden liikkeeseenlaskusta, rahastoista, omaisuudenhoidosta, lainopillista tehtävistä, takauksista, vakuutusten välityksestä sekä terveys- ja hyvinvointipalveluista. Palkkiokulut maksuliikkeestä, arvopapereiden välityksestä, arvopapereiden liikkeeseen laskusta, omaisuudenhoidosta, vakuutusten välityksestä sekä terveys- ja hyvinvointipalveluista.
Sijoitustoiminnan nettotuotot	Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavien rahoitusvarojen realisoituneet myyntivoitot ja -tappiot, korkotuotot, valuutta-arvostukset sekä arvonalentumiset ja niiden peruutukset. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavien rahoitusinstrumenttien käyvän arvon muutokset sekä osingot ja osuudet. Lisäksi kaupankäyntitarkoituksessa pidettävien rahoitusvarojen korkotuotot ja -kulut. Jaksotettuun hankintamenoön kirjattujen lainojen ja muiden saamisten tuotot sekä arvonalentumiset.

	Sijoituskiinteistöjen käyvän arvon muutokset, vuokrat ja muut kiinteistöihin liittyvät kulut. Käyvän arvon - ja pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltävien osakkuusyhtiöiden tuotot.
Liiketoiminnan muut tuotot	Keskuspankkipalvelumaksut ja muut toimintatuotot
Henkilöstökulut	Palkat, palkkiot, eläkekulut, henkilösivukulut
Liiketoiminnan muut kulut	ICT-tuotanto- ja -kehittämiskulut, ostetut palvelut, toimitiloihin liittyvät kulut, viranomaismaksut, tietoliikenne, markkinointi, yhteiskuntavastuu ja muut kulut.
Saamisten arvonalentumiset	Odotettavissa olevat luottotappiot asiakkailta, taseen ulkopuolisista eristä ja saamistodistuksista sekä lopulliset luottotappiot ja niiden palautukset.

16 Viranomaismaksut

OP Yrityspankki maksaa eri viranomaisille maksuja. Pankkivalvonnasta vastaa Euroopan keskuspankki. Vakuutus-, menettelytapa- ja makrovalvonnasta vastaa Finanssivalvonta. Kriisinratkaisusta vastaa EU:n kriisinratkaisuneuvosto (Single Resolution Board, SRB). Viranomaismaksut kirjataan vuoden alussa kokonaisuudessaan liiketoiminnan muihin kuluihin.

16.1 Vakausmaksu

Vakausmaksuja kerätään euroalueen kriisinratkaisurahastoon (Single Resolution Fund, SRF) vuoteen 2023 asti siten, että rahaston tavoitetaso, vähintään 1 prosenttia korvattavien talletusten määrästä saavutetaan. Kriisinratkaisurahastoa hallinnoi EU:n kriisinratkaisuneuvosto, joka päättää myös vakausmaksujen määrästä. SRF varmistaa, että rahoitussektori rahoittaa rahoitusjärjestelmän vakauttamisen. Vakausmaksu määräytyy pankin merkittävyyden ja riskiprofiilin perusteella.

16.2 Talletussuojamaksu

Vanhaan talletussuojarahastoon kerätyt varat ylittävät tällä hetkellä talletussuojan tasoa koskevat EU vaatimukset. Sääntöjensä nojalla vanha talletussuojarahasto huolehtii jäsenpankilleen määrättävistä talletussuojamaksuista uuteen talletussuojarahastoon siinä suhteessa, kun kukin jäsenpankki on vuosien kuluessa kartuttanut vanhaa talletussuojarahastoa. Rahoitusvakausrahasto määrää maksun jokaiselle jäsenpankille mutta laskuttaa sen suoraan vanhalta talletussuojarahastolta. Talletussuojamaksusta ei tullut OP Yrityspankille kuluvaikutusta vuosina 2019 ja 2020.

16.3 Rahoitusvakausviraston hallintomaksu

Rahoitusvakausviraston hallintomaksu perustuu samaan laskentamenetelmään kuin Finanssivalvonnan valvontamaksu.

16.4 Finanssivalvonnan valvontamaksu

Finanssivalvonnan valvontamaksu koostuu suhteellisesta valvontamaksusta, joka perustuu taseen loppusummaan, sekä kiinteästä perusmaksusta.

16.5 Euroopan keskuspankin valvontamaksu

OP Ryhmä OP Yrityspankki mukaan lukien on Euroopan keskuspankin (EKP) valvonnassa.

17 Segmenttiraportointi

Toimintasegmenttien määrittelyn lähtökohtana on taloudellinen informaatio, jota toiminnasta vastaava päättävä säännöllisesti seuraa. Raportoivat toimintasegmentit ovat Yrityspankki, Vakuutus ja Muu toiminta.

Kuvaus toimintasegmenteistä ja segmenttiraportoinnin laatimisperiaatteet on kerrottu segmenttikohtaisten tietojen yhteydessä.

18 Johdon harkintaa edellyttävät laatimisperiaatteet ja arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät

Tilinpäätöstä laadittaessa tehdään tulevaisuutta koskevia arvioita ja oletuksia, joiden lopputulokset voivat poiketa tehdyistä arvioista ja oletuksista. Lisäksi joudutaan käyttämään harkintaa tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden soveltamisessa.

Vakuutus sopimuksista aiheutuvan velan määrään sisältyy useita harkinnanvaraisia tekijöitä ja epävarmuustekijöitä. Vahinkovakuutuksen osalta ulkoista toimintaympäristöä koskevien oletusten lisäksi arviointi pohjautuu pääosin omien vahinkotilastojen vakuutusmatemaattiseen analysointiin. Johdon harkintaa edellytetään erityisesti velan diskonttauskoron määrittämisessä sekä arvioitaessa jo sattuneiden vahinkojen korvausmenoa. Vakuutus sopimuksiin liittyvien arvioiden epävarmuustekijöistä ja niiden vaikutuksista on kerrottu liitetiedossa 51 Vahinkovakuutustoiminnan riskiherkkyys.

Strukturoituihin yhteisöihin tehtyjen sijoitusten tuottaman määräysvallan tarkastelussa arvioidaan sijoittajan valtaa ohjata sijoituskohteen merkityksellisiä toimintoja sekä sijoittajan altistumista muuttuville tuotoille. Merkityksellisiä toimintoja koskevan vallan ja muuttuville tuotoille altistumisen tarkastelu sisältää harkintaa. Määräysvallan syntyminen arvioidaan tarkemmin, kun sijoituksen tuottama osuus sijoituskohteen nettovarallisuudesta ja tuotosta ylittää 10–20 prosenttia. Sijoituskohte konsolidoidaan tytäryrityksenä viimeistään silloin kun konsernin osuus yhtiön muuttuvasta tuotosta ylittää

37 prosenttia ja muuttuvan tuoton ja määräysvallan välillä todetaan yhteys.

Liikearvo, taloudelliselta vaikutusajaltaan rajoittamattomat hyödykkeet sekä keskeneräiset aineettomat hyödykkeet testataan vuosittain arvonalentumisen varalta. Arvonalentumistestauksessa määriteltävä kerrytettävissä oleva rahamäärä pohjautuu usein käyttöarvoon, jonka laskemisessa on tehtävä arvioita tulevista rahavirroista ja käytettävän diskonttauskoron suhteen. Näiden oletusten ja arvioiden vaikutukset on kerrottu liitetiedossa 21 Aineettomat hyödykkeet.

Odotettavissa olevien luottotappioiden (ECL) laskentamallien määrittämiseen liittyy useita johdon harkintaa edellyttäviä tekijöitä, mm:

- Oikeiden ECL-mallien valinta niin, että mallit kuvaavat sopimuskannan odotettavissa olevia luottotappioita mahdollisimman hyvin
- Malleissa tehty erilaiset oletukset ja asiantuntija-arviot
- ECL-mallien parametrien estimointimenetelmien valinta
- Sopimuksen maturiteetin määrittäminen eräpäivätoimille luotoille (valmiusluotot)
- Käytettävissä olevan mallinnusaineiston ja datan laatuun liittyvän malliriskin määrittäminen
- Sopimusten oikea ryhmittely eri segmentteihin siten, että niiden ECL lasketaan oikealla mallilla
- Makroekonomisten tekijöiden valinta niin, että niiden muutokset korreloivat sopimusten maksukyvyttömyyden todennäköisyyden kanssa
- Makroekonomisten skenaarioiden ja niiden todennäköisyyksien ennustaminen tulevaisuuteen.
- Esimerkiksi covid-19 pandemian takia tiettyyn toimialaan kohdistetut johdon harkintaan perustuvat lisävaraukset
- Vakuuden maantieteellisen sijainnin perusteella tehty johdon harkintaan perustuvat vakuusarvon alennukset.

Johdon harkintaa on käytetty myös luottoriskin merkittävän kasvun arvioinnissa, mm:

- Henkilöasiakkaiden suhteellisen luottoriskin muutoksen arvioinnissa käytetyssä asiantuntija-arviossa, jolla varmistetaan todenmukainen määrä sopimuksia siirtymään vaiheeseen 2 ennen siirtymistä vaiheeseen 3 (ns. default capture rate)
- Absoluuttisen rajan valinnassa, joka perustuu maksukyvyttömyyden historialliseen käyttäytymiseen sekä OP Yrityspankin luottoriskiprosessiin
- Ajanjakson pituuden määrittämisessä, jonka aikana asiakkaan on osoitettava hyvää maksukäyttäytymistä, jotta arvonalentumisvaihe voi parantua vaiheesta 3 vaiheeseen 2 ja 1.

Varsinainen ECL-lukujen laskenta suoritetaan em. malleja käyttäen ilman johdon harkintaa, paitsi jos kyseessä on vaiheessa 3 oleva suuri yritysvastuu, jolloin ECL lasketaan

asiantuntija-arvioon perustuvalla kassavirtaperusteisella ECL-menetelmällä.

Johdon on arvioitava, milloin rahoitusinstrumenttien markkinat eivät ole toimivat. Johdon on lisäksi arvioitava, onko yksittäinen rahoitusinstrumentti aktiivisen kaupankäynnin kohteena ja markkinoilta saatava hintatieto luotettava indikaatio instrumentin käyvistä arvosta. Kun rahoitusinstrumenttien käypä arvo määritellään arvostusmenetelmän avulla, johdon harkintaa tarvitaan tällöin sovellettavan arvostusmenetelmän valintaan. Siltä osin, kun mallien tuottamiin tuloksiin ei ole käytettävissä markkinoilta saatavia syöttötietoja, johdon on arvioitava, kuinka paljon käytetään muita tietoja.

Eläkevelvoitteiden nykyarvo riippuu useista eri tekijöistä, jotka määritetään useita oletuksia käyttäen. Diskonttauskorko, tulevat palkkojen ja eläkkeiden korotukset ja inflaatio ovat oletuksia, joita käytetään eläkkeistä aiheutuvia nettomenoja (tai -tuloja) määritettäessä. Vakuutusmatemaattisten oletusten muutokset vaikuttavat eläkevelvoitteiden kirjanpitoarvoon. Asia on esitetty tarkemmin liitetiedossa 31 Varaukset ja muut velat.

Sijoituskiinteistöjen arvostaminen käypään arvoon pohjautuu tietyiltä osin johdon tekemiin arvioihin kohteiden markkina-arvoista. Sijoituskiinteistöjen arvostuksessa on käytössä myös tuottoarvomenetelmään pohjautuva laskentamalli, jossa hyödynnetään arvioita kohteiden tulevista nettotuotoista. Asia on esitetty tarkemmin liitetiedossa 37 Toistuvasti käypään arvoon arvostettavien erien ryhmittely arvostusmenetelmän mukaan. Omassa käytössä olevien kiinteistöjen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo perustuu johdon tekemään arvioon (Liite 22: Aineelliset hyödykkeet).

19 Julkiset avustukset

Julkiset avustukset ovat julkista tukea, joka toteutetaan siirtämällä voimavaroja yhteisölle, joka on saamansa tuen vastikkeeksi noudattanut tai noudattaa tulevaisuudessa tiettyjä sen liiketoimintaa koskevia ehtoja. Hyötyä, joka saadaan julkisen vallan markkinakorkoa alemmalla korolla myöntämästä lainasta, käsitellään julkisena avustuksena. Markkinakorkoa alemmalla korolla myönnetystä lainasta saatava hyöty on määritettävä lainan alkuperäisen kirjanpitoarvon ja saatujen maksujen erotuksena. Julkinen avustus kirjataan kuitenkin vasta kun on kohtuullisen varmaa, että yhteisö täyttää siihen liittyvät ehdot ja että avustus tullaan saamaan. Tuottoihin liittyvät avustukset vähennetään tilinpäätöksessä niitä vastaavista kuluista ja kirjataan tulosaikutteisesti niillä kausilla, joilla kulut kirjataan menoiksi, joita avustus on tarkoitettu kattamaan.

20 Uudet standardit ja tulkinnat

IASB (International Accounting Standards Board) on julkaissut myös seuraavia merkittäviä standardimuutoksia.

20.1 IFRS 17 Vakuutus sopimukset -standardi

Vakuutus sopimus standardi IFRS 17 julkaistiin 18.5.2017, ja se korvaa nykyisen IFRS 4 -vakuutus sopimus standardin.

Standardin tärkein päämäärä on yhtenäistää vakuutus velan arvostus globaalisti; nykyisen vakuutus sopimus standardin arvostus perustuu kansallisiin arvostuksiin. IFRS 17:n mukaan arvostus perustuu ajantasaisiin estimaatteihin kuten vakuutus yhtiöiden vakavaraisuus laskentakin. IFRS 17 -standardi eroaa kuitenkin vakavaraisuus laskennasta tarkoituksensa ja periaate pohjaisuutensa osalta.

Vakuutus sopimukset arvostetaan yleisen arvostus mallin (GMM) mukaan jokaisena raportointi päivänä käyttäen seuraavia kolmea osaa:

- Vastaisten rahavirtojen arvioita, jotka oikaistaan aika-arvolla
- OP Yrityspankin riskinotto halukkuutta kuvaavaa muuta riskiä kuin rahoitus riskiä koskevaa riskioikaisua ja
- Palvelumarginaalia, joka määritellään sopimusta kirjattaessa siten, että sopimuksesta ei synny kirjaushetkellä voittoa, mutta tappio kirjataan heti. Palvelumarginaali edustaa kertymätöntä voittoa, ja se tulotetaan vakuutus kauden aikana perustuen siihen, miten vakuutus palvelu tuotetaan.

Nykyinen käytäntö, jossa vakuutus velka voi sisältää implisiittisiä marginaaleja riskin kantamisesta ja tulevista voitoista, lakkaa ja johtaa siihen, että velan muutokset esitetään läpinäkyvästi.

IFRS 17 sallii vakuutus sopimusten arvostamiseen myös vaihtoehtoisen yksinkertaistetun vakuutus maksujen kohdistamiseen perustuvan lähestymistavan (PAA) sopimuksille, joiden vakuutus kausi on enintään yksi vuosi, tämän tyyppisiä sopimuksia ovat esimerkiksi vahinko vakuutus tuotteet.

Lisäksi standardissa on yleisestä arvostus mallista modifioitu muuttuvaan palkkioon perustuva lähestymistapa (VFA), jota tulee soveltaa sopimuksille, joilla on suora oikeus osuuteen sopimuksen ylijäämästä. VFA-mallissa yhtiön osuus alla olevien sijoitusten käyvän arvon muutoksista sisältyy palvelumarginaaliin, joka muuttuu jokaisena raportointi päivänä. Tyypillisesti tällaisia sopimuksia ovat esimerkiksi henkivakuutuksen sijoitus sidonnaiset sopimukset.

Rahoitus riskiä koskevista oletus muutoksista ja markkinamuutoksista aiheutuvia velan muutoksia voidaan puskuroida tuloksessa varojen vastaavilla muutoksilla. Standardi antaa oikeuden luokitella uudelleen vakuutus yhtiöiden rahoitus varoja hetkellä, kun standardi otetaan käyttöön.

Uusi standardi tuo muutoksia vakuutus sopimusten arvostustapaan sekä taseen että tuloksen esittämistapaan. Taseen esittämistä varten vakuutus sopimusten oikeudet ja velvoitteet netotetaan ja esitetään joko varoissa tai veloissa. Tuloslaskelmassa esitetään välisummana

vakuutus palvelu tulos ja lisäksi erikseen sijoitustoiminnan tuotto, joka erotetaan säästömuotoisesta henkivakuutuksesta.

Lisäksi uusi standardi tuo lisää laadullisia ja määrällisiä liitetietovaatimuksia, mm. täsmäytys laskelmia vakuutus sopimusten nettomäärien kirjanpito arvojen muutoksista kauden aikana ja arvostus komponentti kohtaisen vakuutus palvelu tuoton analyysin.

IFRS 17 -standardilla on vaikutuksia OP Yrityspankin vahinko vakuutus tuotteiden arvostamiseen ja kirjaamiseen sekä niiden esittämiseen tilinpäätöksessä. OP Yrityspankki on organisoinut hankkeen, jossa työstedään standardin käyttöönottoa sekä arvioidaan IFRS 17 -standardin vaikutusta OP Yrityspankin taloudelliseen asemaan ja tulokseen.

IFRS 17 -standardia on sovellettava 1.1.2021 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla. IFRS 17 -standardia ei ole vielä hyväksytty Euroopan Unionissa.

20.2 Muut tulevat standardimuutokset

IASB julkaisi 27.8.2020 Viitekorkouudistus-asiakirjan (vaihe 2), jolla muutetaan standardeja IFRS 9, IAS 39 ja IFRS 7, IFRS 4 ja IFRS 16. Muutoksia on sovellettava 1.1.2021 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla. Aikaisempi soveltaminen on sallittua. Muutokset on hyväksytty Euroopan Unionissa 13.1.2021. Nämä muutokset ovat jatkoa viime vuonna julkaistulle viitekorkouudistus-asiakirjalle ja tuovat seuraavia helpotuksia.

- Käytännön helpotus jaksotettuun hankintamenuon arvostettavien rahoitus instrumenttien osalta niin että sopimukseen perustuvien kassavirtojen muuttaminen viitekorkouudistuksen vuoksi käsitellään päivittämällä efektiivinen korko, jolloin muutoksesta ei aiheudu välitöntä voittoa tai tappiota.
- Edelleen suojaus laskenta ei keskeydy, vaikka viitekorko muuttuu kesken suojaussuhteen vaan suojattava riski ja siihen liittyvät kassavirrat voidaan uudelleen määrittää viitekoron muuttuessa.

Raportointi päivänä 31.12.2020 OP Yrityspankissa valtaosa saamisista ja veloista on euribor-sidonnaista, ja euribor tulee pysymään viitekorkona myös tulevaisuudessa, eikä sopimukseen perustuvia kassavirtoja tai suojattavaa riskiä siten odoteta muutettavan toiseksi viitekoroksi. Libor-sidonnaisia velkoja ja saamisia on vain vähäisiä määriä. OP Yrityspankki ei odota tällä muutoksella olevan merkittävää vaikutusta tilinpäätökseen.

Liite 2. OP Yrityspankki-konsernin riskienhallinnan laatimisperiaatteet

1 OP Yrityspankin merkittävät riskit – yleiskatsaus

OP Yrityspankin riippumaton riskienhallintatoiminto on organisatorisesti osa OP Ryhmän keskitettyä riskienhallintatoimintoa. OP Ryhmässä riskinoton ja riskienhallinnan yleiset periaatteet laaditaan kaikkia toimintoja koskeviksi ja riskienhallinnan yleisiä periaatteita tarkennetaan vielä ansaintalogiikoittain (tuote- ja palvelukokonaisuuksittain). Ansaintalogiikkakohtaisia kokonaisuuksia muodostettaessa lähtökohtia ovat asiakkaille tarjottavat palvelut, palvelujen tuottamisessa ja toiminnan analysoinnissa ja raportoinnissa tarvittavat prosessit sekä se, mitä riskejä OP Ryhmälle näiden palvelujen tarjoamisesta aiheutuu.

OP Ryhmän liiketoiminnan ja toimialan ominaispiirteiden vuoksi riskeillä on kaksi toisistaan poikkeavaa peruseriaatetta: OP Ryhmä voi hankkia ansaintaa riskeillä (ansaintariskit), tai riskit voivat olla seurausta jostakin (seuraamusriskit).

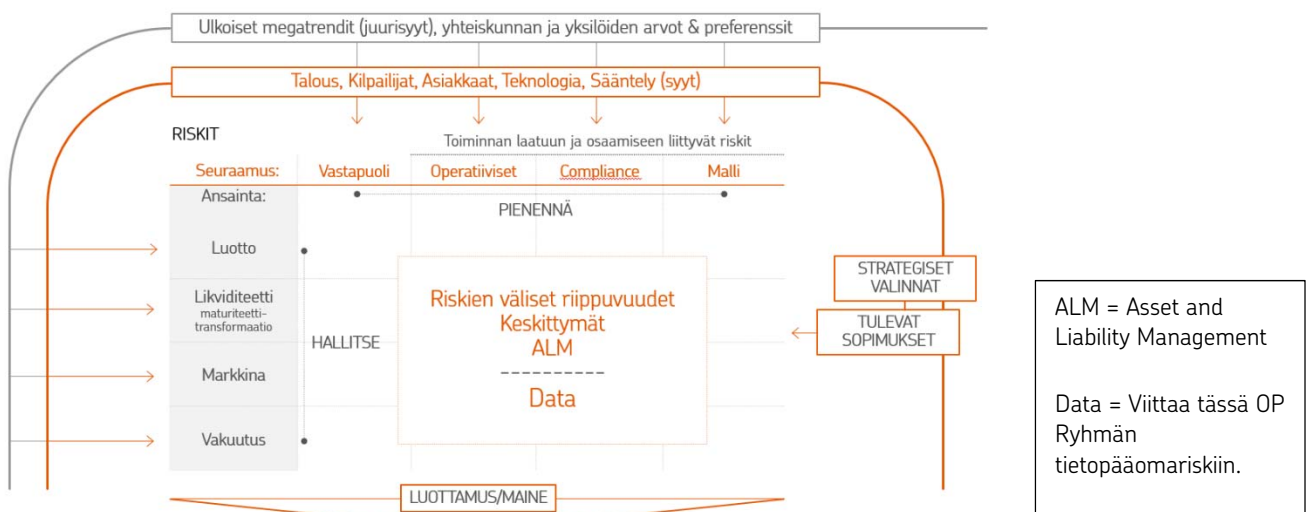
Koska ansaintariskien tarkastelu edellyttää OP Ryhmän kriittisten menestystekijöiden tarkastelua liiketoiminnan kannalta, ansaintariskien lähteitä ja hallintaa ryhmitellään merkittävien riskien tarkemmissa kuvauksissa ansaintalogiikoittain lukuun ottamatta ryhmätasoisia riskejä, jotka koskevat kaikkia ansaintalogiikoita.

Koska suurin osa seuraamusriskeistä on ryhmätasoisia ja koska seuraamusriskeissä keskeisenä tarkastelun kohteena on riskin mahdollisen toteutumisen negatiivisten vaikutusten pienentäminen, näitä riskejä ryhmitellään merkittävien riskien tarkemmissa kuvauksissa ryhmätasolla.

Alla olevassa kuvassa esitetään yhteenvetona OP Ryhmän merkittävät riskit ja niiden lähteet. Kuvan taulukon ulkokehällä harmaalla ja oranssilla esitetään merkittävien riskien lähteet ja juurisyyt. Vastaavasti taulukon ulkopuolella on myös kuvattu riskien mahdollisen toteutumisen negatiivinen vaikutus OP Ryhmän luottamukseen ja maineeseen.

Kuvan taulukossa on keskeistä huomata seuraavaa:

- Ansaintariskien ottamisella voidaan aikaansaada seuraamusriskejä OP Ryhmän ulkoisten riskien lähteiden/syiden lisäksi.
- Ansainta- ja seuraamusriskien yhteisvaikutuksesta voi syntyä uusia ryhmätasoisia riskejä, muun muassa riskien välisten keskittymien ja riippuvuuksien vuoksi.
- Ansainta- ja seuraamusriskien erilaisen tarkoituksen vuoksi, ansaintariskejä pyritään ensi sijassa hallitsemaan, kun taas seuraamusriskejä pyritään ensi sijassa pienentämään.

OP Ryhmän riskienhallinta ja sääntelynmukaisuuden varmistaminen (compliance) perustuu kolmen puolustuslinjan periaatteelle. Ensimmäisen puolustuslinjan muodostavat liiketoiminnot, toisen puolustuslinjan liiketoiminnoista riippumattomat riskienhallinta- ja compliance-toiminnot sekä kolmannen puolustuslinjan sisäinen tarkastus. Jokaisella puolustuslinjalla on oma roolinsa riskienhallintaprosessin tehokkaassa toteuttamisessa.

OP Ryhmässä riskienhallinnan ensimmäinen ja toinen puolustuslinja tekevät jatkuvaa yhteistyötä. Näin varmistetaan, että käytössä on kaikki toiminnan kehittämiseen ja hallintaan tarvittava osaaminen. Puolustuslinjat rakentavat yhdessä riskienhallintaprosessin, jossa on otettu huomioon OP Ryhmän toiminnan erityispiirteet. Ensimmäisen ja toisen puolustuslinjojen vastuut on selkeästi jaettu.

- Liiketoiminnot toteuttavat OP Ryhmän strategiaa, vastaavat toimintansa suunnittelusta, tehokkaasta ja

laadukkaasta toimeenpanosta sekä sisäisestä valvonnasta. Vain liiketoiminta tekee liiketoimintapäätöksiä vastaten asiakaspalvelun laadusta, toimintansa jatkuvuudesta sekä tuloksestaan ja riskeistään.

- Toinen puolustuslinja valmistelee riskienhallintakehikon, jonka asettamissa puitteissa ensimmäinen puolustuslinja toteuttaa riskinottoa ja päivittäiseen liiketoimintaan liittyvää riskienhallintaa. Toinen puolustuslinja tukee ensimmäistä puolustuslinjaa konsulttoimalla heitä etenkin omaan erityisosaamiseensa kuuluvissa asioissa. Toinen puolustuslinja myös valvoo riskienhallintakehikon noudattamista ja tekee riippumatonta analyysia tuloksen, riskien ja puskureina toimivien pääoman ja likviditeetin tasapainosta sekä toiminnan jatkuvuuden turvaamisesta myös häiriötilanteissa.
- Kolmantena puolustuslinjana toimii muista puolustuslinjoista riippumaton sisäinen tarkastus.

2 OP Yrityspankin merkittävät riskit – lähteet ja hallinta

2.1 Merkittävien riskien määritelmät ja lähteet

Alla on kuvattu yhteenvetona OP Yrityspankin merkittävien riskien määritelmät ja lähteet.

Luottoriskit	Luottoriskillä tarkoitetaan riskiä siitä, että rahoitusinstrumentin sopimusosapuoli ei pysty täyttämään sopimuksen mukaisia takaisinmaksuvelvoitteita ja aiheuttaa täten toiselle osapuolelle taloudellisen tappion.
Likviditeettiriskit	Likviditeettiriski aiheutuu rahoituksen myöntämisen ja hankkimisen kassavirtojen ajoituksen ja määrien epätasapainosta, rahoituksen hankinnassa tarvittavien vakuuksien riittämättömyydestä, rahoituksen ajallisesta sekä vastapuoli- tai instrumenttikohtaisesta keskittymisestä. Em. voi johtaa yrityksen oman maksuvalmiuden heikkenemiseen, jos sen maksuvalmiusvarautuminen ei ole riittävää. Likviditeettiriskeihin sisältyy myös markkinoiden likviditeettiriski, jolla tarkoitetaan riskiä siitä, että markkinatransaktiota ei saada toteutettua halutussa ajassa ja/tai arvioituun hintaan.
Markkinariskit	Markkinariskillä tarkoitetaan sopimuksen arvoon tai

	sopimuksen ansaintaan kohdistuvaa epäedullista muutosta, joka aiheutuu rahoitusmarkkinoilla havaittavien hintojen muutoksista. Markkinariskeihin kuuluvat taseen ja taseen ulkopuolisten erien korko-, valuutta-, volatiliiteetti-, luottospread-, osake-, kiinteistöriski ja mahdolliset muut hintariskit.
Vahinkovakuutusriskit	Vahinkovakuutusriskit muodostuvat vahinko- ja varausriskeistä. Vahinkoriski syntyy siitä, että vahinkoja tapahtuu keskimääräistä enemmän tai ne ovat poikkeuksellisen suuria. Varausriski syntyy siitä, että jo tapahtuneiden vahinkojen korvausmenot ovat suuremmat kuin on ennakoitu tai maksusuoritusten ajoitus poikkeaa ennakoitusta.
Vastapuoliriskit	Vastapuoliriskillä tarkoitetaan riskiä siitä, että sopimuskumppani ei täytä taloudellisia velvoitteitaan. Vastapuoliriski voi liittyä johdannaisopimukseen, kaupankäyntiin tai jälleenvakuutusopimukseen.
Operatiiviset riskit	Operatiivista riskiä aiheutuu kaikesta liiketoiminnasta ja se voi aiheutua puutteellisista tai virheellisistä menettelytavoista, prosesseista, järjestelmistä tai ulkoisista tekijöistä. OP Ryhmässä operatiivisiin riskeihin kuuluvat myös ICT- ja turvallisuusriskit.
Compliance-riskit	Riski, joka aiheutuu ulkoisen sääntelyn, sisäisten menettelytapojen, asiakassuhteessa asianmukaisten menettelytapojen tai eettisten periaatteiden noudattamatta jättämisestä.
Tietopääomariski	Tietopääomariskillä tarkoitetaan mahdollista tappiota, maineen menetystä tai toiminnan heikentymistä aiheutuen dataan ja informaatioon kohdistuvasta epävarmuudesta päätöksenteossa, johtamisessa ja raportoinnissa.
Malliriskit	Malliriskillä tarkoitetaan mahdollista tappiota tai maineen menetystä aiheutuen sellaisista mallien tulosten perusteella tehdyistä päätöksistä, joissa syynä on mallien kehittämisen, täytäntöönpanon tai käytön virheet. Mallilla tarkoitetaan

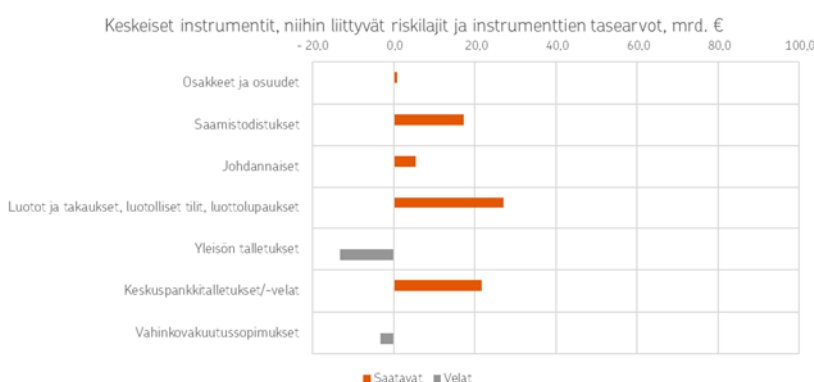
	kvantitatiivista menetelmää, jolla lähtötiedot muunnetaan matematiikan, tilastotieteen tai asiantuntija-arvioiden pohjalta liiketoimintapäätöksiä ohjaavaksi tai taloudellista tai riskiasemaa koskeväksi kvantitatiiviseksi tiedoksi.
Maineriskit	Riski maineen tai luottamuksen heikkenemisestä, joka johtuu negatiivisesta julkisuudesta tai on seurausta jonkin riskin toteutumisesta.
Keskittymäriskit	Riskit, joita voi syntyä liiketoiminnan liiallisesta keskittymisestä yksittäisille asiakkaille, tuotteille, toimialoille, maturiteettijaksoille tai maantieteellisille alueille.
Tulevan liiketoiminnan riskit	Riski siitä, millä ehdoin ja volyymin solmitaan uusia joko nykyisenkaltaisia tai kokonaan uudenlaisia sopimuksia.

Vastapuoliriskejä ja tulevan liiketoiminnan riskejä ei käsitellä omana kokonaisuutenaan, koska tulevan liiketoiminnan riskit voivat ilmetä eri merkittävien riskien muodossa, ja vastapuoliriskit ilmenevät eri riskilajien yhteydessä.

Asiakaskäyttäytymisriski voi toteutua useassa eri riskilajissa (asiakkaiden käyttäytymisen muutoksen vaikutus esimerkiksi vakuutus sopimusten arvoon, talletusten määrään tai sopimusten ennakaisiin takaisinmaksuihin).

Jäännösriski on jäljellejäävä riski, jota ei voida tai haluta poistaa. Jäännösriski-sanaa voidaan pitää synonyymina riskille. Jäännösriski ei siten ole rinnasteinen käsite yllä luetuille merkittävillä riskeille, vaan jäännösriskin voidaan katsoa koskevan mitä tahansa yllä lueteltua merkittävää riskiä.

Alla oleva kaavio kuvaa keskeisiin rahoitusinstrumentteihin liittyvät riskilajit sekä havainnollistaa riskilajien merkittävyyttä kunkin rahoitusinstrumentin tasearvojen (31.12.2020) avulla.

Luotto	Markkina	Operaatiiviset	Vakuutus	Likviditeetti
	X	X		X
X	X	X		X
X	X	X		X
X	X	X		X
	X	X		X
	X	X		X
	X	X	X	X

2.2 Pankkitoiminnan riskit

2.2.1 Luottoriskit

OP Ryhmässä luottoriskiä hallitaan ryhmätason ohjeilla ja linjauksilla sekä määrällisillä riskilimiiteillä. Niitä tarkennetaan Pankkitoiminnan riskipolitiikassa riskinoton linjauksilla, limiiteillä ja valvontarajoilla, laadullisilla ja määrällisillä tavoitteilla sekä asiakasvalintaa, vakuuksia ja kovenantteja koskevilla periaatteilla. Määrälliset ja laadulliset tavoitetasot tasapainottavat liiketoimintatavoitteita ja maltillista riskinottohalukkuutta keskenään. Limiitit ja valvontarajat asettavat riskinotolle ylärajat. Niiden avulla varmistetaan luottosalkun riittävä hajautuminen ja vältetään liian suurien riskikeskittymien syntyminen.

Luottoriskin hallinta perustuu huolelliseen asiakasvalintaan, asiakassuhteen aktiiviseen hoitoon, asiakkaan hyvään tuntemiseen, vahvaan ammattitaitoon ja kattavaan dokumentointiin. Keskeisessä asemassa luottoriskien

hallinnassa on päivittäinen luotto prosessi ja sen laatu. Luottoriskiä hallitaan myös tuotevalikoiman ja -ehtojen valinnalla. Uusluotonannon riskiä hallitaan harkituilla asiakasvalinnoilla ja riskikeskittymien välttämällä, minkä lisäksi luottoriskin vähentämistekniikoita (vakuudet, takaukset) sekä kovenantteja hyödynnetään aktiivisesti. Luottosalkun riskiä hallitaan hyvällä asiakkuuksien johtamisella ja ongelmatilanteiden ennakoivalla ja johdonmukaisella hoidolla.

Kaiken luotonmyönnön perusedellytys on asiakkaan riittävä velanhoidokyky. Asiakaskokonaisuuden muodostaminen oikein luo perustan luottoriskien hallinnalle. Ilman selkeää kuvaa siitä, mistä osallisista kokonaisuus muodostuu, millainen on kokonaisuuden rakenne ja mistä sen velanhoidokyky muodostuu, ei rahoitettavasta kokonaisuudesta voi saada oikeaa kuvaa ja ymmärtää sitä riskiä, mikä sen rahoittamisesta syntyy. Liiketoiminta tunnistaa asiakaskokonaisuudet ja niiden sisällä olevat riippuvuudet ja kuvaa ne OP Ryhmän järjestelmiin.

Kaikista luottoriskiä synnyttävistä asiakkaista on kerättävä riittävästi ajantasaista tietoa luottokelpoisuuden arviointia

varten. Luottokelpoisuus muodostuu sekä asiakkaan maksuhalusta että maksukyvyistä, joilla molemmilla on vaikutus asiakkaan luottoluokkaan. Riittävillä ja oikeilla perustiedoilla varmistetaan, että asiakas saadaan luokiteltua oikealla luottoluokittelumallilla ja että luottoluokka antaa oikean kuvan asiakkaan luottokelpoisuuteen liittyvästä riskistä. Liiketoiminta huolehtii siitä, että asiakkaiden luottoluokat ovat jatkuvasti voimassa ja ajan tasalla sekä tarvittaessa päivittää luottoluokkaa asiakkaan tilanteen muuttuessa. Näin sekä pankin että koko OP Ryhmä -tason luottosalkkua voidaan seurata ajantasaisesti.

Vakuushallinta perustetaan riippumattomaan vakuusarviointiin, panttausten pätevytyteen ja vakuuksien realisoitavuuteen, jotta voidaan jatkuvasti ylläpitää realistinen näkymä saatavia turvaavista vakuuksista. Saatavien vakuudeksi pantattujen kohteiden arvojen on annettava oikea ja ajantasainen kuva niin yksittäisen asiakkaan kuin koko luottosalkun vakuusasetemasta. Epälikvidien vakuuksien arvostamisessa on huomioitava vakuuskohteen omistajan taloudellinen asema. Mitä heikompi kohteen omistajan taloudellinen asema on, sitä suurempi realisaatioarvon painoarvon tulee olla vakuuskohteen arvostamisessa.

Rahoituspäätöksenteko pohjautuu eriyttämisen periaatteeseen, jossa rahoituksen valmistelija ei voi tehdä rahoituspäätöstä yksin. Rahoituspäätökset ovat päätöksiä riskin ottamisesta ja siksi päätöksentekijöillä on oltava päätöstä tehdessään tiedossa kaikki päätöksentekoon olennaisesti vaikuttava tieto. Kaikki luottoriskinottoa koskevat päätökset ovat liiketoimintaperusteisia. Päätöksentekoa ohjaa OP Ryhmän riskiottohalu ja riskipolitiikassa määritetty tavoiteriskiasema. Päätökset, jotka poikkeavat riskipolitiikassa määritellystä tavoiteriskiasemasta, pitää perustella laajemmin. Keskusyhteisön riskienhallinta arvioi merkittävimpien rahoitushankkeiden riskipolitiikan mukaisuutta ja raportoi tilannekuvaa riskipolitiikan noudattamisesta luotonannossa OP Ryhmän ja pankkitoimintaa harjoittavien yhteisöjen johdolle.

Pankin toimiva johto ja hallinto seuraavat tarkasti pankin luottoriskiasemaa. Pankin johdolla on vastuu pitää hallinto ajan tasalla pankin operatiivisessa riskinotossa tapahtuvista mahdollisista poikkeamista suhteessa hallinnon vahvistamaan riskipolitiikkaan, jotta hallitus voi roolinsa mukaisesti valvoa pankin riskiaseman kehittymistä ja tarvittaessa ohjata operatiivista johtoa riskinottamisen suhteen.

Pankin näkökulmasta luottoriski realisoituu tilanteessa, jossa asiakas ajautuu maksukyvyttömäksi eikä selviydy luottovelvoitteistaan ilman, että pankki ryhtyy toimenpiteisiin, kuten vakuuksien realisoimiseen. Tämän takia on tärkeää, että asiakkaat, joiden velanhoitokyky on heikentynyt tai joiden velanhoitokykyyn kohdistuu merkittävä uhka, tunnistetaan viivytyksettä niin rahoitus- kuin asiakkuudenhoitoprosesseissa.

Asiakkaat, jotka ovat pankin kannalta merkittävimpiä, ja joiden riski maksukyvyttömyydestä on selvästi kasvanut tai joiden velanhoitokykyyn liittyy muu merkittävä uhka, on siirrettävä erityisseurantaan. Näiden asiakkaiden osalta pankin on laadittava toimintasuunnitelma siitä, millä toimin asiakkaan

tilanne pyritään pankin näkökulmasta ratkaisemaan ja pankille mahdollisesti realisoituva riski minimoimaan. Merkittävien potentiaalisten tai varsinaisten ongelma-asiakkaiden seuranta ja dokumentointi on riskittömämpiä asiakkaita tiiviimpää ja kattavampaa, jotta asiakkaan tilanteesta tapahtuvista muutoksista ollaan aktiivisesti tietoisia ja muuttuneeseen tilanteeseen pystytään reagoimaan välittömästi.

Luottoriskin mitta

Luottoriskiä mitataan OP Ryhmä -tasolla luottoriskin taloudellisen pääomavaateen osuudella vastuiden määrästä maksukyvyttömyyshetkellä, järjestämättömien saamisten osuudella luotto- ja takauskannasta sekä odotettavissa olevien luottotappioiden osuudella luotto- ja takauskannasta. Lisäksi mitataan yritysvastuiden osuutta eri luottoluokkakoreissa sekä yritysvastuiden keskiratingia. Näille mittareille on asetettu riskipolitiikassa limiitit. Lisäksi luottosalkun keskittymiä seurataan asiakkaittain, toimialoittain ja maittain. Myös luottokannan ja luottoriskin taloudellisen pääomavaateen kasvueroa mitataan kasvun ja riskinoton tasapainon varmistamiseksi. Pankkitoimintaa harjoittaville liiketoimintasegmenteille on asetettu ryhmätasoisista limiiteistä johdettu limiittejä.

Riskipolitiikassa asetettuja limiittejä voidaan täydentää segmenttien toimintaohjeistuksessa asetetuilla laadullisilla tavoitteilla, jotka voivat olla segmentti- tai yhteisökohtaisia. Tavoitteita voidaan asettaa koko luottosalkulle tai erikseen henkilö- tai yritysasiakasrahoitukselle. Lisäksi voidaan asettaa luottoriskiprosessin laatua mittaavia tavoitteita.

Luottoportfolion riittävän hajautuksen ja tehokkaan pääoma-allokaation varmistamiseksi luottoportfolion ohjaamisessa hyödynnetään asiakassegmentointia. Asiakassegmentit on määritelty siten, että yksittäinen asiakassegmentti sisältää luottoriskiltään homogeenisia saamia ja on siten ohjattavissa riskipolitiikassa kokonaisuutena. Segmentointia ja luottoluokkakorikohtaista jaottelua hyödyntäen esitetään riskipolitiikassa luottosalkun tavoitetila, mikä ei ole liiketoimintaa sitova, mutta liiketoiminnan tulisi ohjata luottoriskin ottoa siten, että tavoitetila saavutetaan.

Riskien arvioinnissa OP Ryhmä hyödyntää sisäisiä luottoriskimalleja. Maksukyvyttömyyden todennäköisyyden (PD, Probability of Default) arviointimallien lisäksi luottoriskin mittaamisessa käytetään tappio-osuuden ja vastuun määrän ennustemalleja. Vastuun määrä maksukyvyttömyyshetkellä (EAD, Exposure at Default) on ennuste pankin saatavan määrästä maksukyvyttömyyden alkaessa. Taseen ulkopuolisten sitoumusten määrä maksukyvyttömyyshetkellä määräytyy luottovasta-arvokertoimien (CF, Conversion Factor) perusteella. Tappio-osuus (LGD, Loss Given Default) on arvio pankille aiheutuvasta taloudellisesta tappiosta, osuutena EAD:sta maksukyvyttömyyden toteutuessa. Luottoriskin arvioinnissa käytettäviin malleihin sovelletaan malliriskien hallinnan mukaisia menettelyjä.

OP Ryhmän sisäinen luottoluokittelujärjestelmä

Luottoluokittelulla tarkoitetaan menetelmiä, prosesseja, valvontaa, tietojen keruuta ja tietotekniikkajärjestelmiä, joilla tuetaan luottoriskin arviointia, vastuiden luokittamista luokkiin tai ryhmiin sekä tietyntyyppiselle vastuulle kehitettyjen maksukyvyttömyys- ja tappioestimaattien määrittelyä. OP Ryhmän luottoluokittelujärjestelmä on ryhmätasoinen.

Luottoluokittelussa hyödynnetään sekä asiantuntija- että automaattiluokitteluja. Liiketoiminnan ja riskienhallinnan vastuut asiantuntijaluokittelussa eriytetään tarkoituksenmukaisesti niin, että päätöksenteko on keskitetty riippumattoman riskienhallinnan rating-päätäjille. Luottoluokitteluprosessin jatkuva seurantavastuu on vastuupankeissa, ja luokitukset tulee pitää aina keskeytyksellä voimassa. Asiakkaiden luottoluokituksen on annettava oikea kuva asiakkaan tilasta ja velanhoidokyvystä, ja rahoituspäätöksen tulee tukeutua voimassa oleviin ja ajantasaisiin luottoluokkiin. Luottoluokituksella ohjataan asiakasvalintaa, suhtautumista vakuusvajeeseen ja vastuiden hinnoittelua.

Henkilöasiakkaiden sopimusten maksukyvyttömyyden todennäköisyyttä arvioidaan sisäisellä 16-portaisella asteikolla A-F, joista luokassa F on maksukyvyttömät sopimukset. Kaikkien henkilöasiakkaiden sopimusten maksukyvyttömyyden todennäköisyys arvioidaan kuukausittain luottokannan luokittelumallilla. Luottokannan luokittelu perustuu asiakkaan perustietoihin, maksukäyttäytymiseen ja muihin asiointihistoriatietoihin. Kullekin luottoluokalle on johdettu keskimääräiset maksukyvyttömyyden todennäköisyydet yhden vuoden aikaperiodille.

Luottopäätöksentekoa, luottoriskin arviointia ja uusluotonannon hinnoittelua tuetaan toistaiseksi hakemusvaiheen luokittelumalleilla. Osuuspankeille, ryhmän rahoitusyhtiötuotteille ja vakuudettomille kulutusluotoille on käytössä omat hakemusvaiheen mallit.

Yritysassiakkaiden ja luottolaitosvastapuolten

maksukyvyttömyyden todennäköisyyttä arvioidaan 20-portaisella asteikoilla 1,0-12,0, joista luokkiin 11-12 luokitellaan maksukyvyttömät asiakkaat.

Keskisuurten ja suurten yritysasiakkaiden R-luokittelu perustuu yrityksen taloudellisiin tunnuslukuihin ja laadullisiin taustatietoihin, joiden pohjalta tilastollinen malli tuottaa luokitusehdotuksen. Asiakkaaseen perehtynyt asiantuntija tekee rating-esityksen mallin tuottaman luokitusehdotuksen ja muun käytettävissä olevan tiedon pohjalta. Mahdolliset tulevaisuuden näkyymiin liittyvät muutokset ja epävarmuudet otetaan huomioon varoitusmerkkeinä ja mallin antamaan luokitteluun tehtävinä poikkeuksina. Luottoluokka päätetään keskusyhteisön riippumattomassa riskienhallinnassa ratingsityksen pohjalta vähintään vuosittain, heikkojen asiakkaiden osalta puolivuositain.

Pienten yritysasiakkaiden A-luokittelun perustana on Suomen Asiakastiedon automaattiluokittelumalli Rating Alfa. Rating Alfa muuttujina on yrityksen ja sen vastuuhenkilöiden maksuhäiriö- ja maksutapatietoja, tilinpäätöstunnuslukuja ja asiakkaan perustietoja. Rating Alfa tuottamat riskipisteet on kuvattu (kalibroitu) OP Ryhmän sisäisiin luottoluokkiin. Rating Alfa tuottamista riskipisteistä ja OP Ryhmän sisäisistä maksukäyttäytymistä kuvaavista tiedoista muodostetaan OP Ryhmän luottoluokat, joita tarvittaessa muutetaan asiantuntija-arvioiden perusteella. A-luokiteltujen asiakkaiden luottoluokan oikeellisuus on arvioitava vähintään vuosittain; heikkojen luottoluokkien ja tarkkailulista-asiakkaiden osalta arviointi on tehtävä puolivuositain. Vastuu arvioinnista on vastuupankilla, arvioitu luottoluokka hyväksytään keskusyhteisön riskienhallinnassa merkittävimpien A-luokiteltujen asiakkaiden osalta.

Yritysassiakkaat, joilla on vähäiset vastuut, luokitellaan pienten vastuiden luokittelumallilla (P). Luokittelumalli on kuukausittain laskettava automaattiluokittelu, joka muodostetaan asiakkaan perustietojen, asiointitietojen ja maksukäyttäytymistietojen perusteella.

Luottolaitosvastapuolten maksukyvyttömyyden todennäköisyyden arvioinnissa käytössä olevan L-luokittelumallirakenne vastaa yritysten R-luokittelumallia. Luottoluokittelun pohjana oleva tilastollinen malli perustuu tilinpäätöstunnuslukuihin ja laadullisiin taustatietoihin. Luokitusta voidaan asiantuntijan toimesta korjata varoitusmerkein ja luokitukseen vaikuttaa usein myös pankkikonsernin emon tuki ja ns. sovereign ceiling -periaate, jonka mukaan vastapuoli ei voi olla luottokelpoisuudeltaan toimintavaltiotaan parempi. Luottolaitosten luokitukset päätetään vähintään vuosittain.

Riskienhallintatoiminto ylläpitää tarkempaa kuvausta sisäisestä luottoluokittelujärjestelmästä ja raportoi säännöllisesti sen toimivuudesta osana OP Ryhmän riskianalyysejä sekä erikseen johtokunnan riskienhallintatoimikunnalle.

2.2.2 Likviditeettiriskit

Likviditeettiriskien tunnistaminen

OP Ryhmän keskuspankki ja muut liiketoimintayksiköt sekä riskienhallinta tunnistavat ja arvioivat jatkuvasti varainhankintaan ja liiketoimintaan sekä muuhun toimintaympäristöön sisältyviä riskejä. Uusien tuotteiden, palvelujen, toimintamallien, prosessien ja järjestelmien riskiarvioinnissa liiketoiminnan tulee ottaa huomioon myös likviditeettiriskit. Vähintään vuosittain riskienhallinta yhteistyössä liiketoimintojen edustajien kanssa tekee kattavan likviditeettiriskien kartoituksen sen varmistamiseksi, että likviditeetin riittävyyden arviointimenettelyt (ILAAP) ovat asianmukaiset ja riittävät suhteessa ryhmän likviditeettiriskeihin.

Likviditeettiriski liittyy keskeisesti pankkitoimintaan, jossa rahoituksen sisään- ja ulosvirtaukset eivät ajoitu

samanaikaisesti. Pankki altistuu tällöin jälleenrahoitusriskille johtuen pääasiassa maturiteetiltaan pitkän antolainauksen ja asiakaskäyttötymisestä riippuvan talletusvarainhankinnan maturiteetin eroista ja saamisten epälikvidisyydestä. Samanaikaisesti pankki altistuu varainhankinnan keskittymäriskille talletus- ja tukkuhankinnan vastapuolten, rahoituksen saatavuuden ja maturiteetin suhteen. Markkinalikvidisyyden puute voi pienentää pankin omistuksessa olevien likvidien varojen määrää.

Arviointi ja mittaus

Saamisten, velkojen ja taseen ulkopuolisten sitoumusten tulevia kassavirtoja arvioidaan sopimuksen eräpäivän tai lyhennysohjelman mukaisesti, asiantuntija-arviolla tai asiakaskäyttötymisen historiaan perustuvilla tilastollisilla malleilla.

Rakenteellista rahoitusriskiä mitataan sisään tulevien ja ulos maksettavien kassavirtojen erotuksena eri aikaluokissa. Lisäksi lasketaan sääntelyn mukaista pysyvän varainhankinnan vaatimuksen tunnuslukua (NSFR, Net Stable Funding Ratio), joka määrittelee, miten paljon pitää olla vakaita, yli yhden vuoden pituisiksi arvioituja, rahoituslähteitä suhteessa pysyvää varainhankintaa edellyttäviin eriin.

Maksuvalmiusriskiä mitataan viranomaisnäkökulmasta maksuvalmiusvaatimuksen (LCR, Liquidity Coverage Ratio) mukaisella tunnusluvulla. Maksuvalmiusvaatimuksen ajallista riittävyttä arvioidaan erääntyvällä taseella. Taloudellisen näkökulman perusteella mitataan stressitestaukseen pohjautuvaa ensisijaisen likviditeettireservin ja likviditeettireservin riittävyttä.

Varainhankinnan keskittymäriskiä mitataan laskemalla liukuvan 12 kuukauden ja liukuvan 3 kuukauden aikana erääntyvä pitkäaikainen joukkovelkakirjalainamuotoinen varainhankinnan määrä. Alle vuoden aikahorisontissa mitataan lyhyen ja pitkän tukkuvarainhankinnan muodostaman kokonaistukkuvarainhankinnan määrä 3 kuukauden aikana. Talletusvarainhankinnan osalta seurataan suurimpien talletusvolyymien muodostamaa keskittymää. Lisäksi seurataan vastapuoli- ja instrumenttikohaisia keskittymiä.

Taseen sitoutuneisuutta mitataan suhteuttamalla taseen kiinnitettyjä varoja taseen varojen ja vakuuksien yhteenlaskettuun määrään.

Likviditeettireservin sijoitustoiminnan riskien arviointi- ja mittaamenetelmiä kuvataan markkinariskien yhteydessä.

Likviditeetin stressitestaus

OP Ryhmän maksuvalmiusreservin ja varautumiserien riittävyttä arvioidaan erilaisten skenaarioiden avulla. Stressiskenaarioina käytetään niin OP Ryhmä -kohtaista kuin markkinakohtaisia skenaarioita sekä niiden yhdistelmää. Skenaarioiden tulee kattaa sekä lyhyen että pitkän aikavälin stressitilanteita. Jäsenpankkikohtaisen rakenteellisen

rahoitusriskin mittaauksessa huomioidaan pankkikohtaisesti viranomaisen stressiskenaarioon perustuva maksuvalmiusvaade maksuvalmiustalletuksena keskuspankkiin. Ryhmän elvytysuunnitelman yhteydessä hyödynnetään käänteistä stressitestiä. Toimiva johto vahvistaa käytettävät skenaariot, stressitestausten tulosten käytön ja raportoinnin.

Varainhankintasuunnitelma

OP Ryhmän varainhankintasuunnitelmassa tulee ottaa huomioon jäsenpankkien arvio tulevien vuosien rahoitustarpeesta. Varainhankintasuunnitelmassa määritellään suuntaviivat seuraavien vuosien tukkuvarainhankinnalle. Suunnitelma päivitetään vuoden aikana tarpeen mukaan. Talletusvarainhankintaa tehdään ensisijaisesti liiketoimintastrategian ja -suunnitelman pohjalta. Varainhankintasuunnitelmassa määritellään tukkuvarainhankinnan lähteet ja esitetään, miten ryhmän rahoitustarve tärkeimpien tukkurahoituslähteiden osalta katetaan huomioiden markkinoiden syvyys ja riittävä hajautus sekä määritellään päätöksentekovaltuudet. Varainhankintasuunnitelman pitää ottaa huomioon myös usean vuoden epäsuotuisat skenaariot ja keskeisten varainhankintaerien äkilliset muutokset.

Valuuttamääräisen likviditeetin hallinta

OP Ryhmässä valuuttamääräistä varainhankintaa tehdään varainhankinnan lähteiden hajauttamisen vuoksi. Koska ryhmän saamiset ovat lähes kokonaan euromääräisiä, valuuttamääräinen varainhankinta muunnetaan pääsääntöisesti johdannaisilla emission yhteydessä euroiksi.

Likviditeettisääntelyn mukaan valuutta on merkittävä, jos velat tietyssä valuutassa ylittävät 5 % yhteenliittymän taseen loppusummasta. Merkittäviä valuuttoja seurataan valvojalta muodostettavan likviditeettiraportoinnin yhteydessä kuukausittain. Vaikka tukkuvarainhankinnan erät suojataan, eniten käytettyjen valuuttojen osalta voidaan tarvita valuuttamääräistä reserviä asiakkaiden valuuttaliittymien noston varalta.

Päivänsisäisen likviditeetin hallinta

OP Ryhmän keskuspankki seuraa päivänsisäisesti käytössä olevia rahoituslähteitä sekä ennakoii ja seuraa päivänsisäisesti tapahtuvien maksujen toteutumista. Päivänsisäisiä rahoituslähteitä pidetään sen verran, että pankkipäivän aikana toteutuvista maksuista suoriudutaan.

Likviditeetin hallinnan varautumissuunnitelman mukaisesti voidaan valmiustasoa tarvittaessa nostaa myös päivänsisäisen likviditeetin häiriytyessä. Tällä varmistetaan tehokas toiminta kriisin uhan kasvaessa.

Likviditeettireservi

Taloudellisesta näkökulmasta tarkasteltuna OP Ryhmän likviditeettireservi jakautuu ensisijaiseen ja toissijaiseen

likviditeettireserviin. Ensisijaisen reservin määrittely perustuu keskuspankkivakuuskelpoisuuteen, ja keskuspankki hallinnoi sitä aktiivisesti ryhmän likviditeetinhallinnan lähtökohdista. Ensisijainen likviditeettireservi koostuu sekkitilistä Suomen Pankissa sekä ryhmän keskuspankin hallussa olevista keskuspankkivakuuskelpoisista saamistodistuksista. Toissijainen likviditeettireservi koostuu muista ryhmän keskuspankin hallussa olevista saamistodistuksista, joita ei ole ensisijaisesti hankittu likviditeetin hallintaa varten, sekä OP Yrityspankin saamistodistuksista ja keskuspankkivakuuskelpoisista yritysluotoista. Likviditeettireserviin luettavat saamistodistukset tulee olla kiinnittämättömiä ja milloin tahansa myytävissä tai vakuudeksi käytettävissä.

Viranomaisnäkökulmasta tarkasteltuna OP Ryhmän likviditeettireservi koostuu maksuvalmiusvaatimusta koskevan säännösten kriteeristön täyttävästä likviditeettireservistä (=LCR-reservi).

Ryhmän keskuspankki laatii vähintään vuosittain sijoitus suunnitelman, johon sisältyvät keskuspankin hallussa olevat likviditeettireservin sijoitukset. Sijoitus suunnitelma noudattaa OP Ryhmän riskinoton periaatteissa (RAS) sekä riskipolitiikassa asetettuja rajoitteita ja tavoitteita markkinariskille, luottoriskille ja maksuvalmiusriskille. Sijoitus suunnitelmassa luodaan soveltuvilta osin puitteet saamistodistusten likvidiyden testaukselle.

Sijoituksia hajautetaan sekä sisäisen riskinottohalukkuuden että ulkoisen sääntelyn vaatimukset huomioiden muun muassa tuotteittain, vastapuolittain ja maittain.

Vakuuksien hallinta ja varojen sitoutuneisuus

Vakuuksilla tarkoitetaan tässä yhteydessä OP Ryhmän varoja, joita käytetään vakuutena likviditeettitarpeista suoriutumiseen joko normaali- tai stressitilanteessa. Ryhmän keskuspankki seuraa keskitetysti vakuuksia sekä vastaa vakuuksien käytöstä ja niiden siirrosta.

Sitoutuneisuutta aiheuttavat pääasiassa keskuspankkioperaatiot ja johdannaisliiketoiminta. Likviditeettitarpeisiin varautumisen näkökulmasta varojen sitoutuneisuutta rajoitetaan määrällisellä limiitillä riskipolitiikassa.

Likviditeettipotentiaalin kasvattamiseksi on oleellista tunnistaa taseen saatavien kelpoisuus rahoituksen vakuutena ja kehittää valmiuksia saatavien käyttämiseksi rahoituksen vakuutena.

Likviditeetin turvaaminen stressitilanteissa

OP Ryhmän likviditeetin varautumissuunnitelmalla luodaan viitekehys, jolla turvataan ryhmän kyky selvitä maksuvelvoitteistaan myös maksuvalmiuskriisin aikana. Suunnitelma luo selkeät operatiiviset ohjeet ja toimintamallit lisääntyneen likviditeettiriskin havaitsemiseen sekä ohjaa oikea-aikaisiin ja oikein mitoitettuihin toimenpiteisiin likviditeettiriskin vähentämiseksi varmistamalla tehokas organisoituminen ja toiminta kriisin uhan kasvaessa. Varautumissuunnitelma

määrittelee kullekin maksuvalmiuden valmiustasolle ohjaus- ja seurantamenettelyt, jotka tiukentuvat valmiustason noustessa.

Lisäksi OP Ryhmän elvytys suunnitelma sisältää likviditeetin hallinnan elvytystoimet.

Likviditeettiriskien raportointi

Keskusyhteisön johdolle raportoidaan likviditeettiriskeistä säännöllisesti, ja maksuvalmiustilanteen valmiustason noston myötä siirrytään tarvittaessa viikoittaiseen tai päivittaiseen tilanneraportointiin. OP Ryhmän yritykset raportoivat likviditeettiriskistä hallituksille säännöllisesti vähintään asetettujen valvontarajojen ja limiittien tasolla.

OP Ryhmän riskianalyyssissä riskienhallinta raportoi neljännesvuosittain keskusyhteisön hallituksen riskivaliokunnalle likviditeettistrategian ja Pankkitoiminnan riskipolitiikan linjausten toteutumisen. Raportoinnissa arvioidaan lähtökohtaisesti yhteenliittymätasolla varainhankinnan muutoksia suhteessa asiakasliiketoiminnan rahoitustarpeeseen sekä erikseen talletusten ja tukkuhankinnan muutoksia ja niihin liittyvää asiakaskäyttäytymistä. Lisäksi arvioidaan stressitestauksen kautta sisäisten likviditeettipuskurien riittävyttä lyhyellä ja pitkällä aikavälillä, pankkitoiminnan rakenteellista rahoitusasemaa sekä viranomaisvaateiden muutoksia.

Likviditeettiriskien hallinnassa hyödynnettävien mallien toimivuus varmistetaan malliriskien yhteydessä kuvattujen malliriskien hallinnan periaatteiden mukaisesti.

Likviditeetin hallinta ja ohjaus yhteenliittymässä

Likviditeettisääntelyä ei sellaisenaan sovelleta yhteenliittymän yrityksiin vaan EKP:n luvalla keskusyhteisö voi myöntää jäsenpankeilleen luvan poiketa likviditeettisääntelystä. OP Osuuskunta osuuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisönä on myöntänyt jäsenluottolaitoksilleen talletuspankkien yhteenliittymälain mukaisen poikkeusluvan, johon nojaten jäsenluottolaitoksiin ei sovelleta EU:n vakavaraisuusasetuksen kuudennessa osassa mainittuja luottolaitoksen maksuvalmiudelle asetettuja vaatimuksia. Asetuksen mukaista maksuvalmiutta valvotaan ja raportoidaan osuuspankkien yhteenliittymän tasolla. Poikkeusluvan myöntämisen edellytyksenä on se, että keskusyhteisö antaa ohjeet yhteenliittymän yrityksille maksuvalmiuden turvaamiseksi tarvittavista riskienhallinnasta ja muista laadullisista vaatimuksista ja valvoo näiden ohjeiden noudattamista.

Keskusyhteisön toimiva johto vastaa OP Ryhmän keskitetystä likviditeettiriskin hallinnan järjestämisestä likviditeettistrategian linjausten mukaisesti. Sen on huolehdittava, että yhteenliittymän likviditeetin hallinta ja sen valvonta ovat jatkuvasti sopusoinnussa liiketoiminnan laajuuden ja laadun kanssa sekä täyttävät sääntelyn vaatimukset. Otto- ja antolainauksen myynnin ohjauksessa johto kiinnittää huomiota kasvu- ja kannattavuustavoitteiden lisäksi tuotteiden likviditeettiominaisuuksiin. Asiakaspalveluun liittyvän

tuotekehityksen avulla on pyrittävä myös siihen, että likviditeetti- ja rahoitusrakenteen riskejä saadaan vähennettyä.

OP Ryhmän varainhankintasuunnitelman hyväksyvät OP Yrityspankin ja OP-Asuntoluottopankin hallitukset. Keskusyhteisön toimiva johto hyväksyy Likviditeetin varautumissuunnitelman, joka sisältää valmiustasopohjaisen maksuvalmiustilanteen ohjaus- ja valvontamenettelyt sekä rahoituslähteet.

OP Ryhmän keskuspankkina toimiva OP Yrityspankki Oyj turvaa niin koko ryhmän kuin kunkin osuuspankin tai muun ryhmään kuuluvan yrityksen maksuvalmiuden. Ryhmän keskuspankin Suomen Pankissa olevalle sekkitilille kerätään ryhmän yhteisöjen likviditeetti. Näin ollen koko ryhmän maksuvalmiusasema hoidetaan aina keskitetysti sekkitilin kautta. OP Ryhmän keskuspankki vastaa ryhmän tukkuvarainhankinnasta, hallitsee ryhmän lyhytaikaista likviditeettiä ja ylläpitää maksuvalmiusreserviä, hoitaa keskitetysti ryhmän vähimmäisvarantovelvoitteen sekä vastaa päivänsisäisen likviditeettiriskin hallinnasta. OP Yrityspankki hoitaa keskitetysti ryhmän vieraan pääoman ehtoisen ja oman pääoman ehtoisen tukkuvarainhankinnan, ja OP-Asuntoluottopankki Oyj asuntolainavakuudellisen tukkuvarainhankinnan.

Hallituksen tai sen valtuuttaman toimielimen päätöksellä keskuspankki voi hyödyntää normaalitilanteessa koko OP Ryhmässä olevia vakuuksia. Raha- ja pääomamarkkinoiden häiriöistä tai muista syistä johtuvassa vakavassa maksuvalmiuskriisissä tai siihen varautumisessa keskusyhteisön hallitus tai sen valtuuttama toimielin velvoittaa yhteenliittymän jäsenpankit joko myymään luottoja OP-Asuntoluottopankki Oyj:hin tai asettamaan luottokantaansa OP-Asuntoluottopankki Oyj:n liikkeeseen laskeman katetun joukkovelkakirjalainan vakuudeksi väliluoton kautta. Tarvittavien luottojen määrä pohjautuu ryhmätasoiseen tarpeeseen ja määritellään pankkikohtaisesti. Päätös voidaan panna toimeen keskusyhteisön hallituksen tai sen valtuuttaman toimielimen päätöksellä. Jäsenpankit sitoutuvat toteuttamaan päätökseen liittyvät toimenpiteet välittömästi.

Osuuspankkien antolainauksen ensisijaiset rahoituslähteet ovat oma pääoma, talletusvarainhankinta ja väliluottorahoitus OP-Asuntoluottopankilta. Väliluottorahoituksen käyttö vähentää OP Ryhmän senior varainhankinnan tarvetta.

Mikäli osuuspankin asiakasliiketoiminnassa syntyy likviditeettiylijäämää, se ohjataan ryhmän keskuspankin tarjoamiin sijoitustuotteisiin tukemaan koko OP Ryhmän perustehtävän toteutusta. Osuuspankkien perustehtävään ei kuulu sijoitustoiminta.

Likviditeettiriskin kustannusten allokointi yhteenliittymässä

Ulkoisen tukkuvarainhankinnan kustannusten tulee heijastua asiakasliiketoiminnan hinnoitteluun.

Tukkuvarainhankinnan ja likviditeettireservin ylläpidon kustannukset jaetaan jäsenpankeille keskusyhteisön toimivan johdon hyväksymän aiheuttamisperiaatteen pohjalta. Maksuvalmiuden ylläpidosta aiheutuvat kustannukset allokoidaan maksuvalmiustalletuksen kautta ja tukkuvarainhankinnan kustannukset OP-luottojen pohjakoron päälle lisättävällä marginaalilla tai jollakin muulla menettelyllä.

2.2.3 Markkinariskit

Rahoitustaseen korkoriskin hallinnan strategia (IRRBB-strategia)

OP Ryhmän tuotoista noin kolmasosa muodostuu korkokatteesta. Rahoitustaseen korkoriskin hallinnan strategia muodostaa näin ollen keskeisen elementin ryhmän tulovakauden varmistamisessa. Rahoitustaseen korkoriski on määritelty osana markkinariskejä yhdeksi OP Ryhmän merkittäväksi riskiksi.

Rahoitustase muodostuu niistä OP Ryhmän pankkitoiminnan tase- ja taseen ulkopuolisista eristä, joita ei ole määritelty kaupankäyntivarastoon kuuluviksi eriksi. Rahoitustaseen korkoriski on rakenteellinen korkoriski, jota ei oteta, vaan se syntyy toiminnan luonteesta johtuen.

Rahoitustaseen korkoriskin hallinnan periaatteet luovat edellytykset myös IRRBB-sääntelyvaateiden (Interest Rate Risk in the Banking Book) täyttämiseksi. Niiden mukaisesti:

- Toimivalla johdolla on vastuu OP Ryhmän pankkitoiminnan rahoitustaseen korkoriskien hallinnan järjestämisestä IRRBB-strategian linjausten mukaisesti.
- Korkoriskinhallinnan käytännöt ovat perusteltuja, vankkoja ja dokumentoituja.
- Kukin yhteenliittymän jäsenpankki kantaa oman rahoitustaseensa korkoriskin ja vastaa sen hallinnasta.
- Varoihin ja velkoihin sisältyvät optionaalisuudet otetaan huomioon korkoriskin mittauksessa käytettävissä malleissa. Mallien toimivuus varmistetaan malliriskien yhteydessä kuvattujen malliriskien hallinnan periaatteiden mukaisesti.
- Korkoriskiä mitataan korkokäyrän tason muutoksille ja stressitesteissä myös korkokäyrän muodon muutoksille.
- Korkotuloriskimittarilla mitataan korkokateriskiä ja nykyarvoriskimittarilla taseen ja taseen ulkopuolisiin eriin koko juoksuajalle sisältyvää korkoriskiä.
- Rahoitustaseen korkoriskille varataan taloudellista pääomaa suhteessa korkoriskiin.
- Korkoriskin stressitestejä suoritetaan säännöllisesti.

Kukin jäsenpankki hoitaa rahoitustaseen korkoriskiä riskipolitiikan linjausten ja rajausten, keskusyhteisön antaman muun ohjeistuksen ja tavoiteasetannan sekä tili-, talletus- ja luottoehtojen määrittämissä puitteissa. Jäsenpankit laativat vuosisuunnittelun yhteydessä tasehallintasuunnitelman, joka sisältää myös rahoitustaseen korkoriskin hallintasuunnitelman. Rahoitustaseen korkoriskiä suojataan ryhmän keskuspankin tarjoamin instrumentein. Jäsenpankilla tulee olla riittävä osaaminen johdannaisten käytöstä suojauksessa.

OP Ryhmän uusien tuotteiden, palvelujen, toimintamallien, prosessien ja järjestelmien riskiarviointimenettelyllä varmistetaan, että korkoriskin hallinnan piirteet on ymmärretty ja asianmukaisesti kuvattu.

Merkittävään osaan luottoja sovelletaan luottoehtojen perusteella viitekorkojen alarajana nollaa. Nollalattioiden arvioidaan teknisesti pitävän suurella todennäköisyydellä, sillä niistä luopumisesta ei käydä keskustelua toimialan sisällä eikä julkisuudessa. Kokonaiskoron nollalattioiden poistamisen toteuttaminen edellyttää lainsäädäntöön muutoksen, jossa määritellään, miten negatiivinen viitekorko asiakkaalle hyvitetään ja miten sitä verotuksessa käsitellään. Nollalattioiden poistamisen vaikutuksia arvioidaan stressitesteillä.

Omaa pääomaa pidetään liiketoimintaa rahoittavana eränä. Tuotto-osuuksien korot otetaan asiakaslupauksen ja pääomalainat sopimuskoron mukaan huomioon riskilaskennassa. Osakepääoma on korotonta samoin kuin osuuspääoma ja kertyneet voittovarot.

Keskusyhteisö varmistaa korkoriskinsiirron liiketoiminnan luonnetta vastaavan kuvautumisen ryhmän ja sen keskeisten yritysten tilinpäätöksiin keskitetyllä suojauslaskennalla.

OP Ryhmän riskianalysissä Riskienhallintatoiminto raportoi neljännesvuosittain keskusyhteisön hallituksen riskivaliokunnalle Rahoitustaseen korkoriskin hallinnan strategian ja Pankkitoiminnan riskipolitiikan linjausten toteutumisen.

Tasepankkitoiminnan muiden markkinariskien hallinta

Pankkitoiminta taseen kautta -ansaintalogiikan muut markkinariskit syntyvät lähinnä OP Ryhmän likviditeettireservin hoidosta sekä OP Yrityspankin joukkovelkakirjalainasalkusta.

OP Yrityspankin keskuspankkitoiminto hallinnoi OP Ryhmän pankkitoiminnan likviditeettireserviä. Sääntelyn mukainen maksuvalmiusvaatimus (LCR) määrittää reunaehdot likviditeettireservin koolle ja allokaatiolle. Likviditeettireserviin kuuluu keskuspankkitalletuksen ohella likviditeettireservisalkku, johon kuuluvien erien on täytettävä sääntelyn luottokelpoisuus- ja likvidiysvaatimet. Tämän vuoksi salkku sisältää arvopapereita, joista luottotappioiden realisoiduminen on erittäin epätodennäköistä. Nämä arvopaperit ovat useimmiten kiinteäkorkoisia eli niiden arvo elää markkinakorkojen ja luottospreadien liikkeiden myötä. Salkun arvopaperit on päätetty kirjata käypään arvoon muun laajan tuloksen kautta kirjattavien luokkaan, joten niiden arvon muutokset kirjautuvat

omiin varoihin luettavaan käyvän arvon rahastoon ja vaikuttavat siten vakavaraisuuteen.

Likviditeettireservisalkkua seurataan ja hallinnoidaan markkinariskin hallinnan keinoin:

- Likviditeettireservisalkun ansainta perustuu luottospread-riskin kantamiseen. Korkoriski suojataan johdannaisilla.
- Pankkitoiminnan riskipolitiikka määrittelee riskien mittaamenetelmät ja riskinoton limiitit ja muut rajoitteet.
- Sijoitussalkulle laaditaan sijoitussuunnitelma, jossa kuvataan sijoitustoiminnan tavoitteet ja salkunhoidossa noudatettavat periaatteet. OP Yrityspankin hallitus hyväksyy sijoitussuunnitelman.
- Salkun riittävä hajautus varmistetaan liikkeeselaskijakohtaisilla rajoituksilla.

Lisäksi OP Yrityspankki sijoittaa yritysten joukkolainoihin. Yrityspankin joukkovelkakirjalainasalkku on OP Yrityspankin kannalta luotonannon vastine. Salkulle laaditaan sijoitussuunnitelma, jossa kuvataan sijoitustoiminnan tavoitteet ja salkunhoidossa noudatettavat periaatteet.

Pankkitoiminnan osake- ja kiinteistöriskiä hallitaan ensisijaisesti ohjeistuksella, jossa riskinotto on tarkkaan rajattua. Kiinteistöriski muodostuu lähinnä osuuspankkien omassa käytössä olevista kiinteistöistä. Pankkitoiminnan nykyisiin liiketoimintamalleihin ei kuulu osake- tai kiinteistöriskin kasvattaminen.

Autokaupan rahoituksessa voidaan tarjota tuotteita, joissa riski auton jälleenmyyntiarvosta sopimuskauden lopussa on OP Yrityspankilla. Jos toteutunut myyntihinta alittaa sopimuksen hinnoittelussa käytetyn arvion, ansainta jää tavoitellusta tai syntyy tappiota. Riskin hallitsemiseksi on tärkeää rajata rahoitettavat kohteet sellaisiksi, että niiden hintakehitys on ennustettavaa ja realisointi sujuvaa.

OP Ryhmä käyttää johdannaisia sekä kaupankäynti- että suojaustarkoituksessa. Vain keskusyhteisökonsernin keskuspankki- ja markets-toimintaa harjoittavat yksiköt, joille on vahvistettu trading-toiminnan limiitit, voivat käyttää johdannaisia kaupankäyntitarkoituksessa. Muut jäsenpankit käyttävät johdannaisia vain suojaustarkoituksessa.

Markets-toiminnan riskienhallinta

OP Ryhmän kaupankäynti pääomamarkkinatuotteilla on keskitetty OP Yrityspankin Markets-toiminnalle. Tähän kuuluvat osuuspankkien ja OP Yrityspankin myöntämiin lainoihin tehtyjen korkosuojaustuotteiden hinnoittelu ja suojaaminen markkinoille, erilliset korkosuojaukset, valuuttakauppa, strukturoidut sijoitustuotteet, kaupankäynti joukkovelkakirjalainoilla sekä hyödykejohdannaiset. Otettuja riskejä ovat korkoriski eri

valuutoissa, valuuttariski, optioiden volatiliiteettiriski, luottospreadriski ja vastapuoliriski. Markets vastaa ryhmän valuuttaposition hoidosta ja tekee tarpeen mukaan valuuttakauppoja markkinoille. Marketsin riskiasemia hallitaan käymällä aktiivista kauppaa markkinoilla. Marketsin riskin ja tuloksen seuranta on päivittäistä. Lisäksi Riskienhallinta raportoi Marketsin riskeistä hallituksen riskivaliokunnalle ja toimivalle johdolle osana OP Ryhmän riskianalyysia.

Marketsin riskejä mitataan expected shortfall -mittareilla sekä erilaisilla tuote- ja positiokohtaisilla herkkyyss- ja nimellisarvomittareilla. Toiminnan kannalta merkityksellisten markkinaliikkeiden vaikutuksia arvioidaan stressitestauksella. Jotta ymmärretään harvinaisten ja vaikutukseltaan suurten markkinamuutosten riskit. Marketsin markkinariskit sisältyvät taloudelliseen pääomavaateeseen. Riskipolitiikka asettaa liiketoimintamalleille limiitit ja rajaukset. Riskipolitiikka laaditaan niin, että riskit ovat näkyvissä liiketoimintamalleittain ja että liiketoimintamallien ulkopuolinen riskinotto on tarkkaan rajattua.

Johdannaissopimusten solmimisesta aiheutuu vastapuoliriskiä, jota rajoitetaan asiakaskohtaisilla limiiteillä. Limiiteistä päätetään OP Yrityspankin luottopäätösten prosessissa. Riskin huomioimiseksi johdannaisten arvostuksia korjataan luottoriskin arvostusoikaisulla (CVA ja DVA). Arvostusoikaisun suuruuteen vaikuttaa johdannaisten luottoriskin arvostus, korkotaso, valuuttakurssit, korko-optioiden volatiliiteetti ja luottoriskin markkinahinta. Luottoriskin arvostusoikaisun korkotason vaihtelusta johtuvaa heiluntaa vähennetään tekemällä johdannaissopimuksia.

Luottoihin kytketyistä johdannaisominaisuuksista syntyvät riskit siirretään Marketsiin, joka kattaa ne markkinoille. Toimintaan liittyviä riskejä ovat korko- ja volatiliiteettiriski. Joissakin tuotteissa asiakkaiden ennustetulla käyttäytymisellä on merkittävä vaikutus tuotteen hinnoitteluun ja riskin suojaamiseen. Jos asiakkaiden käytös kokonaisuutena poikkeaa merkittävästi ennustetusta, toteutunut asiakkuustuotto voi olla odotettua pienempi tai suurempi sekä riskiasema yli- tai alisuojattu. Asiakaskäyttäytymisriski poikkeaa markkinariskeistä siinä, että riskiä ei voi suojata pankkien välisillä markkinoilla. Riskin hallinta perustuu asiakassuhteen hoitoon osuuspankeissa, asiakaskäyttäytymisen ajantasaiseen seurantaan sekä kertyneen tiedon hyödyntämiseen ennustemallien kehityksessä.

2.3 Vakuutustoiminnan riskit

2.3.1 Vahinkovakuutusriskit

Vakuutustoiminta perustuu riskin ottamiseen ja sen hallintaan. Merkittävimmät vakuutusriskit liittyvät riskin valintaan ja hinnoitteluun, jälleenvakuutusluottosuojaan hankkimiseen ja vakuutusvelan riittävyteen. Vahinkovakuutuksessa vakuutusvelkariski liittyy erityisesti sellaisiin vakuutuslajeihin, joissa vahingot selviävät hitaasti. Biometrisiä riskejä muodostuu myös vahinkovakuutusyhtiöiden sellaisten vahinkovakuutusten myöntämisestä, joissa vakuutustapahtuman seurauksena maksetaan jatkuvaa eläkettä.

Vahinkovakuutusriskejä arvioidaan vakavaraisuuspääomavaateella (SCR) ja taloudellisella pääomavaateella. Arviota täydennetään stressitestillä.

Vahinkovakuutusriskejä hallitaan huolellisella riskinvalinnalla ja hinnoittelulla sekä varmistamalla vakuutusvelan tarkka ja turvaava arvostus.

Vakuutusten hinnoittelu perustuu riskivastaavuuteen, jolla tarkoitetaan sitä, että vakuutuksen hinta vastaa vähintään vakuutuksesta aiheutuvia korvauskustannuksia. Vakuutusmaksu sisältää myös komponentit toimintakuluille ja pääoman kustannukselle.

Vastuuvallinnon perusteet (asiakasvalinta ja sen kriteerit sekä lajikohtaiset päätöksentekorajat) määritellään vuosittain päivitettävässä riskipolitiikassa sekä sitä täydentävässä ohjeistuksessa. Dokumentit määrittävät päätöksentekovaltuudet porrastetusti vakuutusriskin suuruuden mukaan sekä vakuutuslajeittain riskit, joita merkitään vain rajoitetusti ja Vakuutusasiakkaat -johtoryhmän harkinnalla.

Vahinkovakuutuksen vakuutuskaudet ovat pääsääntöisesti vuosivakuutuksia tai sitä lyhyempiä ja vakuutusriskitason muutokset pystytään useimmiten siirtämään vakuutuksen hintoihin nopeasti. Sellaisten pitkäkestoisten vakuutuslajien osalta, joissa riskien keskinäinen riippumattomuus ei ehkä toteudu, riskiä hallitaan asettamalla vuosittaiset merkitsemislimiitit.

Riskiä rajoitetaan myös jälleenvakuutuksella, jonka taso määritetään hallitusten hyväksymissä jälleenvakuutusperiaatteissa. Jälleenvakuutus toteutetaan pääosin riski- (vakuutettu kohde) ja vahinkotapahtumakohtaisiin jälleenvakuutusluottoihin. Mahdolliset aukot jälleenvakuutusluottosuoissa estetään huolellisella UW-ohjeistuksella. Jälleenvakuutusten saatavuuden muodostamaa riskiä valvotaan tiiviisti. Vakuutuslajista riippumatta suuret yksittäiset riskit, kuten luonnonkatastrofien tai ihmisen toiminnan mahdollisesti aiheuttamat vahinkokumulatiot jälleenvakuutetaan.

Jälleenvakuutusperiaatteissa asetetaan rajat enimmäisomapidätykselle sekä katastrofisuojaan kapasiteetille. Jälleenvakuutusperiaatteet rajoittavat myös jälleenvakuutuksen vastapuoliriskin ottovaltuuksia, sillä dokumentissa asetetaan limiitit vastapuolen luottoluokituksen ja jälleenvakuutuksen sopimustyyppin (sopimusliike, fakultatiivinen, fronting) perusteella. Paikalliset riskikeskittymät otetaan huomioon omaisuus- ja keskeytysriskien EML-arvioissa (Estimated Maximum Loss, suurin todennäköinen vahinko) ja jälleenvakuutusluottoon sisältyvässä EML-murtumasuoja.

Vakuutusvelan määrä arvioidaan turvaavasti niin, että se riittää vakuutusluottosuoista aiheutuvien velvoitteiden suorittamiseen. Tämä toteutetaan siten, että vakuutusvelalle arvioidaan ensin odotusarvo, jonka päälle on määritetty sen epävarmuudesta johtuva varmuuslisä. Vastuullinen vakuutusmatemaatikko antaa vuosittain yhtiön hallitukselle selvityksen vakuutusvelan

vaatimusten jatkuvasta noudattamisesta, vakuutusliikkeen luonteen asettamista vaatimuksista sekä aktuaaritoiminnon lausunnot vakuutuspolitiikasta ja jälleenvakuutusjärjestelyistä.

Vakuutusriskien sitomaa taloudellista pääomavaadetta limitoidaan suhteessa ryhmän sisäiseen pääomaan. Vakuutusriskien määrää rajoittaa osaltaan myös pääomasuunnitelmassa asetettu tavoite oman varallisuuden ja vakavaraisuuspääomavaateen suhteelle.

2.3.2 Markkina- ja vastapuoliriskien hallinta vahinkovakuutustoiminnassa

Rakenteellisen korkoriskin ja sijoitustoiminnan muiden riskien hallinta

Vahinkovakuutuksen markkinariskien hallinta kattaa koko taseen markkinariskit, mikä käsittää vakuutusvelan, sijoitukset ja johdannaiset. Sijoitustoiminnan tarkoitus on asiakastuoton varmistaminen, vakuutusvelan katteena toimiminen ja katteen tuottava sijoittaminen.

Rakenteellisen korkoriskin eli korkotaseen riskin tarkastelu alkaa siitä, miten hyvin korkosijoitusten ja vakuutusvastuiden kassavirrat on sovitettu toisiinsa (Asset and Liability Management = ALM). Korkojen muutoksella on vaikutus sekä vakuutusvelojen että sijoitusten ja suojaavien johdannaisten arvoon.

Solvenssi II -kehikossa ja taloudellisen pääomavaateen mallissa vakuutusvelan diskonttokäyrään sisältyy volatiliiteettikorjaus, mikä altistaa korkotaseen myös luottomarginaaliriskille. Korkojen lasku ja luottoriskimarginaalien kaventuminen nostavat vakuutusvelan nykyarvoa. Korkotaseen luottomarginaaliriskin tason kannalta oleellista on varojen ja velkojen riskiprofiilien yhdenmukaisuus. Vakuutusvelan korkoriskin suojausta voidaan toteuttaa sekä suorilla korkosijoituksilla että korkojohdannaisista käyttäen, joten nettokorkoriski muodostuu sekä vakuutusvelan korkoriskistä että vakuutusvelan katteena olevien korkosijoitusten ja johdannaissuojien riskiprofiilista.

Sijoitustoiminnassa otetaan huomioon muun muassa vakuutusvelan (oletetusta) kassavirtarakenteesta syntyvä rakenteellinen korkoriski sekä vakuutusvelan asettamat muut vaatimukset sijoitusomaisuudelle ja sen likviditeetille.

Markkinariskien suuruutta mitataan ja rajataan Value at Risk -mittarilla ja erilaisin herkkyysmittarein sekä taloudellisen pääomavaateen ja vakavaraisuuspääomavaateen (SCR) määrällä. Arviota täydennetään stressitesteillä. Omaisuuslajiallokaatiojakaumaa tarkastelemalla arvioidaan vakuutusyhtiöiden riskikeskittymiä omaisuusluokkatasolla.

Korkotaseen markkinariskejä rajoitetaan ansaintalogiikkakohtaisten riskipoliittikkojen mukaisissa yhtiön hallituksen vahvistamissa sijoitussuunnitelmissa liikkeeseenlaskija-, rahastosijoitus- ja korkoriskilimiitein. Omaisuusluokkarajoitteet asetetaan riskillisille korkosijoituksille,

osakkeille ja kiinteistöille sekä epälikvideille sijoituksille. Sijoitussuunnitelmissa vakuutusyhtiöiden hallitukset hyväksyvät myös johdannaisten käytön periaatteet. Ryhmän riskipoliittikan linjausten ja limitoinnin lisäksi sijoitussalkkuja rajaavat myös yhtiöiden hallitusten vahvistamat vastuullisen sijoittamisen linjaukset.

Vakuutusyhtiöiden vakuutusvelasta ei lähtökohtaisesti aiheudu valuuttariskiä, koska niiden vakuutusvelka on pääsääntöisesti euromääräinen. Tästä syystä myös merkittävä osa vakuutusvelan katteena olevista sijoituksista allokoidaan euromääräisiin arvopapereihin.

Vastapuoliriskien hallinta

Jälleenvakuuttajien vastapuoliriskiä hallitaan luottoluokka- ja vastapuolikohtaisilla limiiteillä riskipoliittikan ja hallituksen vahvistamien jälleenvakuutusperiaatteiden mukaisesti.

Sijoitussalkun vastapuoliriskiä rajoitetaan luottoluokakohtaisilla allokaatiolimiiteillä.

Vastapuoliriskin varataan pääomia sekä taloudellisen pääomavaateen mallissa että SCR-laskennassa.

Liite 3. Tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden ja esittämisen muutokset

Maksukyvyyttömyyden (default) määritelmä

OP Yrityspankissa sovelletaan IFRS 9 -standardin mukaisessa laskennassa samaa maksukyvyyttömyyden määritelmää kuin sisäisissä luottoriskimalleissa (IRB). Maksukyvyyttömyyttä arvioidaan OP Yrityspankin sisäisellä maksukäyttätymiseen perustuvalla luokittelujärjestelmällä. Henkilöasiakkaissa maksukyvyyttömyyden määritelmää sovelletaan sopimuskohtaisesti, kun taas yritysasiakkaissa tarkastellaan asiakaskokonaisuutta. Asiakas luokitellaan maksukyvyyttömäksi, kun on todennäköistä, ettei asiakas maksa luottovelvoitteitaan täysimääräisesti ilman, että OP Yrityspankki turvautuu toimiin (esim. vakuuden realisointiin), tai viimeistään silloin, kun rahoitusvaroihin kuuluvaan erään liittyvä maksu on viivästynyt yli 90 päivää.

Maksukyvyyttömyyden määritelmä perustuu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen EU N:o 575/2013 (CRR) artiklaan 178.

OP Yrityspankki otti käyttöön vuoden 2020 ensimmäisellä vuosineljänneksellä Euroopan pankkiviranomaisen (EBA) ohjeistuksen maksukyvyyttömyyden määritelmän soveltamisesta (Ohjeet maksukyvyyttömyyden määritelmän soveltamisesta asetuksen (EU) N:o 575/2013 178 artiklan mukaisesti: EBA/GL/2016/07 ja EBA/RTS/2016/06). Ohjeistuksella harmonisoidaan eurooppalaisten pankkien käyttämä asiakkaiden maksukyvyyttömyyden määritelmä. Ohjeistuksen mukainen prosessi tunnistaa maksukyvyyttömyyksiä aikaisempaa herkemmin mm. epätodennäköisen takaisinmaksun kriteerien perusteella, joita ovat esimerkiksi julkinen maksuhäiriö tai myönnetty lainanhoitojousto, jossa lainan nykyarvo pienenee enemmän kuin 1 prosentin. Ohjeistus myös laajentaa henkilöasiakkaissa maksukyvyyttömyyden velallisen kaikkiin luottovelvoitteisiin, kun merkittävä osa (20 %) henkilöasiakkaan vastuista on maksukyvyyttömiä. Lisäksi yli 90 päivää erääntyneille vastuille asetettua olennaisuusrajaa on madallettu vähittäisvastuissa 100 euroon ja 1 prosenttiin sopimuksen tai asiakkaan taseen vastuista ja muissa kun vähittäisvastuissa 500 euroon ja 1 prosenttiin sopimuksen tai asiakkaan taseen vastuista.

Asiakkaan maksukyvyyttömyys päättyy, kun se ei enää täytä maksukyvyyttömyyden määritelmää ja sen jälkeinen 6–12 kuukauden koeaika on päättynyt.

OP Yrityspankki soveltaa EBA:n ohjeistuksen ns. kaksivaiheista käyttöönottoa, jossa ensimmäisessä vaiheessa muutettiin maksukyvyyttömyyden määritelmä vuoden 2020 ensimmäisellä vuosineljänneksellä ja myöhemmin toisessa vaiheessa kalibroidaan luottoriskiparametrit. Ensimmäisen vaiheen käyttöönotto lisäsi maksukyvyyttömiä vastuiden määrää ja siten siirtoja arvonalentumisvaiheeseen 3. Odotettavissa olevien luottotappioiden määrä kasvoi 13 miljoonaa euroa ja se kirjattiin kirjanpidollisen arvion muutoksena tulosvaikutteisesti. Saamisten arvonalentumiset esitetään liitetiedossa 7.

Saamistodistusten odotettavissa olevien luottotappioiden laskenta

OP Yrityspankki käytti saamistodistusten odotettavissa olevien luottotappioiden laskennassa kahta toisistaan erillistä mallia. Ensimmäisenä mallina käytettiin Bloombergin mallia ja niille joukkovelkakirjalainoille, joita Bloombergin malli ei ECL:n kullakin määrittämisajankohdalla tukenut, käytettiin OP Yrityspankin omaa luottoluokitustietoihin pohjautuvaa mallia.

OP Yrityspankki on luopunut Bloombergin mallin käytöstä 30.6.2020 ja siirtynyt käyttämään vain omaa luottoluokituksiin perustuvaa mallia. Mallissa käytetään ulkoisia luottoluokituksia ja niiden puuttuessa OP Yrityspankin sisäisiä. OP Yrityspankin luottoluokituksiin perustuvassa mallissa pystytään paremmin huomioimaan vakuudet LGD komponentissa ja varmistumaan saamistodistuksen oikea-aikaisesta siirrosta eri arvonalentumisvaiheisiin. Lisäksi laskentaprosessi yhdenmukaistuu ja nopeutuu. Mallin muutoksella ei ollut olennaista vaikutusta saamistodistusten odotettavissa olevien luottotappioiden määrään.

ECL-mallien ja parametrien muutokset:

OP Yrityspankki päivitti marraskuussa kahden LGD mallin parametrin eli vakuudettoman palautusosuuden sekä toipumisosuuden estimaatteja. Arvonalentumisvaiheen 1 ja 2 toipumisosuutta päivitettiin uuden Q1/2020 käyttöönotetun maksukyvyyttömyyden määritelmän mukaisen aineiston perusteella. Arvonalentumisvaiheen 3 vakuudettoman palautusosuuden sekä toipumisosuuden estimaatit muutettiin ajasta riippuvaisiksi siten, että ne laskevat maksukyvyyttömyys- tai perintäajan kasvaessa. Odotettavissa olevien luottotappioiden määrä kasvoi n. 3 miljoonaa euroa ja se kirjattiin kirjanpidollisen arvion muutoksena tulosvaikutteisesti.

OP Yrityspankki päivitti joulukuussa yritysvastuiden lifetime PD mallia mm. uuden Q1/2020 käyttöönotetun maksukyvyyttömyyden määritelmän mukaisen aineiston perusteella. Lisäksi tarkennettiin mallin segmentointia ja muutettiin makrotaloudelliseksi selittäviksi tekijöiksi BKT ja reaalikorko (aiemmin suurille yrityksille BKT ja 12 kk Euribor ja muille yrityksille investoinnit). Odotettavissa olevien luottotappioiden määrä laski 7 miljoonaa euroa ja se kirjattiin mallimuutoksena tulosvaikutteisesti.

Lisäksi joulukuussa on huomioitu henkilöasiakkaiden luottoluokitusmallin kalibroinnin vaikutus uuden Q1/2020 käyttöönotetun maksukyvyyttömyyden määritelmän mukaisen aineiston perusteella. Odotettavissa olevien luottotappioiden määrä kasvoi 3 miljoonaa euroa ja se kirjattiin kirjanpidollisen arvion muutoksena tulosvaikutteisesti.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Liite 4. Korkokate

Milj. €	2020	2019
Korkotuotot		
Saamiset luottolaitoksilta		
Korot	29	17
Negatiiviset korot	56	11
Yhteensä	85	27
Saamiset asiakkailta		
Lainat	361	346
Rahoitusleasingsaamiset	37	31
Arvoltaan alentuneet lainat ja muut sitoumukset	0	0
Negatiiviset korot	27	15
Yhteensä	425	392
Saamistodistukset		
Arvostettava käypään arvoon tulosvaikutteisesti	0	1
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat	62	81
Jaksotettu hankintameno	0	0
Yhteensä	62	81
Johdannaissopimukset		
Käyvän arvon suojaus	-99	-109
Rahavirran suojaus		0
Rahavirran suojauksen tehoton osuus		0
Muut	4	6
Yhteensä	-94	-103
Muut	7	5
Yhteensä	485	403
Korkokulut		
Velat luottolaitoksille		
Korot	78	88
Negatiiviset korot	102	66
Yhteensä	179	154
Velat asiakkaille	9	9
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	150	171
Velat, joilla on huonompi etuoikeus		
Pääomalainat	4	4
Muut	58	45
Yhteensä	62	49
Johdannaissopimukset		
Käyvän arvon suojaus	-162	-164
Muut	-87	-115
Yhteensä	-249	-279
Muut	5	5
Yhteensä	156	109
Korkokate ilman suojauslaskennan arvostuseriä	329	294
Suojaavat johdannaiset	15	14
Suojauskohteiden arvonmuutokset	-18	-13
Korkokate yhteensä	325	295

Efektiviisen koron menetelmää käyttäen lasketut korkotuotot olivat yhteensä 510 (420) miljoonaa euroa.

Liite 5. Vakuutuskate

Milj. €	2020	2019
Vahinkovakuutusmaksutuotot, netto		
Vakuutusmaksutulo	1 508	1 494
Jälleenvakuuttajien osuus	7	-2
Vakuutusmaksuvastuun muutos	-8	-14
Jälleenvakuuttajien osuus	-1	0
Yhteensä	1 506	1 478
Vahinkovakuutuskorvaukset, netto		
Maksetut korvaukset	-954	-1 017
Jälleenvakuuttajien osuus	27	21
Korvausvastuun muutos*	-24	-79
Jälleenvakuuttajien osuus	8	2
Yhteensä	-943	-1 073
Vahinkovakuutuksen muut erät	-7	-4
Vakuutuskate yhteensä	555	402

* Erään sisältyy vakuutusvelan laskuperustemuutosten seurauksesta 45 miljoonaa euroa (147).

Liite 6. Nettopalkkiotuotot

Tammi-joulukuu 2020, milj. €	Yritys- pankki	Vakuutus	Muu toiminta	Konserni- eliminoinnit	Konserni yhteensä
Palkkiotuotot					
Luotonanto	47		0	-1	46
Talletukset	3		0	0	2
Maksuliike	32		0	-8	24
Arvopapereiden välitys	27			0	27
Arvopapereiden liikkeeseenlasku	11		0	0	11
Rahastot	0	0	0		0
OmaisuuDENhoito	14			0	14
Lainopilliset palvelut	0				0
Takaukset	12		0	0	12
Vakuutustoiminta		13			13
Terveys- ja hyvinvointipalvelut		13		0	12
Muut	0		0	7	7
Yhteensä	146	25	0	-3	169
Palkkiokulut					
Luotonanto	1		0		1
Maksuliike	2	1	0	-1	2
Arvopapereiden välitys	4		0	0	4
Arvopapereiden liikkeeseen lasku	2		0	0	2
Rahastot		0			0
OmaisuuDENhoito	3	0	1		4
Takaukset	0			0	0
Vakuutustoiminta		48		0	48
Terveys- ja hyvinvointipalvelut		5		0	4
Muut*	97	0	1	0	97
Yhteensä	110	53	2	-1	164
Nettopalkkiotuotot yhteensä	36	-28	-2	-1	5

Tammi-joulukuu 2019, milj. €	Yritys- pankki	Vakuutus	Muu toiminta	Konserni- eliminoinnit	Konserni yhteensä
Palkkiotuotot					
Luotonanto	46	0	0	-1	45
Talletukset	2		0	0	1
Maksuliike	37		0	-14	23
Arvopapereiden välitys	21		0	0	21
Arvopapereiden liikkeeseenlasku	6		0	0	6
Rahastot	0		0		0
OmaisuuDENhoito	13			0	13
Lainopilliset palvelut	0				0
Takaukset	12		0	0	12
Vakuutustoiminta		13			13
Terveys- ja hyvinvointipalvelut		22		0	21
Muut				13	13
Yhteensä	138	35	0	-2	171
Palkkiokulut					
Luotonanto	0		0		0
Maksuliike	2	1	0	-1	2
Arvopapereiden välitys	8		0	0	7
Arvopapereiden liikkeeseen lasku	2		0		2
OmaisuuDENhoito	3	0	1		4
Vakuutustoiminta		62			62
Terveys- ja hyvinvointipalvelut		8			8
Muut*	113	0	1	0	114
Yhteensä	127	71	2	-1	199
Nettopalkkiotuotot yhteensä	67	33	2	-201	-28

* Vuonna 2020 erä sisältää 90 miljoonaa euroa (106) jäsenpankeille maksettuja palkkiokuluja johdannaiskaupasta.

Liite 7. Sijoitustoiminnan nettotuotot

Milj. €	2020	2019
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavien nettotuotot		
Saamistodistukset		
Korkotuotot	27	36
Muut tuotot ja kulut	-3	-9
Myyntivoitot ja -tappiot	11	58
Valuutta-arvostusvoitot ja -tappiot	-14	3
Arvon alentumiset ja niiden peruutukset*	-2	2
Yhteensä	19	91
* Odotettavissa olevat luottotappiot (ECL) vakuutustoiminnan saamistodistuksista.		
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavien rahoitusvarojen nettotuotot		
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät rahoitusvarat		
Saamistodistukset		
Arvostusvoitot ja -tappiot	2	-1
Korkotuotot ja -kulut	4	6
Yhteensä	6	4
Osakkeet ja osuudet		
Arvostusvoitot ja -tappiot	-4	-5
Osingot ja voitto-osuudet	9	5
Yhteensä	5	0
Johdannaiset		
Arvostusvoitot ja -tappiot*	199	248
Korkotuotot ja -kulut	9	11
Yhteensä	208	259
Yhteensä	219	264
Rahoitusvarat, jotka on arvostettava käypään arvoon tulosvaikutteisesti		
Saamistodistukset		
Arvostusvoitot ja -tappiot	3	-3
Korkotuotot	2	2
Yhteensä	5	0
Osakkeet ja osuudet		
Arvostusvoitot ja -tappiot	-1	85
Osingot ja voitto-osuudet	16	27
Yhteensä	15	112
Yhteensä	19	112
Yhteensä käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavien rahoitusvarojen nettotuotot	238	375
* Suojaavien johdannaisten nettotulos oli 13,4 miljoonaa euroa (2,5).		
Sijoituskiinteistöjen nettotuotot		
Vuokratuotot	26	27
Arvostusvoitot ja -tappiot	-7	3
Vastike- ja hoitokulut	-26	-19
Muut	1	-4
Sijoituskiinteistöjen nettotuotot yhteensä	-5	7

Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavien nettotuotot
Lainat ja muut saamiset

Korkotuotot	5	5
Korkokulut	-4	-1
Arvon alentumiset ja niiden peruutukset	0	-2
Lainat ja muut saamiset yhteensä	0	3

Vahinkovakuutuserät

Diskonttauksen purkautuminen, vahinkovakuutukset	-21	-27
--	-----	-----

Ajan kulumisesta johtuva vahinkovakuutuksen diskontatun vakuutusvelan lisäys on diskonttauksen purkautuminen. Diskonttauksen purkautuminen lasketaan kuukausittain käyttäen edellisen kuukauden lopun diskonttauskorkoa ja kuukauden alun diskontattua vakuutusvelkaa. Diskonttauskorko oli 0,85 prosenttia (1,0).

Osakkuusyritykset

Pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltävät	2	1
Yhteensä	2	1

Sijoitustoiminnan nettotuotot yhteensä	233	450
---	------------	------------

Liite 8. Liiketoiminnan muut tuotot

Milj. €	2020	2019
Oman käytön kiinteistöjen vuokratuotot	2	3
Oman käytön kiinteistöjen myyntivoitot	2	
Leasing sopimukset	0	0
ICT-tuotot	2	2
OP Ryhmän sisäiset tuotot	18	23
Muut	5	18
Liiketoiminnan muut tuotot yhteensä	29	47

Liite 9. Henkilöstökulut

Milj. €	2020	2019
Palkat ja palkkiot	143	139
Muuttuva palkitseminen	14	12
Eläkekulut	-52	27
Maksupohjaiset järjestelyt	20	17
Etuuspohjaiset järjestelyt*	-72	10
Muut henkilösivukulut	6	6
Henkilöstökulut yhteensä	111	184

* Liite 31.

* Lakisääteisen työeläkevastuun loppuosan siirto Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmariselle vuoden 2020 lopussa laski eläkekuluja 85 miljoonaa euroa.

Henkilöstörahasto

OP Ryhmän henkilöstörahastoon kuuluvat OP Yrityspankista ja sen tytäryhtiöistä henkilöt, jotka eivät kuulu johdon järjestelmään tai Baltian toimintoihin.

OP Ryhmän henkilöstörahastolle maksettava voittopalkkioerä vuonna 2020 perustui seuraavien tavoitteiden saavuttamiselle: OP Ryhmän tuottojen ja kulujen kasvuerä 50 %:n painolla ja aktiivisten mobiiliasiakkaiden määrä 50 %:n painolla. Henkilöstörahastoon tehtävän palkkiosirron määrä vuodelta 2020 on noin 2,5 % (2,3 %) rahaston jäsenten palkkasummasta. Vuonna 2020 kirjattiin palkkioita yhteensä 1,5 miljoonaa euroa (2,9).

Pitkäaikaiset palkitsemisjärjestelmät

OP Osuuskunnan hallintoneuvosto päätti kesäkuussa 2019, että uutta johdon pitkän aikavälin palkitsemisjärjestelmän ansaintajaksoa ei aloiteta vuonna 2020. OP Ryhmän muuttuva palkitseminen koostuu jatkossa tulospalkkiojärjestelmästä ja henkilöstörahastosta. Ryhmätasoiset strategiset tavoitteet tullaan huomioimaan lyhyen aikavälin palkitsemisen ja henkilöstörahaston mittareissa.

Vuoden 2014–2016 ja vuoden 2017–2019 johdon pitkän aikavälin järjestelmien kulut jaksetaan ansaintajakson alusta maksuhetkeen asti (oikeuden syntymisjaksolle) henkilöstökuluihin ja vastaava velka kirjataan siirtovelkoihin. Järjestelmistä kirjattiin velkaa 31.12.2020 0 miljoonaa euroa (1,2).

Tulospalkkiojärjestelmä vuonna 2020

Tulospalkkiojärjestelmän ansaintajakso on 6 tai 12 kuukautta. Lyhyen aikavälin palkitsemisjärjestelmät perustuvat vuosisuunnitelmasta johdettuihin yritys-, tiimi- tai henkilökohtaisiin tavoitteisiin ja kattavat koko OP Yrityspankki -konsernin henkilöstön.

Palkkio on porrastettu vaativuusluokan mukaan ja palkkiomaksimit vastaavat 1–4 kuukauden palkkaa vuositasolla. Erikseen määritellyissä tehtävissä palkkiomaksimi voi enintään olla henkilön vuoden palkkaa vastaava summa.

Tulospalkkiojärjestelmän ansaintamittarit vuonna 2020

OP Yrityspankki-konsernissa tavoitteen saavuttamisen perusteena muodostuneeseen palkkioon sovelletaan kerrointa, joka perustuu OP Ryhmän tulokseen ennen veroja. Tulostuloksilla olevat vuosisuunnittelusta johdetut tavoitteet päätetään liiketoiminnoissa/toiminnoissa.

Tulospalkkion määräytyminen ja maksatus vuonna 2020

Palkkion maksun edellytyksenä on, että OP Ryhmän CET1-vakavaraisuus on yli 14,5 % ja LCR-tunnusluku yli 110 %. Lisäksi edellytetään, että henkilö on OP Ryhmän palveluksessa maksuhetkeen saakka.

Henkilön tulokortin perusteella ansaittua palkkiota alennetaan ennen palkkion maksua, mikäli ryhmässä tai tehtävässä noudatettavia sitovia sisäisiä ohjeita tai sääntelyn vaatimuksia ei ole huomioitu ja riskienhallinnallisia elementtejä on toteutunut. Mikäli rikkeet tai huolimattomuudet tulevat ilmi vasta palkkionmaksun jälkeen, voidaan palkkion alentamista tai takaisinperintää soveltaa myös takautuvasti.

Järjestelmän kulut jaksetaan ansaintajakson alusta maksuhetkeen asti (oikeuden syntymisjaksolle) henkilöstökuluihin ja vastaava velka kirjataan siirtovelkoihin.

OP Osuuskunnan hallitus päättää OP Ryhmän lyhyen aikavälin palkitsemisjärjestelmän ehdot, vaativuusluokkien mukaiset palkkiomaksimit sekä rakenteellisen viitekehikon, jonka puitteissa OP Osuuskunnan johtokunta ja osuuspankkien hallitukset voivat valita järjestelmän mittarit ja asettaa näille tavoitteita.

Muuttuvan palkkion maksamisen viivästäminen

Muuttuvien palkkioiden maksamisesta henkilöille, joiden toiminnasta voi aiheutua yritykselle merkittävää riskiä ("riskiprofiiliin vaikuttava henkilö") on säädetty laissa Luottolaitostoiminnasta (610/2014). Riskiprofiiliin vaikuttavaan henkilöryhmään kuuluu OP Yrityspankki-konsernissa mm. toimitusjohtajat ja muut toiminnan johtamiseen osallistuvat henkilöt sekä sisäiseen valvontatoimeen kuuluvat henkilöt.

Riskiprofiiliin vaikuttavaan henkilöryhmään sovelletaan muuttuvan palkkion maksamisen lykkäämistä sekä muuttuvan palkkion maksamista puoli vuodeksi muuna kuin käteissuorituksena, mikäli henkilön muuttuva palkkio yhden vuoden ansaintajaksolta ylittää Finanssivalvonnan kannanoton mukaisen rajan 50 000 euroa. Riskiprofiiliin vaikuttavan henkilön palkkioita tarkastellaan 50 000 euron lykkäysrajan suhteen kokonaisuutena huomioiden sekä pitkän että lyhyen aikavälin palkkiot.

Jos maksun viivästäminen euroraja ylittyy, osa palkkiosta maksetaan heti ja loput palkkion maksusta lykätään. Lykkäystilanteessa viivästettävä palkkio maksetaan kolmen seuraavan vuoden aikana (johtokunnan osalta seuraavan viiden vuoden aikana). Sanotussa lykkäystilanteessa muuttuvasta palkkiosta puolet maksetaan rahana ja puolet sidotaan OP Osuuskunnan hallintoneuvoston tai sen nimeämän palkitsemisvaliokunnan päättämän viiteinstrumentin arvoon. Viiteinstrumenttiin sidottu palkkio maksetaan henkilölle vuoden odotusajan jälkeen.

Valvontatoimissa työskentelevien henkilöiden palkitseminen

Riippumattomissa valvontatoiminnoissa, kuten riskienhallinnassa, sisäisessä tarkastuksessa sekä compliance- ja aktuaaritoiminnoissa työskentelevien henkilöiden palkitsemisen tavoitteet eivät saa vaarantaa tehtävän riippumattomuutta. Muuttuvan palkkion tulee muodostua valvottavasta liiketoiminnasta riippumatta eikä riskienhallintajohtajan mittareissa saa olla suoria myynnillisiä tavoitteita. Suosituksena on myös, että tulokortille valitaan jokin valvontatoimen suorittamista mittaava laadullinen mittari.

OP Ryhmän palkitsemisen seuranta

OP Ryhmä seuraa kokonaispalkitsemisen markkinaehtoisuutta säännöllisesti eri palkkatutkimusten avulla.

OP Osuuskunnan hallitus seuraa vuosittain, miten maksetut palkkiot suhteutuvat OP Ryhmän menestykseen suhteessa vertailuyhtiöihin ja suhteessa asiakkaille maksettuihin palautuksiin. Myös ryhmätason sisäistä vertailua palkitsemisesta ja rakenteista tehdään säännöllisesti.

Muuttuvasta palkitsemisesta kirjatut kulut*

Milj. €	2020	2019
Henkilöstörahasto	3	3
Tulospalkkiot	11	10
Pitkän aikavälin ohjelmat:		
Vuoden 2014–2016 ohjelma	0	0
Vuoden 2017–2019 ohjelma	0	-1
Yhteensä	14	12

* Ilman sosiaalikulua.

Lisätietoja palkitsemisjärjestelmistä on saatavilla www.op.fi > OP Ryhmä > Hallinnointi > Palkitseminen

Liite 10. Poistot ja arvonalentumiset

Milj. €	2020	2019
Poistot		
Rakennukset	9	6
Koneet ja kalusto	0	0
Tietojärjestelmät ja muut	39	38
Käyttöoikeusomaisuuserät	5	3
Vuokralle annettu omaisuus	0	1
Muut	0	0
Yhteensä	54	48
Arvonalentumiset		
Oman käytön kiinteistöt	-1	2
Tietojärjestelmät		13
Yhteensä	-1	15
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	53	63

Liite 11. Liiketoiminnan muut kulut

Milj. €	2020	2019
ICT-kulut		
Tuotanto	174	137
Kehittäminen	34	67
Toimitilat	0	7
Viranomais- ja tilintarkastusmaksut*	52	40
Ostetut palvelut	34	34
Tietoliikenne	10	10
Markkinointi	11	13
Yhteiskuntavastuu	3	2
Vakuutus- ja varmuuskulut	3	4
Muut	72	72
Liiketoiminnan muut kulut yhteensä	393	386

* OP Yrityspankki -konsernissa tilintarkastajille maksettiin vuonna 2020 palkkioita tilintarkastuksesta 551 000 euroa (337 000), tilintarkastuslain 1 luku 1 §:n ensimmäisen momentin 2 kohdassa tarkoitetuista toimeksiannoista 1 000 euroa (11 000), veroneuvonnasta 87 000 euroa (158 000) ja muista palveluista 237 000 euroa (178 000). KPMG Oy Ab:n suorittamat muut kuin tilintarkastuspalvelut olivat yhteensä 179 000 euroa (154 000) (ei sis. ALV). Suluissa on esitetty vuoden 2019 tiedot.

Kehittämismenot

Milj. €	2020	2019
Kehittämisen ICT-kulut	34	67
Oman työn osuus	0	1
Kehittämisen kulut tuloslaskelmalla yhteensä	34	68
Aktivoidut ICT-menot	36	38
Aktivoidut oman työn osuus		0
Aktivoidut kehittämismenot yhteensä	36	38
Kehittämismenot yhteensä	70	106
Poistot ja arvonalentumiset	37	49

Kehitysinvestoinneilla varmistetaan nykyisen liiketoiminnan kilpailukykyisyys ja jatkuvuus sekä toiminnan säädösten mukaisuus ja luodaan edellytyksiä uusille asiakaslähtöisille liiketoimintamalleille.

Liite 12. Saamisten arvonalentumiset

Milj. €	2020	2019
Luotto- ja takaustappioina poistetut saamiset	-55	-4
Palautukset poistetuista saamisista	1	1
Odotettavissa olevat luottotappiot** (ECL) saamisista asiakkailta ja taseen ulkopuolisista eristä	1	-47
Odotettavissa olevat luottotappiot** (ECL) saamistodistuksista*	1	0
Saamisten arvonalentumiset yhteensä	-53	-51

* Vakuutustoiminnan saamistodistusten odotettavissa olevat luottotappiot esitetään sijoitustoiminnan nettotuotoissa.

** Tappiota koskeva vähennyserä on eritelty liitetiedossa 38. Saamisten ja saamistodistusten tappiota koskeva vähennyserä.

Liite 13. Väliaikainen poikkeusmenettely (overlay approach)

Milj. €	2020	2019
Väliaikaisen poikkeusmenettelyn piirissä olevat sijoitustoiminnan nettotuotot IFRS 9 mukaan kirjattuna		
Rahoitusvarat, jotka on arvostettava käypään arvoon tulosvaikutteisesti		
Osakkeet ja osuudet		
Arvostusvoitot ja -tappiot	-2	85
Yhteensä (A)	-2	85
Väliaikaisen poikkeusmenettelyn piirissä olevat sijoitustoiminnan nettotuotot IAS 39 mukaan laskettuna		
Osakkeet ja osuudet		
Myyntivoitot ja -tappiot	19	34
Arvonalentumiset ja niiden peruutukset	-26	-15
Yhteensä (B)	-7	19
Väliaikaisen poikkeusmenettelyn (overlay approach) tuloslaskelma vaikutus (-A+B)	-5	-66
Väliaikaisen poikkeusmenettelyn (overlay approach) laaja tuloslaskelma vaikutus -(-A+B)	5	66

Liite 14. Tuloverot

Milj. €	2020	2019
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuva vero	56	92
Aikaisempien tilikausien verot	1	-2
Laskennalliset verot	51	-10
Tuloslaskelman verot	108	79
Yhteisön tuloveroprosentti	20,0	20,0
Voimassaolevan verokannan mukaan laskettujen verojen täsmäytys tuloslaskelmassa esitettyihin veroihin		
Tulos ennen veroja	529	412
Verokannan mukainen osuus tuloksesta	106	82
Edellisten tilikausien verot	1	-2
Verovapaat tuotot	1	-4
Vähennyskeltottomat kulut ja Ky-muotoisten yhtymien tulo-osuudet	1	0
Käyttämättömien tappioiden uudelleenarviointi	-2	0
Veron oikaisut	-1	1
Konsernin sisäisen kaupan myyntivoiton vaikutus	0	
Muut erät	2	1
Tuloslaskelman verot	108	79

Varoja koskevat liitetiedot

Liite 15. Käteiset varat

Milj. €	31.12.2020	31.12.2019
Kassa	155	2
Vaadittaessa maksettavat talletukset keskuspankeissa		
OP Yrityspankki Oyj:n vähimmäisvarantotalletus	818	767
Shekkitilit*	21 609	11 145
Käteiset varat yhteensä	21 764	11 914

* Shekkitilille sisältyy johdannaisten keskusvastapuoliselvityksen käteisvaroja yhteensä -31 miljoonaa euroa (-177).

Eurojärjestelmän vähimmäisvarantojärjestelmän mukaisesti luottolaitokset joutuvat pitämään vähimmäisvarantoja (varantotalletus) kansallisissa keskuspankeissa. Varantotalletus on Euroopan keskuspankin ilmoittaman veloitteprosentin mukainen osuus varantopohjasta. Varantopohjaan luetaan talletukset (laaja) sekä enintään kahden vuoden velkapaperit. Talletuksia toisilta varantovelvollisilta ei lueta varantopohjaan. Varantotalletus on tällä hetkellä yksi prosentti varantopohjasta. OP Ryhmässä luottolaitokset tekevät varantotalletuksen OP Yrityspankki Oyj:hin. OP Yrityspankki Oyj huolehtii ryhmän luottolaitosten valtuuttamana välittäjänä koko ryhmän talletusvelvollisuudesta Suomen Pankkiin.

Liite 16. Saamiset luottolaitoksilta

Milj. €	31.12.2020	31.12.2019
Talletukset		
Vaadittaessa maksettavat	82	988
Muut	0	
Yhteensä	82	988
Luotot ja muut saamiset		
Vaadittaessa maksettavat		
Muilta luottolaitoksilta	0	0
Muut		
OP Ryhmän yhteisöiltä	11 094	8 072
Muilta luottolaitoksilta	77	67
Yhteensä	11 171	8 139
Tappiota koskeva vähennyserä*		
Muilta luottolaitoksilta	0	0
Yhteensä	0	0
Saamiset luottolaitoksilta yhteensä	11 252	9 126

* Tappiota koskeva vähennyserä on eritelty liitetiedossa 38. Saamisten ja saamistodistusten tappiota koskeva vähennyserä.

Liite 17. Johdannaissopimukset

Milj. €	31.12.2020	31.12.2019
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät		
Korkojohdannaiset	4 707	4 144
Valuuttajohdannaiset	449	238
Osake- ja indeksijohdannaiset	0	0
Luottojohdannaiset	0	10
Hyödykejohdannaiset	4	14
Yhteensä	5 161	4 407
Suojaavat johdannaissopimukset*		
Käyvän arvon suojaus		
Korkojohdannaiset	48	56
Valuuttajohdannaiset	162	412
Yhteensä	209	468
Johdannaissopimukset yhteensä	5 370	4 874

* Tase-erä sisältää johdannaissopimusten positiiviset arvonmuutokset ja maksetut preemiot.

Liite 18. Saamiset asiakkailta

Milj. €	31.12.2020	31.12.2019
Luotot yleisölle ja julkisyhteisöille	22 485	16 292
Rahoitusleasingsaamiset*	2 278	2 340
Takaussaamiset	2	2
Muut saamiset		5 488
Yhteensä	24 765	24 122
Tappiota koskeva vähennyserä**	-281	-293
Saamiset asiakkailta yhteensä	24 485	23 829

* Rahoitusleasingsaamiset on eritelty liitetiedossa 23.

** Tappiota koskeva vähennyserä on eritelty liitetiedossa 38. Saamisten ja saamistodistusten tappiota koskeva vähennyserä.

Liite 19. Sijoitusomaisuus

Milj. €	31.12.2020	31.12.2019
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät rahoitusvarat		
Saamistodistukset	332	1 033
Osakkeet ja osuudet	19	23
Yhteensä	350	1 056
Rahoitusvarat, jotka on arvostettava käypään arvoon tulosvaikutteisesti		
Saamistodistukset	24	42
Osakkeet ja osuudet (Overlay- lähestymistapa)	775	689
Osakkeet ja osuudet (muut kuin Overlay- lähestymistapa)		5
Yhteensä	799	737
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat rahoitusvarat		
Saamistodistukset	16 052	14 899
Osakkeet ja osuudet	0	0
Yhteensä	16 052	14 899
Jaksotettu hankintameno		
Saamistodistukset	814	
Muut	27	59
Yhteensä	841	59
Sijoituskiinteistöt	306	339
Osakkuusyritykset		
Osakkuusyritykset	73	76
Yhteisyritykset	11	8
Yhteensä	84	84
Sijoitusomaisuus yhteensä	18 433	17 174

Sijoituskiinteistöjen muutokset, milj. €	2020	2019
Hankintameno 1.1.	292	283
Lisäykset		12
Vähennykset	-8	-1
Siirrot erien välillä	-20	-1
Hankintameno 31.12.	264	292
Kertyneet käyvän arvon muutokset 1.1.	46	38
Tilikauden käyvän arvon muutokset	-4	3
Vähennykset		4
Muut muutokset		1
Kertyneet käyvän arvon muutokset 31.12.	42	46
Kirjanpitoarvo 31.12.	306	339

Sijoituskiinteistöjen lisäykset eivät sisällä hankinnan jälkeen toteutuneita aktivoituja menoja. Sijoituskiinteistöjen käyvän arvon muutokset on kirjattu sijoitustoiminnan nettotuottoihin. Sijoituskiinteistöjen käypä arvo sisältää velkaosuuden.

Operatiivisella vuokrasopimuksella vuokralle annettujen sijoituskiinteistöjen erittely on liitteessä 23.

Sijoituskiinteistöt eivät sisällä tällä tai edellisellä tilikaudella vakuudeksi saatuja kiinteistöjä.

Sijoituskiinteistöistä 89 prosenttia eli 273 miljoonaa euroa on arvioitu ulkopuolisen kiinteistöarvioitsijan avulla. Kaikki kiinteistöarvioitsijat ovat auktorisoituja (AKA).

Osakkuusyrityksistä on kerrottu liitetiedossa 20 Pääomaosuusmenetelmällä käsiteltävät sijoitukset.

Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta arvostettavien ja jaksotettuun hankintamenoan arvostettavien erien odotettavissa olevista luottotappioista on kerrottu liitetiedossa 38.

Liite 20. Pääomaosuusmenetelmällä käsiteltävät sijoitukset

Taseeseen merkityt määrät:

Milj. €	31.12.2020	31.12.2019
Osakkuusyritykset	73	76
Yhteisyritykset	11	8
Yhteensä	84	84

Tuloslaskelmaan merkityt määrät:

Milj. €	31.12.2020	31.12.2019
Osakkuusyritykset	2	1
Yhteensä	2	1

Sijoitukset osakkuus- ja yhteisyrityksiin

OP Yrityspankki -konsernilla on kaksi (2) osakkuusyritystä ja yksi (1) yhteisyritys, jotka yksittäin tarkasteltuna eivät ole merkittäviä. Yllä olevassa taulukossa on esitetty OP Yrityspankki -konsernin osuus näiden osakkuusyritysten tuloksesta.

OP Yrityspankki -konsernin sijoituksille osakkuus- ja yhteisyrityksiin ei ole noteerattua markkinahintaa eikä niihin liity ehdollisia velkoja. Yhteisyrityksiin ei liity myöskään sellaisia tilinpäätökseen merkitsemättömiä sitoumuksia, jotka koskevat rahoituksen tai voimavarojen järjestämistä tai velvoitetta toisen sijoittajan omistussuuden hankintaan tiettyjen vastaisten tapahtumien toteutuessa.

Liite 21. Aineettomat hyödykkeet

Aineettomien hyödykkeiden muutokset, milj. €	Liikearvo	Tuotemerkit	Vakuutus- sopimuksiin liittyvät asiakassuhteet ja vakuutusten hankintamenot	Tieto- järjestelmät ja muut	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2020	421	166	282	359	1 228
Lisäykset				36	36
Vähennykset	0			-1	-1
Hankintameno 31.12.2020	421	166	282	395	1 263
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2020	-3	-4	-273	-240	-519
Tilikauden poistot			-1	-38	-39
Vähennykset				1	1
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2020	-3	-4	-274	-277	-557
Kirjanpitoarvo 31.12.2020	419	162	7	118	706

Aineettomien hyödykkeiden muutokset, milj. €	Liikearvo	Tuotemerkit	Vakuutus- sopimuksiin liittyvät asiakassuhteet ja vakuutusten hankintamenot	Tieto- järjestelmät ja muut	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2019	421	166	282	394	1 263
Lisäykset				39	39
Vähennykset				-74	-74
Hankintameno 31.12.2019	421	166	282	359	1 228
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2019		-4	-272	-266	-541
Tilikauden poistot			-1	-36	-38
Tilikauden arvonalentumiset	-3			-11	-13
Vähennykset				73	73
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2019	-3	-4	-273	-240	-519
Kirjanpitoarvo 31.12.2019	419	162	9	119	709

Tietojärjestelmät ja muut

Kirjanpitoarvo, milj. €	31.12.2020	31.12.2019
Tietojärjestelmät	52	79
Kehitettävät tietojärjestelmät	52	43
Muut	14	-4
Yhteensä	118	119

Aineettomat hyödykkeet, joiden taloudellinen vaikutusaika on rajoittamaton

Milj. €	31.12.2020	31.12.2019
Liikearvo	419	419
Tuotemerkit	162	162
Yhteensä	581	581

Liiketoimintojen yhdistämisissä hankittujen tuotemerkkien vaikutusaika on arvioitu rajoittamattomaksi, sillä ne vaikuttavat rahavirtojen kerryttämiseen määrittelemättömän ajan.

Liikearvon arvonalentumistesti

Liikearvo, milj. €			
Segmentti	Hankittu liiketoiminta	2020	2019
Vakuutus	Pohjola-Yhtymä Oyj:n vahinkovakuutusliiketoiminnan hankinta	406	406
Yrityspankki	Pohjola Finance Oyj:n liiketoimintojen hankinta	13	13
Yhteensä		419	419

Liikearvon arvonalentumistestaus

Vuoden 2020 lopussa liikearvon määrä yhteensä oli 419 miljoonaa euroa (419).

Testausperiodin ja rahavirtojen ennustejakson pituudeksi määritettiin IAS 36 -standardin mukainen 5 vuotta. Ennustekauden jälkeisten kausien rahavirtojen kasvuodotus tarkasteltiin rahavirtayksikkökohtaisesti ja terminaalijakson tasaisena kasvuna käytettiin edellisen ennustekauden tai enintään 2 prosentin kasvuodotusta. Rahavirtalaskelmien ennusteet johdetaan OP Osuuskunnan hallintoneuvoston vahvistamasta OP Ryhmän kehittämisen suuntaviivat määrittävästä strategiaprozessista, ja niistä johdetuista odotuksista liiketoimintojen kehittämisestä tulevaisuudessa. Kunkin testausyksikön rahavirtaennusteet on hyväksytty ennusteen laatineen liiketoiminnan hallituksessa. Rahavirtalaskelmassa on huomioitu verojen vaikutus. Rahavirtaa tuottavien yksiköiden ennustettujen rahavirtojen oman pääoman tuottovaatimuksen jälkeinen yli-/alijäämä on testauksessa diskontattu nykyarvoon oman pääoman tuottovaatimusta vastaavalla diskonttokorolla. Diskonttokoron laskennan perusteena on käytetty toimialan markkinatietoa ja diskonttokorko kuvastaa tässä sijoittajien näkemystä liiketoiminnan riskeistä ja sijoitukseen sitoutuneen pääoman tuotto-odotuksesta. Laskelmissa käytetty diskonttokorko vahinkovakuutusliiketoiminnan rahavirtayksikössä oli 7,5 % (6,9 %) ja rahavirrat ja käyttö pääoma -liiketoiminnassa 5,5 % (6,0 %). Arvon alentumistestaus vuonna 2020 osoitti, että testattavien rahavirtayksiköiden kerrytettävissä oleva rahamäärä ylitti niiden oman pääoman tuottovaatimuksen ja yli-/alijäämätuotto oli positiivinen kussakin testatussa rahavirtayksikössä, joten liikearvojen arvonalentumiskirjaustarvetta ei testauksen perusteella havaittu.

Liikearvon herkkyyshanalyysi

Rahavirtayksiköihin kohdistuva herkkyyshanalyysi suoritettiin kullekin rahavirtayksikölle erikseen perustuen kunkin rahavirtayksikön keskeisiin muuttujiin. Herkkyyttä tarkasteltiin yhden muuttujan muutoksena suhteessa ennusteissa käytettyihin arvoihin. Herkkyyshanalyysi ei sisällä kaikkien keskeisten muuttujien yhtäaikaista muutoksia. Lisäksi, herkkyyshanalyysistä johdettiin kunkin rahavirtayksikön keskeisen muuttujan suhteellinen muutos, joka aiheuttaisi liikearvon arvonalentumisriskin.

Keskeiset käytetyt oletukset laskettaessa rahavirtayksikön kerrytettävissä olevaa rahamäärää ja suhteellinen muutos, joka aiheuttaisi liikearvon arvonalentumisriskin

Segmentti	Rahavirtayksikkö	Liikearvo, milj. €	Keskeiset muuttujat	Rahavirta-ennusteissa käytetty arvo, %	Arvon alentumisriskin aiheuttama muutos, %-yksikköä
Vakuutus	Pohjola Vakuutus Oy	406	Diskonttokorko, %	7,5	7,4
			Yhdistetty kulusuhde, %	87,7-90,0	7,8
			Sijoitustoiminnan nettotuotto, %	0,7-1,2	-2,8
Yrityspankki	Rahavirrat ja käyttö pääoma - liiketoiminta-alue	13	Diskonttokorko, %	5,5	3,4
			Luottokannan kasvu, %	1,9-2,9	-39,0
			Kulujen kasvu, %	1,5-8,0	20,4

Tuotemerkkien arvonalentumistestaus

Tuotemerkkien arvonalentumistestaus on suoritettu erikseen Pohjola ja A-Vakuutus -tuotemerkeille. Rahavirtalaskelmissa käytetyt ennusteet perustuvat vahinkovakuutusliiketoiminnan liiketoimintajohdon hyväksymiin pitkän tähtäimen suunnitelmiin ja niistä johdettuihin ennusteisiin vuosille 2021-2025. Ennustekauden jälkeisten kausien kassavirtojen kasvuna käytettiin 2 prosentin kasvuodotusta. Arvon alentumistestauksen perusteella tuotemerkeille ei ole tarvetta tehdä arvonalentumiskirjauksia vuoden 2020 tilinpäätöksessä.

Liite 22. Aineelliset hyödykkeet

Milj. €	31.12.2020	31.12.2019
Omassa käytössä olevat kiinteistöt		
Maa- ja vesialueet	11	10
Rakennukset	109	97
Koneet ja kalusto	1	1
Muut aineelliset hyödykkeet	1	2
Käyttöoikeusomaisuuserät	13	5
Vuokralle annettu omaisuus	0	0
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	136	114

Aineellisten hyödykkeiden muutokset, milj. €	Oman käytön kiinteistöt	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Vuokralle annettu omaisuus	Aineelliset hyödykkeet yhteensä
Hankintameno 1.1.2020	148	-20	2	1	132
Lisäykset	0	0	0		1
Vähennykset	-3	0	-1		-4
Siirrot erien välillä	20	0		0	20
Hankintameno 31.12.2020	165	-19	1	2	149
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2020	-41	20	0	-1	-22
Tilikauden poistot	-5	0	0		-5
Vähennykset	2	0	0		2
Muut muutokset	0	0	0		0
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2020	-45	20	0	-1	-26
Käyttöoikeusomaisuuserät*					13
Kirjanpitoarvo 31.12.2020	121	1	1	0	136

Aineellisten hyödykkeiden muutokset, milj. €	Oman käytön kiinteistöt	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Vuokralle annettu omaisuus	Aineelliset hyödykkeet yhteensä
Hankintameno 1.1.2019	148	27	2	1	179
Lisäykset	3	1		0	4
Vähennykset	-4	-48	0		-51
Siirrot erien välillä	1				1
Hankintameno 31.12.2019	148	-20	2	1	132
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2019	-34	-27	0	-1	-62
Tilikauden poistot	-6	0			-6
Tilikauden arvonalentumiset	-2				-2
Vähennykset		47	0		48
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2019	-41	20	0	-1	-22
Käyttöoikeusomaisuuserät*					5
Kirjanpitoarvo 31.12.2019	107	1	2	0	114

* Liite 23. Vuokrasopimukset

Liite 23. Vuokrasopimukset

Käyttöoikeusomaisuuserät, milj. €	Toimitilat	Autot	IT-laitteet	Koneet ja kalusto	Yhteensä
Kirjanpitoarvo 1.1.2020	4	1	0	0	5
Lisäykset	3	0	1	1	5
Vähennykset	0	0	0		0
Tilikauden poistot	-1	0	0	-4	-5
Tilikauden arvon muutokset	-2	0	0		-2
Muut muutokset		0	0	10	10
Kirjanpitoarvo 31.12.2020	4	1	1	7	13

Käyttöoikeusomaisuuserät, milj. €	Toimitilat	Autot	IT-laitteet	Koneet ja kalusto	Yhteensä
Kirjanpitoarvo 1.1.2019	6	0	1		7
Lisäykset	0	0	0	0	1
Vähennykset	1	0			1
Tilikauden poistot	-2	0	0	0	-3
Tilikauden arvon muutokset	-1	0			-1
Kirjanpitoarvo 31.12.2019	4	1	0	0	5

Vuokrasopimusvelat, milj. €	31.12.2020	31.12.2019
* Kirjanpitoarvo	5	5
Sopimuksiin perustuvat maturiteetit		
< 1 vuotta	1	2
1-2 vuotta	1	1
2-3 vuotta	1	1
3-4 vuotta	0	0
4-5 vuotta	0	0
yli 5 vuotta	1	

* Liite 31. Varaukset ja muut velat

Tuloslaskelmaan merkityt erät, milj. €	31.12.2020	31.12.2019
Korkokulut	0	0
Käyttöoikeusomaisuuserien poistot	-5	-3
Edelleen vuokrauksesta saadut vuokratuotot	0	1
Vuokrasopimusvelkoihin sisällyttömiin muuttuviin vuokriin liittyvät kulut	0	0
Lyhytaikaisten ja arvoltaan vähäisten vuokrasopimusten kulut	-2	-2
Vuokrasopimuksista lähtevä rahavirta yhteensä	-7	-6

Vuokralleantajan operatiiviset vuokrasopimukset

OP Yrityspankki -konsernin yritykset ovat antaneet vuokralle omistamiaan sijoituskiinteistöjä. Koronakriisistä johtuen OP Yrityspankki -konserni myönsi erityisesti toisella vuosineljänneksellä tapauskohtaisesti asiakkailleen lyhyitä vuokran maksuun liittyviä helpotuksia. Vuokrien maksuhelpotukset vaikuttivat vuokrasopimuksen kokonaisvuokra-ajan pituuteen sitä pidentäen tai ne suurensivat vuokraeriä vuokranmaksuhelpotusten päättymisajankohdan jälkeen.

Operatiivisten vuokrasopimusten perusteella saatavat vähimmäisvuokrat

Milj. €	31.12.2020	31.12.2019
< 1 vuotta	26	55
1-2 vuotta	20	65
2-3 vuotta	16	41
3-4 vuotta	14	33
4-5 vuotta	12	18
yli 5 vuotta	52	13
Yhteensä	140	224

Rahoitusleasingsaamiset

OP Yrityspankki -konserni rahoittaa rahoitusleasingilla irtainta käyttöomaisuutta, kiinteistöjä ja muita tiloja. Koronakriisistä johtuen OP Yrityspankki -konserni myönsi tapauskohtaisesti asiakkailleen lyhyitä vuokran maksuun liittyviä helpotuksia. Myönnetty vuokranmaksuun kohdistuneet helpotukset olivat kestoaltaan 3-6 kuukautta. Vuokrien maksuhelpotukset vaikuttivat vuokrasopimuksen kokonaisvuokra-ajan pituuteen sitä pidentäen tai ne suurensivat vuokraeriä vuokranmaksuhelpotusten päättymisajankohdan jälkeen.

Milj. €	31.12.2020	31.12.2019
Rahoitusleasingsopimusten vuokrasaamisten maturiteettijakauma		
< 1 vuotta	678	663
1-2 vuotta	564	571
2-3 vuotta	443	429
3-4 vuotta	245	318
4-5 vuotta	148	156
yli 5 vuotta	292	300
Bruttosijoitus rahoitusleasingsopimuksiin	2 371	2 436
Kertymätön rahoitustuotto (-)	-92	-96
Vähimmäisvuokrien nykyarvo	2 278	2 340
Vähimmäisvuokrasaamisten nykyarvo		
< 1 vuotta	648	632
1-2 vuotta	544	550
2-3 vuotta	430	415
3-4 vuotta	237	310
4-5 vuotta	144	151
yli 5 vuotta	276	283
Yhteensä	2 278	2 340

Tuloslaskelmaan merkityt erät, Milj. €	31.12.2020	31.12.2019
Korkotuotot rahoitusleasingsaamisista	30	31
Rahoitusleasingsopimuksista kertynyt myyntivoitto/-tappio	0	-1

Liite 24. Muut varat

Milj. €	31.12.2020	31.12.2019
Maksujenvälityssaamiset	296	16
Eläkevarat	3	6
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot		
Korot	136	90
Korot johdannaissaamisista	20	22
Muut vakuutustoiminnan erät	20	21
Muut	20	16
Johdannaissaamiset, keskusvastapuoliselvitys	15	1
Johdannaissopimusten CSA saamiset	503	432
Arvopaperisaamiset	8	6
Saamiset ensivakuutustoiminnasta	289	290
Korvaustenhoidtosopimukset	177	181
Saamiset jälleenvakuutustoiminnasta	38	22
Jälleenvakuuttajien osuus vakuutusmaksuvastuusta	7	7
Jälleenvakuuttajien osuus korvausvastuusta	106	98
Muut saamiset	174	124
Yhteensä	1 812	1 334

Liite 25. Verosaamiset ja -velat

Milj. €	31.12.2020	31.12.2019
Tuloverosaamiset	12	16
Laskennalliset verosaamiset	22	35
Verosaamiset yhteensä	33	51
Milj. €	31.12.2020	31.12.2019
Tuloverovelat	16	18
Laskennalliset verovelat	476	434
Verovelat yhteensä	492	452
Laskennalliset verosaamiset	31.12.2020	31.12.2019
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavista rahoitusvaroista	1	2
Poistoista ja arvonalennuksista	1	0
Varauksista ja saamisten arvonalentumisista	0	11
Etuuspohjaisista eläkejärjestelyistä	13	13
Konserniyhdistelyistä		2
Verotuksellisista tappioista	0	
Muista väliaikaisista eroista	11	8
Netotettu laskennallisista verovelloista	-5	-2
Yhteensä	22	35
Laskennalliset verovelat	31.12.2020	31.12.2019
Verotuksellisista varauksista	327	296
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavista rahoitusvaroista	18	9
Rahavirran suojauksesta	0	0
Tasotusmäärän eliminoinnista	68	62
Sijoitusten käypään arvoon arvostamisesta	21	30
Yrityssostojen kauppahinnan kohdistuksesta	32	32
Etuuspohjaisista eläkejärjestelyistä	10	2
Konserniyhdistelyistä	6	1
Muista väliaikaisista eroista	1	5
Netotettu laskennallisista verosaamisista	-7	-2
Yhteensä	476	434
Laskennallinen verosaaminen (+)/-velka (-), netto	-454	-399
Laskennallisten verojen muutokset	31.12.2020	31.12.2019
Laskennalliset verosaamiset / -velat 1.1.	-399	-390
Kirjattu tuloslaskelmaan		
Varaukset ja saamisten arvonalentumiset		0
Verotukselliset varaukset	-31	-2
Tasotusmäärän eliminointi	-6	4
Sijoitusten arvomuutokset ja myynnit	12	6
Poistot ja arvonalentumiset	0	
Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	-16	1
Muut	-8	-2
Kirjattu laajaan tuloslaskelmaan		
Käyvän arvon rahasto		
Käyvän arvon arvostukset	-14	-18
Rahavirran suojaukset	0	0
Siirrot tuloslaskelmaan	0	-2
Etuuspohjaisista järjestelyistä johtuvat vakuutusmatemaattiset voitot/(tappiot)	0	1
Muut	7	3
Laskennalliset verosaamiset yhteensä 31.12., (+)/-velka (-), netto	-454	-399
Tuloverosaamiset, (+)/-velka (-), netto	0	-1
Verosaamiset yhteensä, (+)/-velka (-), netto	-454	-401

Sellaiset verotukselliset tappiot, joista ei ole kirjattu laskennallista verosaamista olivat vuoden 2020 lopussa 23 miljoonaa euroa (14). Tappiot vanhenevat ennen vuotta 2030.

Baltian tytäryritysten jakamattomista voittovaroista 43 miljoonasta eurosta (32) ei ole kirjattu laskennallista verovelkaa, koska varat on sijoitettu kyseisiin maihin pysyvästi.

Velkoja ja omaa pääomaa koskevat liitetiedot

Liite 26. Velat luottolaitoksille

Milj. €	31.12.2020	31.12.2019
Velat keskuspankeille	8 000	2 000
Velat luottolaitoksille		
Vaadittaessa maksettavat		
Talletukset		
OP Ryhmän yhteisöille	2 789	634
Muille luottolaitoksille	24	8
Muut velat		
OP Ryhmän yhteisöille	0	788
Yhteensä	2 813	1 430
Muut kuin vaadittaessa maksettavat		
Talletukset		
OP Ryhmän yhteisöille*	18 043	11 561
Muille luottolaitoksille	32	342
Yhteensä	18 075	11 903
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille yhteensä	28 888	15 334

* Erä sisältää jäsenluottolaitosten maksuvalmiustalletukset (LCR-talletukset).

Euroopan keskuspankin neuvosto on muuttanut vuoden 2020 aikana TLTRO III -rahoituksen ehtoja, jotta edistettäisiin pankkien luotonantoa tahoille, joihin koronavirustaudin (COVID-19) leviäminen on vakavimmin vaikuttanut. Muutettujen ehtojen mukaan korko aikavälillä 24.6.2020 ja 23.6.2022 voi olla EKP:n talletuskorko (raportointihetkellä -0,50%) miinus 0,50%, ja tämän jälkeiselle lainan maturiteetille parhaimmillaan EKP:n talletuskorko. Alennettu korko on ehdollinen nettoluotonannon kasvukriteerin täyttymiselle. Lopullinen korko määräytyy vasta TLTRO III -operaation erääntyessä (tai takaisinmaksettaessa). Koron muutokset kuvastuvat velan efektiivisessä korossa. Erään 'Velat keskuspankeille' sisältyy 8,0 miljardia euroa EKP:n TLTRO III -rahoitusta (Targeted Longer-term Refinancing Operations). Pankki arvioi täyttävänsä rahoituksen hintaan vaikuttavat nettoluotonannon kasvukriteerit.

Liite 27. Johdannaissopimukset

Milj. €	31.12.2020	31.12.2019
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät		
Korkojohdannaiset	3 617	3 437
Valuuttajohdannaiset	445	231
Luottojohdannaiset	0	1
Muut	8	14
Yhteensä	4 070	3 683
Suojaavat johdannaissopimukset*		
Käyvän arvon suojaus		
Korkojohdannaiset	129	178
Valuuttajohdannaiset	65	21
Yhteensä	195	199
Johdannaissopimukset yhteensä	4 265	3 882

* Tase-erä sisältää johdannaissopimusten negatiiviset arvonmuutokset ja saadut preemiot.

Liite 28. Velat asiakkaille

Milj. €	31.12.2020	31.12.2019
Talletukset		
Vaadittaessa maksettavat		
Yksityiset	22	70
Yritykset ja julkisyhteisöt	12 757	10 664
Yhteensä	12 779	10 733
Muut		
Yksityiset	0	0
Yritykset ja julkisyhteisöt	520	370
Yhteensä	520	370
Talletukset yhteensä	13 300	11 103
Muut rahoitusvelat		
Vaadittaessa maksettavat		
Yksityiset		3
Yritykset ja julkisyhteisöt	1	0
Yhteensä	1	3
Muut		
Yritykset ja julkisyhteisöt	2 593	4 396
Yhteensä	2 593	4 396
Muut rahoitusvelat yhteensä	2 594	4 400
Velat asiakkaille yhteensä	15 894	15 503

Liite 29. Vakuutusvelka

Milj. €	31.12.2020	31.12.2019
Vahinkovakuutuksen vakuutusvelka	3 326	3 234
Yhteensä	3 326	3 234

Velat vahinkovakuutussopimuksista ja jälleenvakuuttajien osuus

Milj. €	31.12.2020			31.12.2019		
	Brutto	Jälleenvakuutus	Netto	Brutto	Jälleenvakuutus	Netto
Eläkeluotoon korvausvastuu	1 596	-7	1 589	1 571	-4	1 567
Muut tapauskohtaiset varaukset	195	-84	111	197	-81	116
Ammattitautien erillisvaraus	8		8	10		10
Kollektiivinen korvausvastuu	764	-16	748	779	-13	766
Varatut korvaushoitokulut	153		153	114		114
Vakuutusmaksuvastuu	593	-7	586	584	-7	576
Vastuun korkosuojat	16		16	-22		-22
Vahinkovakuutuksen vakuutusvelka yhteensä	3 326	-113	3 213	3 234	-106	3 128

Vakuutussopimuksista aiheutuvan vakuutusvelan ja jälleenvakuutussopimuksista aiheutuvien saamisten muutokset

Milj. €	2020			2019		
	Brutto	Jälleenvakuutus	Netto	Brutto	Jälleenvakuutus	Netto
Korvausvastuu						
Korvausvastuu 1.1.	2 650	-98	2 552	2 588	-97	2 491
Maksetut korvaukset tilikaudella	-1 051	27	-1 024	-1 140	21	-1 119
Velan/saamisen muutos	1 073	-33	1 041	1 219	-23	1 196
Tilikaudella sattuneet vahingot	1 052	-17	1 035	1 116	-24	1 092
Lisäys (vähennys) edellisiin tilikausiin	-24	-16	-39	-25	1	-24
Diskonttokoron muutos	45		45	128		128
Diskonttauksen purkautuminen	19		19	27		27
Korkosuojiin arvonmuutos	38		38	-43		-43
Myydyt liiketoiminnot	4	-3	1	0	0	0
Kurssivoitot (tappiot)				0		0
Korvausvastuu 31.12.	2 733	-106	2 627	2 650	-98	2 552

Jäljellä olevan sopimusajan velka

Vakuutusvelka 1.1.	584	-7	576	569	-8	561
Lisäys	537	-7	531	530	-7	523
Vähennys	-529	7	-521	-516	8	-509
Diskonttauksen purkautuminen	1		1	1		1
Vakuutusvelka 31.12.	593	-7	586	584	-7	576
Vahinkovakuutuksen vakuutusvelka yhteensä	3 326	-113	3 213	3 234	-106	3 128

Vakuutussopimusten jäljellä olevan sopimusajan vakuutusvelka on määritetty pääosin sopimuskohtaisesti pro rata parte temporis -säännöllä.

Vahinkovakuutus sopimuksista aiheutuvan vakuutusvelan määrittäminen

a) Käytetyt menetelmät ja oletukset

Vakuutusvelan määrä on arvioitu siten, että se riittää kohtuullisen suurella todennäköisyydellä vakuutus sopimuksista aiheutuvien velvoitteiden suorittamiseen. Tämä on toteutettu siten, että vakuutusvelalle on ensin arvioitu odotusarvo ja sen jälkeen on määritetty sen epävarmuudesta johtuva varmuuslisä.

Eläkemuotoinen korvausvastuu on jatkuvana eläkkeenä maksettavien ansionmenetyskorvausten kassavirran diskontattu nykyarvo. Käytetty diskonttauskorko päätetään ottaen huomioon vallitseva korkotaso, lain edellyttämä turvaavuus, viranomaisen asettama diskonttauskoron yläraja sekä vakuutusvelkaa kattavalle omaisuudelle saatava kohtuullinen tuotto-odotus. Käytetty diskonttauskorko vuoden 2020 lopussa on 0,85 % (1,0 %). Kuolevuusmallina on käytetty Suomen väestötilastoon pohjautuvaa ikäkohorttikuolevuusmallia, joka olettaa havaitun elinikien pitenemisen trendin jatkuvan.

Korvausvastuuseen sisältyy asbestivastuita, jotka ovat lakisääteisen tapaturmavakuutuksen ammattitautitapauksia. Näiden korvausten kassavirtaennuste perustuu selvitykseen, jossa on otettu huomioon se, kuinka paljon asbestia on vuosittain käytetty raaka-aineena Suomessa, sekä se, miten eri asbestisairauksien latenssiajat ovat jakautuneet. Asbestikorvausten kehittymistä seurataan vuosittain, ja toteutuma on noudattanut ennustetta hyvin.

Kollektiivisen korvausvastuun määrittämiseen on käytetty useita tilastollisia menetelmiä: Bornhuetter-Ferguson, Cape Cod ja Chain Ladder. Näitä sovellettaessa joudutaan menetelmän valinnan lisäksi tekemään myös muita valintoja kuten esimerkiksi päättämään, kuinka monen sattumisvuoden tilastoaineistoon niitä sovelletaan.

Kollektiivisen korvausvastuun määrittämisessä suurimmat riskit liittyvät

- Tulevan inflaation arvioimiseen (pl. lakisääteisten vakuutusten perusteella maksettavat ansionmenetys-korvaukset)
- Korvauskäytäntöjen ja lakimuutosten aiheuttamien muutosten oikaisemiseen korvausten kehityskolmioissa (eli antaako historia oikean kuvan tulevaisuudesta)
- Historiatietojen oikeellisuuteen kymmenien vuosien ajalta.

Kollektiivisesta korvausvastuusta ainoastaan eläkemuotoinen vastuu on diskontattu.

Kollektiivista korvausvastuuta arvioitaessa konsernin vahinkovakuutus sopimus kanta on jaettu useaan eri luokkaan riskin ja muun muassa maksettujen korvausten kassavirran maturiteetin perusteella. Jokaisessa luokassa kollektiivinen korvausvastuu lasketaan ensin kullakin yllä mainitulla tilastollisella menetelmällä. Näistä on valittu se, mikä sopii parhaiten tarkasteltavaan luokkaan. Valinnan kriteereinä on käytetty sitä, kuinka hyvin malli olisi ennustanut aikaisempien sattumisvuosien kehittymisen, sekä menetelmän antaman arvion herkkyyttä käytettävien tilastovuosien lukumäärälle. Valitun menetelmän antamaan odotusarvoon on lisätty varmuuslisä 2-15 %. Varmuuslisän määrään vaikuttaa tulevien kassavirtojen epävarmuus ja duraatio sekä historiatietojen laatu.

Lakisääteisen tapaturma- ja liikennevakuutuksen sairaanhoitokulu- ja kuntoutuskorvausten kollektiivista korvausvastuuta arvioitaessa on otettu huomioon se, että yli 10 vuotta vahingon sattumisen jälkeen maksettavat korvaukset rahoitetaan jakojärjestelmän avulla.

Menetelmien ja oletusten muutosten vaikutus velan määrään	2020	2019
Milj. € (velan kasvu +/- pienentyminen -)		
Menetelmien ja oletusten muutosten vaikutus velan määrään	45	147
Yhteensä	45	147

b) Korvausten kehitys

Korvauskolmioissa on verrattu toteutuneita korvauskuluja aikaisempiin arvioihin. Korvauskehitystä kuvaavat kolmiot on laadittu vahinkojen sattumisvuosittain.

Korvauskehitys on esitetty kymmeneltä vuodelta pitkäaikaisia vastuita lukuun ottamatta. Korvauskolmiossa ei seurata poolien osuuksia. Lopullisiksi vahvistettujen eläkkeiden pääoma-arvot on käsitelty, kuten ne olisi maksettu lopulliseksi vahvistamisen yhteydessä pääoma-arvon suuruusina. Pitkäaikaisten vastuiden eli lopullisiksi vahvistettujen eläkkeiden ja asbestivahinkojen osalta on esitetty vakuutusvelan riittävyttä koskevat tiedot.

Korvauskolmiot, bruttoliike, milj. €

Sattumisvuosi	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Yhteensä
Arvio kokonaiskorvausmenosta											
0*	784	815	903	931	976	1 000	1 043	1 121	1 116	1 052	9 741
n+1	751	802	879	905	887	1 006	1 063	1 149	1 116		
n+2	752	805	861	920	902	995	1 078	1 164			
n+3	757	821	885	939	910	998	1 079				
n+4	771	836	891	929	912	996					
n+5	786	840	888	930	912						
n+6	785	840	900	931							
n+7	783	838	903								
n+8	784	843									
n+9	788										
Nykyinen arvio kokonaiskorvausmenosta											
	788	843	903	931	912	996	1 079	1 164	1 116	1 052	9 783
Kertyneet maksetut korvaukset											
	-759	-807	-854	-882	-852	-927	-983	-1 029	-929	-568	-8 590
Korvausvastuu vuosilta 2011–2020											
	29	37	49	49	59	68	97	135	187	484	1 194

Korvausvastuu aiemmilta vuosilta 244

* = Sattumisvuoden lopussa

Latenttien ammattitautien korvauskehitys, milj. €

Tilivuosi	Kollektiivinen korvausvastuu	Tunnetut eläkevastuut	Maksetut korvaukset	Korvauskulut	Perustemuutokset*	Riittävyys
2011	35	50	-3	-6	5	-2
2012	32	53	-4	-4	2	-1
2013	28	53	-4	-1	1	0
2014	22	53	-4	-2	2	0
2015	19	54	-4	-2	2	-1
2016	17	53	-5	-1	2	1
2017	14	53	-5	-3	3	0
2018	13	51	-6	-2		-2
2019	10	52	-5	-3	3	0
2020	9	54	-5	-6	1	-5

Lopullisiksi vahvistettujen eläkkeiden kehitys, milj. €

Tilivuosi	Vuoden alussa	Vuoden lopussa	Uudet eläke-pääomat	Maksetut eläkkeet	Peruste-muutokset*	Riittävyys
2011	794	895	66	35	77	7
2012	895	940	66	34	31	18
2013	940	965	51	37	23	12
2014	965	1 010	54	40	36	5
2015	1 010	1 046	53	44	30	2
2016	1 046	1 080	54	49	31	3
2017	1 080	1141	54	52	75	16
2018	1 141	1145	56	54		-2
2019	1 145	1206	38	56	80	1
2020	1 206	1245	82	54	25	14

* Diskonttauskoron ja kuolevuusmallin muutosten vaikutus lopullisiin eläkepääomiin.

Korvauskolmiot, nettoliike, milj. €

Sattumisvuosi	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Yhteensä
Arvio kokonaiskorvausmenosta											
0*	721	796	861	897	957	992	1 019	1 081	1 092	1 034	9 451
n+1	697	782	829	868	877	1 000	1 026	1 109	1 089		
n+2	710	786	819	875	892	990	1 045	1 114			
n+3	714	804	843	887	898	994	1 046				
n+4	727	818	847	887	901	992					
n+5	741	823	847	885	900						
n+6	743	823	858	886							
n+7	742	822	859								
n+8	744	827									
n+9	747										
Nykyinen arvio kokonaiskorvausmenosta	747	827	859	886	900	992	1 046	1 114	1 089	1 034	9 496
Kertyneet maksetut korvaukset	-719	-791	-815	-839	-842	-925	-962	-1 010	-919	-568	-8 389
Korvausvastuu vuosilta 2011–2020	29	37	44	48	58	66	85	105	169	467	1 107

Korvausvastuu aiemmilta vuosilta

232

* = Sattumisvuoden lopussa

Aikaisemmilla tilikausilla sattuneiden vahinkojen korvauskulujen muutos

Aikaisemmilla tilikausilla sattuneiden vahinkojen korvauskulut kasvoivat 3 miljoonaa euroa, edellisellä tilikaudella korvauskulut kasvoivat 104 miljoonaa euroa. Aikaisemmilla tilikausilla sattuneiden vahinkojen korvauskulun muutos kuvaa vakuutusvelan riittävyyttä, joka on vakuutusvelan turvaavuudesta johtuen keskimäärin positiivinen.

Liite 30. Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat

Milj. €	31.12.2020	31.12.2019
Joukkovelkakirjalainat	12 666	11 955
Muut		
Sijoitustodistukset	273	
Yritystodistukset	7 347	9 716
Huonomman etuoikeuden luokan joukkovelkakirjalainat (SNP)	1 689	1 156
Kaupankäynnissä omaan salkkuun sisältyvät (-)*	-72	-101
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat yhteensä	21 903	22 726

* OP Yrityspankki -konsernin hallussa olevat omat joukkovelkakirjalainat on netotettu velkaa vastaan.

Rahoituksen rahavirtojen velkojen muutosten täsmäytys taseen eriin

Milj. €	Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla
Tasearvo 1.1.2020	22 726	1 474
Rahoituksen rahavirtojen muutokset		
Joukkovelkakirjojen lisäykset	9 723	
Sijoitustodistusten lisäykset	350	
Yritystodistusten lisäykset	18 012	
Debentuurit lisäykset		1 326
Lisäykset yhteensä	28 085	1 326
Joukkovelkakirjojen vähennykset	-8 571	
Sijoitustodistusten vähennykset	-77	
Yritystodistusten vähennykset	-20 381	
Debentuurit vähennykset		-348
Vähennykset yhteensä	-29 029	-348
Rahoituksen rahavirtojen muutokset yhteensä	-944	978
Arvostukset	122	-8
Tasearvo 31.12.2020	21 903	2 444

Milj. €	Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla
Tasearvo 1.1.2019	20 338	1 482
Rahoituksen rahavirtojen muutokset		
Joukkovelkakirjojen lisäykset	5 728	
Sijoitustodistusten lisäykset	77	
Yritystodistusten lisäykset	22 268	
Lisäykset yhteensä	28 073	
Joukkovelkakirjojen vähennykset	-2 899	
Sijoitustodistusten vähennykset	-182	
Yritystodistusten vähennykset	-22 714	
Debentuurit vähennykset		0
Vähennykset yhteensä	-25 795	0
Rahoituksen rahavirtojen muutokset yhteensä	2 278	0
Arvostukset	110	-8
Tasearvo 31.12.2019	22 726	1 474

Pitkäaikaiset lainat ja korkosidonnaisuudet	Nimellis- määrä	Korko-%	Eräpäivä
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 750,000,000 2 per cent. Instruments due 3 March 2021 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	750,0	Kiinteä 2,000 %	3.3.2021
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 500,000,000 Floating Rate Instruments due May 2021 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	500,0	EUB3M + 0,500 %	22.5.2021
OP Corporate Bank plc Issue of GBP 200,000,000 Floating Rate Instruments due May 2021 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	222,5	GBL3M + 0,340 %	30.5.2021
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 500,000,000 0.875 per cent. Instruments due 21 June 2021 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	500,0	Kiinteä 0,875 %	21.6.2021
OP Corporate Bank plc Issue of CHF 300,000,000 1.000 per cent. Instruments due 14 July 2021 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	277,7	Kiinteä 1,000 %	14.7.2021
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 60,000,000 Floating Rate Instruments due 25 January 2022 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	60,0	EUB3 + 0,750 %	25.1.2022
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 60,000,000 3.75 per cent. Instruments due 1 March 2022 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	60,0	Kiinteä 3,750 %	1.3.2022
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 1,000,000,000 0.75 per cent. Instruments due March 2022 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	1 000,0	Kiinteä 0,750 %	3.3.2022
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 35,000,000 Floating Rate Instruments due 18 May 2022 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	35,0	EUB3 + 0,550 %	18.5.2022
OP Corporate Bank plc Issue of GBP 400,000,000 2.500 per cent. Instruments due 20 May 2022 under the EUR 15,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	444,9	Kiinteä 2,500 %	20.5.2022
OP Corporate Bank plc Issue of SEK 2,600,000,000 Floating Rate Instruments due May 2022 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	259,1	SES3M + 0,750 %	31.5.2022

OP Corporate Bank plc Issue of EUR 25,000,000 0.139 per cent. Fixed Rate Instruments due June 2022 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	25,0	Kiinteä 0,139%	10.6.2022
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 55,000,000 Floating Rate Instruments due June 2022 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	55,0	EUB3 + 1,050%	11.6.2022
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 300,000,000 Floating Rate Instruments due 13 June 2022 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	300,0	EUB3M + 0,75 %	13.6.2022
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 20,000,000 0.01 per cent. Instruments due 18 July 2022 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	20,0	Kiinteä 0,010%	18.7.2022
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 400,000,000 Floating Rate Instruments due August 2022 to be consolidated and form a single series with the existing Issue of EUR 250,000,000 Floating Rate Instruments due August 2022 issued on 10 August 2020 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	650,0	EUB3 + 1,050%	10.8.2022
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 50,000,000 Floating Rate Instruments due August 2022 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	50,0	EUB3M + 0,50 %	17.8.2022
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 500,000,000 0.375 per cent. Instruments due 11 Oct 2022 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	500,0	Kiinteä 0,375 %	11.10.2022
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 500,000,000 0.375 per cent. Instruments due 29 Aug 2023 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	500,0	Kiinteä 0,375 %	29.8.2023
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 10,000,000 0.55 per cent. Instruments due 5 Oct 2023 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	10,0	Kiinteä 0,550 %	5.10.2023
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 20,000,000 1.097 per cent. Instruments due 16 February 2024 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	20,0	Kiinteä 1,097 %	16.2.2024
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 500,000,000 0.375 per cent. Instruments due 26 February 2024 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	500,0	Kiinteä 0,375%	26.2.2024
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 15,000,000 Fixed Rate Notes due 14 June 2024 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments.	15,0	Kiinteä 0,780 %	14.6.2024
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 500,000,000 0.375 per cent. Senior Non-Preferred Instruments due 19 June 2024 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	500,0	Kiinteä 0,375%	19.6.2024
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 10,000,000 0.725 per cent. Instruments due 20 June 2024 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments.	10,0	Kiinteä 0,725 %	20.6.2024
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 1,000,000,000 0.125 per cent. Unsubordinated Instruments due 1 July 2024 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	1000,0	Kiinteä 0,125%	1.7.2024
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 20,000,000 0.55 per cent. Instruments due 30 Aug 2024 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	20,0	Kiinteä 0,550 %	30.8.2024
OP Corporate Bank plc Issue of AUD 200,000,000 Floating Rate Senior Non-Preferred Instruments due 25 November 2024 under the AUD 3 000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	125,8	BBSW + 1,150%	25.11.2024
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 57,000,000 1.07 per cent. Notes due 2025 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments.	57,0	Kiinteä 1,070 %	12.5.2025
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 500,000,000 1.00 per cent. Instruments due 22 May 2025 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments.	500,0	Kiinteä 1,000 %	22.5.2025

OP Corporate Bank plc Issue of EUR 1,000,000,000 0.500 per cent. Unsubordinated Instruments due 12 August 2025 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	1000,0	Kiinteä 0,500%	12.8.2025
OP Corporate Bank plc Issue of HKD 1,270,000,000 Floating Rate Note due September 2025 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	133,5	Kiinteä 3,001 %	4.9.2025
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 20,000,000 0.91 per cent. Fixed Rate Notes due 14 January 2026 under the EUR 20,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	20,0	Kiinteä 0,910%	14.1.2026
OP Corporate Bank plc Issue of HKD 663,000,000 2.88 per cent. Instruments due 21 January 2026 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	69,7	Kiinteä 2,880 %	21.1.2026
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 50,000,000 0.25 per cent. Fixed Rate Notes due 1 July 2026 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	50,0	Kiinteä 0,250%	1.7.2026
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 500,000,000 0.600 per cent. Senior Non-Preferred Instruments due 18 January 2027 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	500,0	Kiinteä 0,600%	18.1.2027
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 10,000,000 1.058 per cent. Instruments due 18 May 2027 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	10,0	Kiinteä 1,058 %	18.5.2027
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 50,000,000 3.086 per cent. Instruments due 23 August 2027 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	50,0	Kiinteä 3,086 %	23.8.2027
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 25,000,000 1.00 per cent. Notes due 2027 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	25,0	Kiinteä 1,000 %	8.10.2027
OP Corporate Bank plc Issue of USD 60,000,000 3.692 per cent. Instruments due 15 Jun 2028 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	48,9	Kiinteä 3,692 %	15.6.2028
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 10,000,000 1.30 per cent. Instruments due 23 Oct 2028 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	10,0	Kiinteä 1,300 %	23.10.2028
OP Corporate Bank plc Issue of USD 100,000,000 3.901 per cent. Instruments due 7 Dec 2028 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	81,5	Kiinteä 3,901 %	7.12.2028
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 10,000,000 1.310 per cent. Fixed Rate Instruments due 24 January 2029 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	10,0	Kiinteä 1,310%	24.1.2029
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 19,000,000 1.005 per cent. Fixed Rate Instruments due 6 March 2029 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	19,0	Kiinteä 1,005%	6.3.2029
OP Corporate Bank plc Issue of NOK 200,000,000 3.80 per cent. Instruments due 27 May 2029 under the EUR 15,000,000,000 Programme for Debt Instruments	19,1	Kiinteä 3,800 %	27.5.2029
OP Corporate Bank plc Issue of AUD 197,000,000 2.440 per cent.	123,9	Kiinteä 2,440%	10.7.2029
OP Corporate Bank plc Issue of USD 50,000,000 Fixed Rate Senior Non-Preferred Instruments due 17 July 2029 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	40,7	Kiinteä 2,933%	17.7.2029
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 500,000,000 0.625 per cent. Senior Non-Preferred Instruments due 12 November 2029 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	500,0	Kiinteä 0,625%	12.11.2029
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 10,000,000 0.53 per cent. Fixed Rate Instruments due 15 November 2029 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	10,0	Kiinteä 0,530%	15.11.2029

OP Corporate Bank plc Issue of EUR 30,000,000 1.70 per cent. Notes due 2030 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	30,0	Kiinteä 1,700 %	21.8.2030
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 50,000,000 2.045 per cent. Instruments due 18 November 2030 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	50,0	Kiinteä 2,045 %	18.11.2030
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 10,000,000 1.865 per cent. Instruments due 27 January 2031 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	10,0	Kiinteä 1,865 %	27.1.2031
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 50,000,000 1.706 per cent. Instruments due 12 Dec 2033 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	50,0	Kiinteä 1,706 %	12.12.2033
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 30,000,000 3.068 per cent. Instruments due 21 March 2034 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	30,0	Kiinteä 3,068 %	21.3.2034
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 30,000,000 Fixed Rate Notes due 2034 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	30,0	Kiinteä 3,015 %	31.3.2034
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 40,000,000 Fixed Rate Notes due 2034 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	40,0	Kiinteä 3,000 %	11.4.2034
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 40,000,000 1.40 per cent. Instruments due 16 March 2035 under the Eur 15,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	40,0	Kiinteä 1,400 %	16.3.2035
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 30,000,000 2.155 per cent. Instruments due 20 November 2035 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	30,0	Kiinteä 2,155 %	20.11.2035
OP Corporate Bank plc Issue of JPY 2,500,000,000 1.30 per cent. Instruments due 27 November 2035 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	19,8	Kiinteä 1,300 %	27.11.2035

Korkoprosentti on liikkeeseenlaskuvaluutan mukainen korko. Eurovasta-arvot on laskettu käyttäen tilinpäätöspäivän EKP:n keskimurssia. OP Yrityspankki Oyj:n liikkeeseen laskemien strukturoitujen joukkovelkakirjalainojen nimellismäärä oli 1 112 miljoonaa euroa (1 130). Lainojen korko määräytyy korko-, osake-, osakeindeksi tms. kohde-etuukien perusteella. Lainojen mahdollinen lisätuotto sijoittajalle on suojattu vastaavanlaisella johdannaisrakenteella.

Liite 31. Varaukset ja muut velat

Milj. €	31.12.2020	31.12.2019
Varaukset		
Tappiota koskeva vähennyserä	27	16
Uudelleenjärjestelyvaraus	0	4
Muut pakolliset varaukset	2	
Muut velat		
Maksujenvälitysvelat	809	805
Siirtovelat		
Korkovelat	144	118
Korkovelat johdannaisista	0	1
Muut siirtovelat	70	68
Johdannaisten CSA-velat	573	728
Eläkevelat	27	70
Vuokrasopimusvelat	5	5
Arvopapereiden ostovelat	8	12
Ostolaskuvelat	12	20
Velat ensivakuutustoiminnasta	51	50
Velat jälleenvakuutustoiminnasta	21	20
Korvaustenhoitosopimukset	152	162
Muut	81	69
Varaukset ja muut velat yhteensä	1 982	2 148

Varausten muutokset

Milj. €	Tappiota koskeva vähennyserä	Uudelleenjärjestely	Muut	Yhteensä
1.1.2020	16	4		21
Varausten lisäykset	11		2	13
Käytetyt varaukset	0	-4		-4
31.12.2020	27	0	2	29

Milj. €	Tappiota koskeva vähennyserä	Uudelleenjärjestely	Muut	Yhteensä
1.1.2019	4	3	5	12
Varausten lisäykset	12	4	0	17
Käytetyt varaukset		-2	-4	-7
Käyttämättömien varausten peruutukset		-1	0	-1
31.12.2019	16	4		21

Korvaustenhoitosopimukset

Korvaustenhoitosopimukset ovat sellaisia sopimuksia, jotka eivät ole vakuutussopimuksia, mutta joiden perusteella hoidetaan toisen täysomavastuullisen osapuolen puolesta korvausten maksaminen. Näistä merkittävimpiä ovat sellaiset captive-järjestelyt, joissa vakuutettu riski on jälleenvakuutettu kokonaan asiakkaan kanssa samaan konserniin kuuluvassa captive-yhtiössä, sekä lakisääteisten tapaturma-, liikenne- ja potilasvakuutusten eläkemutoisten korvausten indeksikorotukset ja eräät muut korvausten korotukset sekä yli kymmenen vuotta vahingon sattumisen jälkeen maksettavat sairaanhoitokorvaukset ja julkisen sektorin potilasvakuutus.

Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt

OP Yrityspankki -konsernin eläkejärjestelyt on hoidettu vakuutusyhtiöissä, OP-Eläkekassassa ja OP-Eläkesäätiössä. Etuuspohjaisina järjestelyinä on käsitelty lisäeläkkeisiin liittyvät järjestelyt eläkesäätiössä ja vakuutusyhtiöissä sekä eläkekassassa vuoden 2020 loppuun asti hoidettu TyEL:n rahastoitu vanhuuseläke ja työkyvyttömyyseläke. Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisessa hoidettu lakisääteinen eläketurva on käsitelty maksupohjaisena järjestelynä.

OP-Eläkekassa

OP Ryhmä siirsi 90,8 % OP-Eläkekassan eläkekannasta Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisen hoidettavaksi 31.12.2018. Loput 9,2 % eläkevastuista siirrettiin suunnitelman mukaisesti Ilmariselle 31.12.2020. Siirtynyt vakavaraisuuspääoma oli 30 miljoonaa euroa. Siirto pienensi OP Yrityspankki -konsernin eläkekuluja ja paransi tulosta ennen veroja 85 miljoonaa euroa. Tämä 31.12.2020 siirtynyt eläkekanta koostui pääosin 31.12.2015 Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisesta OP-Eläkekassaan siirretyistä Pohjola Vakuutuksen eläkevastuista. Lakisääteinen TyEL:n mukainen eläkejärjestelmä tarjoaa palvelusaikaan ja työansioihin perustuvan eläketurvan laissa säädetyllä tavalla. Työeläkejärjestelmän etuudet ovat vanhuuseläke, osittainen varhennettu vanhuuseläke, työuraeläke, työkyvyttömyys-eläke, perhe-eläke ja kuntoutusetuudet.

Lisäeläkkeet OP-Eläkesäätiössä ja vakuutusyhtiöissä

OP-Eläkesäätiö hoitaa OP Yrityspankki -konserniin kuuluvien työnantajien henkilöstölleen järjestämää lisäeläketurvaa. Eläkesäätiön tarkoituksena on myöntää eläkesäätiön toimintapiiriin kuuluville työntekijöille vanhuus- ja työkyvyttömyyseläkettä ja sairausavustusta sekä perhe-eläkettä heidän edunsaajilleen ja haudausavustusta. Lisäksi eläkesäätiö voi myöntää toimintapiiriin kuuluville kuntoutukseen liittyviä etuuksia. Lisäeläketurvan järjestäminen on vapaaehtoista. Eläkesäätiön tarjoama lisäeläketurva on kokonaan rahastoitu.

OP-Eläkesäätiön toimintapiiriin kuuluu jokainen 20 vuotta täyttänyt henkilö, joka on yhtäjaksoisesti ollut kaksi vuotta TyEL:n mukaisessa työsuhteessa eläkesäätiöön kuuluvaan työnantajaan ja jonka työsuhte on alkanut ennen 1.7.1991. Eläkkeeseen oikeuttava palvelusaika alkaa siitä ajankohdasta, jona hän työnantajan palveluksessa ollessaan täytti 23 vuotta. Eläkkeen perusteena olevalla palkalla tarkoitetaan samaan työsuhteeseen perustuvaa 31.12.2006 saakka voimassa olleen TyEL:n mukaista eläkepalkkaa. OP-Eläkesäätiön toimintapiiriin kuuluvien henkilöiden eläkeikä vaihtelee 60–65 vuoden välillä riippuen siitä, mihin henkilöryhmään työntekijä eläkesäätiön sääntöjen mukaan kuuluu.

Toiminnan merkittävin riski liittyy siihen, että toteutunut sijoitusomaisuuden tuotto jäisi alle vähimmäistuottotavoitteen. Riskin toteutuessa useampana vuotena peräkkäin johtaisi se kannatusmaksujen perintään.

OP-Eläkesäätiön keskeisimmät vakuutusmatemaattiset riskit liittyvät korko- ja markkinariskisiin, eliniän systemaattiseen pitenemiseen sekä inflaatoriskisiin. Eläkevelvoitteen diskonttauksessa käytettävän korkotason muutoksella on olennainen vaikutus eläkevelvoitteen määrään.

Sijoitustoiminnasta vastaa eläkesäätiön hallitus, joka hyväksyy eläkelaitokselle sen varojen sijoittamista koskevan sijoitussuunnitelman. Eläkelaitoksen vastuullinen aktuaari laatii vuosittain ennusteen vastuuvelan ja eläkemenojen kehityksestä. Tämän pohjalta sijoitusomaisuuden allokaatiossa otetaan huomioon vastuuvelan luonteen asettamat vaatimukset sijoitustoiminnalle turvaavuuden, tuottavuuden ja likviditeetin osalta sekä eläkesäätiön riskinkantokyky.

Lisäeläkkeitä on järjestetty myös henkivakuutusyhtiöissä.

Etuuspohjaisten eläkejärjestelyjen tasearvot, milj. €	Etuuspohjaiset eläkevelvoitteet		Eläkevarojen käyvät arvot		Nettovelat (-varat)	
	2020	2019	2020	2019	2020	2019
Avaava tase 1.1.	291	260	-226	-205	64	55
Tuloslaskelmaan kirjatut etuuspohjaiset eläkekulut						
Tilikauden työsuoritukseen perustuvat menot	13	8			13	8
Korkokulu (-tuotto)	3	5	-2	-4	1	1
Järjestelyn supistamisen, muuttamisen, veloitteen täyttämisen tai aiempaan työsuoritukseen perustuvan menon vaikutus	-216	0	130		-85	0
Hallintokulut			0	0	0	0
Yhteensä	-200	13	128	-4	-72	9
Muihin laajan tuloksen eriin kirjatut uudelleen määrittämisestä aiheutuvat						
Taloudellisten odotusten muutoksista johtuvat vakuutusmatemaattiset tappiot (voitot)	32	26			32	26
TyEL:n korkoeron tuotto ja vanhuus-eläkkeiden vastuun kasvu (netto) ja liiketoimintajärjestely	3	0	-3	0		
Kokemuseräiset tarkistukset	6	0			6	0
Järjestelyyn kuuluvien varojen tuotto lukuun ottamatta etuuspohjaisen nettovelan (-varan) nettokorkoon sisältyvää määrää (-)			-1	-20	-1	-20
Yhteensä	41	26	-4	-20	38	7
Muut						
Työnantajan suorittamat maksut*			-6	-6	-6	-6
Maksetut etuudet	-7	-8	7	8		
Yhteensä	-7	-8	1	2	-6	-6
Päättävä tase 31.12.	125	291	-101	-226	24	64

* Sisältää vertailukaudella OP-Eläkekassan vakavaraisuuspääoman ylitteen palautusta 3 miljoonaa euroa.

Taseeseen kirjatut velat ja varat, milj. €	31.12.2020	31.12.2019
Nettovelat/-varat (Eläkesäätiö)	-3	-6
Nettovelat/-varat (Eläkekassa)		43
Nettovelat (Muut eläkejärjestelyt)	27	27
Nettovelat yhteensä	27	70
Nettovarat yhteensä	-3	-6

Eläkesäätiön varojen ryhmittely arvostusmenetelmän mukaisesti 31.12.2020, milj. €	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Osakkeet ja osuudet	3	0	4	7
Joukkovelkakirjalainat	15	1	0	16
Kiinteistöt			1	1
Sijoitusrahastot	7	3	13	22
Johdannaiset			0	0
Muut varat	2			2
Yhteensä	27	4	18	49

Eläkekassan ja -säätiön varojen ryhmittely arvostusmenetelmän mukaisesti 31.12.2019, milj. €	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Osakkeet ja osuudet	18	0	9	27
Joukkovelkakirjalainat	51		1	52
Kiinteistöt			3	3
Sijoitusrahastot	24	8	51	84
Johdannaiset			0	0
Muut varat	15		1	16
Yhteensä	109	8	65	182

Hierarkiatasoon 1 ryhmiteltyjen erien käypä arvo määräytyy markkinoilta saatavien noteerausten perusteella.
 Hierarkiatasoon 2 luokiteltujen erien käyvällä arvolla tarkoitetaan arvoa, joka on johdettavissa rahoitusvälineiden osien tai vastaavien rahoitusvälineiden markkina-arvosta, tai arvoa, joka on laskettavissa rahoitusmarkkinoilla yleisesti hyväksyttävillä arvostusmalleilla ja -menetelmillä, jos markkina-arvo on niiden avulla luotettavasti määritettävissä.
 Hierarkiatasoon 3 luokitellut erät arvostetaan hinnoittelumallilla, joiden laskentaparametreihin sisältyy epävarmuutta.

Merkittävimpien varallisuuserien osuus järjestelyyn kuuluvien varojen koko käyvästä arvosta, %	31.12.2020	31.12.2019
Osakkeet ja osuudet	15	15
Finanssiala	1	0
Metsä	0	0
Kiinteistö	8	4
Muut	6	10
Joukkovelkakirjalainat	33	29
Valtionlainat	33	28
Muut	0	1
Kiinteistöt	2	1
Sijoitusrahastot	45	46
Osakerahastot	23	17
Korkorahastot	2	6
Kiinteistörahistot	13	18
Hedgerahastot	7	5
Johdannaiset	0	0
Valuuttajohdannaiset	0	0
Muut	4	9
Yhteensä	100	100

Eläkejärjestelyn varoihin sisältyy, milj. €	31.12.2020	31.12.2019
Muita saamia OP Ryhmään kuuluvilta yrityksiltä	2	19
Yhteensä	2	19

Vuonna 2021 suoritettavien maksujen määrä etuuspohjaiseen eläkejärjestelyyn arvioidaan olevan 2 miljoonaa euroa.
 Etuuspohjaisen eläkevelvoitteen duraatio 31.12.2020 oli eläkesäätiössä 15,6 vuotta ja muissa järjestelyissä 20,3 vuotta.

Käytetyt keskeiset vakuutusmatemaattiset oletukset 31.12.2020	Eläkesäätiö	Vakuutusyhtiöt
Diskonttauskorko, %	0,4	0,5
Tuleva palkankorotusolettama, %	2,1	2,2
Tulevat eläkkeiden korotukset, %	1,4	1,5
Vaihtuvuus, %	0,0	0,0
Inflaatio, %	1,3	1,4
Arvioitu jäljellä oleva työssäoloaika vuosina	6,0	8,0
Eliniän odote 65-vuotiaille henkilöille		
Miehet	21,4	21,4
Naiset	25,4	25,4
Eliniän odote 45-vuotiaille henkilöille 20 vuoden kuluttua		
Miehet	23,7	23,7
Naiset	28,1	28,1

Käytetyt keskeiset vakuutusmatemaattiset oletukset 31.12.2019	Eläkekassa	Eläkesäätiö	Vakuutusyhtiöt
Diskonttauskorko, %	1,0	0,8	0,9
Tuleva palkankorotusolettama, %	2,3	2,1	2,1
Tulevat eläkkeiden korotukset, %	0,5	1,5	1,5
Vaihtuvuus, %	3,0	0,0	0,0
Inflaatio, %	1,5	1,3	1,3
Arvioitu jäljellä oleva työssäoloaika vuosina	23,0	7,0	8,0
Eliniän odote 65-vuotiaille henkilöille			
Miehet	21,4	21,4	21,4
Naiset	25,4	25,4	25,4
Eliniän odote 45-vuotiaille henkilöille 20 vuoden kuluttua			
Miehet	23,7	23,7	23,7
Naiset	28,1	28,1	28,1

Herkkyyshanalyysi keskeisistä vakuutusmatemaattisista oletuksista 31.12.2020	Eläkesäätiö		Vakuutusyhtiöiden lisäeläkejärjestelyt	
	Etuuspohjaisen eläkevastuun muutos		etuuspohjaisen nettoeläkevastuun muutos	
	Milj. €	%	Milj. €	%
Diskonttauskorko				
0,5 prosenttiyksikön kasvu	-3	-6,9	-2	-10,5
0,5 prosenttiyksikön lasku	4	7,8	3	12,2
Eläkkeiden korotukset				
0,5 prosenttiyksikön kasvu	3	7,1	6	27,8
0,5 prosenttiyksikön lasku	-3	-6,6	-6	-25,6
Kuolevuus				
Eliniän odotuksen 1 vuoden kasvu	2	3,8	1	3,7
Eliniän odotuksen 1 vuoden lasku	-2	-3,6	-1	-3,6

Herkkyyssanalyysi keskeisistä vakuutus- matemaattisista oletuksista 31.12.2019	Eläkekassa Etuuspohjaisen eläkevastuun muutos		Eläkesäätiö Etuuspohjaisen eläkevastuun muutos	
	Milj. €	%	Milj. €	%
Diskonttauskorko				
0,5 prosenttiyksikön kasvu	-20	-11,1	-2	-6,6
0,5 prosenttiyksikön lasku	23	13,2	3	7,4
Eläkkeiden korotukset				
0,5 prosenttiyksikön kasvu	21	12,1	3	6,7
0,5 prosenttiyksikön lasku	-19	-10,8	-2	-6,3
Kuolevuus				
Eliniän odotuksen 1 vuoden kasvu	5	3,1	1	3,7
Eliniän odotuksen 1 vuoden lasku	-5	-3,0	-1	-3,5

Liite 32. Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla

Milj. €	31.12.2020	31.12.2019
Pääomalainat	221	222
Muut		
Debentuurit	2 223	1 252
Velat, joilla on huonompi etuoikeus yhteensä	2 444	1 474

Pääomalainojen pääasialliset lainaehdot ovat seuraavat:

1. Pääomalaina 50 miljoonaa euroa

Laina on perpetuaalilaina ilman korkoporrastuksia, mutta jossa on 8 prosentin korkokatto. Laina laskettiin liikkeeseen 31.3.2005 ja sen korko oli ensimmäisenä vuonna 6,5 % ja ensimmäisen vuoden jälkeen CMS 10 vuotta + 0,1 %. Lainan korko maksetaan vuosittain 11.4. Mikäli joltain korkojaksolta ei korkoa voida maksaa, korkojakson koron maksamisvelvollisuus raukeaa. Laina voidaan eräännyttää valvojan viranomaisen luvalla vuosittain koron eräpäivänä 11.4.2010 alkaen. Lainan koko pääoma on maksettava kerralla.

2. Pääomalaina 40 miljoonaa euroa

Perpetuaalilainan korko on vaihtuva 3 kuukauden euribor + 1,25 %. Lainan korko maksetaan neljännesvuosittain 28.2., 30.5., 30.8. ja 30.11. Mikäli joltain korkojaksolta ei korkoa voida maksaa, korkojakson koron maksamisvelvollisuus raukeaa. Laina voidaan eräännyttää valvojan viranomaisen luvalla koron eräpäivinä 30.11.2010 alkaen. Lainan koko pääoma on maksettava kerralla.

3. Pohjola Vakuutus Oy:n pääomalaina

50 miljoonan euron eräpäivätön pääomalaina. Laina laskettiin liikkeeseen 17.6.2008 ja sen korko on 3 kuukauden euribor + 3,20 %. Koron maksut tapahtuvat neljännesvuosittain. Korko, jota ei voida maksaa koronmaksupäivänä sekä korko, jota Pohjola Vakuutus Oy ei ole voinut maksaa aikaisemmilta koronmaksupäiviltä, muodostavat yhdessä "Maksamattomat korot". Maksamattomille koroille kertyy korkoa lainaosuuksiin sovellettavan koron mukaisesti ja tämä kuhunkin koronmaksupäivään asti kertynyt lisäkorko lisätään maksamattomiin korkoihin kyseisenä koronmaksupäivänä. Kunnes maksamattomat korot on kokonaisuudessaan maksettu, liikkeeseenlaskija sitoutuu pidättäytymään osingon tai muun voiton jakamisesta tai omien osakkeiden hankinnasta. Laina voidaan eräännyttää ensimmäisen kerran vuonna 2013. Lainan pääoma voidaan maksaa takaisin vain, mikäli lain vaatimat ehdot täyttyvät. Lainaa ei huomioida luottolaitoslain mukaisessa vakavaraisuuslaskennassa. Vakuutusyhtiön vakavaraisuuslaskennassa laina voidaan hyödyntää täysimääräisesti.

4. Pohjola Vakuutus Oy:n pääomalaina

75 miljoonan euron pääomalaina. Laina laskettiin liikkeeseen 18.6.2015 ja sen korko on 3 kuukauden euribor + 2,60 %. Koron maksut tapahtuvat neljännesvuosittain. Korko, jota ei voida maksaa koronmaksupäivänä sekä korko, jota Pohjola Vakuutus Oy ei ole voinut maksaa aikaisemmilta koronmaksupäiviltä, muodostavat yhdessä "Maksamattomat korot". Maksamattomille koroille kertyy korkoa lainaosuuksiin sovellettavan koron mukaisesti ja tämä kuhunkin koronmaksupäivään asti kertynyt lisäkorko lisätään maksamattomiin korkoihin kyseisenä koronmaksupäivänä. Kunnes maksamattomat korot on kokonaisuudessaan maksettu, liikkeeseenlaskija sitoutuu pidättäytymään osingon tai muun voiton jakamisesta tai omien osakkeiden hankinnasta. Lainan eräpäivä on 18.6.2040, ellei liikkeeseenlaskija ole maksanut sitä lainan ehtojen mukaisesti ennen aikaisesta takaisin tätä aiemmin. Laina voidaan eräännyttää ensimmäisen kerran 18.6.2020. Lainan pääoma voidaan maksaa takaisin vain, mikäli lain vaatimat ehdot täyttyvät. Lainaa ei huomioida luottolaitoslain mukaisessa vakavaraisuuslaskennassa. Vakuutusyhtiön vakavaraisuuslaskennassa laina voidaan hyödyntää täysimääräisesti.

5. Pohjola Vakuutus Oy:n pääomalaina

10 miljoonan euron pääomalaina. Laina laskettiin liikkeeseen 18.6.2015 ja sen korko on 3 kuukauden euribor + 3,10 %. Koron maksut tapahtuvat neljännesvuosittain. Korko, jota ei voida maksaa koronmaksupäivänä sekä korko, jota Pohjola Vakuutus Oy ei ole voinut maksaa aikaisemmilta koronmaksupäiviltä, muodostavat yhdessä "Maksamattomat korot". Maksamattomille koroille kertyy korkoa lainaosuuksiin sovellettavan koron mukaisesti ja tämä kuhunkin koronmaksupäivään asti kertynyt lisäkorko lisätään maksamattomiin korkoihin kyseisenä koronmaksupäivänä. Kunnes maksamattomat korot on kokonaisuudessaan maksettu, liikkeeseenlaskija sitoutuu pidättäytymään osingon tai muun voiton jakamisesta tai omien osakkeiden hankinnasta. Lainan eräpäivä on 18.6.2040, ellei liikkeeseenlaskija ole maksanut sitä lainan ehtojen mukaisesti ennen aikaisesta takaisin tätä aiemmin. Laina voidaan eräännyttää ensimmäisen kerran 18.6.2020. Lainan pääoma voidaan maksaa takaisin vain, mikäli lain vaatimat ehdot täyttyvät. Lainaa ei huomioida luottolaitoslain mukaisessa vakavaraisuuslaskennassa. Vakuutusyhtiön vakavaraisuuslaskennassa laina voidaan hyödyntää täysimääräisesti.

Debentuurit

- 1 Debentuurilaina 100 miljoonaa CHF (eurovasta-arvo 93 miljoonaa), joka on 10 vuoden bullet-laina, erääntyy 14.7.2021. Lainan korko on kiinteä 3,375% p.a.
- 2 Debentuurilaina 100 miljoonaa euroa, joka on 10 vuoden bullet-laina, erääntyy 14.9.2021. Lainan korko on kiinteä 5,25% p.a.
- 3 Debentuurilaina 500 miljoonaa euroa, joka on 10 vuoden bullet-laina, erääntyy 28.2.2022. Lainaehdoissa on liikkeeseenlaskijalla mahdollisuus ennen aikaiseen takaisinlunastukseen tilanteessa, jossa lainan pääomaa ei voida enää lukea pankin toissijaisiin omiin varoihin. Lainan korko on kiinteä 5,75% p.a.
- 4 Debentuurilaina 10 miljardia Japanin jeniä (eurovasta-arvo 79 miljoonaa), joka on 10 vuoden bullet-laina, erääntyy 3.7.2025. Lainaehdoissa on liikkeeseenlaskijalla mahdollisuus ennen aikaiseen takaisinlunastukseen tilanteessa, jossa lainan pääomaa ei voida enää lukea pankin toissijaisiin omiin varoihin. Lainan korko on vaihtuva JPY Libor + 0,735%.
- 5 Debentuurilaina 100 miljoonaa euroa, joka on 10 vuoden bullet-laina, erääntyy 25.9.2025. Lainaehdoissa on liikkeeseenlaskijalla mahdollisuus ennen aikaiseen takaisinlunastukseen tilanteessa, jossa lainan pääomaa ei voida enää lukea pankin toissijaisiin omiin varoihin. Lainan korko on kiinteä 2,405% p.a.
- 6 Debentuurilaina 3 250 miljoonaa Ruotsin kruunua (eurovasta-arvo 324 miljoonaa), joka on 10 vuoden bullet-laina, erääntyy 3.6.2030. Lainaehdoissa on liikkeeseenlaskijalla mahdollisuus ennen aikaiseen takaisinlunastukseen tilanteessa, jossa lainan pääomaa ei voida enää lukea pankin toissijaisiin omiin varoihin. Lainan korko on vaihtuva 3mStibor + 2,300%.
- 7 Debentuurilaina 1 000 miljoonaa euroa, joka on 10 vuoden bullet-laina, erääntyy 9.6.2030. Lainaehdoissa on liikkeeseenlaskijalla mahdollisuus ennen aikaiseen takaisinlunastukseen tilanteessa, jossa lainan pääomaa ei voida enää lukea pankin toissijaisiin omiin varoihin. Lainan korko on kiinteä 1,625% p.a.

Lainat 1–7 on laskettu liikkeeseen kansainvälisillä pääomamarkkinoilla.

Lisäksi OP Yrityspankki Oyj on laskenut liikkeeseen 0,4 miljoonan euron arvosta tuottodebentuurilainoja liittyen OP Ryhmän johdon palkitsemiseen.

OP Yrityspankki Oyj:llä ei ole lainasopimusten ehtoja koskevia rikkomuksia pääoman, koron eikä muiden ehtojen osalta. Lainojen nimellisarvon ja kirjanpitoarvon ero johtuu käyvän arvon suojauksen korkoriskiarvostuksesta.

Liite 33. Oma pääoma

Milj. €	31.12.2020	31.12.2019
Omistajille kuuluva oma pääoma		
Osakepääoma	428	428
Rahastot		
Sidotut rahastot		
Ylikurssirahasto	519	519
Vararahasto	203	203
Käyvän arvon rahasto		
Rahavirran suojauksesta	2	0
Käypään arvoon arvostamisesta		
Saamistodistuksista	73	26
Tappiota koskeva vähennyserä saamistodistuksista	6	5
Osakkeista ja osuuksista (overlay approach)	44	38
Muut sidotut rahastot	1	1
Vapaat rahastot		
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	298	298
Muut vapaat rahastot	72	72
Kertyneet voittovarot		
Edellisten kausien voitto (tappio)	2 679	2 382
Kauden voitto (tappio)	429	328
Omistajien osuus omasta pääomasta	4 753	4 299
Määräysvallattomien omistajien osuus	44	74
Oma pääoma yhteensä	4 797	4 374

Osakepääoma ja osakkeet

Osakkeiden lukumäärä pysyi muuttumattomana 319 551 415 kpl. Osakkeilla ei ole nimellisarvoa. Osakkeen kirjanpidollinen vasta-arvo on 1,34 euroa (ei tarkka arvo). Kaikki liikkeeseen lasketut osakkeet on maksettu täysimääräisesti.

Esitetty osingonjako

Hallitus esittää, että tilikaudelta 2020 ei jaeta osinkoa, ja että tilikauden voitto kirjataan edellisten tilikausien voitto/tappio -tilille. Vertailukaudelta ei jaettu osinkoa.

Rahastot

Ylikurssirahasto

Rahasto on muodostunut ennen 1.9.2006 voimassa olleiden säännösten aikana. Rahastoon kirjattuja eriä ovat olleet uusmerkinnässä osakkeista maksettu vasta-arvon ylittävä määrä sekä optio-oikeuteen perustuvasta osakemerkinnästä maksettu osakkeen vasta-arvon ylittävä määrä.

Ylikurssirahastoa voidaan alentaa noudattaen osakepääoman alentamista koskevia säännöksiä ja sitä voidaan käyttää osakepääoman korottamiseen. Syyskuussa ja marraskuussa 2006 optioilla merkittyjen osakkeiden kirjanpidollisen vasta-arvon ylittävä osa merkintähinnasta kirjattiin ylikurssirahastoon, koska yhtiökokouksen päätös optio-oikeuksien antamisesta oli tehty ennen uuden osakeyhtiölain voimaantuloa. Muutoin 1.9.2006 alkaen ylikurssirahastoa ei ole voinut enää kartuttaa.

Vararahasto

Vararahasto on muodostunut sinne aikaisempina kausina siirretyistä voittovaroista sekä vuonna 1990 vararahastoon siirretyistä luottotappiovarauksista. Vararahastoa voidaan käyttää sellaisten tappioiden kattamiseen, joihin vapaa oma pääoma ei riitä. Vararahastoa voidaan käyttää myös osakepääoman korottamiseen ja sitä voidaan alentaa samalla tavoin kuin osakepääomaa. 1.9.2006 alkaen vararahastoa ei ole voinut enää kartuttaa.

Käyvän arvon rahasto

Rahasto sisältää käypään arvoon muiden laajan tuloslaskelman kautta kirjattavien ja väliaikaisen poikkeusmenettelyn (overlay approach) piirissä olevien oman pääoman ehtoisten rahoitusvarojen käyvän arvon muutoksen. Rahastoon merkityt erät realisoituvat tuloslaskelmaan, kun arvopaperista luovutaan tai kirjataan arvonalennus. Käypään arvoon muiden laajan tuloksen kautta kirjattavien saamistodistusten odotettu tappio kirjataan lisäämään käyvän arvon rahastoa. Rahastoon on kirjattu myös rahavirran suojaussuhteessa olevien korkojohdannaisten tehokkaaksi todennettu laskennallisilla veroilla oikaistu arvonmuutosnetto. Arvonmuutokset realisoituvat tuloslaskelmaan sille tilikaudelle, jona suojauksen kohteena olevat rahavirrat toteutuvat.

Käyvän arvon rahasto verojen jälkeen

Mlj. €	Käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattavat		Osakkeet ja osuudet (overlay approach)	Rahavirran suojaus	Yhteensä
	Saamistodistukset				
Avaava tase 1.1.2019	3		-15	0	-12
Käyvän arvon muutokset	52		41	0	93
Tuloslaskelmaan siirretyt myyntivoitot	-17		12		-4
Tuloslaskelmaan siirretyt arvonalennukset			13		13
Siirrot korkokatteeseen				0	0
Laskennalliset verot	-7		-13	0	-20
Päättävä tase 31.12.2019	31		38	0	70
Mlj. €	Käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattavat		Osakkeet ja osuudet (overlay approach)	Rahavirran suojaus	Yhteensä
	Saamistodistukset				
Avaava tase 1.1.2020	31		38	0	70
Käyvän arvon muutokset	65		1	2	68
Tuloslaskelmaan siirretyt myyntivoitot	-5		1		-4
Tuloslaskelmaan siirretyt arvonalennukset			5		5
Laskennalliset verot	-12		-1	0	-14
Päättävä tase 31.12.2020	79		44	2	125

Käyvän arvon rahasto ennen veroja oli tilikauden lopussa 156 miljoonaa euroa ja siihen liittyvä laskennallinen verovelka oli 31 miljoonaa euroa. Vertailukauden lopussa käyvän arvon rahasto oli 87 miljoonaa euroa ja siihen liittyvä laskennallinen verovelka oli 17 miljoonaa euroa. Käyvän arvon rahasto sisältää väliaikaisen poikkeusmenettelyn soveltamisen johdosta oman pääoman ehtoisten instrumenttien positiivisia arvonmuutoksia yhteensä 61 miljoonaa euroa (51) ja negatiivisia arvonmuutoksia yhteensä 6 miljoonaa euroa (3). Käypään arvoon muiden laajan tuloksen kautta kirjattavien saamistodistusten tappiota koskeva vähennyserä tilikauden aikana oli käyvän arvon rahastossa -1 miljoonaa euroa (2).

Negatiivinen käyvän arvon rahasto purkautuu omaisuuden arvonnousujen, myyntitappioiden ja tulosvaikutteisten arvonalentumiskirjausten kautta.

Muut sidotut rahastot

Rahastot on muodostettu aikaisempien tilikausien voittovaroista perustuen yhtiöjärjestykseen tai sääntöihin, joissa on määritelty myös niiden käyttötarkoitus.

Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto

Vuonna 2009 toteutetulla osakeannilla kerätyt varat merkittiin sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon.

Muut vapaat rahastot

Rahastot on muodostettu aikaisempien tilikausien voittovaroista perustuen yhtiökokouksen päätöksiin.

Kertyneet voittovarot

Kertyneet voittovarot sisältävät myös konserniyritysten erillistilinpäätöksiin sisältyvät vapaaehtoiset varaukset ja poistoeron sekä vakuutusyhtiöiden tasoitusmäärän että etuus pohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleen määrittämisestä johtuvat voitot/tappiot laskennallisella verolla vähennettynä.

Muut tasetta koskevat liitetiedot

Liite 34. Annetut vakuudet

Milj. €	31.12.2020	31.12.2019
Omien velkojen ja sitoumusten puolesta annetut		
Pantit	39	79
Muut	9 710	3 496
Annetut vakuudet yhteensä*	9 749	3 575
Vakuudelliset johdannaisvelat	1 078	1 098
Vakuudelliset muut velat	8 046	2 093
Yhteensä	9 124	3 191

* Lisäksi keskuspankkiin on pantattu 5,3 miljardin euron kirjanpitoarvosta joukkovelkakirjalainoja, joista 1,5 miljardia euroa on päivän sisäisen limiitin vakuutena. Joukkovelkakirjalainat ovat nostettavissa ilman keskuspankin ennakkolupaa, joten niitä ei ole esitetty yllä olevassa taulukossa.

Liite 35. Saadut rahoitusvakuudet

OP on vastaanottanut rahoitusvakuuslain mukaisia vakuuksia, jotka se voi myydä tai pantata edelleen.

Milj. €	31.12.2020	31.12.2019
Saatujen vakuuksien käyvät arvot		
Muut	420	707
Yhteensä	420	707

Johdannaisista aiheutuvaa luottoriskiä vähennetään vakuuksien avulla, jolloin käytössä on ISDA- yleissopimukseen liitettävä ISDA Credit Support Annex -sopimus (CSA). Vakuusjärjestelmässä vastapuoli toimittaa saatavan vakuudeksi arvopapereita tai käteistä. CSA-sopimuksiin liittyvien, käteisenä saatujen vakuuksien määrä oli tilinpäätöshetkellä 420 miljoonaa euroa (707). Vakuudeksi saatuja arvopapereita ei tilinpäätöshetkellä ollut.

Liite 36. Rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelu

Varat, milj. €	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat					Kirjanpito-arvo yhteensä
	Jaksotettu hankintameno	Käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattavat	Kaupan- käynti- tarkoituksessa pidettävät	On luokiteltava käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Suojaavat johdannaiset	
Käteiset varat	21 764					21 764
Saamiset luottolaitoksilta	11 252					11 252
Johdannaissopimukset			5 161		209	5 370
Saamiset asiakkailta	24 485					24 485
Saamistodistukset	814	16 052	332	24		17 222
Oman pääoman ehtoiset instrumentit		0	19	775		794
Muut rahoitusvarat	1 839					1 839
Rahoitusvarat						82 726
Muut kuin rahoitusvarat						1 265
Yhteensä 31.12.2020	60 154	16 052	5 511	799	209	83 991

Varat, milj. €	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat					Kirjanpito- arvo yhteensä
	Jaksotettu hankinta- meno	Käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattavat	Kaupan- käynti- tarkoituksessa pidettävät	On luokiteltava käypään arvoon tulos- vaikutteisesti	Suojaavat johdannaiset	
Käteiset varat	11 914					11 914
Saamiset luottolaitoksilta	9 126					9 126
Johdannaissopimukset			4 407		468	4 874
Saamiset asiakkailta	23 829					23 829
Saamistodistukset		14 899	1 033	42		15 975
Oman pääoman ehtoiset instrumentit		0	23	694		717
Muut rahoitusvarat	1 393					1 393
Rahoitusvarat						67 828
Muut kuin rahoitusvarat						1 297
Yhteensä 31.12.2019	46 262	14 899	5 463	737	468	69 126

Velat, milj. €	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat	Muut velat	Suojaavat johdannaiset	Kirjanpito- arvo yhteensä
Velat luottolaitoksille		28 888		28 888
Johdannaissopimukset	4 070		195	4 265
Velat asiakkaille		15 894		15 894
Vakuutusvelka		3 326		3 326
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat		21 903		21 903
Velat, joilla huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla		2 444		2 444
Muut rahoitusvelat		1 803		1 803
Rahoitusvelat				78 522
Muut kuin rahoitusvelat				672
Yhteensä 31.12.2020	4 070	74 257	195	79 194

Velat, milj. €	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat	Muut velat	Suojaavat johdannaiset	Kirjanpito- arvo yhteensä
Velat luottolaitoksille		15 334		15 334
Johdannaissopimukset	3 683		199	3 882
Velat asiakkaille		15 503		15 503
Vakuutusvelka		3 234		3 234
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat		22 726		22 726
Velat, joilla huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla		1 474		1 474
Muut rahoitusvelat		1 991		1 991
Rahoitusvelat				64 143
Muut kuin rahoitusvelat				609
Yhteensä 31.12.2019	3 683	60 260	199	64 752

Yleiseen liikkeeseen laskettuihin velkakirjoihin sisältyvät joukkovelkakirjalainat on arvostettu kirjanpidossa jaksotettuun hankintamenoön. Näille velkakirjoille markkinoilta saatavilla olevan informaation ja vakiintuneiden arvostusmenetelmien avulla arvioitu käypä arvo joulukuun lopussa oli n. 303 (232) miljoonaa euroa kirjanpitoarvoa suurempi. Huonommalla etuoikeudella olevat velat on arvostettu jaksotettuun hankintamenoön. Näiden käyvät arvot ovat jaksotettua hankintamenoa suuremmat, mutta luotettavien käypien arvojen määrittämiseen liittyy epävarmuutta.

Liite 37. Toistuvasti käypään arvoon arvostettujen erien ryhmittely arvostusmenetelmän mukaisesti

Varojen käyvät arvot 31.12.2020, milj. €	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat				
Oman pääoman ehtoiset instrumentit	377	95	321	794
Vieraan pääoman ehtoiset instrumentit	65	38	253	356
Johdannaissopimukset	0	5 309	61	5 370
Käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattavat				
Oman pääoman ehtoiset instrumentit		0		0
Vieraan pääoman ehtoiset instrumentit	14 219	1 536	297	16 052
Rahoitusinstrumentit yhteensä	14 661	6 978	933	22 572
Sijoituskiinteistöt			306	306
Yhteensä	14 661	6 978	1 238	22 878

Varojen käyvät arvot 31.12.2019, milj. €	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat				
Oman pääoman ehtoiset instrumentit	334	58	325	717
Vieraan pääoman ehtoiset instrumentit	484	82	510	1 076
Johdannaissopimukset	11	4 789	74	4 874
Käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattavat				
Oman pääoman ehtoiset instrumentit		0		0
Vieraan pääoman ehtoiset instrumentit	12 470	1 556	874	14 899
Rahoitusinstrumentit yhteensä	13 299	6 485	1 783	21 566
Sijoituskiinteistöt			339	339
Yhteensä	13 299	6 485	2 121	21 905

Velkojen käyvät arvot 31.12.2020, milj. €	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat				
Muut		0		0
Johdannaissopimukset	0	4 222	42	4 265
Yhteensä	0	4 223	42	4 265

Velkojen käyvät arvot 31.12.2019, milj. €	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat				
Muut		12		12
Johdannaissopimukset	9	3 841	32	3 882
Yhteensä	9	3 853	32	3 894

Käypään arvoon arvostus

Johdannaiset

Listattujen johdannaisten hinta saadaan suoraan markkinoilta. OTC-johdannaisten arvostuksessa käytetään markkinoilla yleisesti käytössä olevia malleja ja menetelmiä. Näitä tarvitaan mm. korko ja -valuuttakäyrien ja volatiliiteettipintojen muodostamiseen sekä optioiden arvostukseen. Yleisesti näiden mallien syöttötiedot voidaan johtaa markkinoilta. Kuitenkin joidenkin sopimusten arvostuksessa joudutaan käyttämään malleja, joiden syöttötietoja ei voida havaita markkinoilta vaan ne joudutaan arvioimaan. Nämä sopimukset on luokiteltu tasolle 3.

Middle Office vastaa pankkitoiminnan johdannaisten käyvän arvon arvostuksista, ml. tason 3 arvostuksista, ja niissä käytetyn markkinadatan, arvostuskäyrien ja volatiliiteettipintojen laadusta ja luotettavuudesta osana päivittäistä arvostusprosessia. Middle Office vertaa sopimustasolla arvostushintoja säännöllisesti CSA-vastapuolten ja keskusvastapuolen toimittamiin arvostuksiin ja selvittää tarvittaessa mahdolliset merkittävät arvostuserot.

Riskienhallinnan ohjaus on vastuussa uusien arvostusmallien ja menetelmien hyväksymisestä sekä arvostusprosessin valvonnasta. Arvostusten varmennus perustuu mm. arvostamiseen käyttäen vaihtoehtoisia lähteitä sekä markkinahinnoille, että muille syöttötiedoille. Varmennusprosessissa arvostushintoja voidaan verrata CSA-vastapuolten ja keskusvastapuolen toimittamiin hintoihin. Lisäksi on mahdollista käyttää myös kolmansien osapuolten tarjoamia arvostuspalveluja.

Pankkitoimintaan liittyvät OTC -johdannaisten arvostuksessa huomioidaan kaupan osapuolten luottoriski. Luottoriskiä oikaistaan vastapuoliriskikorjauksella (ns. Credit Valuation Adjustment "CVA") sekä omalla luottoriskikorjauksella (ns. Debit Valuation Adjustment, "DVA"). CVA- ja DVA -arvostusoikaisu lasketaan vastapuolikohtaisesti. CVA- ja DVA-oikaisu lasketaan simuloimalla johdannaisten markkina-arvoja ja maksukyvyttömyystilanteita perustuen pääsääntöisesti markkinoilta saataviin tietoihin.

Maksukyvyttömyystodennäköisyyksien arvioinnissa hyödynnetään markkinadataa myös epälikvideillä vastapuolilla yhdistämällä vastapuolet likvidiin markkinadataan.

Käyvän arvon hierarkia

Taso 1: Noteeratut markkinahinnat

Hierarkiatasoon 1 ryhmitellyt erät koostuvat suurimmissa pörseissä listatuista osakkeista, noteeratuista yritysten, valtioiden ja rahoituslaitosten velkapapereista sekä pörssijohdannaisista. Kyseisten instrumenttien käypä arvo määräytyy toimivilta markkinoilta saatavien noteerausten perusteella.

Taso 2: Arvostusmenetelmät havainnoitavissa olevia syöttötietoja käyttäen

Arvostusmenetelmät, jotka perustuvat luotettaviin laskentaparametreihin. Hierarkiatasoon 2 luokiteltujen instrumenttien käyvällä arvolla tarkoitetaan arvoa, joka on johdettavissa rahoitusvälineen osien tai vastaavien rahoitusvälineiden markkina-arvosta, tai arvoa, joka on laskettavissa rahoitusmarkkinoilla yleisesti hyväksytyillä arvostusmalleilla ja -menetelmillä, jos markkina-arvo on niiden avulla luotettavasti arvioitavissa. Tähän hierarkiatasoon on luokiteltu suurin osa OP Yrityspankki -konsernin OTC-johdannaisista sekä yritysten, valtioiden ja rahoituslaitosten noteeratut velkapaperit, joita ei ole luokiteltu tasolle 1.

Taso 3: Arvostusmenetelmät ei havainnoitavissa olevia syöttötietoja käyttäen

Arvostusmenetelmät, joiden laskentaparametreihin sisältyy erityistä epävarmuutta. Hierarkiatasoon 3 luokitellut instrumentit arvostetaan hinnoittelumalleilla, joiden laskentaparametreihin sisältyy epävarmuutta. Lisäksi tasolle 3 luokitellaan velkapapereita, joille noteerauksia on markkinoilla vain vähän tai ei ollenkaan. Kyseiseen taseryhmään sisällytetään kompleksisemmat OTC-johdannaiset sekä sellaiset pitkän maturiteetin johdannaiset, joiden arvostuksessa käytettyä markkinadataa on jouduttu ekstrapoloimaan, tietyt private equity -sijoitukset, epälikvidit lainat, strukturoidut lainat ml. arvopaperistettut lainat ja strukturoidut velkakirjat sekä hedge-rahastot. Tason 3 käypä arvo perustuu kolmannelta osapuolelta saatavaan hintatietoon.

Siirrot käyvän arvon arvostuksen tasojen välillä

Siirrot eri hierarkiatasojen välillä katsotaan tapahtuneen siirron aiheuttaman tapahtuman tai olosuhteiden muutoksen toteutumispäivänä. Siirrot tasojen välillä johtuvat pääosin käytettävissä olevien markkinanoteerausten määrästä.

Arvostusmenetelmät, joiden laskentaparametreihin sisältyy epävarmuutta (Taso 3)

Erittely rahoitusvaroista ja rahoitusveloista

Rahoitusvarat, milj. €	Käypään arvoon tulovaikutteisesti kirjattavat	Johdannais- sopimukset	Käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattavat	Varat yhteensä
Avaava tase 1.1.2020	834	74	875	1 783
Tuloslaskelman nettotuotot	-507	-13	0	-520
Laajan tuloslaskelman nettotuotot			0	0
Hankinnat	59		1	60
Myynnit	-43		-3	-46
Siirrot tasoon 3	232		-499	-267
Siirrot tasosta 3			-77	-77
Päättävä tase 31.12.2020	574	61	297	933

Rahoitusvarat, milj. €	Käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattavat	Johdannais- sopimukset	Käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattavat	Varat yhteensä
Avaava tase 1.1.2019	600	57	191	848
Tuloslaskelman nettotuotot	-265	18	0	-247
Laajan tuloslaskelman nettotuotot			0	0
Hankinnat	93		2	95
Myynnit	-59		-8	-67
Liikkeeseen laskut				0
Lyhennykset	0		-4	-4
Siirrot tasoon 3	465		762	1 226
Siirrot tasosta 3			-69	-69
Päättävä tase 31.12.2019	834	74	875	1 783

Rahoitusvelat, milj. €	Johdannais- sopimukset	Velat yhteensä
Avaava tase 1.1.2020	32	32
Tuloslaskelman nettotuotot	9	9
Päättävä tase 31.12.2020	42	42

Rahoitusvelat, milj. €	Johdannais- sopimukset	Velat yhteensä
Avaava tase 1.1.2019	44	44
Tuloslaskelman nettotuotot	-11	-11
Päättävä tase 31.12.2019	32	32

Erittely nettotuotoista tuloslaskelmaerittäin 31.12.2020

Milj. €	Korkokate	Sijoitustoiminnan nettotuotot	Laaja tuloslaskelma/ Käyvän arvon rahaston muutos	Nettotuotot tilikauden lopussa hallussa olevista varoista ja veloista
Realisoituneet nettotuotot	-497	-11	0	-507
Realisoitumattomat nettotuotot	-22		0	-22
Nettotuotot yhteensä	-519	-11	0	-529

Erittely nettotuotoista tuloslaskelmaerittäin 31.12.2019

Milj. €	Korkokate	Sijoitustoiminnan nettotuotot	Laaja tuloslaskelma/ Käyvän arvon rahaston muutos	Nettotuotot tilikauden lopussa hallussa olevista varoista ja veloista
Realisoituneet nettotuotot	-264	-1	0	-264
Realisoitumattomat nettotuotot	29		0	29
Nettotuotot yhteensä	-235	-1	1	-235

Hierarkiatason 3 johdannaiset ovat asiakkaiden tarpeisiin strukturoituja johdannaisia, joiden markkinariski on katettu vastaavalla johdannaissopimuksella. Tulosvaikutusta avoimesta markkinariskistä ei synny. Tason 3 johdannaiset liittyvät OP Yrityspankin liikkeeseen laskemiin strukturoituihin joukkovelkakirjalainoihin, joiden tuotto määräytyy kytketyn johdannaisen arvonkehityksen perusteella. Näiden kytkettyjen johdannaisten arvonmuutosta ei ole esitetty yllä olevassa taulukossa. Lisäksi tasolle 3 on luokiteltu pitkän maturiteetin johdannaisia, joiden arvostuksessa käytettyä markkinadataa on jouduttu ekstrapoloimaan.

Arvostustekijöiden muutokset

Arvostusmenetelmissä ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia vuoden 2020 aikana.

Herkkyysanalyysi epävarmuutta sisältävistä laskentaparametreista 31.12.2020

Instrumenttityyppi, milj. €	Saamiset	Velat	Nettosaldo	Herkkyysanalyysi	Jokseenkin mahdollinen käyvän arvon muutos
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat					
Joukkolainasijoitukset	32		32	3,2	10 %
Epälikvidit sijoitukset	54		54	8,1	15 %
Pääomarahastot*	373		373	37,3	10 %
Kiinteistöpääomarahastot***	115		115	23,0	20 %
Johdannaiset					
Indeksilainojen suojat ja strukturoidut johdannaiset sekä pitkän maturiteetin johdannaiset**	61	-42	19	2,1	11 %
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat					
Joukkolainasijoitukset	297		297	29,7	10 %
Sijoituskiinteistöt					
Sijoituskiinteistöt***	306		306	61,2	20 %

Herkkyysanalyysi epävarmuutta sisältävistä laskentaparametreista 31.12.2019

Instrumenttityyppi, milj. €	Saamiset	Velat	Nettosaldo	Herkkyysanalyysi	Jokseenkin mahdollinen käyvän arvon muutos
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat					
Joukkolainasijoitukset	510		510	51,0	10 %
Epälikvidit sijoitukset	57		57	8,6	15 %
Pääomarahastot*	145		145	14,5	10 %
Kiinteistöpääomarahastot***	123		123	24,6	20 %
Johdannaiset					
Indeksilainojen suojat ja strukturoidut johdannaiset sekä pitkän maturiteetin johdannaiset**	74	-32	42	4,6	11 %
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat					
Joukkolainasijoitukset	874		874	87,4	10 %
Sijoituskiinteistöt					
Sijoituskiinteistöt***	339		339	67,8	20 %

* Pääomarahastojen arvo riippuu pääasiassa kohdeyritysten tuloskehityksestä ja vastaavien listattujen yhtiöiden PE-kertoimista. Pääomarahastojen käyvän arvon kehitystä seurataan Total Value per Pid-in (TVPI) -kertoimella, joka on muuttunut keskimäärin 10 %.

** Seuraavien stressiskenaarioiden: osakkeiden volatiliteetin (30%), osakkeiden osinkojen (30%), luottoriskipreemioiden (30%) ja merkittävien korrelaatiomuutosten yhteenlaskettu arvonmuutos.

*** Kiinteistöpääomarahastojen ja sijoituskiinteistöjen arvostuksessa käytetään pääsääntöisesti tuottoarvomenetelmää, jonka pääkomponentit ovat tuottovaade ja nettovuokrataso. Tuottovaateen muutos +/- 1 %-yksiköllä johtaa keskimäärin noin 20 %:n muutokseen käyvässä arvossa.

Liite 38. Saamisten ja saamistodistusten tappiota koskeva vähennyserä

Luottoriskille alttiina olevat vastuut ja niiden tappiota koskeva vähennyserä

OP Yrityspankin luottoriskin muodostumista ja hallintaa on kuvattu liitteessä 2 kappaleessa 10. Odotettavissa olevien luottotappioiden laskennan periaatteet on kuvattu liitteessä 1 kappaleessa 5 Arvon alentuminen.

Odotettavissa olevat luottotappiot lasketaan jaksotettuun hankintameno arvoistettaville saamisille sekä käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattaville saamistodistuksille (sijoitukset joukkovelkakirjalainoihin). Saamisia OP Yrityspankissa ovat luotot, valmuisluotot (esim. luotolliset tilit), leasing- ja factoringsaamiset. Lisäksi odotettavissa olevia luottotappioita lasketaan taseen ulkopuolisille erille kuten luottolupauksille, rahoituslimiiteille ja pankkitakauksille. Saamistodistukset sen sijaan ovat sijoituksia joukkovelkakirjalainoihin. Odotettavissa olevia luottotappioita varten kirjataan tappiota koskeva vähennyserä taseeseen tai kun kyseessä on saamistodistukset, muun laajan tuloksen eriin.

Odotettavissa olevien luottotappioiden määrään vaikuttavat useat tekijät mm: vastuun määrä, vastuun voimassaoloaika, asiakkaan luottoluokka ja vakuuden arvo sekä tulevaisuuteen suuntautuva informaatio.

Seuraavassa taulukossa esitetään saamiset, jotka ovat alttiina luottoriskille ja joille lasketaan odotettavissa oleva luottotappio. Siinä taseen- ja taseen ulkopuoliset vastuut kuvaavat myös luottoriskille alttiina olevan vastuiden enimmäismäärää ottamatta huomioon vakuuksia tai muita luoton laatua parantavia järjestelyitä. Taseen ulkopuolinen vastuu edustaa pankkia sitovaa vastuun määrää tai takauksen määrää.

Odotettavissa olevien luottotappioiden laskennan piiriin kuuluvat vastuut arvonalentumisvaiheittain 31.12.2020

Vastuut	Vaihe 1		Vaihe 2		Vaihe 3	
		Muut kuin yli 30 pv erääntyneet	Yli 30 pv erääntyneet	Yhteensä		Vastuut yhteensä
Milj. €						
Saamiset asiakkailta (brutto)						
Yrityspankki	23 609	1 190	156	1 346	499	25 454
Saamiset asiakkailta yhteensä	23 609	1 190	156	1 346	499	25 454
Taseen ulkopuoliset nostovarot ja limiitit						
Yrityspankki	4 048	377	69	446	65	4 558
Nostovarot ja limiitit yhteensä	4 048	377	69	446	65	4 558
Muut taseen ulkopuoliset sitoumukset						
Yrityspankki	6 267	262		262	99	6 628
Muut taseen ulkopuoliset sitoumukset yhteensä	6 267	262		262	99	6 628
Saamistodistukset						
Muu toiminta	13 141	50		50		13 191
Vakuutus	2 349	30		30	9	2 388
Saamistodistukset yhteensä	15 490	80		80	9	15 579
Odotettavissa olevien luottotappioiden laskennan piiriin kuuluvat vastuut yhteensä	49 413	1 909	225	2 135	671	52 219

Tappiota koskeva vähennyserä arvonalentumisvaiheittain 31.12.2020

Taseessa olevat vastuut sekä taseen ulkopuoliset nostovarot ja limiitit*	Vaihe 1	Vaihe 2		Vaihe 3		Tappiota koskeva vähennyserä yhteensä
Milj. €	Muut kuin yli 30 pv erääntyneet	Yli 30 pv erääntyneet	Yhteensä			
Saamiset asiakkailta						
Yrityspankki	-25	-28	-1	-29	-227	-281
Saamiset asiakkailta yhteensä	-25	-28	-1	-29	-227	-281
Taseen ulkopuoliset sitoumukset**						
Yrityspankki	-12	-1		-1	-14	-27
Taseen ulkopuoliset sitoumukset yhteensä	-12	-1		-1	-14	-27
Saamistodistukset***						
Muu toiminta	-1	-1		-1		-2
Vakuutus	-3	-1		-1	-3	-7
Saamistodistukset yhteensä	-4	-2		-2	-3	-10
Yhteensä	-41	-31	-1	-32	-245	-318

* Tappiota koskeva vähennyserä kirjataan yhtenä summana vähentämään tase-erää.

** Tappiota koskeva vähennyserä kirjataan tase-erään varaukset ja muut velat.

*** Tappiota koskeva vähennyserä kirjataan käyvän arvon rahastoon muun laajan tuloksen eriin.

Alla olevassa taulukossa esitetään yhteenvedo tappiota koskevasta vähennyserästä suhteessa vastuun määrään arvonalentumisvaiheittain. Kattavuusasteella kuvataan tappiota koskevan vähennyserän suhteellista osuutta vastuun määrästä.

Yhteenvedo ja tunnusluvut 31.12.2020

	Vaihe 1	Muut kuin yli 30 pv erääntyneet	Vaihe 2 Yli 30 pv erääntyneet	Yhteensä	Vaihe 3	Yhteensä
Saamiset asiakkailta; taseen ja taseen ulkopuoliset erät						
Yrityspankki	33 923	1 829	225	2 054	663	36 640
Tappiota koskeva vähennyserä						
Yrityspankki	-37	-29	-1	-30	-242	-309
Kattavuusaste (Coverage ratio), %						
Yrityspankki	-0,11 %	-1,59 %	-0,55 %	-1,48 %	-36,48 %	-0,84 %
Saamiset asiakkailta; taseen ja taseen ulkopuoliset erät yhteensä	33 923	1 829	225	2 054	663	36 640
Tappiota koskeva vähennyserä yhteensä	-37	-29	-1	-30	-242	-309
Kattavuusaste (Coverage ratio), % yhteensä	-0,11 %	-1,59 %	-0,55 %	-1,48 %	-36,48 %	-0,84 %
Saamistodistukset kirjanpitoarvo						
Muu toiminta	13 141	50		50		13 191
Vakuutus	2 349	30		30	9	2 388
Tappiota koskeva vähennyserä						
Muu toiminta	-1	-1		-1		-2
Vakuutus	-3	-1		-1	-3	-7
Kattavuusaste (Coverage ratio), %						
Muu toiminta	-0,01 %	-1,34 %		-1,34 %		-0,02 %
Vakuutus	-0,13 %	-3,90 %		-3,90 %	-36,16 %	-0,31 %
Saamistodistukset yhteensä	15 490	80		80	9	15 579
Tappiota koskeva vähennyserä yhteensä	-4	-2		-2	-3	-10
Kattavuusaste (Coverage ratio), % yhteensä	-0,03 %	-2,30 %		-2,30 %	-36,16 %	-0,06 %

Odotettavissa olevien luottotappioiden laskennan piiriin kuuluvat vastuut arvonalentumisvaiheittain 31.12.2019

Vastuut	Vaihe 1		Vaihe 2		Vaihe 3	
		Muut kuin yli 30 pv erääntyneet	Yli 30 pv erääntyneet	Yhteensä		Vastuut yhteensä
Milj. €						
Saamiset asiakkailta (brutto)						
Yrityspankki	25 103	1 388	306	1 693	384	27 180
Saamiset asiakkailta yhteensä	25 103	1 388	306	1 693	384	27 180
Taseen ulkopuoliset nostovarot ja limiitit						
Yrityspankki	4 674	318	151	470	60	5 204
Nostovarot ja limiitit yhteensä	4 674	318	151	470	60	5 204
Muut taseen ulkopuoliset sitoumukset						
Yrityspankki	7 011	1 216		1 216	70	8 297
Muut taseen ulkopuoliset sitoumukset yhteensä	7 011	1 216		1 216	70	8 297
Saamistodistukset						
Muu toiminta	12 259	93		93		12 352
Vakuutus	1 990	2		2	5	1 998
Saamistodistukset yhteensä	14 250	95		95	5	14 350
Odotettavissa olevien luottotappioiden laskennan piiriin kuuluvat vastuut yhteensä	51 038	3 017	457	3 474	519	55 031

Tappiota koskeva vähennyserä arvonalentumisvaiheittain 31.12.2019

Taseessa olevat vastuut sekä taseen ulkopuoliset nostovarot ja limiitit*	Vaihe 1		Vaihe 2		Vaihe 3	
		Muut kuin yli 30 pv erääntyneet	Yli 30 pv erääntyneet	Yhteensä		Tappiota koskeva vähennyserä yhteensä
Milj. €						
Saamiset asiakkailta						
Yrityspankki	-25	-18	-3	-21	-248	-294
Saamiset asiakkailta yhteensä	-25	-18	-3	-21	-248	-294
Taseen ulkopuoliset sitoumukset**						
Yrityspankki	-2	-4		-4	-10	-16
Taseen ulkopuoliset sitoumukset yhteensä	-2	-4		-4	-10	-16
Saamistodistukset***						
Muu toiminta	-2	-1		-1		-3
Vakuutus	-2	0		0	-3	-5
Saamistodistukset yhteensä	-4	-1		-1	-3	-8
Yhteensä	-31	-24	-3	-27	-260	-318

* Tappiota koskeva vähennyserä kirjataan yhtenä summana vähentämään tase-erää.

** Tappiota koskeva vähennyserä kirjataan tase-erään varaukset ja muut velat.

*** Tappiota koskeva vähennyserä kirjataan käyvän arvon rahastoon muun laajan tuloksen eriin.

Alla olevassa taulukossa esitetään yhteenvedo tappiota koskevasta vähennyserästä suhteessa vastuun määrään arvonalentumisvaiheittain. Kattavuusasteella kuvataan tappiota koskevan vähennyserän suhteellista osuutta vastuun määrästä.

Yhteenvedo ja tunnusluvut 31.12.2019

	Vaihe 1	Muut kuin yli 30 pv erääntyneet	Vaihe 2 Yli 30 pv erääntyneet	Yhteensä	Vaihe 3	Yhteensä
Saamiset asiakkailta; taseen ja taseen ulkopuoliset erät						
Yrityspankki	36 788	2 922	457	3 379	514	40 681
Tappiota koskeva vähennyserä						
Yrityspankki	-27	-22	-3	-26	-258	-310
Kattavuusaste (Coverage ratio), %						
Yrityspankki	-0,07 %	-0,77 %	-0,71 %	-0,76 %	-50,12 %	-0,76 %
Saamiset asiakkailta; taseen ja taseen ulkopuoliset erät yhteensä	36 788	2 922	457	3 379	514	40 681
Tappiota koskeva vähennyserä yhteensä	-27	-22	-3	-26	-258	-310
Kattavuusaste (Coverage ratio), % yhteensä	-0,07 %	-0,77 %	-0,71 %	-0,76 %	-50,12 %	-0,76 %
Saamistodistukset kirjanpitoarvo						
Muu toiminta	12 259	93		93		12 352
Vakuutus	1 990	2		2	5	1 998
Tappiota koskeva vähennyserä						
Muu toiminta	-2	-1		-1		-3
Vakuutus	-2	0		0	-3	-5
Kattavuusaste (Coverage ratio), %						
Muu toiminta	-0,02 %	-0,81 %		-0,81 %		-0,02 %
Vakuutus	-0,09 %	-18,51 %		-18,51 %	-53,78 %	-0,24 %
Saamistodistukset yhteensä	14 250	95		95	5	14 350
Tappiota koskeva vähennyserä yhteensä	-4	-1		-1	-3	-8
Kattavuusaste (Coverage ratio), % yhteensä	-0,03 %	-1,18 %		-1,18 %	-53,78 %	-0,06 %

Tappiota koskevan vähennyserän muutokset tilikauden aikana

Alla olevassa taulukossa esitetään tappiota koskevan vähennyserän muutos arvonalentumisvaiheittain vuoden 2020 aikana seuraavien tekijöiden vaikutuksesta: Arvonalentumisvaiheet on selostettu liitteessä 1 kohdassa 5.4.1.

Saamiset asiakkailta ja taseen ulkopuoliset erät, milj. €

	Vaihe 1 12 kk	Vaihe 2 Koko voimassa- oloaika	Vaihe 3 Koko voimassa- oloaika	Yhteensä
Tappiota koskeva vähennyserä 1.1.2020	27	26	257	310
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 2	-1	7		6
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 3	-1		29	28
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 1	0	-3		-3
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 3		-4	28	24
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 2		0	-3	-2
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 1	0		0	0
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	16	7	4	27
Taseesta pois kirjaamisesta johtuvat vähennykset	-6	-6	-32	-44
Riskiparametreissa tapahtuneet muutokset (netto)	7	5	-7	5
Arviointimetodiikan päivityksestä johtuvat muutokset (netto)	-5	-2		-7
Lopulliseksi luottotappioksi kirjaamisesta johtuvat vähennystilin pienentymiset			-33	-33
Odotettavissa olevat luottotappiot nettomuutos	10	4	-14	-1
Tappiota koskeva vähennyserä 31.12.2020	37	29	243	309

Uuden maksukyvyttömyyden määritelmän soveltamisen vaikutus

OP Yrityspankki soveltaa ns. kaksivaiheista käyttöönottoa EBA:n ohjeistuksesta maksukyvyttömyyden määritelmään, jossa ensimmäisessä vaiheessa muutettiin maksukyvyttömyyden määritelmä vuoden 2020 ensimmäisellä vuosineljänneksellä ja toisessa vaiheessa kalibroidaan luottoriskiparametrit. Ensimmäisen vaiheen käyttöönotto lisäsi maksukyvyttömyyden sopimusten määrää ja siten siirtoja vaiheeseen 3. Odotettavissa olevien luottotappioiden määrä kasvoi 13 miljoonaa euroa vuoden ensimmäisellä vuosineljänneksellä.

Toisessa vaiheessa vuoden viimeisellä vuosineljänneksellä huomioitiin henkilöasiakkaiden luottoluokitusmallin kalibroinnin vaikutus uuden maksukyvyttömyyden määritelmän mukaiseksi, mikä lisäsi odotettavissa olevia luottotappioita 3 miljoonaa euroa, ja se esitetään riskiparametrien muutoksena.

Viimeisellä vuosineljänneksellä OP Yrityspankki päivitti myös kahden LGD mallin parametrin eli vakuudettoman palautusosuuden sekä toipumisosuuden estimaatteja. Arvonalentumisvaiheen 1 ja 2 toipumisosuutta päivitettiin uuden maksukyvyttömyyden määritelmän mukaisen aineiston perusteella. Arvonalentumisvaiheen 3 vakuudettoman palautusosuuden sekä toipumisosuuden estimaatit muutettiin ajasta riippuvaisiksi siten, että ne laskevat maksukyvyttömyys- tai perintäajan kasvaessa. Odotettavissa olevien luottotappioiden määrä kasvoi n. 3 miljoonaa euroa, ja se esitetään riskiparametrien muutoksena.

Lisäksi viimeisellä vuosineljänneksellä OP Yrityspankki päivitti yritysvastuiden lifetime PD -mallia mm. uuden maksukyvyttömyyden määritelmän mukaisen aineiston perusteella. Lisäksi tarkennettiin mallin segmentointia ja muutettiin makrotaloudelliseksi selittäviksi tekijöiksi BKT ja reaalkorko (aiemmin suurille yrityksille BKT ja 12 kk Euribor ja muille yrityksille investoinnit). Odotettavissa olevien luottotappioiden määrä laski 7 miljoonaa euroa ja se esitetään muutoksena mallioletuksissa ja metodologiassa.

Koronaviruspandemia (COVID-19)

Koronaviruspandemian (COVID-19) aiheuttaman merkittävien taloudellisten vaikutusten ehkäisemiseksi EU-maat ovat ottaneet käyttöön erilaisia taloudellisia tukitoimia. Euroopan pankkiviranomainen (EBA) on 2.4.2020 julkaissut ohjeet helpotuksiin COVID-19-pandemiasta johtuvien lyhennysvapaiden käsittelyyn vakavaraisuussäätelyssä esim. lainahoitojoustopien ja maksukyvyttömyyden soveltamiseen (EBA/GL/2020/02 "Ohjeet COVID-19-kriisin vuoksi lainan takaisinmaksuihin sovellettavista lainsäädännöllisistä ja muista kuin lainsäädännöllisistä lykkäyksistä"). Lisäksi EBA julkaisi 7.7.2020 raportin valittujen COVID-19 käytäntöjen soveltamiseen (EBA/REP/2020/19). Helpotukset koskevat kuitenkin julkisen lainsäädännön kautta määrättyjä lyhennysvapaita tai pankkitoimialan yhteispäätöksellä sovittuja lyhennysvapaita, joita Suomessa ei ole toteutettu. Suomessa lainanantoon liittyvät talouden tukitoimet kohdistuvat Finnveran rahoitusvaltuuksien nostamiseen 12 miljardiin euroon. Näin ollen yritykset voivat hakea käyttöpääomaa koronaviruksen yli selviämiseen Finnvera-takauksen avulla.

Finnveran takaukset vaikuttavat ECL-laskennassa LGD-komponenttiin pienentäen siten ECL:n määrää.

OP Yrityspankki tarjoaa itsenäisesti asiakkailleen mahdollisuuden yritysluottojen lyhennysvapaaseen. Maksuaikojen muutokset arvioidaan aina tapauskohtaisesti. Lisäksi hyödynnetään laajasti Finnveran tarjoamia takauksia. Maksuohjelmamuutoksissa lainanhoitojoustopien ja maksukyvyttömät asiakkaat tunnistetaan normaalin ohjeistuksen mukaisesti. Lyhennysvapaita on koronaviruksen aikana toteutettu eniten henkilöasiakkaissa sekä pienissä ja keski suurissa yritysasiakkaissa.

Koronakriisi on huomioitu ECL-laskennassa päivittämällä makroekonomiset tekijät kvartaaleittain. Vielä ensimmäisellä vuosineljänneksellä kriisin alkaessa annettiin heikolle skenaariolle suurempi paino; heikko 40 %, perus 50 % ja vahva 10 %. Tilanne tasoittui toisella vuosineljänneksellä, jonka jälkeen skenaariopainot ovat olleet normaalit; heikko 20 %, perus 60 % ja vahva 20 %. Esimerkiksi BKT:n kasvun ennustetaan olevan v. 2021 positiivinen 0,5 % – 5,4 % välillä eri skenaarioissa ja v. 2022 0,5 % – 3,4 % välillä eri skenaarioissa, sekä työttömyys-% ennustetaan olevan v. 2021 7,7 % – 8,7 % välillä eri skenaarioissa ja v. 2022 6,9 % – 8,3 % välillä eri skenaarioissa.

Koronakriisin vaikutus luottojen odotettavissa olevien luottotappioiden kasvuun vuoden 2020 aikana oli yhteensä n. 17 miljoonaa euroa mikä näkyy sopimusten siirtoina arvonalentumisvaiheista 1 ja 2 arvonalentumisvaiheisiin 2 ja 3 sekä riskiparametrien, erityisesti PD:n kasvuna. Koronakriisin aiheuttamaan taloudelliseen kehitykseen liittyy vielä epävarmuutta.

Siirroissa vaiheesta 1 vaiheeseen 3 verrataan rahoitusvaran nykyistä vuoden lopun vaihetta 3 vuoden alun tilanteeseen. Näistä kuitenkin noin 66 prosenttia (kts. default capture rate tunnusluku alla) on raportoitu vaiheessa 2 vuoden 2020 aikana, joten sopimukset ovat pääsääntöisesti siirtyneet vaiheeseen 3 vaiheen 2 kautta. Sopimus voi siirtyä suoraan vaiheeseen 3 ulkoisen maksuhäiriön takia.

Siirroissa vaiheesta 3 vaiheisiin 2 tai 1 verrataan vuoden alun vaihetta 3 vuoden lopun vaiheeseen kaksi tai yksi. Siirrot ovat tapahtuneet kuitenkin pääsääntöisesti vuoden 2020 sisällä kuukauden viiveellä.

Suurin osa luotoista on siirtynyt vaiheeseen 2 OP:n suhteellisen SICR mallin perusteella kaikissa luottoluokissa. Maksujen erääntyminen yli 30 päivää aiheuttaa siirron vaiheeseen 2 useimmin keski- ja heikkomman tason luottoluokissa. Lainanhoitojoustot aiheuttavat siirron vaiheeseen 2 yritysasiakkailta useammin keski- ja heikkomman tason luottoluokissa kun taas henkilöasiakkaissa ne vaikuttavat vaiheeseen 2 siirtoihin kaikissa luottoluokissa. Heikoimmat luottoluokat luokitellaan vaiheeseen 2 absoluuttisen luottoluokkarajan perusteella. Erityisesti heikoimmissa luottoluokissa on useampia syitä vaiheeseen 2 siirroille. Maksukyvyttömyys tunnistetaan ajantasaisesti ja se aiheuttaa välittömän siirron vaiheeseen 3.

Saamistodistukset, milj. €

	Vaihe 1 12 kk	Vaihe 2 Koko voimassa- oloaika	Vaihe 3 Koko voimassa- oloaika	Yhteensä
Tappiota koskeva vähennyserä 1.1.2020	4	1	3	8
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 2	0	1		1
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 3	0		0	0
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 1	0		0	0
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	2	0	1	3
Taseesta pois kirjaamisesta johtuvat vähennykset	-1	-1	0	-2
Riskiparametreissa tapahtuneet muutokset (netto)	0	0	0	0
Arviointimetodiikan päivityksestä johtuvat muutokset (netto)	0			0
Odotettavissa olevat luottotappiot nettomuutos	1	1	0	2
Tappiota koskeva vähennyserä 31.12.2020	5	2	3	10

Tappiota koskevan vähennyserän muutokset vuoden 2019 aikana

Alla olevassa taulukossa esitetään tappiota koskevan vähennyserän muutos arvonalentumisvaiheittain vuoden 2019 aikana seuraavien tekijöiden vaikutuksesta:

Saamiset asiakkailta ja taseen ulkopuoliset erät, milj. €

	Vaihe 1 12 kk	Vaihe 2 Koko voimassa- oloaika	Vaihe 3 Koko voimassa- oloaika	Yhteensä
Tappiota koskeva vähennyserä 1.1.2019	27	30	207	263
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 2	-1	9		8
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 3	-4		7	3
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 1	0	-3		-3
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 3		-7	9	2
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 2		0	-2	-2
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 1	0		-1	-1
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	8	4	6	19
Taseesta pois kirjaamisesta johtuvat vähennykset	-4	-4	-7	-14
Riskiparametreissa tapahtuneet muutokset (netto)	0	-4	40	37
Lopulliseksi luottotappioksi kirjaamisesta johtuvat vähennystilin pienentymiset			-2	-2
Odotettavissa olevat luottotappiot nettomuutos	0	-4	51	47
Tappiota koskeva vähennyserä 31.12.2019	27	26	257	310

Siirroissa vaiheesta 1 vaiheeseen 3 verrataan rahoitusvaran nykyistä vuoden lopun vaihetta 3 vuoden alun tilanteeseen. Näistä kuitenkin noin 90 prosenttia (kts. default capture rate tunnusluku alla) on raportoitu vaiheesta 2 vuoden 2019 aikana, joten sopimukset ovat pääsääntöisesti siirtyneet vaiheeseen 3 vaiheen 2 kautta. Sopimus voi siirtyä suoraan vaiheeseen 3 ulkoisen maksuhäiriön takia.

Siirroissa vaiheesta 3 vaiheisiin 2 tai 1 verrataan vuoden alun vaihetta 3 vuoden lopun vaiheeseen kaksi tai yksi. Siirrot ovat tapahtuneet kuitenkin pääsääntöisesti vuoden 2019 sisällä 3 kuukauden viiveellä.

Suurin osa luotoista on siirtynyt vaiheeseen 2 OP:n suhteellisen SICR mallin perusteella kaikissa luottoluokissa. Maksujen erääntyminen yli 30 päivää aiheuttaa siirron vaiheeseen 2 useimmin keski- ja heikomman tason luottoluokissa. Lainanhoitojoustot aiheuttavat siirron vaiheeseen 2 yritysasiakkailta useammin keski- ja heikomman tason luottoluokissa kun taas henkilöasiakkaisissa ne vaikuttavat vaiheeseen 2 siirtoihin kaikissa luottoluokissa. Heikoimmat luottoluokat luokitellaan vaiheeseen 2 absoluuttisen luottoluokkarajan perusteella. Erityisesti heikoimmissa luottoluokissa on useampia syitä vaiheeseen 2 siirroille. Maksukyvyyttömyys tunnistetaan ajantasaisesti ja se aiheuttaa välittömän siirron vaiheeseen 3.

Saamistodistukset, milj. €

	Vaihe 1 12 kk	Vaihe 2 Koko voimassa- oloaika	Vaihe 3 Koko voimassa- oloaika	Yhteensä
Tappiota koskeva vähennyserä 1.1.2019	4	2	2	9
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 2	0	1		1
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 3	0		1	1
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 1	0	-1		-1
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 2				
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 1	0		0	0
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	1	0	0	1
Taseesta pois kirjaamisesta johtuvat vähennykset	-2	-1	0	-3
Riskiparametreissa tapahtuneet muutokset (netto)	-1	0	0	0
Arviointimetodiikan päivityksestä johtuvat muutokset (netto)	0			0
Odotettavissa olevat luottotappiot nettomuutos	0	-1	1	-1
Tappiota koskeva vähennyserä 31.12.2019	4	1	3	8

Seuraavassa taulukossa on esitetty luottoluokittain saamisten taseen sekä taseen ulkopuoliset bruttomääräiset vastuut, vastuun määrää vakuuden vähentämisen jälkeen sekä tappiota koskeva vähennyserä. Luottoluokkia 1-12 käytetään yritysten ja julkisyhteisöjen luottoluokituksessa ja A-F kotitalouksien luottoluokittelussa. Luottoluokat on yhdistelty taulukkoon niin, että yritysasiakkaan luottoluokka 1 käsittää luottoluokat 1 ja 1,5 jne. Henkilöasiakkaissa luottoluokka A sisältää A+, A ja A- jne. OP Ryhmän luottoluokittelua on kuvattu liitteessä 2 kappaleessa 10.3.1. Nettovastuu on laskettu sopimuskohtaisesti eikä siinä ole huomioitu ylivakuuksia.

31.12.2020

Milj. € Rating	Taseen vastuut			Taseen ulkopuolinen vastuu brutto			Netto vastuu vakuuden jälkeen			Tappiota koskeva vähennyserä		
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3
1	367	23		375	32		632	9		0	0	
2	1 671	7		1 278	5		219	22		0	0	
3	4 529	55		2 372	21		1 597	0		-1	0	
4	3 392	7		1 448	2		3 333	54		-1	0	
5	3 989	31		1 981	62		2 017	7		-2	0	
6	4 153	210		1 448	37		2 269	27		-5	-1	
7	2 612	136		822	53		1 655	40		-9	-2	
8	820	338		476	443		1 111	59		-16	-8	
9		175			35		327	204			-7	
10		79			9			36			-7	
11			376			156		12				-179
12			49			4			204			-48
A	33			52					61	0		
B	426	2		36	1		65			0	0	
C	1 028	4		14	2		150	2		0	0	
D	589	16		12	3		236	3		-1	0	
E		264			3		225	9			-4	
F			75			4		81				-14
Yhteensä	23 609	1 346	499	10 315	708	163	13 835	564	265	-37	-30	-242

31.12.2019

Milj. € Rating	Taseen vastuut			Taseen ulkopuolinen vastuu brutto			Netto vastuu vakuuden jälkeen			Tappiota koskeva vähennyserä		
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3
1	805			570			1 375			0		
2	2 397	8		1 725	7		3 679	15		0	0	
3	4 724	80		2 877	81		5 547	162		1	0	
4	3 694	203		1 560	42		3 118	180		1	0	
5	3 483	59		1 688	32		3 381	63		2	0	
6	4 037	221		1 623	63		2 888			4	1	
7	2 663	254		885	109		2 158	230		7	3	
8	1 378	379		651	1 254		1 541	1 419		9	7	
9	4	135		3	35		7	81		0	6	
10	0	79			55			48		0	4	
11	0		276	2		128	0		245	0		183
12			93			3			93			69
A	26	0		44	0		68	0		0	0	
B	376	2		36	1		401	3		0	0	
C	975	2		12	1		968	3		0	0	
D	522	17		9	2		515	19		1	0	
E	17	253		0	2		16	247		0	5	
F			15			0			15			5
Yhteensä	25 103	1 693	384	11 686	1 685	130	25 664	2 469	354	27	26	258

Suurin osa luotoista on siirtynyt vaiheeseen 2 OP:n suhteellisen SICR mallin perusteella kaikissa luottoluokissa. Maksujen erääntyminen yli 30 päivää aiheuttaa siirron vaiheeseen 2 useimmin keski- ja heikomman tason luottoluokissa. Lainanhoitojoustot aiheuttavat siirron vaiheeseen 2 yritysasiakkailla useammin keski- ja heikomman tason luottoluokissa kun taas henkilöasiakkaissa ne vaikuttavat vaiheeseen 2 siirtoihin kaikissa luottoluokissa. Heikoimmat luottoluokat luokitellaan vaiheeseen 2 absoluuttisen luottoluokkarajan perusteella. Erityisesti heikoimmissa luottoluokissa on useampia syitä vaiheeseen 2 siirroille. Maksukyvyttömyys tunnistetaan ajantasaisesti ja se aiheuttaa välittömän siirron vaiheeseen 3.

OP Yrityspankki voi kirjata lopullisen luottotappion kokonaan tai osaksi rahoitusvaroista mutta kohdistaa niihin vielä tämän jälkeen perintätöimenpiteitä. Tällaisten rahoitusvarojen jäljellä oleva määrä oli 31.12.2020 15 miljoonaa euroa (13).

Luottoriskin merkittävä lisääntyminen (SICR)

Luottoriskin merkittävä lisääntyminen todetaan järjestelmäteknisesti laatimisperiaatteissa (Liite 1 kappale 5.4.1) esitetyllä tavalla.

SICR:n mallin sopimusten luokittelu luottoriskiominaisuuksiltaan samankaltaisiin ryhmiin on identtinen koko voimassaoloajan PD (probability at default eli maksukyvttömyyden todennäköisyys) mallien kanssa. Luottoluokitukset ovat merkittävän PD mallien syöttötieto. Sekä nykyiset PD:t että kynnysarvo PD:t sisältävät tulevaisuuteen suuntautuvaa informaatiota (alla).

SICR:n tehokkuutta arvioidaan jokaisena raportointipäivänä seuraavien tunnuslukujen avulla:

Maksukyvttömyyden havainnointi asteella (Default capture rate) mitataan, kuinka moni sopimus oli vaiheessa 2 ennen kuin se siirtyi vaiheeseen 3. Tunnusluku oli 31.12.2020 66 prosenttia (90). Mitä korkeampi tunnusluku on, sitä paremmin SICR malli pystyy havaitsemaan luottoriskin merkittävän kasvun. Vaiheessa 2 olevien sopimusten suhteellinen osuus oli 6 prosenttia (8) koko ei-maksukyvttömästä luottokannasta.

Odotettavissa olevan luottotappion laskentamalleihin sisällytetty tulevaisuuteen suuntautuva informaatio

SICR:n arviointi sekä odotettavissa olevan luottotappion laskenta sisältää tulevaisuuteen suuntautuvaa informaatiota, OP Ryhmä on analysoinut millä makrotaloudellisilla muuttujilla on selittävä merkitys luottoriskin määrän.

Seuraavassa taulukossa on esitetty yhteenveto tärkeimpien malleissa käytettyjen viiden makrotaloudellisen muuttujan arvoista ajanjaksolta 2020-2050 (keskiarvo, minimi ja maksimi) kolmessa skenaariossa, joita on käytetty odotettavissa olevan luottotappion laskennassa. Näitä arvoja on käytetty kaikkiin tuoteryhmiin 31.12.2020.

Makrotaloudellinen muuttuja	Skenaario	Keskiarvo (%)	Minimi (%)	Maksimi (%)
BKT:n kasvu	Heikko	0,4	-4,0	0,8
	Perus	1,3	-4,0	3,0
	Vahva	2,0	-4,0	5,4
Työttömyys %	Heikko	8,4	7,8	8,7
	Perus	6,7	6,5	8,0
	Vahva	4,9	4,5	7,8
Asuntojen hintaindeksi	Heikko	1,0	-1,7	1,5
	Perus	2,6	0,7	3,0
	Vahva	3,7	1,0	4,0
12kk Euribor	Heikko	0,8	-1,0	1,3
	Perus	1,6	-0,4	2,3
	Vahva	2,5	-0,2	3,3
Reaalikorko (3 kk Euribor - kuluttajahintaindeksi)	Heikko	-0,5	-2,1	-0,1
	Perus	-0,1	-2,0	0,4
	Vahva	0,2	-1,9	0,9

Skenaarioiden todennäköisyyksien painot olivat 31.12.2020 Heikko 20 prosenttia, Perus 60 prosenttia ja Vahva 20 prosenttia.

Seuraavassa taulukossa esitetty yhteenveto tärkeimpien malleissa käytettyjen viiden makrotaloudellisen muuttujan arvoista ajanjaksolta 2019–2048 (keskiarvo, minimi ja maksimi) kolmessa skenaariossa, joita on käytetty odotettavissa olevien luottotappioiden laskennassa. Näitä arvoja on käytetty kaikkiin tuoteryhmiin 31.12.2019.

Makrotaloudellinen muuttuja	Skenaario	Keskiarvo (%)	Minimi (%)	Maksimi (%)
BKT:n kasvu	Heikko	0,5	-1,5	1,4
	Perus	1,4	0,5	1,5
	Vahva	2,0	1,4	2,5
Työttömyys %	Heikko	8,7	6,5	9,0
	Perus	6,9	6,5	7,0
	Vahva	5,2	5,0	6,5
Investointien kasvu %	Heikko	0,5	-2,3	1,5
	Perus	1,4	0,4	1,9
	Vahva	2,3	1,5	4,8
Asuntojen hintaindeksi	Heikko	1,0	-2,5	1,5
	Perus	2,6	0,5	3,0
	Vahva	3,8	0,5	4,0
12kk Euribor	Heikko	0,6	-0,9	1,3
	Perus	1,6	-0,3	2,3
	Vahva	2,7	-0,3	3,3

Skenaarioiden todennäköisyyksien painot olivat 31.12.2019 Heikko 20 prosenttia, Perus 60 prosenttia ja Vahva 20 prosenttia.

Skenaariot perustuvat OP Ryhmän ekonomistien tekemiin ennusteisiin. Ennusteprosessissa huomioidaan myös ulkopuolisten laitosten kuten OECD:n, International Monetary Fundin, Suomen Pankin, Valtionvarainministeriön jne. tuottamat vastaavat ennusteet sekä akateemiset tutkimukset.

Käytettyjen makrotaloudellisten muuttujien järkevyyttä arvioidaan PD, LGD, EAD ja ennenaikaisen takaisinmaksun mallien toimivuuden tarkastelun yhteydessä.

Seuraavassa taulukossa esitetään olennaisten saamisten tappiota koskeva vähennyserä eri skenaarioissa arvonalentumisvaiheittain 31.12.2020.

Yritys- ja kotitalousasiakkaiden tappiota koskevat vähennyserät yhteensä, milj. €	Painotettu tappiota koskeva	Tappiota koskeva vähennyserä heikossa skenaariossa	Tappiota koskeva vähennyserä perusskenaariossa	Tappiota koskeva vähennyserä vahvassa skenaariossa
Vaihe 1	35	38	35	33
Vaihe 2	27	30	27	25
Vaihe 3	231	231	231	231
Yhteensä	293	299	293	289

Seuraavassa taulukossa esitetään olennaisten saamisten tappiota koskeva vähennyserä eri skenaarioissa arvonalentumisvaiheittain 31.12.2019.

Yritys- ja kotitalousasiakkaiden tappiota koskevat vähennyserät yhteensä, milj. €	Painotettu tappiota koskeva	Tappiota koskeva vähennyserä heikossa skenaariossa	Tappiota koskeva vähennyserä perusskenaariossa	Tappiota koskeva vähennyserä vahvassa skenaariossa
Vaihe 1	25	27	25	23
Vaihe 2	26	27	26	24
Vaihe 3	247	247	247	247
Yhteensä	298	301	298	295

Pääsääntöisesti tappiota koskeva vähennyserä on suurin heikossa skenaarioissa. Henkilöasiakkaiden luotot ovat pääsääntöisesti vaihtuvakorkoisia, joten korkotason nousulla on suuri vaikutus PD parametreihin. Tämän takia henkilöasiakkaissa vaiheen 1 tappiota koskeva vähennyserä on korkein vahvassa skenaariossa koska siinä vahvimmin vaikuttaa 12 kuukauden Euribor korko PD:n muutoksen kautta. Henkilöasiakkaissa vaiheen 2 sopimuksilla tappiota koskeva vähennyserä on sen sijaan korkein heikossa skenaariossa mikä johtuu koko voimassaoloajan LGD parametrin kehityksestä. Yritysiakkaissa kaikki riskiparametrit vaikuttavat samansuuntaisesti niin, että tappiota koskeva vähennyserä on selkeästi suurin heikossa skenaariossa. Vaiheen 3 LGD malli on riippumaton makrotaloudellisista tekijöistä mutta merkittävä osa vaiheen 3 vastuista arvioidaan kassavirtapohjaisella asiantuntija-arviolla, jossa huomioidaan myös tulevaisuuteen suuntautuva informaatio.

Herkkyysanalyysi

Herkkyysanalyysillä kuvataan tappiota koskevan vähennyserän herkkyyttä makrotaloudellisten tekijöiden muutoksille. Alla esitetty analyysi kuvaa ainoastaan jokseenkin mahdollista talouden heikkenemistä eikä lainkaan talouden noususuhdannetta. Lisäksi kaikki herkkyysanalyysin eri komponentit eivät taloudellisessa taantumassa välttämättä kehity yhdessä herkkyysanalyysissä esitetyllä tavalla.

Merkittävimmät makromuuttujat riskiparametreissa ja vastuuryhmissä ovat 12 kuukauden Euribor korko, reaalkorko (2020) / investointien kasvuaste (2019) ja BKT:n kehitys. Herkkyysanalyysissä käytetyt muutokset ovat 1 % -yksikön kasvu 12 kuukauden Euribor korossa, 6 % -yksikön lasku investoinnin kasvuasteessa ja 3,5 % -yksikön lasku BKT:n kasvuasteessa. Luvut kuvastavat siis nykyistä heikompaa suhdannetta ja ovat kaikki tappiota koskevaa vähennyserää kasvattavia ja perustuvat seuraaviin asioihin: Herkkyysanalyysissä käytettyjen muutoksien tasot perustuvat muuttujien käyttäytymiseen historiallisella periodilla, ja muutokset vastaavat karkeasti keskijohdon suurista muutosta.

Herkkyysanalyysi tehdään vain vaiheen 1 ja 2 sopimuksille. Herkkyysanalyysissä ei huomioida merkittävän luottoriskin kasvun (SICR) myötä tapahtuvia vaiheen 1 ja 2 välisiä siirtymiä. Koko voimassaoloajan PD:n muutokset stressatussa skenaariossa huomioidaan vain tappiota koskevan vähennyserän laskukaavan PD-estimaateissa eikä PD:n muutosten vaikutuksia SICRin kautta huomioida herkkyysanalyysissä.

Seuraavassa taulukossa esitetään kotitalouksien ja yritysiakkaiden ryhmien 31.12.2020 tappiota koskevan vähennyserän muutoksen herkkyys kun taloudellinen tilanne heikkenee korkotason, reaalikoron ja BKT:n muutosten yhteisvaikutuksesta:

Ryhmä	Tappiota koskeva vähennyserä 31.12.2020	Tappiota koskevan vähennyserän herkkyysanalyysi*	Suhteellinen muutos
Vaihe			
Kotitaloudet			
Vaihe 1	2	2	6 %
Vaihe 2	5	5	6 %
Yritysiakkaat			
Vaihe 1	34	38	13 %
Vaihe 2	21	29	33 %
Yhteensä	61	73	19 %

* 1% -yksikön 12 kk Euribor koron kasvu, 1 % -yksikön reaalikoron kasvu ja 3,5 % -yksikön BKT:n kasvun lasku kaikissa skenaarioissa.

Seuraavassa taulukossa esitetään kotitalouksien ja yritysasiakkaiden ryhmien 31.12.2019 tappiota koskevan vähennyserän muutoksen herkkyys kun taloudellinen tilanne heikkenee korkotason, investointien kasvuasteen ja BKT:n muutosten yhteisvaikutuksesta:

Ryhmä Vaihe	Tappiota koskeva vähennyserä 31.12.2019	Tappiota koskevan vähennyserän herkkyysanalyysi*	Suhteellinen muutos
Kotitaloudet			
Vaihe 1	2	2	7 %
Vaihe 2	5	6	7 %
Yritysasiakkaat			
Vaihe 1	23	36	60 %
Vaihe 2	20	30	45 %
Yhteensä	50	74	47 %

* 1% -yksikön 12 kk Euribor koron kasvu, 6 % -yksikön investoinnin kasvuasteen lasku ja 3,5 % - yksikön BKT:n kasvun lasku kaikissa skenaarioissa.

Tappiota koskevat vähennyserät määräytyvät pitkälti ensimmäisten vuosien perusteella, jolloin herkkyysanalyysin tulosten kannalta olennaisia ovat simuloitujen skenaarioiden ensimmäiset vuodet.

Korkotason 1 % -yksikön nousu nostaa tappiota koskevan vähennyserän määrää sekä henkilö- että yritysasiakkaissa. Investointien kasvuasteen heikkeneminen / reaalkoron nousu nostaa tappiota koskevan vähennyserän määrää yritysasiakkaissa sekä PD:n että LGD:n muutosten kautta. BKT:n kasvulla on negatiivinen suhde tappiota koskevan vähennyserän määrään kaikkien mallikomponenttien kautta. BKT:n kasvun heikkeneminen kasvattaa sekä henkilöasiakkaiden että yritysasiakkaiden PD:n arvoja. Lisäksi se vaikuttaa LGD:n kautta siten, että BKT:n lasku heikentää asuntovakuuksien käyvän arvon kehitystä, joka vaikuttaa vaiheen 2 sopimuksiin.

Analyyysi osoittaa, että merkittävimmät suhteelliset ja absoluuttiset muutokset kohdistuvat yritysasiakkaisiin, jossa vaiheen 1 ja 2 sopimusten tappiota koskevat vähennyserän määrät kasvavat noin 50%. Henkilöasiakkaissa muutokset ovat huomattavasti alhaisempia kuin yritysasiakkaiden kohdalla koska niiden riskiparemetrien estimaatit eivät ole niin herkkiä talouden suhdanteille.

Arvon alentumisvaiheen 3 taseessa olevien vastuiden vertailu järjestämättömiin saataviin (non-performing)

Arvon alentumisvaiheen 3 vastuut ovat luottoriskin johdosta arvoltaan alentuneita rahoitusvaroja. Seuraavassa taulukossa on selostettu tämän määritelmän ja viranomaismääräysten järjestämättömien saatavien (non-performing) määritelmän eroavaisuudet:

Milj. €	31.12.2020	Taseen vastuu	Tappiota koskeva vähennyserä
Arvon alentumisvaihe 3		499	227
Määritelmien välinen ero*		1	0
Terveet (performing) lainanhoitojoustolliset saamiset (vaihe 2)		247	9
Muut erot		29	22
Ongelmasaamiset		776	258

* Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2015/227 Liite 5 osa 2: 157, 176.

Milj. €	31.12.2019	Taseen vastuu	Tappiota koskeva vähennyserä
Arvon alentumisvaihe 3		384	248
Määritelmien välinen ero*		6	
Terveet (performing) lainanhoitojoustolliset saamiset (vaihe 2)		106	1
Muut erot		-3	-3
Ongelmasaamiset		493	245

* Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2015/227 Liite 5 osa 2: 155, 157, 176.

Vastuusitoumuksia ja johdannaisia koskevat liitetiedot

Liite 39. Taseen ulkopuoliset sitoumukset

Milj. €	31.12.2020	31.12.2019
Takaukset	447	550
Takuuvastuut	1 539	1 882
Luottolupaukset	5 364	5 146
Lyhytaikaisiin kauppatahtumiin liittyvät sitoumukset	227	315
Muut*	676	699
Taseen ulkopuoliset sitoumukset yhteensä	8 254	8 593

* Josta vahinkovakuutustoiminnan sitoumukset pääomarahastoihin 174 miljoonaa euroa (194).

Liite 40. Ehdolliset velat ja varat

OP Ryhmään kuuluvat vakuutusyhtiöt merkitsevät vakuutus sopimuksia poolien kautta. Poolin jäsenet ovat ensisijaisesti vastuussa omasta suhteellisesta osuudestaan. Osuudet perustuvat sopimuksiin, jotka vahvistetaan vuosittain. Eräissä pooleissa poolin jäsenet vastaavat maksukyvyttömän poolijäsenen velvoitteista omien osuuksiensa suhteessa. Vakuutusyhtiöt kirjaavat yhteisvastuun kautta tulevat vastuut ja saamiset, mikäli yhteisvastuun realisoituminen on todennäköistä.

Liite 41. Johdannaissopimukset

Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät johdannaiset 31.12.2020

Milj. €	Nimellisarvot/jäljellä oleva juoksuaika			Käyvät arvot*		
	< 1 v	1-5 v	> 5 v	Yhteensä	Varat	Velat
Korkojohdannaiset						
Koronvaihtosopimukset, josta	24 608	44 923	61 735	131 266	3 109	2 144
Keskusvastapuoliselvittävät	7 576	26 412	36 841	70 829	14	17
Settled-to-market (STM)	6 324	24 171	34 821	65 315	13	16
Collateralised-to-market (CTM)	1 252	2 241	2 020	5 513	0	1
OTC-korko-optiot						
Call ja capit						
Ostetut	4 562	7 998	7 630	20 190	619	234
Asetetut	4 422	4 110	4 920	13 452	82	363
Put ja floorit						
Ostetut	2 772	4 465	4 761	11 997	231	0
Asetetut	3 696	4 380	2 189	10 265	79	191
OTC-korkojohdannaiset yhteensä	40 059	65 876	81 235	187 170	4 120	2 933
Korkofutuurit	2 502	563		3 065	0	0
Pörssijohdannaiset yhteensä	2 502	563		3 065	0	0
Korkojohdannaiset yhteensä	42 561	66 439	81 235	190 234	4 120	2 933

Valuuttajohdannaiset

Valuuttatermiinit	38 183	515	5	38 704	445	441
Koron- ja valuuttavaihtosopimukset	3 072	2 211	1 472	6 755	440	442
Valuuttaoptiot						
Call						
Ostetut	123	2		125	2	0
Asetetut	139	2		141	0	2
Put						
Ostetut	138	2		139	2	0
Asetetut	126	2		127	0	1
OTC-valuuttajohdannaiset yhteensä	41 781	2 733	1 477	45 990	889	887
Valuuttajohdannaiset yhteensä	41 781	2 733	1 477	45 990	889	887

Osake- ja indeksijohdannaiset

Osake-indeksiopiot

Call						
Ostetut		2		2	0	
OTC-osake- ja indeksijohdannaiset yhteensä		2		2	0	
Osake- ja indeksijohdannaiset yhteensä		2		2	0	

Luottojohdannaiset

Luottoriskinvaihtosopimukset	90	82		172	1	0
Luottojohdannaiset yhteensä	90	82		172	1	0

Muut

Muut termiinit	12	3		15	0	4
Muut swap-sopimukset	121	456	11	588	52	24
Muut OTC-johdannaiset yhteensä	133	458	11	602	52	28
Muut johdannaiset yhteensä	133	458	11	602	52	28
Kaupankäynnin johdannaiset yhteensä	84 564	69 714	82 723	237 001	5 063	3 848

Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät johdannaiset 31.12.2019

Mij. €	Nimellisarvot/jäljellä oleva juoksuaika			Käyvät arvot*		
	< 1 v	1-5 v	> 5 v	Yhteensä	Varat	Velat
Korkojohdannaiset						
Koronvaihtosopimukset	22 053	43 992	55 245	121 289	2 559	1 942
Keskusvastapuoliselliset	6 502	23 008	31 391	60 902	41	43
OTC-korko-optiot						
Call ja capit						
Ostetut	6 277	9 544	7 779	23 599	242	208
Asetetut	6 876	7 850	5 355	20 081	104	190
Put ja floorit						
Ostetut	3 278	5 050	4 218	12 546	168	68
Asetetut	3 332	6 722	2 403	12 458	70	50
OTC-korkojohdannaiset yhteensä	41 816	73 158	74 999	189 973	3 143	2 458
Korkofutuurit	1 134	938		2 072	0	0
Pörssijohdannaiset yhteensä	1 134	938		2 072	0	0
Korkojohdannaiset yhteensä	42 949	74 096	74 999	192 044	3 143	2 458

Valuuttajohdannaiset

Valuuttatermiinit	33 881	305		34 186	233	220
Koron- ja valuutanvaihto-sopimukset	909	5 149	1 760	7 818	606	603
Valuuttaoptiot						
Call						
Ostetut	158	12		170	1	1
Asetetut	161	13		174	1	0
Put						
Ostetut	143	13		156	1	0
Asetetut	130	14		144	0	1
OTC-valuuttajohdannaiset yhteensä	35 382	5 506	1 760	42 648	842	825
Valuuttajohdannaiset yhteensä	35 382	5 506	1 760	42 648	842	825

Osake- ja indeksijohdannaiset

Osakeindeksioptiot

Call						
Ostetut	1	2		3	0	
OTC-osake- ja indeksijohdannaiset yhteensä	1	2		3	0	
Osake- ja indeksijohdannaiset yhteensä	1	2		3	0	

Luottojohdannaiset

Luottoriskinvaihtosopimukset	59	892	112	1 063	14	12
Luottojohdannaiset yhteensä	59	892	112	1 063	14	12

Muut

Muut termiinit	3	3		5	0	0
Muut swap-sopimukset	231	432	18	681	67	38
Muut OTC-johdannaiset yhteensä	233	435	18	686	68	38
Muut johdannaiset yhteensä	233	435	18	686	68	38
Kaupankäynnin johdannaiset yhteensä	78 624	80 931	76 889	236 444	4 067	3 333

Suojaustarkoituksessa pidettävät johdannaissopimukset - käyvän arvon suojaus 31.12.2020

Milj. €	Nimellisarvot/jäljellä oleva juoksuaika			Käyvät arvot*		
	< 1 v	1-5 v	> 5 v	Yhteensä	Varat	Velat
Korkojohdannaiset						
Koronvaihtosopimukset, josta	2 419	16 468	12 335	31 223	48	15
Keskusvastapuoliselvitetävät	2 229	16 388	12 139	30 757	5	4
Settled-to-market (STM)	255	2 923	802	3 980	0	0
Collateralised-to-market (CTM)	1 974	13 465	11 337	26 777	5	4
OTC-korkojohdannaiset yhteensä	2 419	16 468	12 335	31 223	48	15
Korkojohdannaiset yhteensä	2 419	16 468	12 335	31 223	48	15
Valuuttajohdannaiset						
Koron- ja valuutanvaihto-sopimukset	593	1 366	404	2 363	117	115
OTC-valuuttajohdannaiset yhteensä	593	1 366	404	2 363	117	115
Valuuttajohdannaiset yhteensä	593	1 366	404	2 363	117	115
Käyvän arvon suojauksen johdannaiset yhteensä	3 012	17 835	12 739	33 585	165	129

Suojaustarkoituksessa pidettävät johdannaissopimukset - rahavirran suojaus 31.12.2020

Mlj. €	Nimellisarvot/jäljellä oleva juoksuaika			Käyvät arvot*		Velat
	< 1 v	1-5 v	> 5 v	Yhteensä	Varat	
Valuuttajohdannaiset						
Valuuttatermiinit	6 535	22		6 557	26	65
OTC-valuuttajohdannaiset yhteensä	6 535	22		6 557	26	65
Valuuttajohdannaiset yhteensä	6 535	22		6 557	26	65
Rahavirran suojauksen johdannaiset yhteensä	6 535	22		6 557	26	65
Suojauksen johdannaiset yhteensä	9 547	17 857	12 739	40 143	191	194

Suojaustarkoituksessa pidettävät johdannaissopimukset - käyvän arvon suojaus 31.12.2019

Mlj. €	Nimellisarvot/jäljellä oleva juoksuaika			Käyvät arvot*		Velat
	< 1 v	1-5 v	> 5 v	Yhteensä	Varat	
Korkojohdannaiset						
Koronvaihtosopimukset	4 577	13 388	11 158	29 123	56	48
Keskusvastapuoliselvittävät	4 289	13 118	10 817	28 224	11	10
OTC korkojohdannaiset yhteensä	4 577	13 388	11 158	29 123	56	48
Korkojohdannaiset yhteensä	4 577	13 388	11 158	29 123	56	48
Valuuttajohdannaiset						
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset	2 609	1 448	654	4 711	166	130
OTC valuuttajohdannaiset yhteensä	2 609	1 448	654	4 711	166	130
Valuuttajohdannaiset yhteensä	2 609	1 448	654	4 711	166	130
Käyvän arvon suojauksen johdannaiset yhteensä	7 187	14 836	11 812	33 834	222	178

Suojaustarkoituksessa pidettävät johdannaissopimukset - rahavirran suojaus 31.12.2019

Mlj. €	Nimellisarvot/jäljellä oleva juoksuaika			Käyvät arvot*		Velat
	< 1 v	1-5 v	> 5 v	Yhteensä	Varat	
Valuuttajohdannaiset						
Valuuttatermiinit	7 374			7 374	241	17
OTC-valuuttajohdannaiset yhteensä	7 374			7 374	241	17
Valuuttajohdannaiset yhteensä	7 374			7 374	241	17
Rahavirran suojauksen johdannaiset yhteensä	7 374			7 374	241	17
Suojauksen johdannaiset yhteensä	14 560	14 836	11 812	41 208	463	195

Johdannaiset yhteensä 31.12.2020

Mlj. €	Nimellisarvot/jäljellä oleva juoksuaika			Käyvät arvot*		
	< 1 v	1-5 v	> 5 v	Yhteensä	Varat	Velat
Korkojohdannaiset, josta	44 980	82 907	93 570	221 457	4 168	2 948
Keskusvastapuoliselvittävät	9 805	42 800	48 980	101 586	19	21
Settled-to-market (STM)	6 579	27 094	35 623	69 296	14	16
Collateralised-to-market (CTM)	3 226	15 706	13 357	32 290	5	5
Valuuttajohdannaiset	48 909	4 121	1 880	54 910	1 032	1 067
Osake- ja indeksisidonnaiset johdannaiset		2		2	0	
Luottojohdannaiset	90	82		172	1	0
Muut johdannaiset	133	458	11	602	52	28
Johdannaiset yhteensä	94 112	87 570	95 462	277 144	5 253	4 042

Johdannaiset yhteensä 31.12.2019

Mlj. €	Nimellisarvot/jäljellä oleva juoksuaika			Käyvät arvot*		
	< 1 v	1-5 v	> 5 v	Yhteensä	Varat	Velat
Korkojohdannaiset, josta	47 526	87 484	86 157	221 167	3 198	2 506
Keskusvastapuoliselvittävät	10 791	36 126	42 208	89 126	52	53
Valuuttajohdannaiset	45 365	6 954	2 414	54 733	1 250	972
Osake- ja indeksisidonnaiset johdannaiset	1	2		3	0	
Luottojohdannaiset	59	892	112	1 063	14	12
Muut johdannaiset	233	435	18	686	68	38
Johdannaiset yhteensä	93 185	95 766	88 701	277 652	4 530	3 529

* Käyvät arvot sisältävät kertyneet korot, jotka taseessa esitetään muissa varoissa tai varauksissa ja muissa veloissa. Lisäksi keskusvastapuoliselvityksessä olevien johdannaisten käyvät arvot on nettoutettu taseesta.

Keskusvastapuoliselvityksessä olevat korkojohdannaiset nettoutetaan taseesta. Nettoutuksen vaikutukset on esitetty liitteessä 42. Muut johdannaissopimukset esitetään taseessa bruttomääräisenä.

Suojaslaskennassa olevien korkojohdannaissopimusten keskikorot – käyvän arvon suojaus 31.12.2020

	< 1 v	1-5 v	> 5 v	Yhteensä
Korkojohdannaiset				
Keskusvastapuoliselvittävät	1,119	0,426	0,299	0,421
OTC korkojohdannaiset	4,373	3,362	3,040	3,654
Korkojohdannaiset yhteensä	1,330	0,441	0,326	0,457

Suojaslaskennassa olevien korkojohdannaissopimusten keskikorot – käyvän arvon suojaus 31.12.2019

	< 1 v	1-5 v	> 5 v	Yhteensä
Korkojohdannaiset				
Keskusvastapuoliselvittävät	0,019	0,672	0,608	0,549
OTC korkojohdannaiset	3,419	3,959	2,666	3,239
Korkojohdannaiset yhteensä	0,062	0,727	0,662	0,602

Suojauslaskennassa olevien koron- ja valuutanvaihtosopimusten keskikorot merkittävistä valuutoista 31.12.2020

	< 1 v	1–5 v	> 5 v	Yhteensä
AUD			2,440	2,440
CHF	1,604			1,604
GBP	0,355	2,405	0,634	1,131
HKD		3,001	2,880	2,941
JPY			1,300	1,300
NOK			3,800	3,800
USD		1,951	3,611	2,781

Suojauslaskennassa olevien koron- ja valuutanvaihtosopimusten keskikorot merkittävistä valuutoista 31.12.2019

	< 1 v	1–5 v	> 5 v	Yhteensä
AUD			2,440	2,440
CHF		1,604		1,604
GBP		2,155		2,155
HKD	2,144		2,959	2,670
JPY	0,562		1,300	0,609
NOK			3,800	3,800
USD	1,691	2,219	3,611	2,747

Suojauslaskennassa olevien valuuttajohdannaisten keskihinnat merkittävistä valuutoista 31.12.2020

	< 1 v	1–5 v	> 5 v	Yhteensä
Valuuttajohdannaiset				
Valuuttatermiinit				
Average EUR:AUD	1,648			1,648
Average EUR:CAD	1,475			1,475
Average EUR:CHF	1,084			1,084
Average EUR:GBP	0,888			0,888
Average EUR:HKD	8,896			8,896
Average EUR:NOK	10,795			10,795
Average EUR:SGD	1,568			1,568
Average EUR:USD	1,114			1,114

Suojauslaskennassa olevien valuuttajohdannaisten keskihinnat merkittävistä valuutoista 31.12.2019

	< 1 v	1–5 v	> 5 v	Yhteensä
Valuuttajohdannaiset				
Valuuttatermiinit				
Average EUR:CHF	1,101			1,101
Average EUR:HKD	8,879			8,879
Average EUR:SGD	1,534			1,534
Average EUR:AUD	1,625			1,625
Average EUR:NOK	10,108			10,108
Average EUR:CAD	1,473			1,473

Suojauslaskennan vaikutukset taloudelliseen asemaan ja tulokseen

Mlj. €	Korkoriskin suojaus	
	31.12.2020	31.12.2019
Käyvän arvon suojaukset		
Suojattujen saamisten kirjanpitoarvo*	14 907	14 328
- josta suojausoisuuskaisujen kertynyt määrä	448	364
Suojattujen velkojen kirjanpitoarvo**	18 596	16 719
- josta suojausoisuuskaisujen kertynyt määrä	599	419
Jäljellä oleva suojausoisuuskaisujen määrä ei-jatkuvista suojauksista	3	

* Esitetty taseen erässä Saamiset asiakkailta ja Sijoitusomaisuus.

** Esitetty taseen erässä Velat asiakkaille, Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat ja Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla.

Mlj. €	Korkoriskin suojaus	
	31.12.2020	31.12.2019
Käyvän arvon suojaukset		
Suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutokset	15	14
Suojauskohteen arvon muutos, jota käytetään perustana kirjattaessa suojauksen tehottomuutta kaudella	-18	-13
Tuloslaskelmassa esitetty suojauksen tehottomuus	-4	1

Liite 42. Rahoitusvarat ja -velat, jotka on vähennetty toisistaan tai joita koskee toimeenpantavissa oleva yleinen nettoutusjärjestely

Rahoitusvarat

31.12.2020, mlj. €	Rahoitus- varojen brutto- määrä	Rahoitusvelkojen bruttomäärä, joka on vähennetty rahoitusvaroista	Taseessa esitettävä nettomäärä	Rahoitusvarojen määrät, joita ei ole netotettu taseessa		
				Johdannais- yleissopimukset*	Saadut vakuudet	Nettomäärä
Johdannaiset	5 933	-562	5 370	-2 463	-377	2 530

31.12.2019, mlj. €	Rahoitus- varojen brutto- määrä	Rahoitusvelkojen bruttomäärä, joka on vähennetty rahoitusvaroista	Taseessa esitettävä nettomäärä	Rahoitusvarojen määrät, joita ei ole netotettu taseessa		
				Johdannais- yleissopimukset*	Saadut vakuudet	Nettomäärä
Johdannaiset	6 753	-1 879	4 874	-2 303	-707	1 865

Rahoitusvelat

31.12.2020, mlj. €	Rahoitus- velkojen brutto- määrä	Rahoitusvarojen bruttomäärä, joka on vähennetty rahoitusveloista	Taseessa esitettävä nettomäärä	Rahoitusvelkojen määrät, joita ei ole netotettu taseessa		
				Johdannais- yleissopimukset*	Annetut vakuudet	Nettomäärä
Johdannaiset	4 853	-589	4 265	-2 463	-542	1 259

31.12.2019, mlj. €	Rahoitus- velkojen brutto- määrä	Rahoitusvarojen bruttomäärä, joka on vähennetty rahoitusveloista	Taseessa esitettävä nettomäärä	Rahoitusvelkojen määrät, joita ei ole netotettu taseessa		
				Johdannais- yleissopimukset*	Annetut vakuudet	Nettomäärä
Johdannaiset	5 937	-2 055	3 882	-2 303	-654	925

* OP Yrityspankki Oyj:n käytäntönä on solmia johdannaisyleissopimukset kaikkien johdannaisvastapuolien kanssa.

OTC-johdannaisten keskusvastapuoliselvitys

Finanssivastapuolten kanssa solmitut standardiehtoiset OTC-johdannaiskaupat selvitetään London Clearing House:n kanssa EMIR-asetuksen (EU 648/2012) mukaisesti. Toimintamallissa johdannaisten vastapuoleksi muuttuu päivittäisen selvitysprosessin päätteeksi keskusvastapuoli, jonka kanssa netotetaan johdannaisten päiväkohtaiset maksut. Lisäksi päivittäin joko maksetaan tai saadaan vakuus, joka vastaa avointen sopimusten käypien arvojen muutosta (variation margin), joka selvitystavasta riippuen käsitellään vakuutena tai lopullisena suorituksena. Keskusvastapuoliselvittävät korkojohdannaiset esitetään nettona taseessa.

Muut kahdenvälisesti selvittävät OTC- johdannaiset

Konsernin ja muiden asiakkaiden välisiin johdannaiskauppoihin sekä sellaisiin johdannaiskauppoihin, joita asetuksen mukainen keskusvastapuoliselvitys ei koske, sovelletaan joko ISDA:n, konsernin omaa tai Finanssiala ry:n johdannaisyleissopimusta. Näiden sopimusten perusteella johdannaisten maksuja voidaan netottaa transaktiokohtaisesti maksupäivittäin ja vastapuolen maksukyvyttömyys- ja konkurssitilanteissa. Sopimusehdoissa voidaan lisäksi vastapuolikohtaisesti sopia vakuuksista. Nämä johdannaiset esitetään taseessa bruttoperusteisesti.

Riskienhallinnan liitetiedot

Riskienhallinnan periaatteet on kuvattu liitetiedossa 2. Yrityspankkitoiminnan ja muun toiminnan riskiasema on esitetty liitetiedoissa 44–50 ja vakuutustoiminnan riskiasema liitetiedoissa 51–61. OP Yrityspankki -konsernin vakavaraisuustiedot sisältyvät erikseen julkaistavaan OP Ryhmän riski- ja vakavaraisuusraporttiin.

Liite 43. OP Yrityspankki -konsernin vastuiden maajakauma

Pääosa OP Yrityspankki -konsernin maavastuista on EU-maissa. Vastuut sisältävät kaikki tase-erät sekä taseen ulkopuoliset erät ja ne perustuvat vakavaraisuudessa käytettyihin arvoihin.

OP Yrityspankki -konsernin maajakauma 31.12.2020, milj. €

Maantieteellinen jakautuminen	Valtio- ja keskuspankki- vastuut	Luotto- laitos- vastuut	Yritys- vastuut	Vähittäis- vastuut	Oman pääoman ehtoiset sijoitukset*	Vakuudel- liset saamis- todistuk- set**	Muut	Yhteensä
Suomi	24 969	15 822	30 203	3 253	436	1 359	373	76 415
Baltia	347		3 347	4			7	3 704
Muut								
Pohjoismaat	100	296	1 642	16	8	1 600		3 662
Saksa	2 389	364	113	20		1 652		4 538
Ranska	157	368	182	101		982		1 791
Iso-Britannia	27	600	27	53		244		952
Italia	53	14	26	7				99
Espanja		4	13					18
Muut EU-maat	2 385	391	430	84	10****	824		4 124
Muu Eurooppa		43	99	1	6			148
USA	154	80	42	159	39	16		490
Venäjä		26	4					30
Aasia		192	151	2		3		347
Muut maat	32	102	62	22	642****	1 209	894	2 963
Yhteensä	30 613	18 303	36 341	3 720	1 143	7 888	1 274	99 281

* Sisältää myös korkorahastoja 18 miljoonaa euroa.

** Muodostuu RMBS-, ABS- ja Covered Bond -sijoituksista.

*** Sisältää pääosin sijoituksia muissa EU-maissa Eurooppa-rahastoihin ja muissa maissa Emerging Markets- ja Global-rahastoihin.

OP Yrityspankki -konsernin maajakauma 31.12.2019, milj. €

Maantieteellinen jakautuminen	Valtio- ja keskuspankki- vastuut	Luotto- laitos- vastuut	Yritys- vastuut	Vähittäis- vastuut	Oman pääoman ehtoiset sijoitukset*	Vakuudel- liset saamis- todistuk- set**	Muut	Yhteensä
Suomi	15 033	12 192	30 512	3 025	446	520	392	62 122
Baltia	438		2 642	1			9	3 091
Muut								
Pohjoismaat	98	256	1 423	13	9	1 609	0	3 408
Saksa	1 816	338	139	23	1	1 679	30	4 027
Ranska	64	498	200	80	15	1 014		1 872
Iso-Britannia		652	39	48	19	378		1 136
Italia		3	37	7				47
Espanja		35	13	0				48
Muut EU-maat	1 840	314	509	104	76****	945		3 787
Muu Eurooppa		50	101	3	13	5		172
USA		111	41	189	9	11		361
Venäjä		10	3	0				12
Aasia		243	50	5		6		303
Muut maat	32	143	93	16	340****	1 181	679	2 483
Yhteensä	19 321	14 845	35 803	3 514	928	7 348	1 111	82 870

* Sisältää myös korkorahastoja 27 miljoonaa euroa.

** Muodostuu RMBS-, ABS- ja Covered Bond -sijoituksista.

*** Sisältää pääosin sijoituksia muissa EU-maissa Eurooppa-rahastoihin ja muissa maissa Emerging Markets- ja Global-rahastoihin.

Yrityspankkitoiminnan ja muun toiminnan riskiasema

Liitetiedoissa esitetyissä jaotteluissa on käytetty Tilastokeskuksen luokittelua, joka osin poikkeaa toimintakertomuksen riskiasemassa käytetystä luokittelusta.

Liite 44. Luottotappioiden ja arvonalentumisten kehitys

Luottotappioiden ja arvonalentumisten kehitys

Milj. €	2014	2015	2016	2017	2018*	2019	2020
Luottotappiot ja arvonalentumiset, brutto	-75	-69	-83	-49	-13	-51	-53
Palautukset	49	40	46	36	1	1	1
Luottotappiot ja arvonalentumiset, netto	-25	-29	-37	-12	-13	-51	-53

* IFRS 9 -standardi otettiin käyttöön 1.1.2018.

Liite 45. Saadut vakuudet vakuuslajeittain

Milj. €	31.12.2020	Osuus, %	31.12.2019	Osuus, %
Kohdevakuus	3 333	28,7	2 983	28,1
Kiinteistö- tai vuokraoikeuskiinnitys toimisto- tai teollisuuskiinteistöön	2 759	23,7	2 716	25,6
Julkisyhteisön takaus	2 567	22,1	2 237	21,1
Osakkeet ja osuudet, muut	1 273	11,0	1 000	9,4
Kiinteistö- tai vuokraoikeuskiinnitys asuinkiinteistöön	485	4,2	375	3,5
Osakkeet, asunto-osakeyhtiöt ja asuinkäytössä olevat kiinteistöyhtiöt	351	3,0	329	3,1
Yrityskiinnitys	290	2,5	289	2,7
Muu vakuus	284	2,4	350	3,3
Saatavavakuudellinen rahoitus	180	1,5	213	2,0
Pankkitakaus	103	0,9	126	1,2
Yhteensä	11 626	100,0	10 618	100,0

Saadut vakuudet vakuuslajeittain on laskettu pankin hallussa olevien vastuille kohdistettujen vakuuksien vakuusarvojen perusteella. Vakuusarvon laskennan perustana on vakuuden käypä arvo, josta vakuusarvo saadaan varovaisesti arvioitujen vakuuslajikohtaisten arvostusprosenttien perusteella. Vastuut ylittäviä vakuusarvoja ei ole otettu lukuihin mukaan.

Liite 46. Varainhankinnan rakenne

Milj. €	31.12.2020	Osuus, %	31.12.2019	Osuus, %
Velat luottolaitoksille	28 888	41,8	15 334	27,9
Velat asiakkaille				
Talletukset	13 300	19,2	11 103	20,2
Muut	2 594	3,8	4 400	8,0
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat				
Sijoitustodistukset ja ECP:t (Euro Commercial Paper)	7 620	11,0	9 716	17,7
Joukkovelkakirjat	12 594	18,2	11 854	21,5
Huonomman etuoikeuden luokan joukkovelkakirjalainat (SNP)	1 689	2,4	1 156	2,1
Velat, joilla huonompi etuoikeus	2 444	3,5	1 474	2,7
Yhteensä	69 129	100,0	55 036	100,0

Liite 47. Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteettijakauma jäljellä olevan juoksuajan mukaan

31.12.2020	alle 3 kk	3-12 kk	1-5 v	5-10 v	yli 10 v	Yhteensä
Käteiset varat	21 764					21 764
Saamiset luottolaitoksilta	1 141	4 474	5 211	328	98	11 252
Saamiset asiakkailta	4 522	3 429	13 674	1 380	1 480	24 485
Sijoitusomaisuus						
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät rahoitusvarat	192	49	59	27	4	332
Rahoitusvarat, jotka on nimenomaisesti luokiteltu käypään arvoon						
tulosvaikutteisesti kirjattavaksi		1	4	0	0	6
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat rahoitusvarat	275	669	8 656	6 313	140	16 052
Rahoitusvarat, jotka jaksotettu hankintameno			503	311		814
Varat yhteensä	27 894	8 621	28 107	8 360	1 722	74 704
Velat luottolaitoksille	8 331	653	12 896	7 007		28 888
Velat asiakkaille	14 731	689	421	53		15 894
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	4 052	5 966	8 888	2 749	250	21 903
Velat, joilla on huonompi etuoikeus		283	2 026		135	2 444
Velat yhteensä	27 114	7 591	24 230	9 809	385	69 129
Takaukset	54	76	276	-11	52	447
Takuuvastuut	198	356	502	428	55	1 539
Luottolupaukset	5 364					5 364
Lyhytaikaisiin kauppatahtumiin liittyvät sitoumukset	65	78	84	0		227
Muut	499	0	2	175	0	676
Taseen ulkopuoliset sitoumukset yhteensä	6 180	511	864	592	107	8 254
31.12.2019	alle 3 kk	3-12 kk	1-5 v	5-10 v	yli 10 v	Yhteensä
Käteiset varat	11 910					11 910
Saamiset luottolaitoksilta	3 667	2 346	3 043	70		9 126
Saamiset asiakkailta	4 723	3 617	12 238	1 585	1 666	23 829
Sijoitusomaisuus						
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät rahoitusvarat	357	150	158	75	1	741
Rahoitusvarat, jotka on nimenomaisesti luokiteltu käypään arvoon		2	10			12
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat rahoitusvarat	904	989	5 821	5 226		12 940
Varat yhteensä	21 560	7 105	21 271	6 956	1 667	58 559
Velat luottolaitoksille	2 496	567	5 937	6 334		15 334
Velat asiakkaille	14 644	307	121	431		15 503
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	7 497	5 477	7 363	2 058	330	22 726
Velat, joilla on huonompi etuoikeus	50	374	782	182	85	1 474
Velat yhteensä	24 687	6 726	14 203	9 004	415	55 036
Takaukset	59	147	191	0	152	550
Takuuvastuut	290	608	406	30	548	1 882
Luottolupaukset	5 146					5 146
Lyhytaikaisiin kauppatahtumiin liittyvät sitoumukset	102	117	96			315
Muut	501	1	2	195		699
Taseen ulkopuoliset sitoumukset yhteensä	6 098	874	695	226	700	8 593

Liite 48. Likviditeettireservi

Likviditeettireservi esitetään Muu toiminta segmentissä.

Likviditeettireservin maturiteetti- ja luottoluokitusjakauma 31.12.2020, milj. €

Vuotta	0-1	1-3	3-5	5-7	7-10	10-	Yhteensä	Osuus, %
Aaa*	21 954	1 515	1 611	852	1 414		27 346	87,5
Aa1-Aa3	1	651	984	474	706	0	2 814	9,0
A1-A3	0	2	4	3	2	3	14	0,0
Baa1-Baa3	32	59	124	51	5	1	273	0,9
Ba1 tai alempi	20	7	64	35	0		127	0,4
Sisäisesti luokiteltu**	245	190	167	78			680	2,2
Yhteensä	22 253	2 424	2 954	1 494	2 127	4	31 254	100,0

* ml. Talletukset keskuspankissa

** PD <= 0,40 %

Likviditeettireservin (pl. Talletukset keskuspankissa) keskimääräinen jäljellä oleva juoksuaika on 4,4 vuotta.

Likviditeettireservin maturiteetti- ja luottoluokitusjakauma 31.12.2019, milj. €

Vuotta	0-1	1-3	3-5	5-7	7-10	10-	Yhteensä	Osuus, %
Aaa*	12 909	1 950	2 264	2 329	1 400		20 852	83,4
Aa1-Aa3	274	382	509	428	440	0	2 033	8,1
A1-A3	6	5	21	8	0		40	0,2
Baa1-Baa3	4	48	106	94	22	1	275	1,1
Ba1 tai alempi	0	22	76	22	16		136	0,5
Sisäisesti luokiteltu**	1 108	282	224	37	11		1 661	6,6
Yhteensä	14 300	2 689	3 200	2 918	1 889	1	24 996	100,0

* ml. Talletukset keskuspankissa

** PD <= 0,40 %

Likviditeettireservin (pl. Talletukset keskuspankissa) keskimääräinen jäljellä oleva juoksuaika on 4,0 vuotta.

Liite 49. Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteetit erääntymisen tai uudelleen-hinnoittelun mukaan

31.12.2020	1 kk tai alle	>1–3 kk	>3–12 kk	1–2 v	2–5v	yli 5 v	Yhteensä
Käteiset varat	21 764						21 764
Saamiset luottolaitoksilta	1 659	3 512	3 672	740	1 580	89	11 252
Saamiset asiakkailta	6 165	7 690	6 501	459	2 288	1 382	24 485
Sijoitusomaisuus							
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät rahoitusvarat	94	100	48	7	52	32	332
Rahoitusvarat, jotka on nimenomaisesti luokiteltu käypään arvoon			1	2	2	0	6
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat rahoitusvarat	635	246	567	1 597	6 607	6 399	16 052
Rahoitusvarat, jotka jaksotettu hankintameno	814						814
Varat yhteensä	31 131	11 548	10 790	2 805	10 529	7 902	74 704
Velat luottolaitoksille	9 016	3 964	1 473	2 226	7 740	4 468	28 888
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat	0				0		0
Velat asiakkaille	13 370	1 518	1 006				15 894
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	2 071	4 628	5 865	1 706	4 744	2 889	21 903
Velat, joilla on huonompi etuoikeus	75	498	278	500	1 093		2 444
Velat yhteensä	24 533	10 608	8 622	4 431	13 577	7 358	69 129
Veloista vaadittaessa maksettavia eriä oli yhteensä 15,6 miljardia euroa ja ne muodostuivat lähinnä yleisön talletuksista.							
31.12.2019	1 kk tai alle	>1–3 kk	>3–12 kk	1–2 v	2–5v	yli 5 v	Yhteensä
Käteiset varat	11 910						11 910
Saamiset luottolaitoksilta	3 214	2 861	2 668	289	76	19	9 126
Saamiset asiakkailta	5 563	8 180	6 232	394	2 070	1 390	23 829
Sijoitusomaisuus							
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät rahoitusvarat	159	198	150	19	139	76	741
Rahoitusvarat, jotka on nimenomaisesti luokiteltu käypään arvoon			2	10			12
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat rahoitusvarat	960	565	906	608	4 675	5 226	12 940
Varat yhteensä	21 807	11 805	9 957	1 320	6 959	6 711	58 559
Velat luottolaitoksille	4 898	3 376	1 331	180	1 479	4 070	15 334
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat	0				12	0	12
Velat asiakkaille	13 563	1 273	667				15 503
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	4 012	6 362	5 643	1 074	3 501	2 135	22 726
Velat, joilla on huonompi etuoikeus	82	506	51	193	542	100	1 474
Velat yhteensä	22 554	11 517	7 692	1 447	5 533	6 305	55 048
Veloista vaadittaessa maksettavia eriä oli yhteensä 12,2 miljardia euroa ja ne muodostuivat lähinnä yleisön talletuksista.							

Liite 50. Korko- ja markkinariskin herkkyyssanalyysi

Taseen korkoriski

Valuutta, milj. €	2020	
	-200bp	+200bp
EUR	313	-219

Riski raportoidaan kaikille valuutoille euroina. Valuuttamäärien erien määrät ovat pieniä ja niiden valuutta- ja korkoriskit pääsääntöisesti suojataan. Korkoriski lasketaan kuukausittain kassavirtojen nykyarvon muutosherkkytenä korkokäyrän 2 %-yksikön yhdensuuntaiselle muutokselle.

Laskentajärjestelmän vaihtumisen vuoksi vertailulukuja vuodelle 2019 ei ole saatavilla.

Markkinariskin herkkyyssanalyysi

Milj. €		2020	2019
Korkovolatiliteetti*	10bp	0	3
Valuuttavolatiliteetti*	10 %-yksikköä	0	0
Luottoriskipremio**	10bp	-61	-53

* Kaupankäyntisalkku

** Pitkäaikainen sijoitusomaisuus

Vakuutustoiminnan riskiasema

Liite 51. Vahinkovakuutustoiminnan riskiherkkyys

Oheisessa taulukossa on kuvattu eri riskimuuttujien vaikutusta tulokseen ja vakavaraisuuspääomaan:

Riskimuuttuja	Kokonaismäärä vuonna 2020, milj. €	Muutos riskimuut- tujassa	Vaikutus omaan pääomaan, milj. €	Vaikutus yhdistettyyn kulusuhteeseen
Maksutuotot*	1 506	kasvaa 1 %	15	paranee 0,8 %-yksikköä
Korvauskulut*	1 041	kasvaa 1 %	-10	heikkenee 0,7 %-yksikköä
Suurvahinko yli 5 milj. €		1 kappale	-8	heikkenee 0,5 %-yksikköä
Henkilöstökulut*	112	kasvaa 8 %	-9	heikkenee 0,6 %-yksikköä
Toimintokohtaiset kulut**	316	kasvaa 4 %	-13	heikkenee 0,8 %-yksikköä
		kasvaa 0,25		
Inflaatio kollektiivisessa korvausvastuussa	748	%-yksikköä	-5	heikkenee 0,3 %-yksikköä
Elinikä diskontatussa		kasvaa 1		
vakuutusvelassa	2 052	vuotta	-48	heikkenee 3,2%-yksikköä
Diskonttokorko diskontatussa		laskee 0,1 %		
vakuutusvelassa	2 052	yksikköä	-31	heikkenee 2,0 %-yksikköä

* Liukuva 12 kuukautta.

** Vahinkovakuutuksen toimintokohtaiset kulut ilman sijoitusten hoitokuluja ja muiden palveluiden tuottamiseen liittyviä kuluja.

Liite 52. Vahinkovakuutuksen vakuutusmaksutulon ja vakuutusmäärien luokkajakaumia

Vakuutusmaksutulon jakautuminen EML* luokittain yritysten omaisuusvakuutuksessa

Omaisuusvakuutuksen riskillisyyttä voidaan tarkastella luokittelemalla riskit luokkiin niiden EML* määrien mukaan. Oheisessa taulukossa on luokittelun perusteella laskettu kuhunkin luokkaan tulevien riskien maksutulo.

Milj. €	5–20	20–50	50–100	100–500
2020	12	10	7	14
2019	11	9	6	12

* EML = Estimated Maximum Loss, kohdekohtainen maksimivahingon määrä

Vakuutusmaksutulon jakautuminen TSI* luokittain yritysten vastuuvakuutuksessa

Vastuuvakuutuksen riskillisyyttä voidaan tarkastella luokittelemalla riskit luokkiin niiden TSI* määrien mukaan. Oheisessa taulukossa on luokittelun perusteella laskettu kuhunkin luokkaan tulevien riskien maksutulo.

Milj. €	2–4	4–10	10–30	30–90
2020	3	5	10	3
2019	4	4	7	2

* TSI = Total Sum Insured, kokonaisvakuutusmäärä

Rakennusvirhevakuutuksen vakuutusmäärät

Rakennusvirhevakuutuksen volyymia kuvaa vakuutussopimusten vakuutusmäärä. Vakuutusmäärän brutto- ja nettoluvut on eritelty oheisessa taulukossa. Rakennusvirhevakuutuksen vakuutuskausi on 10 vuotta.

Milj. €	Brutto		Netto*	
	2020	2019	2020	2019
Rakennusvirhevakuutus	1 890	1 852	1 890	1 852

* Vakuutusyhtiön vastuulla jälleenvakuuttajien osuuden jälkeen, ennen vastavakuuksia

Liite 53. Vahinkovakuutuksen suurvahinkojen kehitys

Havaittujen suurvahinkojen lukumäärät havaitsemisvuosittain vuosilta 2016–2020

Vahinkovakuutuksessa seurataan tiiviisti suurvahingoista aiheutuvaa korvausmenoa. Tämä korvausmeno selittää merkittävän osuuden vakuutusliikkeen vuosittaisesta tuloksen vaihtelusta. Lisäksi suurvahingoista aiheutuvan korvausmenon seurannalla voidaan havaita riskeissä tai niiden valinnassa tapahtuneita muutoksia. Tässä tarkastelussa suurvahingoiksi on luokiteltu vahingot, joiden brutto- tai nettomäärä on yli kaksi miljoonaa euroa. Suurvahinkoja tapahtuu eniten omaisuus- ja keskeytysvakuutuksessa. Lakisääteisissä vakuutuksissa suurvahinkoriski on pieni suhteessa vakuutuslajin suureen volyymiin.

Bruttomäärä

yli 2 milj. euron vahinkojen lukumäärä	Laki- sääteiset	Muu tapaturma ja sairaus	Kasko ja kuljetus	Omaisuus ja keskeytys	Vastuu ja oikeus- turva	Pitkä- kestoiset
2016				5		
2017				7		
2018				17	3	
2019	2			9	3	
2020	1			16	1	
Korvaukset yhteensä					218 milj. €	

Bruttomäärä korvaukset yhteensä milj. euroa

2016–2020	7			190	21	
-----------	---	--	--	-----	----	--

Nettomäärä

yli 2 milj. euron vahinkojen lukumäärä	Laki- sääteiset	Muu tapaturma ja sairaus	Kasko ja kuljetus	Omaisuus ja keskeytys	Vastuu ja oikeus- turva	Pitkä- kestoiset
2016				5		
2017				7		
2018				15	3	
2019	2			9	3	
2020	1			16	1	
Korvaukset yhteensä					169 milj. €	

Nettomäärä korvaukset yhteensä milj. euroa

2016–2020	7			148	14	
-----------	---	--	--	-----	----	--

Liite 54. Vahinkovakuutuksen vakuutusliikkeen kannattavuus

Vakuutusmaksutuottojen (brutto ja netto) sekä yhdistetyn kulusuhteen (netto) kehitys

Vakuutusmaksutuotoilla kuvataan vakuutusluokan volyyymiä. Sen avulla voidaan arvioida vakuutusluokan merkittävyyttä kokonaisuuden kannalta. Vastaavasti yhdistetyn kulusuhteen (CR) avulla voidaan arvioida vakuutusluokan tuloksen vaihtelua sekä vakuutusluokan kannattavuutta. Yhdistetty kulusuhde on esitetty erikseen oikaistuna kertaluonteisilla erillä, jotka kohdistuvat aikaisempiin vakuutuskausiin.

2020, milj. €	Brutto VM-tuotto	Netto VM-tuotto	Netto CR*	Netto** CR*
Lakisääteiset	418	416	90 %	84 %
Muu tapaturma ja sairaus	302	302	79 %	85 %
Kasko ja kuljetus	322	321	84 %	89 %
Omaisuus ja keskeytys	410	374	90 %	96 %
Vastuu ja oikeusturva	98	91	68 %	73 %
Pitkäkestoiset	4	2	55 %	62 %
Yhteensä	1 555	1 506	85 %	88 %
2019, milj. €	Brutto VM-tuotto	Netto VM-tuotto	Netto CR*	Netto** CR*
Lakisääteiset	443	442	123 %	90 %
Muu tapaturma ja sairaus	286	286	91 %	91 %
Kasko ja kuljetus	308	307	97 %	97 %
Omaisuus ja keskeytys	390	357	91 %	91 %
Vastuu ja oikeusturva	88	84	91 %	91 %
Pitkäkestoiset	4	3	75 %	75 %
Yhteensä	1 520	1 478	102 %	92 %

* Yhdistetty kulusuhde (Combined ratio) lasketaan jakamalla korvauskulujen (netto) ja vakuutusliikkeen liikekulujen summa vakuutusmaksutuotoilla (netto). Aineettomien oikeuksien poistoja ei ole otettu huomioon.

** Kertaluonteiset vakuutustekniseen laskelmaan vaikuttavat muutokset eliminoitu.

Liite 55. Vahinkovakuutuksen vakuutusvelan luonnetta kuvaavia tietoja

Velan luonnetta kuvaavia tietoja	2020	2019
Velat vakuutussopimuksista (netto, milj. €)		
Latentit ammattitaudit	8	10
Muu	3 205	3 118
Yhteensä (ennen siirtoja)	3 213	3 128
Velan duraatio (vuosina)		
Diskontattu vakuutusvelka	15,4	15,2
Diskonttaamaton vakuutusvelka	2,2	2,2
Yhteensä	10,7	10,5
Diskontatun velan määrä (netto, milj. €)		
Tunnettu eläemuotoinen korvausvastuu	1 662	1 616
Kollektiivinen korvausvastuu	351	368
Vakuutusmaksuvastuu	39	40
Yhteensä	2 052	2 024

Liite 56. Vahinkovakuutuksen vakuutusvelan arvioitu maturiteettijakauma

31.12.2020, milj. €	0–1 v	1–5 v	5–10 v	10–15 v	yli 15 v	Yhteensä
Vakuutusmaksuvastuu*	424	120	24	7	12	586
Korvausvastuu						
Diskonttaamaton	298	221	61	12	4	597
Diskontattu	94	464	366	301	805	2 030
Vakuutusvelka yhteensä**	817	805	451	319	821	3 213

* Sisältää diskontattua vastuuta 39 miljoonaa euroa.

** Ilman vakuutusvelan korkoriskiä suojaavien johdannaisten arvoa.

31.12.2019, milj. €	0–1 v	1–5 v	5–10 v	10–15 v	yli 15 v	Yhteensä
Vakuutusmaksuvastuu*	417	118	23	7	11	576
Korvausvastuu						
Diskonttaamaton	294	219	60	12	4	590
Diskontattu	95	427	365	297	778	1 962
Vakuutusvelka yhteensä**	807	763	449	316	794	3 128

* Sisältää diskontattua vastuuta 40 miljoonaa euroa.

** Ilman vakuutusvelan korkoriskiä suojaavien johdannaisten arvoa.

Liite 57. Vahinkovakuutuksen sijoitusten jakauma

Sijoitusomaisuuden allokaatiojakauma	31.12.2020		31.12.2019	
	Käypä arvo milj. €* %		Käypä arvo milj. €* %	
Rahamarkkinat yhteensä	461	11	547	14
Rahamarkkinasijoitukset ja talletukset**	456	11	541	14
Johdannaiset***	5	0	6	0
Joukkolainat ja korkorahastot yhteensä	2 684	65	2 644	67
Valtiot	605	15	447	11
Inflaatiolinkatut joukkolainat	10	0		
Investment Grade	1 602	39	1 669	42
Kehittyvät markkinat ja High Yield	280	7	253	6
Strukturoidut sijoitukset****	188	5	275	7
Osakkeet yhteensä	525	13	426	11
Suomi	112	3	116	3
Kehittyneet markkinat	237	6	172	4
Kehittyvät markkinat	110	3	67	2
Käyttöomaisuus ja ei-noteeratut osakkeet	6	0	6	0
Pääomasijoitukset	59	1	65	2
Osakejohdannaiset***				
Vaihtoehtoiset sijoitukset yhteensä	33	1	35	1
Hedge-fund rahastot	33	1	35	1
Raaka-aineet				
Vaihtovelkakirjalainat				
Kiinteistösijoitukset yhteensä	398	10	300	8
Suorat kiinteistöt	251	6	159	4
Epäsuorat kiinteistösijoitukset	148	4	141	4
Yhteensä	4 102	100	3 952	100

* Sisältää siirtyvät korot.

** Sisältää kauppahintasaamiset ja -velat sekä johdannaisten markkina-arvon.

*** Johdannaisten vaikutus omaisuuslajin allokaatioon (deltavasta-arvo).

**** Sisältää vakuudelliset lainat sekä lainarahastot ja epälikvidit lainat.

Liite 58. Vahinkovakuutuksen sijoitusriskien herkkyyshanalyysi

Alla olevassa taulukossa on selvitys sijoitusriskien herkkyyksistä sijoitusluokittain. Vakuutusvelan laskentaan liittyvän diskonttauskoron herkkyysharkastelu on esitetty vakuutusvelan liitteessä 59. Sijoitusten ja vakuutusvelan muutosten vaikutukset kumoavat toisiaan.

Sijoitusluokat	Kanta käyvin arvoin, milj. €		Riskiparametri	Muutos	Vaikutus omaan pääomaan, milj. €	
	31.12.2020				31.12.2020	31.12.2019
Joukkolainat ja korkorahastot*	3 146		Korko	1 %-yksikkö	103	85
Osakkeet**	493		Markkina-arvo	10 %	91	35
Pääomasijoitukset ja noteeraamattomat osakkeet	65		Markkina-arvo	10 %	13	7
Kiinteistöt	398		Markkina-arvo	10 %	40	30
Valuutta	60		Valuutan arvo	10 %	36	15
Luottoriskipreemio***	3 146		Luottoriskimarginaali	0,1 %-yksikköä	37	36
Johdannaiset	5		Volatiliteetti	10 %-yksikköä	0	1

* Sisältää rahamarkkinasijoitukset, vaihtovelkakirjalainat ja korkojohdannaiset.

** Sisältää hedge fund -rahastot ja osakejohdannaiset.

*** Sisältää jvk- ja vvk-lainat sekä rahamarkkinasijoitukset mukaan lukien kehittyneiden valtioiden liikkeelle laskemat jvk-lainat ja korkojohdannaiset.

Liite 59. Vahinkovakuutuksen korkosijoitusten riskiasema

Koron muutoksista aiheutuvaa markkinariskiä seurataan luokittelemalla sijoitukset instrumenteittain duraation mukaan. Vakuutusvelan korkoriskiä tasaavaa vaikutusta ei ole esitetty taulukossa, koska vakuutusvelasta vain osa on diskontattu hallinnollisella korolla (liite 29).

Käypä arvo juoksuajan tai uudelleenhinnoittelupäivän mukaan, milj. €*	31.12.2020	31.12.2019
0-1 vuotta	749	730
>1-3 vuotta	579	631
>3-5 vuotta	664	498
>5-7 vuotta	557	440
>7-10 vuotta	245	172
>10 vuotta	143	110
Yhteensä	2 937	2 582
Modifioitu duraatio	3,5	4,0
Efektiivinen korko, %	1,0	1,6

* Sisältää rahamarkkinasijoitukset ja talletukset, joukkovelkakirjalainat, vaihtovelkakirjalainat ja korkorahastot.

Korkosalkun maturiteetti- ja luottokelpoisuusjakauma 31.12.2020*, milj. €

Vuotta	0-1	1-3	3-5	5-7	7-10	10-	Yhteensä	Osuus, %
Aaa	93	125	95	66	21	58	457	15,6
Aa1-Aa3	455	96	77	41	19	0	689	23,5
A1-A3	64	116	145	145	48	47	565	19,2
Baa1-Baa3	93	199	281	263	138	25	998	34,0
Ba1 tai alempi	24	40	32	23	16	12	147	5,0
Sisäisesti luokiteltu	21	4	34	18	3	1	81	2,7
Yhteensä	749	579	664	557	245	143	2 937	100,0

Korkosalkun maturiteetti- ja luottokelpoisuusjakauma 31.12.2019*, milj. €

Vuotta	0-1	1-3	3-5	5-7	7-10	10-	Yhteensä	Osuus, %
Aaa	2	45	57	49	28	79	261	10,1
Aa1-Aa3	520	148	28	24	12	0	732	28,3
A1-A3	76	179	114	145	61	10	584	22,6
Baa1-Baa3	81	216	231	199	53	15	794	30,8
Ba1 tai alempi	46	41	36	9	6	7	145	5,6
Sisäisesti luokiteltu	5	1	32	15	13	0	66	2,6
Yhteensä	730	631	498	440	172	110	2 582	100,0

* Ei sisällä luottojohdannaisia.

Maturiteetti on ilmoitettu juoksuajan loppuun. Jos paperilla on Call-mahdollisuus, maturiteetti on ilmoitettu ensimmäiseen mahdolliseen Call-päivään saakka.

Vahinkovakuutuksen korkosalkun keskimääräinen luottoluokitus Moody's:n luokituksen mukaan on A2.

Vahinkovakuutuksen korkosalkun keskimääräinen jäljellä oleva juoksu-aika on 3,5 vuotta (laskettu Call-päivän ja eräpäivän perusteella).

Liite 60. Vahinkovakuutuksen sijoitusten valuuttariski

Valuuttapositio, milj. €	31.12.2020	31.12.2019
USD	35	51
SEK	1	0
JPY	0	0
GBP	0	1
Muut	25	23
Yhteensä*	60	76

* Valuuttapositio on 1,5 % (1,9%) sijoituskannasta. Valuuttapositio lasketaan yksittäisten valuuttojen itseisarvojen summana.

Liite 61. Vahinkovakuutuksen sijoitusten vastapuoliriski

Luottoluokitusjakauma, Moody's -vastaavuus, milj. €	31.12.2020		31.12.2019	
	Sijoitus*	Vakuutus**	Sijoitus*	Vakuutus**
Aaa	457		261	
Aa1-Aa3	689	26	732	16
A1-A3	565	48	584	50
Baa1-Baa3	998	0	794	
Ba1 tai alempi	147		145	0
Sisäisesti luokiteltu	81	42	66	43
Yhteensä	2 937	117	2 582	109

* Sisältää rahamarkkinasijoitukset ja talletukset, joukkolainat ja korkorahastot.

** Sisältää jälleenvakuuttajien osuuden vakuutusvelasta ja saamiset jälleenvakuuttajilta.

Muut liitetiedot

Liite 62. Omistukset tytäryrityksissä, strukturoiduissa yhteisöissä sekä yhteisissä toiminnoissa

Tilikauden aikana tapahtuneet muutokset tytäryrityksissä ja strukturoiduissa yhteisöissä

A-Vakuutus Oy sulautui Pohjola Vakuutus Oy:öön 31.3.2020 ja Kaivokadun PL-Hallinto Oy sulautui OP Yrityspankki Oyj:öön 31.10.2020.

Konsernitilinpäätökseen yhdistellyt merkittävät tytäryritykset 2020

Merkittäviä tytäryrityksiä ovat sellaiset yhtiöt, joiden toiminta vaatii toimiluvan sekä muut liiketoiminnan kannalta keskeiset yritykset. Kaikki konserniin yhdistellyt merkittävät tytäryritykset ovat kokonaan omistettuja, eikä niissä ole näin ollen merkittäviä määräysvallattomien omistajien osuuksia.

Yhtiö	Kotipaikka/ kotimaa	Omistusosuus osakkeista, %	Osuus äänivallasta, %
Pohjola Sairaala Oy	Helsinki	100,0	100,0
OP Finance AS	Viro	100,0	100,0
OP Finance SIA	Latvia	100,0	100,0
OP Säilytys Oy	Helsinki	100,0	100,0
Pohjola Vakuutus Oy	Helsinki	100,0	100,0
UAB OP Finance	Liettua	100,0	100,0

Konsernitilinpäätökseen on merkittävien tytäryhtiöiden lisäksi yhdistelty 0 (1) kpl muita tytäryrityksiä.

Konsernitilinpäätökseen yhdistellyt merkittävät tytäryritykset 2019

Yhtiö	Kotipaikka/ kotimaa	Omistusosuus osakkeista, %	Osuus äänivallasta, %
A-Vakuutus Oy	Helsinki	100,0	100,0
Pohjola Sairaala Oy	Helsinki	100,0	100,0
OP Finance AS	Viro	100,0	100,0
OP Finance SIA	Latvia	100,0	100,0
OP Säilytys Oy	Helsinki	100,0	100,0
Pohjola Vakuutus Oy	Helsinki	100,0	100,0
UAB OP Finance	Liettua	100,0	100,0

Konsernitilinpäätökseen on merkittävien tytäryhtiöiden lisäksi yhdistelty 1 (1) kpl muita tytäryrityksiä.

Konsernitilinpäätökseen yhdistellyt strukturoidut yhteisöt

OP Yrityspankki -konserni toimii sijoittajana erilaisissa sijoitusrahastoissa saadakseen sijoitustuottoja. Konsernin tilinpäätökseen yhdistellään kaksi (2) kiinteistörahastoa. Nämä rahastot on luokiteltu strukturoiduiksi yhteisöiksi, sillä konsernin määräysvalta ei perustu äänioikeuksiin vaan merkityksellisten toimintojen ohjaamiseen, altistumiseen rahaston muuttuviin tuottoihin sekä rahaston hallinnon järjestämiseen. Näihin rahastoihin liittyy myös määräysvallattomien omistajien osuudet.

Alla olevassa taulukossa on esitetty ne strukturoidut yhteisöt, joissa on merkittävä määräysvallattomien osuus.

Nimi	Toimi- paikka	Pääasiallinen toimiala	Omistus- osuus, % 2020	Omistus- osuus, % 2019	Määräys- vallattomien osuus, % 2020	Määräys- vallattomien osuus, % 2019
Real Estate Funds of Funds II Ky	Helsinki	Kiinteistörahasto	22,2	22,2	77,8	77,8
Real Estate Fund Finland III Ky	Helsinki	Kiinteistörahasto	31,5	24,5	68,5	75,5

Taloudellista informaatiota koskeva yhteenveto tytäryrityksistä, joissa on olennainen määräysvallattomien omistajien osuus

Alla olevassa taulukossa on esitetty taloudellista informaatiota koskeva yhteenveto niistä tytäryrityksistä, joissa on olennainen määräysvallattomien omistajien osuus. Taloudellinen informaatio vastaa tytäryrityksen tilinpäätöksissä esitettyjä lukuja, joihin on tehty mm. käyvän arvon oikaisuja vastaamaan OP Yrityspankki -konsernin laatimisperiaatteita. Esitetyt luvut ovat ennen sisäisten liiketapahtumien eliminointia.

Yhteenveto taseesta Mij. €	Real Estate Fund of Funds II Ky		Real Estate Fund Finland III Ky	
	2020	2019	2020	2019
Rahavarat	0	0	5	2
Sijoitukset	5	10	182	297
Muut varat	1	1	10	2
Varat yhteensä	6	11	197	301
Rahoitusvelat			136	209
Muut velat	-1		5	5
Velat yhteensä	-1		141	214
Nettovarallisuus	7	11	56	87
Kertyneet määräysvallattomien omistajien osuudet	5	9	39	66
Yhteenveto laajasta tuloslaskelmasta	2020	2019	2020	2019
Liikevaihto	-1	1	-12	4
Jatkuvien toimintojen voitto tai tappio verojen jälkeen	0	3	-12	3
Laaja tulos	0	3	-12	3
Määräysvallattomien omistajien osuus laajasta tuloksesta	0	2	-8	2
Määräysvallattomille omistajille maksetut voitto-osuudet	3	7	3	5
Yhteenveto rahavirroista				
Liiketoiminnasta kertynyt nettorahavirta	0	0	10	6
Investointeihin käytetty nettorahavirta	4	14	84	-9
Rahoitukseen käytetty nettorahavirta	-4	-17	-90	4
Rahavarojen nettomuutos	0	-4	3	1
Rahavarat tilikauden alussa	0	4	2	1
Rahavarat tilikauden lopussa	0	0	5	2

Yhteiset toiminnot

OP Yrityspankki -konsernin tilinpäätökseen yhdistellään yhteisinä toimintoina 42 (44) kiinteistöyhtiötä yhdistelemällä konsernin omistusosuutta vastaava osuus kiinteistöyhtiön omaisuuseristä. Luokittelu yhteisiin toimintoihin on tehty liiketoiminnan luonteen mukaisesti, vaikka konsernilla on määräysvalta osaan kiinteistöyhtiöistä. Kiinteistöyhtiöiden osakkeet oikeuttavat tiettyjen huoneistojen hallintaan, joista osa on OP Yrityspankki -konsernin omassa käytössä. Nämä huoneistot sisältyvät taseessa aineellisiin hyödykkeisiin liitetietoon 22. Kukin keskinäisen kiinteistöyhtiön osakas on vastuussa osuudestaan yhtiön lainoista. Loput kiinteistöyhtiöstä ovat sijoituskiinteistöjä ja ne sisältyvät liitetietoon 19.

Yhteenveto yhteisten toimintojen yhdistelyn tasevaikutuksesta

Mij. €	2020	2019
Maa-alueet	38	43
Rakennukset	376	380
Varat yhteensä	413	423
Velat yhteensä	136	136

Merkittävimmät konsernitilinpäätökseen yhdistellyt yhteiset toiminnot 2020

Nimi	Kotipaikka	Toimiala	Omistuosuus
Kiinteistö Oy Helsingin Puutarhurinkuja 2	Helsinki	Kiinteistön omistus ja hallinta	100,0
Kiinteistö Oy Kanta-Sarvis II	Tampere	Kiinteistön omistus ja hallinta	100,0
Kiinteistö Oy STC Viinikkala	Vantaa	Kiinteistön omistus ja hallinta	100,0
Kiinteistö Oy Vantaan Kisällintie 13	Vantaa	Kiinteistön omistus ja hallinta	100,0
Tikkurilan Kauppatalo Oy	Vantaa	Kiinteistön omistus ja hallinta	53,7
Kiinteistö Oy Kouvola Karhut	Helsinki	Kiinteistön omistus ja hallinta	100,0
Kiinteistö Oy Grand Cargo Terminal 1	Vantaa	Kiinteistön omistus ja hallinta	100,0
Kiinteistö Oy Grand Cargo Terminal 2	Vantaa	Kiinteistön omistus ja hallinta	100,0
Kiinteistö Oy Vuosaaren Pohjoinen Ostoskeskus	Helsinki	Kiinteistön omistus ja hallinta	100,0
Kiinteistö Oy Kanta-Sarvis I	Helsinki	Kiinteistön omistus ja hallinta	50,0
Kiinteistö Oy Koskitammi	Tampere	Kiinteistön omistus ja hallinta	100,0
Kiinteistö Oy Kuopion Isabella	Kuopio	Kiinteistön omistus ja hallinta	100,0
Kiinteistö Oy Oulun Kiilakivi	Oulu	Kiinteistön omistus ja hallinta	100,0
Kiinteistö Oy Turun Joukahaisenkatu 9	Turku	Kiinteistön omistus ja hallinta	100,0
Kiinteistö Oy Helsingin Frantzeninkatu 13	Helsinki	Kiinteistön omistus ja hallinta	100,0
Kiinteistö Oy Topeliuksenkatu 41b	Helsinki	Kiinteistön omistus ja hallinta	50,0
Kiinteistö Oy Asiakkaankatu 3	Helsinki	Kiinteistön omistus ja hallinta	100,0
Kiinteistö Oy Tuusulan Jatke	Tuusula	Kiinteistön omistus ja hallinta	100,0
Keskinäinen Kiinteistö Oy Marikko	Helsinki	Kiinteistön omistus ja hallinta	100,0
Kiinteistö Oy Koivuhaan Yrityskeskus	Vantaa	Kiinteistön omistus ja hallinta	100,0
Kiinteistö Oy Aleksis Kiven katu 21-23	Helsinki	Kiinteistön omistus ja hallinta	50,0

Merkittävimmät konsernitilinpäätökseen yhdistellyt yhteiset toiminnot 2019

Nimi	Kotipaikka	Toimiala	Omistusosuus
Kiinteistö Oy Helsingin Puutarhurinkuja 2	Helsinki	Kiinteistön omistus ja hallinta	100,0
Kiinteistö Oy Kanta-Sarvis II	Tampere	Kiinteistön omistus ja hallinta	100,0
Kiinteistö Oy STC Viinikkala	Vantaa	Kiinteistön omistus ja hallinta	100,0
Kiinteistö Oy Vantaan Kisällintie 13	Vantaa	Kiinteistön omistus ja hallinta	100,0
Tikkurilan Kauppatalo Oy	Vantaa	Kiinteistön omistus ja hallinta	53,7
Kiinteistö Oy Kouvola Karhut	Helsinki	Kiinteistön omistus ja hallinta	100,0
Kiinteistö Oy Grand Cargo Terminal 1	Vantaa	Kiinteistön omistus ja hallinta	100,0
Kiinteistö Oy Grand Cargo Terminal 2	Vantaa	Kiinteistön omistus ja hallinta	100,0
Kiinteistö Oy Vuosaaren Pohjoinen Ostoskeskus	Helsinki	Kiinteistön omistus ja hallinta	100,0
Kiinteistö Oy Kanta-Sarvis I	Helsinki	Kiinteistön omistus ja hallinta	50,0
Kiinteistö Oy Koskitammi	Tampere	Kiinteistön omistus ja hallinta	100,0
Kiinteistö Oy Kuopion Isabella	Kuopio	Kiinteistön omistus ja hallinta	100,0
Kiinteistö Oy Oulun Kiilakivi	Oulu	Kiinteistön omistus ja hallinta	100,0
Kiinteistö Oy Turun Joukahaisenkatu 9	Turku	Kiinteistön omistus ja hallinta	100,0
Kiinteistö Oy Helsingin Frantzeninkatu 13	Helsinki	Kiinteistön omistus ja hallinta	100,0
Kiinteistö Oy Topeliuksenkatu 41b	Helsinki	Kiinteistön omistus ja hallinta	50,0
Kiinteistö Oy Asiakkaankatu 3	Helsinki	Kiinteistön omistus ja hallinta	100,0
Kiinteistö Oy Tuusulan Jatke	Tuusula	Kiinteistön omistus ja hallinta	100,0
Keskinäinen Kiinteistö Oy Marikko	Helsinki	Kiinteistön omistus ja hallinta	100,0
Kiinteistö Oy Helsingin Kaarlenkadun Fenno	Helsinki	Kiinteistön omistus ja hallinta	100,0
Kiinteistö Oy Koivuhaan Yrityskeskus	Vantaa	Kiinteistön omistus ja hallinta	100,0
Kiinteistö Oy Aleksis Kiven katu 21-23	Helsinki	Kiinteistön omistus ja hallinta	50,0

Konsernitilinpäätökseen on merkitty osuus yhteisessä määräysvallassa olevista omaisuuseristä ja niihin kohdistuvista veloista.

Osuudet konsolidoimattomissa strukturoiduissa yhteisöissä

OP Ryhmään kuuluva OP-Rahastoyhtiö Oy hallinnoi OP-rahastoja. OP-Rahastoyhtiö Oy käyttää useissa hallinnoimissaan rahastoissa salkunhoitajana OP Varainhoito Oy:tä. Lisäksi ryhmään kuuluva OP Kiinteistösijoitus Oy hallinnoi useita kiinteistörahastoja. Useissa rahastoissa hallinnointiyhtiö ohjaa merkityksellisiä toimintoja tekemällä sijoituspäätökset rahaston sääntöjen mukaisesti. OP Ryhmän yrityksillä ei ole muissa em. yritysten hallinnoimissa rahastoissa sellaisia omistuksia, jotka altistaisivat ryhmän merkittävästi kohteen muuttuvalle tuotolle ja aiheuttaisivat siten konsolidointivelvoitteen.

OP Yrityspankki -konsernin sijoitukset OP -rahastoihin sekä OP Kiinteistösijoitus Oy:n rahastoihin on merkitty taseessa sijoitusomaisuuteen. Konsernin tappioriski rajoittuu sijoituksen tasearvoon. Sijoitukset OP Yrityspankki -konsernin hallinnoimiin rahastoihin 31.12.2020 ovat yhteensä 78 miljoonaa euroa (88).

Liite 63. Lähipiiritapahtumat

OP Yrityspankki -konsernin lähipiiriin muodostavat emoyhtiö OP Osuuskunta, konserniin yhdistellyt tytäryhtiöt, osakkuusyhtiöt, johdon avainhenkilöt ja muut lähipiiriin kuuluvat yhteisöt. OP Yrityspankki -konsernin johdon avainhenkilöihin luetaan OP Yrityspankki Oyj:n toimitusjohtaja, hallituksen jäsenet ja näiden läheiset perheenjäsenet. Lähipiiriin luetaan myös yhtiöt, joissa johdon avainhenkilöllä tai avainhenkilön läheisellä perheenjäsenellä on määräysvalta. Muihin lähipiiriin kuuluviin yhteisöihin luetaan OP-Eläkekassa, OP-Eläkesäätiö ja sisaryritykset OP Osuuskunta -konsernissa.

Lähipiirille myönnettyissä lainoissa noudatetaan normaaleja luottoehtoja. Lainat on sidottu yleisesti käytössä oleviin viitekorkoihin.

Liiketahtumat OP Yrityspankki -konsernin ja sen lähipiiriin kuuluvien tytäryritysten kesken on eliminoitu konserniyhdistelyssä, eivätkä ne sisälly tämän liitetiedon lukuihin.

Liiketahtumat lähipiiriin kanssa 2020

Tuhatta euroa	Emoyhtiö	Osakkuusyhtiöt	Johdon avainhenkilöt	Muut*
Luotot			26	6 110 000
Muut saamiset	197		26	943 249
Talletukset	518 260	290		5 823 153
Muut velat	2 329			585 679
Korkotuotot	1 582			29 460
Korkokulut	2 814			99 837
Vakuutusmaksutuotot	125			3 689
Palkkiotuotot	89	0		10 370
Palkkiokulut		0	0	15 724
Sijoitustoiminnan nettotuotot				179 406
Liiketoiminnan muut tuotot	1 783			5 824
Liiketoiminnan kulut	66 821			127 682
Vastuusitoumukset ja johdannaiset				
Johdannaisopimukset				
Nimellisarvot				6 284 886
Luottovasta-arvot				66 833
Palkat ja palkkiot sekä tulospalkat				
Palkat ja palkkiot sekä tulospalkat			509	
Lähipiiriin omistamien				
Osakkeiden lukumäärä	319 551 415			

Liiketapahtumat lähipiirin kanssa 2019

Tuhatta euroa	Emoyhtiö	Osakkuusyritykset	Johdon avainhenkilöt	Muut*
Luotot			49	5 974 270
Muut saamiset	112		49	150 501
Talletukset	426 254	141		4 375 968
Muut velat	1 014			464 945
Korkotuotot	815			-1 338
Korkokulut	3 418			104 148
Vakuutusmaksutuotot	924			4 167
Palkkiotuotot	258	0		44 764
Palkkiokulut		0		12 731
Sijoitustoiminnan nettotuotot	1			158 759
Liiketoiminnan muut tuotot	678			6 573
Liiketoiminnan kulut	37 060			157 505

Vastuusitoumukset ja johdannaiset
Taseen ulkopuoliset sitoumukset

Takuuvastuut	3 407
--------------	-------

Johdannaissopimukset

Nimellisarvot	7 249 601
Luottovasta-arvot	63 771

Palkat ja palkkiot sekä tulospalkat

Palkat ja palkkiot sekä tulospalkat	413
-------------------------------------	-----

Lähipiirin omistamien

Osakkeiden lukumäärä	319 551 415
----------------------	-------------

* Muihin lähipiiriin kuuluviin yhteisöihin luetaan OP-Eläkekassa, OP-Eläkesäätiö ja sisaryritykset OP Osuuskunta-keskusyhteisökonsernissa.

Hallituksen palkkiot 2020

Hallituksen jäsenet eivät ole tilikauden 2020 aikana saaneet OP Yrityspankki -konsernin yhtiöltä kuukausi- eivätkä osake- tai osakeperusteisia palkkioita. OP Osuuskunnan tai sen tytäryhtiöiden palveluksessa oleville hallituksen jäsenille ei maksettu erillistä kokouspalkkiota vuonna 2020. OP Ryhmän osuuspankkien palveluksessa oleville hallituksen jäsenille maksettiin vuonna 2020 kokouspalkkiota 600 euroa/kokous.

Toimitusjohtajalle 31.12.2020 päättyneeltä tilikaudelta maksetut palkat, luontoisedut ja tulospalkkiot olivat seuraavat:

Toimitusjohtaja Katja Keitaanniemi

Säännöllinen rahapalkka ja luontoisedut	415 800 euroa
Ansaattu tulospalkkio vuodelta 2019	58 047 euroa
Ansaattu johdon pitkän aikavälin palkkio vuosilta 2017–2019	35 046 euroa
Yhteensä	508 883 euroa

Toimitusjohtajan toimitushteessa noudatettava irtisanomisaika on kuusi kuukautta. Toimitusjohtajasopimuksen mukaan yhtiön tulee maksaa toimitusjohtajalle irtisanomisaajan palkan lisäksi erokorvauksena kuuden (6) kuukauden kokonaispalkkaa vastaava määrä, jos yhtiö irtisanoo toimitusjohtajan tehtävästään tai toimitusjohtaja joutuu irtisanoutumaan tai purkamaan sopimuksen yhtiöstä johtuvasta syystä. Toimitusjohtajan toimitushteen päättyessä yhtiöstä johtuvista syistä on toimitusjohtajalla myös oikeus toimitushteen päättymisvuoden lyhyer ja pitkän aikavälin palkkiojärjestelmien palkkioihin, mikäli kyseisten järjestelmien ansaintakriteerit ja järjestelmien ehtojen mukaiset maksamisen edellytykset täyttyvät. Lisäksi toimitusjohtaja kuuluu johdon pitkän aikavälin palkitsemisjärjestelmään (2017–2019), joka maksetaan vuosina 2020–2023.

Toimitusjohtajaa ja hallitusta koskevat eläkesitoumukset

Toimitusjohtaja kuuluu työntekijäin eläkelain TyEL:n piiriin, joka tarjoaa palvelusaikaan ja työansioihin perustuvan eläketurvan laissa säädettyllä tavalla. Toimitusjohtajan eläkeikä vastaa TyEL:n alinta vanhuuseläkettä. Toimitusjohtajan lisäeläketurva on hoidettu OP-Henkivakuutuksen lisäeläkevakuutuksella. Toimitusjohtajan lisäeläkevakuutuksesta aiheutuneet kulut olivat 83 160 (82 632) eur. Hallituksen jäsenten osalta ei ole tehty eläkesitoumuksia. Eläkesitoumuksia ei ole tehty myöskään hallitukseen aikaisemmin kuuluneiden henkilöiden osalta. OP Yrityspankki -konsernin eläkejärjestelyt on kuvattu tarkemmin liitetiedossa 31. Varaukset ja muut velat.

Toimitusjohtajan eläkekulut, tuhatta euroa	2020	2019
Maksuperusteiset TyEL eläkekulut	120	104
Maksuperusteiset lisäeläkekulut	83	83

Liite 64. Tilinpäätöspäivän jälkeiset tapahtumat

Ei merkittäviä tilinpäätöspäivän jälkeisiä tapahtumia

Emoyhtiön tilinpäätös, FAS

Tilinpäätöslaskelmat

Tuloslaskelma

Milj. €	2020	2019
Korkotuotot	450	371
Leasingtoiminnan nettotuotot	27	25
Korkokulut	-151	-104
Korkokate	325	292
Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista	6	0
Muista yrityksistä	6	0
Palkkiotuotot	128	131
Palkkiokulut	-110	-129
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot	141	135
Arvopaperikaupan nettotuotot	102	103
Valuuttatoiminnan nettotuotot	39	32
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattujen rahoitusvarojen nettotuotot	6	7
Suojauslaskennan nettotulos	-2	1
Sijoituskiinteistöjen nettotuotot	0	0
Liiketoiminnan muut tuotot	27	34
Hallintokulut	-174	-173
Henkilöstökulut	-62	-56
Palkat ja palkkiot	-53	-48
Henkilösivukulut	-9	-7
Eläkekulut	-7	-5
Muut henkilösivukulut	-2	-2
Muut hallintokulut	-113	-117
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	-13	-14
Liiketoiminnan muut kulut	-52	-44
Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoön kirjattavista rahoitusvaroista	-53	-50
Liikevoitto	229	191
Tilinpäätössiirrot	-154	-11
Tuloverot	-15	-36
Tilikauden verot	-12	-34
Aikaisempien tilikausien verot	0	1
Laskennallisen verovelan muutos	-3	-3
Tilikauden voitto	60	144

Tase

Vastaavaa

Milj. €	31.12.2020	31.12.2019
Käteiset varat	21 764	11 910
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	13 774	11 726
Muut	13 774	11 726
Saamiset luottolaitoksilta	11 248	9 126
Vaadittaessa maksettavat	78	987
Muut	11 170	8 139
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	22 878	22 249
Muut	22 878	22 249
Leasingkohteet	1 583	1 555
Saamistodistukset	1 082	2 068
Julkisyhteisöiltä		677
Muilta	1 082	1 391
Osakkeet ja osuudet	25	20
Osakkeet ja osuudet samaan konserniin kuuluvissa yrityksissä	1 024	1 028
Johdannaissopimukset	5 352	4 852
Aineettomat hyödykkeet	23	34
Aineelliset hyödykkeet	1	4
Sijoituskiinteistöt ja sijoituskiinteistöosakkeet ja -osuudet	0	0
Muut kiinteistöt ja kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet	0	2
Muut aineelliset hyödykkeet	1	2
Muut varat	919	514
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	189	155
Laskennalliset verosaamiset	1	11
Vastaavaa yhteensä	79 865	65 252

Vastattavaa		
Milj. €	31.12.2020	31.12.2019
Vieras pääoma		
Velat luottolaitoksille	28 888	15 334
Keskuspankeille	8 000	2 000
Luottolaitoksille	20 888	13 334
Vaadittaessa maksettavat	2 813	1 430
Muut	18 075	11 903
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	16 403	16 013
Talletukset	13 944	11 750
Vaadittaessa maksettavat	13 424	11 380
Muut	370	370
Muut velat	2 458	4 264
Vaadittaessa maksettavat	1	3
Muut	2 457	4 261
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	22 003	22 860
Joukkovelkakirjalainat	14 383	13 144
Muut	7 620	9 716
Johdannaissopimukset ja muut kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat	4 274	3 865
Muut velat	1 475	1 593
Muut velat	1 475	1 593
Siirtovelat ja saadut ennakot	179	155
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	2 309	1 339
Pääomalainat	86	87
Muut	2 223	1 252
Vieras pääoma yhteensä	75 531	61 158
Tilinpäätössiirtojen kertymä	1 625	1 471
Poistoero	303	276
Verotusperusteiset varaukset	1 322	1 195
Oma pääoma		
Osake- tai osuuspääoma	428	428
Osakepääoma	428	428
Ylikurssirahasto	524	524
Muut sidotut rahastot	186	160
Vararahasto	164	164
Käyvän arvon rahasto	22	-4
Rahavirran suojauksesta	2	0
Käypään arvoon arvostamisesta	20	-4
Vapaat rahastot	331	331
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	308	308
Muut rahastot	23	23
Edellisten tilikausien voitto	1 180	1 036
Tilikauden voitto	60	144
Oma pääoma yhteensä	2 709	2 623
Vastattavaa yhteensä	79 865	65 252
Milj. €	31.12.2020	31.12.2019
Taseen ulkopuoliset sitoumukset	8 417	8 767
Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset	2 558	3 123
Takaukset ja pantit	2 331	2 808
Muut	227	315
Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset	5 859	5 644
Arvopapereiden takaisinostositoumukset	4	4
Muut	5 856	5 640

Rahoituslaskelma

Milj. €	31.12.2020	31.12.2019
Liiketoiminnan rahavirta		
Kauden tulos	60	144
Oikaisut kauden tulokseen	9	216
Liiketoiminnan varojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-5 114	-1 445
Saamiset luottolaitoksilta	-3 032	471
Johdannaissopimukset	-31	-216
Saamiset asiakkailta	-694	-1 513
Sijoitusomaisuus	-914	-620
Muut varat	-443	433
Liiketoiminnan velkojen lisäys (+) tai vähennys (-)	13 633	-654
Velat luottolaitoksille	13 456	-414
Johdannaissopimukset	-263	251
Velat asiakkaille	390	-518
Varaukset ja muut velat	50	26
Maksetut tuloverot	-8	-21
Saadut osingot	6	0
A. Liiketoiminnan rahavirta yhteensä	8 585	-1 761
Investointien rahavirta		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-2	-2
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	0	-1
Ostetut tytäryhtiöosakkeet	4	
Myydyt tytäryhtiöosakkeet		-3
B. Investointien rahavirta yhteensä	2	-5
Rahoituksen rahavirrat		
Velat, joilla on huonompi etuoikeus muutos	978	
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat muutos	-979	1 845
Osingot ja osuuspääoman korot		-173
Vuokrasopimusvelat	0	
C. Rahoituksen rahavirta yhteensä	-1	1 672
Rahavarojen nettomuutos (A+B+C)	8 586	-94
Rahavarat tilikauden alussa	12 898	13 330
Valuuttakurssien muutosten vaikutus	357	-338
Rahavarat tilikauden lopussa	21 842	12 898
Saadut korot	937	1 261
Maksetut korot	-679	-1 056

Tilikauden tulokseen tehdyt oikaisut

Erät, joihin ei liity maksutapahtumaa ja muut oikaisut

Saamisten arvonalentumiset	54	50
Rahoitusinstrumenttien arvon muutokset	-263	-6
Suunnitelman mukaiset poistot	13	25
Tuloverot	15	36
Muut	191	110

Erät, jotka esitetään muualla kuin liiketoiminnan rahavirrassa

Myyntivoitot, investointien rahavirtaan kuuluva osuus		0
Oikaisut yhteensä	9	216

Rahavarat

Käteiset varat	21 764	11 910
Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta	78	987
Yhteensä	21 842	12 898

Valuuttakurssien muutosten vaikutus esitetään rahavarojen muutoksessa, kun ne aiemmin esitettiin kohdassa valuuttakurssien muutosten vaikutus rahavaroihin.

Emoyhtiön (OP Yrityspankki Oyj) tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Yleistä

OP Yrityspankki Oyj on suomalainen luottolaitos, jonka liiketoiminta-alueita ovat Yritysassiakkaat ja Keskuspankki. Muu toiminta sisältää hallinnolliset toiminnot.

OP Yrityspankki Oyj on osa OP Ryhmää, joka muodostuu 137 osuuspankista ja niiden keskusyhteisöstä OP Osuuskunnasta sekä muista jäsenluottolaitoksista. OP Ryhmän jäsenluottolaitoksiin kuuluvat OP Yrityspankki Oyj, Helsingin Seudun Osuuspankki, OP Korttiyhtiö Oyj ja OP Osuuskunnan jäsenosuuspankit.

OP Yrityspankki Oyj:n emoyhtiö on OP Osuuskunta, jonka konsernitiilinpäätökseen OP Yrityspankki -konsernin tiedot yhdistellään. Jäljennös OP Osuuskunnan tilinpäätöksestä on saatavissa käyntiosoitteesta Gebhardinaukio 1, 00510 Helsinki. OP Ryhmän tilinpäätös on saatavissa internet-osoitteesta www.op.fi tai yhtiön toimipisteestä osoitteesta Gebhardinaukio 1, 00510 Helsinki. OP Yrityspankki Oyj yhdistellään myös OP Yrityspankki -konserniin. Jäljennös OP Yrityspankki -konsernin tilinpäätöksestä on saatavissa internet-osoitteesta www.op.fi tai yhtiön toimipisteestä Gebhardinaukio 1, 00510 Helsinki.

Talletuspankkien yhteenliittymästä annetun lain mukaisesti jäsenluottolaitokset, mukaan lukien OP Yrityspankki Oyj ja OP Osuuskunta vastaavat viime kädessä yhteisvastuullisesti toistensa veloista ja sitoumuksista. Jos jäsenluottolaitoksen omat varat vähenevät tappioiden vuoksi niin alhaisiksi, että laissa määritellyt selvitystilän edellytykset täyttyvät, OP Osuuskunnalla on oikeus periä jäsenluottolaitoksiltaan ylimääräisiä maksuja viimeksi vahvistettujen taseiden yhteenlaskettujen loppusummien perusteella.

OP Yrityspankki Oyj:n kotipaikka on Helsinki ja sen rekisteröity katuosoite on Gebhardinaukio 1, 00510 Helsinki. OP Yrityspankki Oyj:n rekisteröity postiosoite on PL 308, 00013 OP.

1. Laatimisperusta

OP Yrityspankki Oyj:n kansalliseen sääntelyyn perustuva tilinpäätös laaditaan ja esitetään luottolaitostoiminnasta annetun lain, valtiovarainministeriön luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen tilinpäätöstä ja konsernitiilinpäätöstä koskevan asetuksen, kirjanpitolain ja Finanssivalvonnan rahoitussektorin kirjanpitoa, tilinpäätöstä ja toimintakertomusta koskevien määräysten ja ohjeiden mukaisesti. Osuuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisö OP Osuuskunta antaa lisäksi ohjeita yhtenäisten tilinpäätösperiaatteiden noudattamiseksi ja tilinpäätöksen laatimiseksi.

OP Yrityspankki Oyj:n tilinpäätös on esitetty miljoonina euroina ja se on laadittu alkuperäisiin hankintamenoihin perustuen lukuun ottamatta käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi luokiteltuja rahoitusvaroja, käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattujen rahoitusvaroja sekä

suojauskohteita (suojatun riskin osalta) käyvän arvon suojauksessa sekä johdannaisinstrumentteja, jotka on arvostettu käypään arvoon.

Tilinpäätöksen laatiminen edellyttää johdolta arvioiden tekemistä ja harkintaa laatimisperiaatteiden soveltamisessa.

2. Ulkomaan rahan määräiset erät

OP Yrityspankki Oyj:n tilinpäätös laaditaan euroina, joka on tilinpäätöksen esittämismuuttu. Ulkomaan rahan määräiset liiketoimet kirjataan euromääräisiksi tapahtumapäivän kurssiin tai kirjauskuukauden keskipäivän kurssiin. Tilinpäätöspäivänä ulkomaan rahan määräiset monetaariset tase-erät muutetaan euroiksi tilinpäätöspäivän kurssiin. Ei-monetaariset tase-erät, jotka arvostetaan alkuperäiseen hankintameno, esitetään tapahtumapäivän kurssiin.

Ulkomaan rahan määräisten liiketapahtumien ja monetaaristen tase-erien muuttamisesta euroiksi syntyvät kurssierot kirjataan valuuttakurssivoittoa tai -tappioina tuloslaskelman erään Valuuttatoiminnan nettotuotot.

3. Rahoitusinstrumentit

3.1. Käyvän arvon määrytyminen

Käypä arvo on se hinta, joka saataisiin omaisuuserän myynnistä tai maksettaisiin velan siirtämisestä markkinaosapuolten välillä arvostuspäivänä toteutuvassa tavanmukaisessa liiketoimessa.

Rahoitusinstrumenttien käypä arvo määritetään joko toimivilta markkinoilta saatavien hintanoteerausten avulla, tai jos toimivia markkinoita ei ole, omia arvostusmenetelmiä käyttäen. Markkinoiden katsotaan olevan toimivat, jos hintanoteerauksia on helposti ja säännönmukaisesti saatavissa ja ne kuvastavat todellisia ja säännönmukaisesti toistuvia, toisistaan riippumattomien osapuolten välisiä markkinatransaktioita. Rahoitusvarojen noteerattuna markkinahintana käytetään senhetkistä ostokurssia.

Mikäli markkinoilla on vakiintunut arvostuskäytäntö rahoitusinstrumentille, jolle ei saada suoraan markkinahintaa, niin käypä arvo perustuu markkinoilla yleisesti käytettyyn markkinahinnan laskentamalliin ja mallin käyttämien syöttötietojen markkinanoteerauksiin.

Mikäli arvostuskäytäntö ei ole markkinoilla vakiintunut, käytetään markkina-arvon määrittämisessä asianomaiselle tuotteelle laadittua omaa arvostusmallia. Arvostusmallit pohjautuvat yleisesti käytettyihin laskentamenetelmiin ja ne kattavat kaikki ne osatekijät, jotka markkinaosapuolet ottaisivat huomioon hintaa asettaessaan sekä ovat yhdenmukaisia rahoitusinstrumenttien hinnoittelussa käytettävien hyväksyttyjen taloudellisten menetelmien kanssa.

Arvostusmenetelminä käytetään markkinatransaktioiden hintoja, diskontattujen rahavirtojen menetelmää sekä toisen olennaisilta osin samanlaisen instrumentin tilinpäätöshetken käypää arvoa. Arvostusmenetelmissä otetaan huomioon arvio luottoriskistä, käytettävistä diskonttauskoroista, ennenaikaisen takaisinmaksun mahdollisuudesta ja muista sellaisista tekijöistä, jotka vaikuttavat rahoitusinstrumentin käyvän arvon määrittämiseen luotettavasti.

Rahoitusinstrumenttien käyvät arvot jaetaan kolmeen eri hierarkiatasoon sen mukaan, miten niiden käypä arvo on määritelty:

- täysin samanlaisille varoille tai veloille toimivilla markkinoilla noteeratut käyvät arvot (taso 1)
- käyvät arvot, jotka on määritetty käyttäen syöttötietoina muita kuin tason 1 noteerattuja hintoja, jotka ovat todennettavissa varoille tai veloille, joko suoraan (esim. hintoina) tai välillisesti (esim. johdettuina hinnoista) (taso 2)
- käyvät arvot on määritetty käyttäen varoille tai veloille syöttötietoja, jotka eivät perustu todennettavissa oleviin markkinahintoihin (taso 3).

Se käypien arvojen hierarkian taso, jolle tietty käypään arvoon arvostettu erä on kokonaisuudessaan luokiteltu, on määritetty koko kyseisen käypään arvoon arvostetun erän kannalta merkittävän alimmalla tasolla olevan syöttötiedon perusteella. Syöttötiedon merkittävyys on arvioitu kyseisen käypään arvoon arvostetun erän suhteen kokonaisuudessaan.

Epälikvideille tuotteille on tyypillistä, että hinnoittelumallilla laskettu hinta poikkeaa toteutuneesta kauppahinnasta. Toteutunut kauppahinta on kuitenkin paras osoitus tuotteen käyvästä arvosta. Toteutuneen kauppahinnan ja markkinahintoja käyttävän hinnoittelumallin avulla lasketun hinnan erotuksena saatu tulos, Day 1 profit/loss, jaksotetaan tuloslaskelmaan sopimuksen voimassaoloajalle tai sitä lyhyemmälle ajalle ottaen huomioon tuotteen rakenne ja vastapuoli. Jaksottamatta oleva osuus tuloutetaan kuitenkin heti, mikäli tuotteelle on saatavilla aito markkinahinta tai markkinoille muodostuu vakiintunut hinnoittelukäytäntö. OP Yrityspankki Oyj:n taseessa ei ole merkittävää määrää epälikvidejä rahoitusvaroja.

3.2. Rahoitusvarat- ja velat

3.2.1. Jaksotettu hankintameno

Jaksotettu hankintameno on se määrä, johon rahoitusvaroihin kuuluva erä tai rahoitusvelka on arvostettu alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä, vähennettynä lyhennyksillä, lisätyinä tai vähennettynä alkuperäisen määrän ja erääntyvän määrän välisen erotuksen kertyneillä, efektiivisen koron menetelmää käyttäen lasketuilla jaksotuksilla ja, kun on kyse rahoitusvaroista, oikaistuna tappiota koskevalla vähennyserällä.

Efektiivisen koron menetelmää käyttäen rahoitusvaroihin kuuluvan erän tai rahoitusvelan odotettavissa olevana voimassaoloaikana saatavaksi tai suoritettavaksi arvioidut

maksut tulevat diskontatuiksi täsmälleen rahoitusvaroihin kuuluvan erän bruttomääräisen kirjanpitoarvon tai rahoitusvelan jaksotetun hankintamenon suuruiseksi. Efektiivistä korkoa laskettaessa rahavirrat arvioidaan ottamalla huomioon rahoitusinstrumentin kaikki sopimusehdot ilman odotettavissa olevia luottotappioita ("ECL"). Laskelma sisältää kaikki sellaiset sopimusosapuolten välillä suoritettavat tai saatavat palkkiot ja korkopisteet, jotka ovat kiinteä osa efektiivistä korkoa, transaktiomenot sekä kaikki muut yli- tai alikurssit. Palkkioita, jotka ovat kiinteä osa rahoitusinstrumentin korkoa, ovat esim. lainan nostoon liittyvät toimisto- ja järjestelypalkkiot, ja ne jaksotetaan rahoitusinstrumentin odotettavissa olevalle juoksuajalle tai lyhyemmälle ajanjaksolle, jos se on asianmukaista. Palkkioita, jotka eivät ole kiinteä osa rahoitusinstrumentin efektiivistä korkoa, käsitellään IFRS 15 - standardin mukaisesti, ja näitä ovat esim. lainan hoitoon liittyvät palkkiot.

Arvioituihin rahavirtoihin sisällytetään odotettavissa olevat luottotappiot, kun lasketaan luottoriskillä oikaistua efektiivistä korkoa rahoitusvarojille, joiden katsotaan alkuperäisenä kirjaamisajankohtana olevan luottoriskin johdosta arvoltaan alentuneita rahoitusvaroja (ns. "POCI").

Korkotuotot

Korkotuotot on laskettu soveltamalla efektiivistä korkoa rahoitusvaroihin kuuluvan erän bruttomääräiseen kirjanpitoarvoon, paitsi silloin, kun kyseessä ovat:

- ostetut tai alun perin myönnetty luottoriskin johdosta arvoltaan alentuneet rahoitusvarat, joiden osalta sovelletaan luottoriskillä oikaistua efektiivistä korkoa rahoitusvaroihin kuuluvan erän jaksotettuun hankintamenoon
- rahoitusvarat, jotka eivät ole ostettuja tai alun perin myönnettyjä luottoriskin johdosta arvoltaan alentuneita rahoitusvaroja, mutta joista on myöhemmin tullut luottoriskin johdosta arvoltaan alentuneita rahoitusvaroja (tai jotka ovat vaiheessa 3). Näiden rahoitusvarojen osalta sovelletaan efektiivistä korkoa rahoitusvaroihin kuuluvan erän jaksotettuun hankintameno (eli nettomääräiseen kirjanpitoarvoon odotettavissa olevan luottotappion vähentämisen jälkeen).

3.2.2 Alkuperäinen kirjaaminen ja arvostaminen

Alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä arvostetaan rahoitusvaroihin kuuluva erä tai rahoitusvelka käypään arvoon, ja jos kyseessä on muu kuin käypään arvoon tulosaikavaihteisesti kirjattava rahoitusvaroihin kuuluva erä tai rahoitusvelka, siihen lisätään tai siitä vähennetään rahoitusvaroihin kuuluvan erän tai rahoitusvelan hankkimisesta tai liikkeeseenlaskusta välittömästi johtuvat transaktiomenot. Välittömästi alkuperäisen kirjaamisen jälkeen rahoitusvarasta kirjataan odotettavissa olevia luottotappioita koskeva vähennyserä, jos rahoitusvara arvostetaan jaksotettuun hankintamenoon tai käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta. Tämä aiheuttaa tuloslaskelmaan kirjanpidollisen tappion äskettäin myönnettyistä tai äskettäin ostetuista rahoitusvaroista.

3.3. Rahoitusvarojen luokittelu ja myöhempi arvostaminen

OP Yrityspankki Oyj luokittelee rahoitusvarat seuraaviin ryhmiin:

- Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat (FVTPL)
- Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat (FVOCI)
- Jaksotettuun hankintamenuon kirjattavat.

3.3.1 Luotot ja saamistodistukset

Luottojen ja saamistodistusten luokittelu ja myöhempi arvostaminen riippuvat seuraavista tekijöistä:

- OP Yrityspankki Oyj:n liiketoimintamallista rahoitusvarojen hallinnoinnissa
- rahoitusvaroihin kuuluvan erän sopimukseen perustuvista rahavirtaominaisuuksista.

Näiden tekijöiden perusteella OP Yrityspankki Oyj luokittelee luotot ja saamistodistukset kolmeen seuraavaan arvostusryhmään:

- Jaksotettuun hankintamenuon arvostettavia rahoitusvaroja pidetään hallussa sellaisen liiketoimintamallin mukaisesti, jonka tavoitteena on rahoitusvarojen hallussapito sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämiseksi, jotka ovat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamäärän koron maksua. Erän kirjanpitoarvo sisältää odotettavissa olevien luottotappioiden vähennyserän, ja korkotuotot kirjataan efektiivisen koron menetelmällä korkotuottoihin.
- Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavia rahoitusvaroja pidetään hallussa sellaisen liiketoimintamallin mukaisesti, jonka tavoite saavutetaan keräämällä sopimukseen perustuvia rahavirtoja ja myymällä rahoitusvaroja. Lisäksi sopimusehdoissa määrätään tiettyinä ajankohtina toteutuvista rahavirroista, jotka ovat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamäärän koron maksua. Muutokset käyvässä arvossa kirjataan käyvän arvon rahastoon. Arvon alentumisvoitot tai -tappiot sekä valuuttakurssivoitot tai -tappiot kirjataan tulosvaikutteisesti. Kun rahoitusvaroihin kuuluva erä kirjataan pois taseesta, siirretään käyvän arvon rahastoon kertynyt voitto tai tappio luokittelun muutoksesta johtuvana oikaisuna omasta pääomasta tulosvaikutteiseksi eräksi sijoitustoiminnan nettotuottoihin. Efektiivisen koron menetelmää käyttäen laskettu korko kirjataan korkotuottoihin.
- Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavia rahoitusvaroja pidetään kaupankäyntitarkoituksessa, tai kun rahoitusvara ei täytä jaksotettuun hankintamenuon tai käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavien kriteereitä. Voitot ja tappiot kirjataan sijoitustoiminnan nettotuottoihin.

Liiketoimintamalli

Liiketoimintamallilla tarkoitetaan sitä, miten OP Yrityspankki Oyj hallinnoi rahoitusvarojensa rahavirtojen kerryttämiseksi. OP Yrityspankki Oyj:ssä liiketoimintamallin ratkaisee, syntyvätkö rahavirrat pelkästään sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämisestä vai sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämisestä sekä rahavirroista, jotka saadaan myymällä rahoitusvara, vai onko kyseessä kaupankäynti. Kaupankäyntiliiketoimintamalliin kuuluvat rahoitusvarat arvostetaan tulosvaikutteisesti. Liiketoimintamallia arvioidessaan OP Yrityspankki Oyj ottaa huomioon tulevat toimenpiteet liiketoimintamallin tavoitteen saavuttamiseksi. Arviointiin kuuluu aikaisempi kokemus rahavirtojen keräämisestä, kuinka liiketoimintamallin ja sen mukaisesti hallussa pidettävien rahoitusvarojen tuloksellisuutta arvioidaan ja kuinka siitä raportoidaan yhteisön johtoon kuuluville avainhenkilöille, kuinka riskejä hallitaan ja kuinka liiketoiminnan johtajia palkitaan. Esimerkiksi OP Yrityspankki Oyj:n myöntämiä yritysluottoja pidetään hallussa sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämiseksi. Lisäksi OP Yrityspankki Oyj:n likviditeettireservisalkun liiketoimintamallin tavoitteena on kerätä sopimukseen perustuvia rahavirtoja sekä rahoitusvarojen myynti.

Liiketoimintamallin muutos

Liiketoimintamallin muutoksia odotetaan tapahtuvan harvoin sisäisten tai ulkoisten muutosten seurauksena, ja niiden täytyy olla OP Yrityspankki Oyj:n toiminnan kannalta merkittäviä. Liiketoimintamallin muutoksista päättää OP Osuuskunnan hallitus. Liiketoimintamalli muuttuu silloin, kun OP Yrityspankki Oyj hankkii tai luovuttaa jonkin liiketoiminta-alueen tai lopettaa sen toiminnan. Liiketoimintamallin muutos dokumentoidaan asianmukaisesti ko. liiketoimintayksikön toimesta, ja se käsitellään Taloudessa ja Riskienhallinnassa sen kirjanpitovaikutusten selvittämiseksi (ml. vaikutukset ECL:ään). Yhteisön liiketoimintamallin tavoitteen muutos täytyy toteuttaa ennen luokittelun muutospäivää.

Luokittelun muutosta sovelletaan prospektiivisesti luokittelun muutospäivästä eteenpäin. Luokittelun muutospäivä on seuraavan raportointikauden ensimmäinen päivä, jota ennen päätös luokittelun muutoksesta on tehty. Aikaisempia raportointikausia ei oikaista takautuvasti.

Seuraavassa taulukossa esitetään erilaisten luokittelujen muutosten kirjanpitovaikutukset:

Alkuperäinen arvostusluokka	Uusi arvostusluokka	Kirjanpitovaikutus
Jaksotettu hankintamenu	FVTPL	Käypä arvo määritellään luokittelun muutospäivänä. Rahoitusvaroihin kuuluvan erän aikaisemman jaksotetun hankintamenuon ja käyvän arvon välisestä erosta mahdollisesti aiheutuva voitto tai tappio kirjataan tulosvaikutteisesti.

FVTPL	Jaksotettu hankintameno	Luokittelun muutospäivän käyvästä arvosta tulee uusi bruttomääräinen kirjanpitoarvo. Efekttiivinen korko määritellään luokittelun muutospäivän käyvän arvon perusteella.
Jaksotettu hankintameno	FVOCI	Rahoitusvaroihin kuuluvan erän aikaisemman jaksotetun hankintamenon ja käyvän arvon välisestä erosta mahdollisesti aiheutuva voitto tai tappio kirjataan muihin laajan tuloksen eriin. Efekttiivistä korkoa ja odotettavissa olevien luottotappioiden määrää ei oikaista luokittelun muutoksen seurauksena.
FVOCI	Jaksotettu hankintameno	Luokittelun muutospäivän käyvästä arvosta tulee uusi jaksotettu hankintameno. Aiemmin muihin laajan tuloksen eriin kirjattu kertynyt voitto tai tappio kuitenkin poistetaan omasta pääomasta ja kirjataan oikaisemaan rahoitusvaroihin kuuluvan erän käypää arvoa luokittelun muutospäivänä. Efekttiivistä korkoa ja odotettavissa olevien luottotappioiden määrää ei oikaista luokittelun muutoksen seurauksena.
FVTPL	FVOCI	Luokittelun muutospäivän käyvästä arvosta tulee uusi kirjanpitoarvo. Efekttiivinen korko määritellään luokittelun muutospäivän käyvän arvon perusteella.
FVOCI	FVTPL	Luokittelun muutospäivän käyvästä arvosta tulee uusi kirjanpitoarvo. Aiemmin muihin laajan tuloksen eriin kirjattu kertynyt voitto tai tappio siirretään luokittelun muutoksesta johtavana oikaisuna omasta pääomasta tulosvaikutteiseksi luokittelun muutospäivänä.

Rahavirtaominaisuudet

Silloin kun OP Yrityspankki Oyj:n liiketoimintamalli on muu kuin kaupankäynti, OP Yrityspankki Oyj arvioi, ovatko sopimukseen perustuvat rahavirrat yhdenmukaisia perustyyppisen lainanantojärjestelyn kanssa. Perustyyppisessä lainanhoitojärjestelyssä sopimukseen perustuvat rahavirrat ovat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamäärän koron maksua ("SPPI"), jossa koron merkittävimmät osatekijät ovat korvaus rahan aika-arvosta, luottoriskistä, lainanantoon liittyvistä riskeistä ja voittomarginaalista. Valtaosa OP Yrityspankki Oyj:n rahoitusvaroista on perustyyppisiä lainanantojärjestelyjä.

OP Yrityspankki Oyj:n kaikki henkilöasiakkaille myönnetty luotot ja osa yritysasiakkaiden luotoista sisältävät mahdollisuuden ennenaikaiseen takaisinmaksuun. Ehdot ovat kuitenkin yhdenmukaisia perustyyppisen lainanantojärjestelyn kanssa, koska ennen eräpäivää maksettava määrä vastaa sopimuksen mukaista nimellismäärää ja kertynyttä (mutta maksamatonta) sopimuksen mukaista korkoa, joka voi sisältää lisäkorvauksen sopimuksen ennenaikaisesta päättämisestä.

Saamistodistusten rahavirtaominaisuudet testataan SPPI-työkalulla, jonka antaman palautteen pohjalta joko hyväksytään tai hylätään SPPI-testi ilman lisätutkimuksia (palautteena pass/fail) tai tutkitaan rahavirtaominaisuudet OP:n sisäisen ohjeistuksen mukaisella tavalla ennen luokittelupäätöstä (palautteena "further review required"). Menetelmä tunnistaa sopimusehdoista useita eri elementtejä, jotka vaikuttavat siihen, täytyykö SPPI-määrittäminen.

Silloin kun sopimukseen perustuvat rahavirrat ovat alttiina esim. osakkeiden hintojen tai lainanottajan taloudellisen tuloksen muutoksille, ei kyseessä ole perustyyppinen lainanantojärjestely, ja tällaiset rahoitusvarat arvostetaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Tyypillisesti tällaisia ovat erilaiset rahastosijoitukset, jotka eivät täytä oman pääoman määritelmää IAS 32:n mukaisesti liikkeeseenlaskijan tilinpäätöksessä.

Rahoitusvaroihin sisältyviä kytkettyjä johdannaisia ei eroteta pääsopimuksesta, vaan ne huomioidaan sopimukseen perustuvien rahavirtojen kokonaisarvioinnissa.

Jos rahoitusvarojen hallinnoinnissa noudatettua liiketoimintamallia muutetaan, voidaan rahoitusvaroja joutua uudelleenluokittelemaan. Uudelleenluokittelua sovelletaan ehtakautuvasti luokittelun muutospäivästä lähtien. Tällaisia muutoksia odotetaan tapahtuvan hyvin harvoin.

3.3.2. Oman pääoman ehtoiset instrumentit

Oman pääoman ehtoiset instrumentit ovat instrumentteja, jotka osoittavat oikeutta osuuteen yhtiön varoista sen kaikkien velkojen vähentämisen jälkeen. Tyypillisesti tällaisia ovat osakesijoitukset.

Oman pääoman ehtoiset instrumentit arvostetaan myöhemmin käypään arvoon tulosvaikutteisesti.

3.3.3. Sopimukseen perustuvien rahavirtojen muuttaminen

Maksusuunnitelman muutoksia tehdään normaaliin asiakassuhteen hoitoon kuuluvana toimenpiteenä, mutta myös tilanteissa, joissa asiakkaan maksukyky on heikentynyt. Heikentyneen maksukyvyn takia annettu myönnytys merkitään lainanhoitajaksi, joka on tyypillisesti lyhennysvapaa rajoitetuksi ajaksi. Yleensä näissä tilanteissa lainan sopimukseen perustuvat rahavirrat neuvotellaan uudelleen tai niihin tehdään muutoin muutoksia, eivätkä ne johda kyseisen lainan taseesta pois kirjaamiseen. Tällöin lasketaan lainan bruttokirjanpitoarvo uudelleen ja kirjataan tehdystä muutoksesta aiheutuva voitto tai tappio tuloslaskelmaan korkokatteeseen. Maksusuunnitelmien muutosten kehitystä raportoidaan säännöllisesti johdolle asiakkaiden maksukykyä ennakoivana mittarina.

Jos lainaehdoin tehtävät muutokset ovat merkittäviä tai laina muutoin neuvotellaan uudelleen, OP Yrityspankki Oyj kirjaa alkuperäisen lainan pois taseesta ja kirjaa samalla taseeseen muutetun uuden lainan. Tällöin muutoksen tekemisajankohta on lainan alkuperäinen kirjaamisajankohta, kun muutettuun lainaan sovelletaan arvonalentumista koskevia vaatimuksia. Tyypillisesti tämä tarkoittaa, että tappiota koskevan vähennyserän määrä vastaa 12 kuukaudelta odotettavissa olevia luottotappioita. OP Yrityspankki Oyj luokittelee muutoksen syyt ja vakavuusasteet sisäisellä luokituksella, jolla seurataan, onko taseesta pois kirjaamiseen yhteydessä ollut näyttöä siitä, että muutettu laina on alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä luottoriskin johdosta arvoltaan alentunut. Tällöin se kirjataan alun perin myönnettyä luottoriskin johdosta arvoltaan alentuneena rahoitusvaroihin kuuluvana eränä. Tämä voisi tapahtua esimerkiksi tilanteissa, jossa ongelmalliseen omaisuuserään on tehty huomattava muutos.

Muutoin rahoitusvaroihin kuuluvat erät kirjataan pois taseesta silloin, kun sopimukseen perustuvat oikeudet rahoitusvaroihin kuuluvan erän rahavirtoihin lakkaavat olemasta voimassa tai kun OP Yrityspankki Oyj siirtää rahoitusvaroihin kuuluvan erän toiselle osapuolelle ja siirto täyttää taseesta pois kirjaamisen edellytykset.

3.4. Arvonalentuminen

Odotettavissa olevat luottotappiot lasketaan kaikista jaksotettuun hankintamenoarvostettavista ja käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavista tase-eristä (muut kuin oman pääoman ehtoiset instrumentit) sekä taseen ulkopuolisista luottositoumuksista ja takaussopimuksista. Odotettavissa olevat luottotappiot kirjataan jokaisena raportointipäivänä, ja ne kuvastavat:

- vinoutumatonta ja todennäköisyyksillä painotettua rahamäärää, joka määritetään arvioimalla mahdollisten tulevien vaihtelualue
- rahan aika-arvoa ja
- järkevää ja perusteltavissa olevaa informaatiota, joka on raportointipäivänä saatavissa ilman kohtuuttomia kustannuksia tai ponnisteluja ja joka koskee toteutuneita tapahtumia, vallitsevia olosuhteita ja ennusteita tulevista taloudellisista olosuhteista.

3.4.1. Sopimusten luokittelu kolmeen arvonalentumisvaiheeseen

Sopimukset luokitellaan kolmeen eri vaiheeseen. Eri vaiheet kuvastavat luoton laadun heikkenemistä alkuperäisen kirjaamisen jälkeen.

- Vaihe 1: sopimukset, joiden luottoriski ei ole kasvanut merkittävästi alkuperäisestä ja joille lasketaan 12 kuukauden ECL.
- Vaihe 2: sopimukset, joiden luottoriski on kasvanut merkittävästi alkuperäisestä ja joille lasketaan koko voimassaoloajan ECL.
- Vaihe 3: maksukyvyttömät sopimukset, joille lasketaan myös koko voimassaoloajan ECL.

Lisäksi sopimukset, jotka on alun perin myönnetty arvoltaan alentuneina, ovat aina koko voimassaoloajan odotetun tappion laskennan piirissä (POCI).

Maksukyvyttömyyden (default) määritelmä

OP Yrityspankki Oyj:ssa sovelletaan IFRS 9 -standardin mukaisessa laskennassa samaa maksukyvyttömyyden määritelmää kuin sisäisissä luottoriskimalleissa (IRB). Maksukyvyttömyyttä arvioidaan OP Ryhmän sisäisellä maksukäyttämiseen perustuvalla luokittelujärjestelmällä. Henkilöasiakkaissa maksukyvyttömyyden määritelmää sovelletaan sopimuskohtaisesti, kun taas yritysasiakkaissa tarkastellaan asiakaskokonaisuutta. Asiakas luokitellaan maksukyvyttömäksi, kun asiakkaan takaisinmaksua pidetään epätodennäköisenä, esimerkiksi kun asiakkaalla on julkinen maksuhäiriö tai sille on myönnetty lainanhoitajaksi, jossa lainan nykyarvo pienenee enemmän kuin 1 prosenttia. Maksukyvyttömyys laajenee henkilöasiakkaissa maksukyvyttömän velallisen kaikkiin luottovelvoitteisiin, kun merkittävä osa (20 %) henkilöasiakkaan vastuista on maksukyvyttömiä. Lisäksi sopimus on maksukyvytön viimeistään silloin, kun rahoitusvaroihin kuuluvaan erään liittyvä maksu on viivästynyt yli 90 päivää.

Asiakkaan maksukyvyttömyys päättyy, kun se ei enää täytä maksukyvyttömyyden määritelmää ja sen jälkeinen 6–12 kuukauden koeaika on päättynyt.

Maksukyvyttömyyden määritelmä perustuu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen EU N:o 575/2013 (CRR) artiklaan 178 sekä Euroopan pankkiviranomaisen (EBA) ohjeistukseen maksukyvyttömyyden määritelmän soveltamisesta EBA/GL/2016/07 ja EBA/RTS/2016/06).

OP Yrityspankki Oyj on soveltanut EBA:n ohjeistuksen ns. kaksivaiheista käyttöönottoa, jossa ensimmäisessä vaiheessa muutettiin maksukyvyttömyyden määritelmä vuoden 2020 ensimmäisellä vuosineljänneksellä, ja toisessa vaiheessa vuoden viimeisellä vuosineljänneksellä kalibroitiin luottoriskiparametrit.

Luottoriskin merkittävä lisääntyminen

Odotettavissa olevat luottotappiot lasketaan sopimuskohtaisesti joko 12 kuukaudelle tai koko voimassaoloajalle riippuen siitä, onko instrumentin luottoriski lisääntynyt raportointipäivänä merkittävästi alkuperäisestä. Luottoriskin merkittävä lisääntymistä arvioidaan sekä laadullisilla että määrällisillä kriteereillä. Lainanhoitojousto pidetään laadullisena kriteerinä. Muut laadulliset tekijät koostuvat erilaisista luottoriskin mittareista (esim. kovenanttirikkomuksista), ja ne huomioidaan luokittelumalleissa tai maksukäyttäytymisen luokan arvioinnissa.

OP Yrityspankki Oyj on sisällyttänyt suhteellisia ja absoluuttisia kynnysarvoja luottoriskin merkittävän luottoriskin määrällisen lisääntymisen määrittämiseen ottaen huomioon kaikki olennainen ja perusteltavissa oleva informaatio.

Määrällinen muutos arvioidaan koko voimassaoloajan PD-lukujen (PD-käyrä) suhteellisen muutoksen perusteella. Alkuperäinen koko voimassaoloajan PD-käyrä lasketaan luoton myöntöhetkellä huomioiden makroekonomiset tekijät. Seuraavaksi määritellään luonnollinen hyväksyttävä vaihteluväli sille, milloin luottoriskin ei katsota lisääntyneen merkittävästi lainan jäljellä olevan maturiteetin aikana. Hyväksyttävä vaihteluväli on mallinnettu erikseen henkilö- ja yritysasiakkaille. Tuloksena saadaan ns. kynnysarvokäyrä, johon kunakin raportointipäivänä verrataan senhetkistä jäljellä olevaa koko voimassaoloajan PD-käyrää: jos kynnysarvo ylittyy, luottoriski on kasvanut merkittävästi ja luotosta kirjataan koko luoton juoksuajalle laskettu luottotappio. Tämän suhteellisen muutoksen rajan lisäksi edellytetään, että luottoluokassa on tapahtunut heikennys alkuperäisestä, jotta siirtyminen koko voimassaoloajan ECL-lasketaan ei tapahdu vain ajan kulumisen perusteella. Lisäksi heikoimpiin luottoluokkiin sovelletaan absoluuttista luottoluokan rajaa.

Edellä mainittujen kriteerien lisäksi rahoitusvaroihin kuuluvaan erään liittyvä luottoriski on lisääntynyt merkittävästi alkuperäisen kirjaamisen jälkeen, jos sopimukseen perustuvat maksut ovat viivästyneet yli 30 päivää tai luottoon on myönnetty lainanhoitojousto.

OP Yrityspankki Oyj ei ole soveltanut luottoriskin merkittävän lisääntymisen arvioinnissa IFRS 9 -standardin sallimaa siirtymäsääntöä alhaisen luottoriskin olettamasta niille sopimuksille, joille ei ilman kohtuuttomia kustannuksia ja työmäärää saada laskettua alkuperäistä koko voimassaoloajan PD:tä.

OP Yrityspankki Oyj seuraa säännöllisesti, miten tehokkaasti edellä mainitut kriteerit havaitsevat luottoriskin merkittävän lisääntymisen ennen kuin sopimukseen perustuvat maksut ovat erääntyneet yli 30 päivää, ja että sopimukset eivät yleensä siirry arvonalentumisvaiheesta 1 suoraan arvonalentumisvaiheeseen 3, ja tekee suhteellisen muutoksen laskutapaan tarvittavat kalibroinnit.

3.4.2. Laskentamenetelmät

Odotettavissa olevat luottotappiot lasketaan pääosin järjestelmäperusteisesti maksukyvyttömyyden todennäköisyys/tappio-osuus -menetelmällä (PD/LGD-menetelmä) sopimuskohtaisesti kaikille henkilö- ja yritysasiakkaiden vastuille. Tämän lisäksi suurimmille vaiheessa 3 oleville yritys vastuille käytetään asiantuntija-arvioon perustuvaa kassavirtaperusteista ECL-laskentamenetelmää.

3.4.2.1. PD/LGD-menetelmä

Odotettavissa olevat luottotappiot lasketaan käyttäen mallinnettuja riskiparametreja ja kaavalla $\text{probability of default (PD)} \times \text{loss given default (LGD)} \times \text{exposure at default (EAD)}$ kaikille portfolioille sopimuskohtaisesti, ja ne kuvastavat odotuksia tulevista luottotappioista raportointipäivänä. PD kuvaa maksukyvyttömyyden todennäköisyyttä yllä kuvatun maksukyvyttömyyden määritelmän mukaisesti. LGD kuvaa tappio-osuutta maksukyvyttömyyshetkellä, ja siihen vaikuttaa mm. vakuuksien ja erilaisten takauksien määrä ja tyyppi. EAD kuvaa vastuun määrää maksukyvyttömyyshetkellä sisältäen taseessa olevan vastuun (pääoman ja kertyneen koron) sekä odotetun käytön taseen ulkopuolisista eristä maksukyvyttömyyshetkellä.

ECL-laskenta perustuu kolmeen eri skenaarioon. Riskiparametrit PD, LGD ja EAD lasketaan vuosikohtaisesti kussakin skenaariossa. Vuosittaiset ECL-luvut diskontataan raportointipäivään, ja eri skenaarioiden luvuista lasketaan todennäköisyyksillä painotettu ECL. Diskonttaustekijänä käytetään sopimuksen efektiivistä korkoa tai sen arviota. Sopimuksen jäljellä oleva maturiteetti on rajoitettu laskennassa maksimissaan 30 vuoteen.

Sopimuksen koko voimassaoloajan maksukyvyttömyyden todennäköisyyden (lifetime PD) mallit on tehty erikseen henkilöasiakkaille ja yritysasiakkaille. PD-malleihin vaikuttaa keskeisesti sopimuksen luottoluokka, luoton ikä (henkilöasiakkaat) sekä mallin alasegmentti, joka määräytyy yritysasiakkaille luokittelumallin perusteella ja henkilöasiakkaille tuotetypin perusteella. Lisäksi PD-estimaatit ovat riippuvaisia makrotaloudellisista tekijöistä ja niiden ennusteista kussakin skenaariossa.

Sopimuksen koko voimassaoloajan tappio-osuusmalli (lifetime LGD) koostuu kolmesta komponentista: 1) maksukyvyttömyystilasta toipumisen todennäköisyydestä, 2) vakuudellisesta palautusosuudesta ja 3) vakuudettomasta palautusosuudesta. Eri komponenttien arvot riippuvat keskeisesti tuotetypistä, toimialasta (yritykset), vakuustyyppistä ja ajasta, kuinka kauan sopimus on ollut maksukyvyttömänä. Makrotaloudelliset tekijät ja niiden ennusteet vaikuttavat kahteen ensimmäiseen komponenttiin.

Sopimuksen koko voimassaoloajan vastuu maksukyvyttömyyshetkellä (lifetime EAD) perustuu tuotetypistä riippuen sopimuksen mukaisiin kassavirtoihin, odotettuun käyttöasteeseen, ennakaisen takaisinmaksun todennäköisyyteen ja maturiteettimalliin.

OP Yrityspankki Oyj päivitti marraskuussa kahden LGD mallin parametrin eli vakuudettoman palautusosuuden sekä toipumisosuuden estimaatteja. Arvon alentumisvaiheen 1 ja 2 toipumisosuutta päivitettiin uuden Q1/2020 käyttöön otetun maksukyvyttömyyden määritelmän mukaisen aineiston perusteella. Arvon alentumisvaiheen 3 vakuudettoman palautusosuuden sekä toipumisosuuden estimaatit muutettiin ajasta riippuvaisiksi siten, että ne laskevat maksukyvyttömyys- tai perintäajan kasvaessa.

OP Yrityspankki Oyj päivitti joulukuussa yritysastuiden lifetime PD mallia mm. uuden Q1/2020 käyttöön otetun maksukyvyttömyyden määritelmän mukaisen aineiston perusteella. Lisäksi tarkennettiin mallin segmentointia ja muutettiin makrotaloudelliseksi selittäviksi tekijöiksi BKT ja reaalkorko (aiemmin BKT ja 12 kk Euribor).

Lisäksi joulukuussa on huomioitu henkilöasiakkaiden luottoluokitusmallin kalibroinnin vaikutus uuden Q1/2020 käyttöön otetun maksukyvyttömyyden määritelmän mukaisen aineiston perusteella.

Sopimuksen voimassaoloajan määrittäminen

Sopimuksen voimassaoloaika on velkakirjalainoilla sopimuksen mukainen maturiteetti, joka ottaa huomioon maksusuunnitelman mukaiset lainan lyhennykset. Ennenaikaisen takaisinmaksun mallia sovelletaan vakuudellisiin velkakirjalainoihin (pl. maksukyvyttömät), mutta se ei lyhennä sopimuksen maturiteettia vaan huomioidaan osana sopimuksen EAD:tä.

Valmiusluotot (esim. luottokortit) ovat toistaiseksi voimassa olevia sopimuksia, ja niille on mallinnettu odotettu maturiteetti. Mallinnettu maturiteetti riippuu tuotetyypistä ja luottoluokasta, ja se on keskimäärin n. 15 vuotta.

Tulevaisuuteen suuntautuva informaatio

Laskentamalliin sisällytetään tulevaisuuteen suuntautuvaa informaatiota ja makroekonomisia skenaarioita. OP Yrityspankki Oyj:n ekonomistit päivittävät makroekonomiset skenaariot neljännesvuosittain, ja ne ovat samoja, joita muutoinkin käytetään OP Yrityspankki Oyj:n taloudellisessa vuosisuunnittelussa. Makroekonomiset ennusteet kattavat 5 vuotta, ja ne on ekstrapoloitu 30 vuoteen asti tuotantofunktiota käyttäen. Käytetyt makroekonomiset tekijät ovat: BKT:n kasvu, työttömyysaste, investointien kasvu, inflaatio, ansiotason muutos ja 12 kk Euribor -korko. Lisäksi asuntojen hintaindeksiä käytetään LGD-malleissa. Käytettäviä skenaarioita on kolme: perus, vahva ja heikko. Skenaarioille on myös arvioitu toteutumisen todennäköisyydet.

Makroekonomisten ennusteiden laatiminen ja niiden heijastaminen tulevaisuuteen aina 30 vuoteen saakka sisältää suuren määrän epävarmuutta, ja siten toteutuneet tulokset voivat merkittävästi poiketa ennustetusta. OP Yrityspankki Oyj on analysoinut, että ECL-laskennassa käytettävien riskiparametrien komponenttien ja makroekonomisten tekijöiden muutoksen suhde ei ole lineaarinen. Näin ollen makroekonomiset ennusteet edustavat OP Yrityspankki Oyj:n

parasta näkemystä mahdollisista skenaarioista ja lopputulemista.

3.4.2.2. Asiakaskohtainen asiantuntija-arvioon perustuva kassavirtaperusteinen ECL-menetelmä

Suurimmille R-rating mallin piirissä oleville vaiheessa 3 oleville yritysastuille lasketaan ECL asiantuntija-arviona asiakaskohtaisesti kassavirtaperusteisella menetelmällä. Asiantuntija-arvio laaditaan rating- tai luottopäätöksen yhteydessä.

Laskennassa hyödynnettävä eteenpäin katsova informaatio on osa luottoanalytiikan laatimaa yrityksen luottokelpoisuusarviota ja rating-esitystä, jossa otetaan kantaa liiketoiminnan, markkinoiden, kilpailutilanteen sekä ennustetun kassavirran kehitykseen. Laskennassa otetaan huomioon myös makrotaloudellisten muuttujien vaikutusta kuvaavat skenaariot (vahva, perus ja heikko), ja niiden perusteella lasketaan asiakkaan painotettu luottotappio. Skenaarioiden määrittelyssä hyödynnetään PD/LGD-mallissa käytettyjä skenaarioita.

Kun asiakaskohtaisessa asiantuntija-arvioon perustuvassa ECL-laskennan piirissä oleva asiakas ei enää täytä maksukyvyttömän kriteereitä ja se on rating-prosessin yhteydessä tunnistettu ja luokiteltu "terveeksi" vastapuoleksi, se poistuu tämän menetelmän piiristä ja palautuu normaalin PD/LGD-mallin mukaiseen odotettu luottotappion laskennan piiriin.

3.4.3. Saamistodistusten arvonalentuminen

Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavien saamistodistusten odotettu tappio kirjataan tulosvaikutteisesti ja oikaisemaan käyvän arvon rahastoa.

OP Yrityspankki Oyj käyttää saamistodistusten odotetun tappion laskennassa luottoluokitustietoihin pohjautuvaa mallia.

Mallissa haetaan ostoerille sekä hankintahetken että raportointihetken luottoluokitukset ja konvertoidaan ne PD-luvuiksi. Ensisijaisesti käytetään ulkoisten luottoluokitusten keskiarvoja, toissijaisesti sisäistä luottoluokitusta, mikäli ulkoisia luokituksia ei ole.

PD:t vastaavat historiallisia toteutuneita maksukyvyttömyyksiä luottoluokitusluokittain kullekin aikavälille luottoluokituksen antohetkestä. Historiadata, johon määritetty vastaavuus pohjautuu, on kattava ja pitkältä aikaväliltä. LGD:t vastaavat myös tutkittuja historiallisia toteutuneita sijoitus-/vakuuslajeittain (senioriteetti, covered bond-status) eikä niitä erikseen arvioida liikkeeseenlaskija -tai sijoituskohtaisesti. Koska ulkoiset luottoluokitukset mittaavat PD:n sijaan kokonaisluottoriskiä (ECL), vaikuttaa niiden tapauksessa LGD ainoastaan ECL:n jakautumiseen PD- ja LGD-komponenttien välillä.

3.4.3.1. Saamistodistusten luokittelu arvonalentumisvaiheisiin

Vaiheeseen 2 siirretään sellaiset sijoitukset, joiden yhden vuoden PD on kaksinkertaistunut siten, että prosenttiyksiköissä muutos on vähintään 0,2 %, sijoitukseen on myönnetty

lainanhoitojousto tai sen maksut ovat yli 30 päivää erääntyneet. Vaiheeseen 3 luokitellaan maksukyvyttömyään liikkeeseenlaskijaan liittyvät sijoitukset, jos sen maksut ovat erääntyneet yli 90 päivää tai jos asiakas on ongelma-asiakas.

3.4.4. Taseen ulkopuolisten erien arvonalentuminen

Useisiin OP Yrityspankki Oyj:n tarjoamiin tuotteisiin kuuluu vakiona tai jossain elinkaaren vaiheessa nostovara, limiitti tai muu taseen ulkopuolinen luottositoumus. Esimerkiksi valmiusluottoihin, kuten luottokortteihin ja luotollisiin tileihin, sisältyy sekä laina että sitoutuminen nostamattomaan osuuteen. Lisäksi OP Yrityspankki Oyj on myyjäosapuolena erilaisissa takauksissa kuten rahoitustakauksissa sekä muissa kaupallisissa tai viranomaistakauksissa, joihin kaikkiin sovelletaan IFRS 9 -standardin arvonalentumisen sääntöjä. Luottositoumusten ja takauksopimusten osalta alkuperäisen kirjaamisen katsotaan arvonalentumista koskevia vaatimuksia sovellettaessa tapahtuneen päivänä, jona OP Yrityspankki Oyj:stä tulee peruuttamattoman sitoumuksen osapuoli. Näin ollen odotetun tappion laskennassa huomioidaan vain OP Yrityspankki Oyj:tä sitovat erät.

Näille erille lasketaan odotettu tappio samoilla periaatteilla kuin luotoille. Samoin luottoriskin merkittävää lisääntymistä arvioidaan samoin perustein. Tällaisille tuotteille mallinnetaan EAD, joka ennustaa vastuiden määrää maksukyvyttömyyshetkellä. Se sisältää sekä käyttöasteen että luottovasta-arvokertoimen. Lisäksi toistaiseksi voimassa oleville sopimuksille sovelletaan maturiteettimallia. Mallissa huomioidaan tilanteet, joissa OP Yrityspankki Oyj:llä on sopimukseen perustuva mahdollisuus vaatia takaisinmaksua ja peruuttaa nostamatonta osuutta koskeva sitoumus, mutta se ei rajoita altistumista luottotappioille sopimuksen mukaisena irtisanomisaikana.

3.4.5. Odotettavissa olevien luottotappioiden kirjaaminen

Pääsääntöisesti odotettavissa olevia luottotappioita varten kirjataan tappiota koskeva vähennyserä lainan kirjanpitoarvon vähennykseksi erilliselle tilille. Kun on kyse luottositoumuksista ja takauksopimuksista, tappiota koskeva vähennyserä kirjataan varaukseksi. Niihin tuotteisiin, joihin sisältyy sekä lainasaaminen (ts. rahoitusvaroihin kuuluva erä) että sitoumus nostamattomaan osuuteen (ts. luottositoumus), eikä OP Yrityspankki Oyj:n ole mahdollista yksilöidä nostamatonta osuutta koskevaan sitoumukseen liittyviä odotettavissa olevia luottotappioita erillään rahoitusvaroja koskevasta komponentista, luottositoumukseen liittyvät odotettavissa olevat luottotappiot kirjataan yhdessä rahoitusvaroihin kuuluvan erän tappiota koskevan vähennyserän kanssa.

3.4.6. Lopullisen luottotappion kirjaaminen

Lopullisen luottotappion kirjaaminen on taseesta pois kirjaamiseen johtava tapahtuma. Silloin kun rahoitusvaroihin kuuluvaa erää ei voida kohtuudella odottaa saavan perityksi kokonaan tai osaksi, kirjataan lopullinen luottotappio pienentämään suoraan rahoitusvaroihin kuuluvan erän bruttomääräistä kirjanpitoarvoa.

Laina kirjataan pois taseesta, kun vakuudet on realisoitu tai kun konkurssipesän loppukokous on pidetty, velkajärjestely tai yrityssaneeraus on päättynyt tai kun perintä on lopetettu. Taseesta pois kirjaamisen jälkeen saadut suoritukset kirjataan saamisten arvonalentumisten oikaisuiksi.

3.5. Rahavarat

Rahavarat koostuvat käteisistä varoista ja vaadittaessa maksettavista saamisista luottolaitoksilta.

3.6. Rahoitusvelkojen luokittelu ja myöhempi arvostaminen

Rahoitusvelkoja ovat talletukset ja muut velat luottolaitoksille ja asiakkaille sekä liikkeeseen lasketut velkakirjat ja muut rahoitusvelat.

Rahoitusvelat luokitellaan jaksotettuun hankintamenoon efektiivisen koron menetelmällä lukuun ottamatta johdannaisvelkoja, jotka arvostetaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Kaupankäyntivelkoihin luokitellaan myös velvoitteet toimittaa vastapuolelle arvopapereita, jotka on myyty mutta jotka eivät ole omistuksessa myyntihetkellä (lyhyeksi myynti).

OP Yrityspankki Oyj ei ole alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä nimenomaisesti luokitellut rahoitusvelkoja käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavaksi.

Rahoitusvelat (tai rahoitusvelan osa) poistetaan taseesta silloin, kun velka on lakannut olemasta olemassa – toisin sanoen, kun sopimuksessa yksilöity velvoite on täytetty tai kumottu tai sen voimassaolo on lakannut.

Jos OP Yrityspankki Oyj vaihtaa rahoitusvelkoja alkuperäisten lainantajien kanssa ja jos niiden ehdot poikkeavat huomattavasti toisistaan, vaihtoa on käsiteltävä alkuperäisen rahoitusvelan kuoletuksena. Tällöin syntyneet menot tai palkkiot kirjataan osana kuolettamisesta johtuvaa voittoa tai tappiota. Jos vaihtoa tai muutosta ei käsitellä kirjanpidossa kuoletuksena, lasketaan muutetun rahoitusvelan jaksotettu hankintameno uudelleen diskonttaamalla muutetut sopimusperusteiset rahavirrat käyttämällä alkuperäistä efektiivistä korkokantaa. Rahoitusvelan jaksotetun hankintamenon muutokset kirjataan tulosvaikutteisesti. Syntyneillä menoilla tai palkkioilla oikaistaan velan kirjanpitoarvoa, ja ne kirjataan kuluiksi ehdoiltaan muuttuneen velan jäljellä olevana juoksuajana. OP Yrityspankki Oyj ei ole tehnyt rahoitusvelkojen vaihtoja olemassa oleviin rahoitusvelkoihin.

3.7. Nettoutus

Taseessa nettoutetaan sellaiset rahoitusvarat ja -velat, joissa OP Yrityspankki Oyj:llä on tarkasteluhetkellä laillisesti toimeenpantavissa oleva kuittausoikeus tavanomaisessa liiketoiminnassa sekä laiminlyönti-, maksukyvyttömyys- ja konkurssitapauksissa, ja se aikoo toteuttaa suoritukset nettomääräisesti.

3.8. Johdannaissopimukset

Johdannaiset jaetaan suojaaviin ja ei-suojaaviin johdannaissopimuksiin. Sekä ei-suojaavat että suojaavat johdannaiset merkitään aina taseeseen käypään arvoon. Ei-suojaavien koronvaihtosopimusten korkokertymä merkitään korkoihin ja niitä vastaavat siirtyvät korot siirtosaamisiin ja -velkoihin. Ei-suojaavien korko-, luotto-, valuutta- osake- ja hyödykejohdannaisten arvonmuutokset kirjataan tuloslaskelman erään Arvopaperikaupan nettotuotot. Positiiviset arvonmuutokset ja johdannaissopimuksista maksetut preemiomaksut kirjataan varoiksi erään Johdannaissopimukset ja negatiiviset arvonmuutokset ja johdannaissopimuksista saadut preemiomaksut kirjataan erään Johdannaissopimukset ja muut kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat.

Finanssivastapuolten kanssa solmitut standardiehtoiset OTC-johdannaiskaupat selvitetään London Clearing Housen kanssa EMIR-asetuksen (EU 648/2012) mukaisesti. Toimintamallissa johdannaisten vastapuoleksi muuttuu päivittäisen selvitysprosessin päätteeksi keskusvastapuoli (CCP). Selvitystapana käytetään ns. clearing brokerista riippuen joko settled-to-market (STM) tai collateralised-to-market (CTM) käytäntöä. Molemmassa käytännössä netotetaan keskusvastapuolen kanssa johdannaisten päiväkohtaiset maksut. Lisäksi päivittäin joko maksetaan tai saadaan käteis-suorituksella johdannaisten käyvän arvon muutos (variation margin). STM-käytännössä päivittäinen suoritus on sopimusperusteisesti määritetty lopulliseksi maksuksi ja osaksi johdannaissopimuksen rahavirtoja. Päivittäinen suoritus kirjataan tulosvaiikutteisesti käyvän arvon muutokseksi. Tällöin johdannaissopimukselle ei jää muuta käyvän arvon muutosta kuin OP:n ja CCP:n välinen arvostusero. Ero kirjataan taseeseen johdannaissuoroihin tai -velkoihin. CTM-käytäntö poikkeaa STM-käytännöstä siten, että päivittäistä suoritusta ei ole sopimusperusteisesti määritetty lopulliseksi maksuksi vaan vakuudeksi. Se kuitenkin nettoutetaan taseessa johdannaisten käyvän arvon kanssa. Muut johdannaiset esitetään taseessa bruttoperiaatteella, jolloin positiiviset arvonmuutokset esitetään johdannaissuoroina ja negatiiviset arvonmuutokset johdannaissuoroina.

Riskienhallinta on laatinut suojauslaskennassa käytettävät menetelmät ja sisäiset periaatteet, joiden mukaisesti rahoitusinstrumentti voidaan määritellä suojaavaksi.

Suojausperiaatteiden mukaisesti konsernin emoyhtiössä OP Yrityspankki Oyj:ssä voidaan suojautua korkoriskiltä, valuuttakurssiriskiltä ja hintariskiltä soveltamalla käyvän arvon tai rahavirran suojausta. Rahavirran suojauksella suojaudutaan tulevien rahavirtojen vaihtelulta, käyvän arvon suojauksella suojaudutaan suojattavan kohteen käyvän arvon muutoksilta.

OP Yrityspankki Oyj:ssä tehdään johdannaissopimuksia, joilla tosiasiaassa suojaudutaan taloudellisilta riskeiltä, mutta jotka eivät täytä näitä kriteerejä.

3.9. Suojauslaskenta

Suojauslaskennalla todennetaan, että suojaussuhteessa olevan suojaavan instrumentin käyvän arvon muutokset kumoavat suojatun kohteen käyvän arvon tai rahavirtojen muutokset kokonaan tai osittain. Suojaavien ja suojattavien instrumenttien välinen yhteys dokumentoidaan määrämuotoisesti. Dokumentaatio sisältää tiedot riskienhallinnan periaatteista, suojausstrategiasta ja menetelmistä, joilla suojaus tehokkuus osoitetaan. Suojauslaskennassa tehokkuus osoitetaan suojauslaskennalla ja suojausperiodin aikana vertailemalla suojaavan instrumentin ja suojattavan erän käypien arvojen tai rahavirtojen muutoksia keskenään. Suojaus katsotaan tehokkaaksi, kun suojaavan instrumentin käyvän arvon tai rahavirtojen muutos eliminoi suojauslaskennassa olevan sopimuksen tai position käyvän arvon tai rahavirtojen muutoksesta 80–125 prosenttia.

3.9.1. Käyvän arvon suojauslaskenta

Korkoriskin käyvän arvon suojaus kohdistuu pitkäaikaisiin, kiinteäkorkoisiin velkoihin (kuten keskuspankkivelat, omat emissiot ja eräät määräaikaistalletusten emissiot), yksittäisiin joukkovelkakirjalaina- ja luottoportfolioihin sekä yksittäisiin luottoihin. Käyvän arvon portfoliosuojausmallia sovelletaan tiettyjen korkoputkiluottojen korkoriskin suojaukseen. Suojausinstrumentteina käytetään korko-optioita, koronvaihtosopimuksia sekä koron- ja valuutanvaihtosopimuksia (OTC swap -sopimuksia).

Johdannaissopimusten, jotka on dokumentoitu käypää arvoa suojaaviksi ja jotka ovat suojauslaskennassa tehokkaita, käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelmaan. Myös suojauslaskennassa olevat omaisuus- ja velkaerät arvostetaan suojauslaskennassa suojatun riskin osalta käypään arvoon ja käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelmaan. Käyvän arvon suojauslaskennassa suojaavan ja suojattavan instrumentin arvonmuutokset kirjataan Korkokatteeseen.

Käyvän arvon suojauslaskennassa suojaavan instrumentin ja suojattavan erän arvonmuutokset kirjataan tuloslaskelman korkokatteeseen ja arvopaperikaupan nettotuottoihin. Suojauslaskennassa aiheutuva mahdollinen tehottomuus voi aiheutua suojaavan instrumentin ja suojattavan erän rahavirtojen ajallisesta eriaikaisuudesta ja se kirjataan vastaavasti edellä mainittuihin eriin.

3.9.2. Rahavirran suojauslaskenta

Rahavirran suojauksella suojataan vaihtuvakorkoisten velkakirjalainojen tai muiden vaihtuvakorkoisten varojen ja velkojen korkorahavirtoja. Lisäksi rahavirran suojausta käytetään korkosidonnaisuuksittain määritellyn luottokannan tulevien korkovirtojen suojaukseen. Suojaavina instrumentteina käytetään mm. koronvaihtosopimuksia.

Johdannaissopimukset, jotka on dokumentoitu rahavirtaa suojaaviksi ja jotka ovat suojauslaskennassa tehokkaita, arvostetaan käypään arvoon. Käyvän arvon muutoksesta tehokkaan suojauslaskennan osuus kirjataan muihin laajan tuloksen eriin.

Suojaussuhteesta aiheutuva mahdollinen tehottomuus voi aiheutua suojaavan instrumentin ja suojattavan erän rahavirtojen eriaikaisuudesta ja se kirjataan tuloslaskelman korkokatteeseen. Omaan pääomaan kertyneet käyvän arvon muutokset kirjataan tulokseen sille tilikaudelle, jona suojauksen kohteena olevat rahavirrat toteutuvat.

4. Leasingkohteet

Vuokralle annettu omaisuus sekä leasingkohteiden ennakkomaksut kirjataan poistamattomaan hankintamenoon ja esitetään tase-erässä Leasingkohteet. Leasingkohteet poistetaan pääsääntöisesti annuiteettimenetelmän mukaisesti.

Leasingsopimuksin vuokralle annettujen hyödykkeiden vuokratuotot vähennettynä leasingkohteista tehdyillä suunnitelman mukaisilla poistoilla kirjataan tuloslaskelman erään Leasingtoiminnan nettotuotot. Erään luetaan lisäksi leasingkohteista kirjatut arvonalentumistappiot ja leasingomaisuuden luovutusvoitot ja -tappiot, asiakkailta perityt palkkiot sekä muut leasingsopimuksista välittömästi johtuvat tuotot ja kulut. Muut leasingtoiminnasta johtuvat tuotot ja kulut luetaan tuotto- tai kuluerän luonnetta vastaavaan tuloslaskelman erään.

5. Aineettomat hyödykkeet

Aineettomat hyödykkeet arvostetaan poistoilla ja arvonalentumisilla vähennettyyn hankintamenoon. Poistot kirjataan kuluksi arvioidun taloudellisen pitoajan kuluessa, joka tietokoneohjelmistojen ja lisenssien osalta on 2–10 vuotta ja muiden aineettomien hyödykkeiden osalta pääsääntöisesti 5 vuotta. Hyödykkeiden taloudellinen vaikutusaika tarkistetaan jokaisessa tilinpäätöksessä.

Kehittämismenot aktivoidaan, jos niiden odotetaan tuottavan tuloa useampana tilikautena. Aktivoidut kehittämismenot poistetaan suunnitelman mukaan vaikutusaikanaan. Mikäli vaikutusaikaa ei voida arvioida luotettavalla tavalla, kehittämismenot poistetaan enintään kymmenessä vuodessa. Tutkimusmenot kirjataan tilikaudella kuluksi.

Aineettomien hyödykkeiden suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset kirjataan tuloslaskelman erään Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä.

6. Aineelliset hyödykkeet

6.1. Sijoituskiinteistöt

Sijoituskiinteistö on maa-alue ja/tai rakennus tai rakennuksen osa, joka omistetaan vuokratuoton ja/tai omaisuuden arvonnousun hankkimiseksi. Sijoituskiinteistöiksi luetaan myös sellaiset kiinteistöt, joista vähäinen osuus (alle viisi prosenttia pinta-alasta) on omistajayhtiön omassa tai sen henkilökunnan käytössä.

Sijoituskiinteistöt merkitään taseeseen suunnitelman mukaisilla poistoilla ja arvonalentumisilla vähennettyyn hankintamenoon.

Maa-alueisiin ja kiinteistöyhteisöjen osakkeisiin ja osuuksiin voidaan tehdä arvonoroketuksia, jos niiden todennäköinen luovutushinta tilinpäätöspäivänä on pysyvästi alkuperäistä suurempi. Alkuperäisen hankinnan jälkeen syntyvät menot aktivoidaan vain, jos on todennäköistä, että kiinteistöstä näin saatu taloudellinen hyöty on alun perin arvioitua suurempi.

Mikäli sijoituskiinteistön todennäköinen luovutushinta on pysyvästi alempi kuin kirjanpitoarvo, kirjanpitoarvon ja todennäköisen luovutushinnan erotus poistetaan sinä tilikautena, jolloin arvonalennus todetaan.

Sijoituskiinteistöiksi luokiteltujen liike-, toimisto- ja teollisuustilojen liitetiedoissa esitetty käypä arvo määritellään pääasiassa suoraan pääomitukseseen perustuvalla tuottoarvomenetelmällä. Rakenteilla olevien sijoituskiinteistöjen käypä arvo voidaan esittää vain, mikäli niiden käypä arvo on luotettavasti määritettävissä. Maa-, vesi- ja metsäalueiden sekä asuntojen käypä arvo arvioidaan pääasiassa kauppahintamenetelmällä. Arvonalennusten kirjaaminen perustuu niiden pysyvyyteen ja olennaisuuteen.

Sijoituskiinteistöjen tuotot, kulut, myyntivoitot ja -tappiot, suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset kirjataan tuloslaskelman erään Sijoituskiinteistöjen nettotuotot.

6.2. Muut kiinteistöt

Muilla kiinteistöillä tarkoitetaan omassa käytössä olevia kiinteistöjä, jotka ovat pankin omassa käytössä toimitila-, varasto- tai muina sellaisina tiloina taikka henkilökunnan asumis-, virkistys- tai muussa sellaisessa käytössä, sekä kiinteistöyhteisöjen osakkeet, jotka oikeuttavat tällaisten tilojen hallintaan. Omassa käytössä oleviksi kiinteistöiksi luetaan myös sellaiset suorassa omistuksessa olevat kiinteistöt, joista osa on vuokrattu, mutta vuokrattujen tilojen osuutta ei voida myydä erikseen, ja oman käytön osuus tällaisissa tiloissa on yli viisi prosenttia pinta-alasta. Tavallisen kiinteistöyhtiön osakkeet luetaan omassa käytössä oleviksi, jos yhtiön omistamista tiloista yli viisi prosenttia on omassa käytössä.

Omassa käytössä olevien kiinteistöjen tasearvoa määritettäessä otetaan lähtökohdaksi hyödykkeen arvo varsinaisen liiketoiminnan tulonodotuksiin. Rakennukset merkitään taseeseen suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennettyyn hankintamenoon. Kiinteistöyhteisöjen osakkeet sekä maa-, vesi- ja metsäalueet merkitään hankintamenoon. Kiinteistöjen peruserämenot aktivoidaan ja kirjataan suunnitelman mukaisin poistoin kuluksi.

Omassa käytössä olevien kiinteistöjen osalta arvioidaan jokaisen tilinpäätöksen yhteydessä, onko mitään viitteitä siitä, että jonkin kiinteistön arvo on alentunut. Viitteitä arvon alentumisesta ovat merkittävä markkina-arvon alentumien, todisteet epäkuranttiudesta tai fyysisestä vahingoittumisesta. Jos omassa käytössä olevan kiinteistön todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämän tulon arvioidaan olevan pysyvästi vielä poistamatonta hankintamenoa pienempi, erotus kirjataan arvonalennuksena kuluksi.

Kiinteistöihin voi kohdistua arvonorotuksia, joiden vastaerä on kirjattu arvonorotusrahastoon. Arvonorotuksista ei tehdä poistoja. Kiinteistöjen perusparannusmenot aktivoidaan ja kirjataan suunnitelman mukaisin poistoin kuluksi.

Omassa käytössä olevien kiinteistöjen tuotot ja myyntivoitot kirjataan tuloslaskelman erään Liiketoiminnan muut tuotot sekä kulut ja myyntitappiot tuloslaskelman erään Liiketoiminnan muut kulut. Suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset kirjataan tuloslaskelman erään Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä.

6.3. Muut aineelliset hyödykkeet

Aineelliset hyödykkeet arvostetaan poistoilla ja arvonalentumisilla vähennettyyn hankintamenoon. Hyödykkeet poistetaan tasapoistoin arvioitun taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Maa-alueista ja kiinteistöyhteisöjen osakkeista ei tehdä suunnitelman mukaisia poistoja.

Hyödykkeeseen liittyvät alkuperäisen hankinnan jälkeen syntyvät menot aktivoidaan hyödykkeen kirjanpitoarvoon vain, jos on todennäköistä, että hyödykkeestä kertyy alun perin arvioitua suurempaa taloudellista hyötyä.

Arvioitujen taloudellisten vaikutusajat ovat pääosin seuraavat:

Rakennukset	30–50 vuotta
Koneet ja kalusto	4–10 vuotta
Atk-laitteistot	3–5 vuotta
Autot	6 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet	5–10 vuotta

Hyödykkeiden jäännösarvo ja taloudellinen vaikutusaika tarkistetaan jokaisessa tilinpäätöksessä ja tarvittaessa oikaistaan kuvastamaan taloudellisen hyödyn odotuksissa tapahtuneita muutoksia.

Hyödykkeiden suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset kirjataan tuloslaskelman erään Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä. Omassa käytössä olevien kiinteistöjen tuotot ja myyntivoitot kirjataan tuloslaskelman erään Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut ja myyntitappiot tuloslaskelman erään Liiketoiminnan muut kulut.

7. Työsuhde-etuudet

7.1. Eläke-etuudet

OP Yrityspankki Oyj:n työntekijöiden lakisääteinen eläketurva on hoidettu Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisessa ja lisäeläketurva OP-Eläkesäätiössä. Eläkesäätiö on suljettu uusilta työntekijöiltä 1.7.1991 lukien. Eläkejärjestelyistä johtuvat kulut kirjataan tuloslaskelman erään Henkilöstökulut. Eläkevastuut on kokonaisuudessaan katettu.

7.2. Palkitsemisjärjestelmä

OP Yrityspankissa on käytössä lyhyen aikavälin palkitsemisjärjestelmä, jonka perusteella siihen kuuluvat henkilöt voivat saada palkitsemista joko pelkästään rahana tai OP Osuuskunnan hallituksen päättämään viiteinstrumenttiin sidottuna ja rahan yhdistelmänä. Palkkiota maksetaan ansaintavuoden aikana tehdyistä työsuorituksista. Palkitsemisjärjestelmän arvioitu maksimimäärä lasketaan järjestelmän myöntämishetkellä. Kuluksi kirjattava määrä jaksotetaan henkilöstökuluihin ja siirtovelkoihin oikeuden syntymisajanjakson kuluessa.

Saavutettujen tavoitteiden mukaisesti toteutuneen palkkion määrä tarkistetaan neljännesvuosittain. Alkuperäisiin arvioihin tehtävien tarkistusten mahdolliset vaikutukset kirjataan henkilöstökuluna tuloslaskelmaan, ja vastaava oikaisu tehdään siirtovelkoihin.

7.3. Henkilöstörahasto

OP Yrityspankki Oyj kuuluu OP Ryhmän yhteiseen OP-Henkilöstörahastoon. Rahastolle maksetaan voittopalkkiota ennalta sovittujen periaatteiden mukaan riippuen tavoitteiden saavuttamisesta. Rahastoon maksettavat voittopalkkioerät kirjataan tuloslaskelman erään Palkat ja palkkiot ja vastaerä siirtovelaksi.

8. Pakolliset varaukset

Velvoitteen perusteella kirjataan tuloslaskelmaan ja taseeseen pakollinen varaus, mikäli velvoite perustuu aiempaan tapahtumaan ja sen toteutuminen on todennäköistä mutta toteutumisajankohta tai toteutuva määrä on epävarma. Lisäksi velvoitteen pitää perustua joko tosiasialliseen tai oikeudelliseen velvoitteeseen ulkopuolista kohtaan. Jos osasta velvoitetta on mahdollista saada korvaus joltakin kolmannelta osapuolelta, korvaus kirjataan erilliseksi omaisuuseräksi, mutta vasta siinä vaiheessa, kun korvauksen saaminen on käytännössä varmaa.

9. Viranomaismaksut

OP Yrityspankki Oyj maksaa eri viranomaismaksuja. Talletussuojasta vastaa Rahoitusvakuusvirasto. Pankkivalvonnasta vastaa Euroopan keskuspankki. Menettelytapa- ja makrovalvonnasta vastaa Finanssivalvonta. Kriisinratkaisusta vastaa EU:n kriisinratkaisuneuvosto (Single Resolution Board, SRB). Viranomaismaksut kirjataan vuoden alussa kokonaisuudessaan liiketoiminnan muihin kuluihin.

Vakuusmaksu

Vakuusmaksuja kerätään euroalueen kriisinratkaisurahastoon (Single Resolution Fund, SRF) vuoteen 2023 asti siten, että rahaston tavoitetaso, vähintään 1 prosenttia korvattavien talletusten määrästä, saavutetaan. Kriisinratkaisurahastoa hallinnoi EU:n kriisinratkaisuneuvosto, joka päättää myös vakuusmaksujen määrästä. SRF varmistaa, että rahoitussektori

rahoittaa rahoitusjärjestelmän vakauttamisen. Vakausmaksu määräytyy pankin merkittävyyden ja riskiprofiilin perusteella.

Talletussuojamaksu

Vanhaan talletussuojarahastoon kerätyt varat ylittävät tällä hetkellä talletussuojan tasoa koskevat EU vaatimukset. Sääntöjensä nojalla vanha talletussuojarahasto huolehtii jäsenpankilleen määrättävistä talletussuojamaksuista uuteen talletussuojarahastoon siinä suhteessa, kun kukin jäsenpankki on vuosien kuluessa kartuttanut vanhaa talletussuojarahastoa. Rahoitusvakausrahasto määrää maksun OP Ryhmälle mutta laskuttaa sen suoraan vanhalta talletussuojarahastolta.

Rahoitusvakausraston hallintomaksu

Rahoitusvakausraston hallintomaksu perustuu samaan laskentamenetelmään kuin Finanssivalvonnan valvontamaksu.

Finanssivalvonnan valvontamaksu

Finanssivalvonnan valvontamaksu koostuu suhteellisesta valvontamaksusta, joka perustuu taseen loppusummaan, sekä kiinteästä perusmaksusta.

Euroopan keskuspankin valvontamaksu

OP Ryhmä OP Yrityspankki Oyj mukaan lukien on Euroopan keskuspankin (EKP) valvonnassa. EKP:n valvontamaksu määräytyy pankin merkittävyyden ja riskiprofiilin perusteella. EKP määrää valvontamaksun OP Ryhmän keskusyhteisölle, joka jakaa sen OP Ryhmän jäsenpankeille.

10. Pääomalainat

Pääomalaina merkitään omaksi eräkseen taseen erään Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla. Vakavaraisuuslaskelmassa pääomalainat luetaan ensisijaisiin omiin varoihin. Pääomalainalle saadaan maksaa korkoa voitonjakokelpoisten varojen puitteissa

11. Tilinpäätössiirrot

Taseen tilinpäätössiirtojen kertymän poistoero sisältää tehtyjen ja suunnitelman mukaisten poistojen kertyneen erotuksen. Veroperusteiset varaukset sisältävät tehdyt vapaaehtoiset tilinpäätössiirrot, jotka ovat verolain sallimia tilinpäätössiirtoja. Tällainen on mm. elinkeinoverolain talletuspankeille sallima luottotappiovaraus. Lain mukaan talletuspankki saa vähentää verovuonna tehdyn luottotappiovarauksen, jonka määrä on enintään 0,6 prosenttia verovuoden päättyessä olevien saamisten yhteismäärästä.

Verovuonna ja aikaisemmin tehtyjen purkamattomien luottotappiovarausten yhteismäärä saa olla enintään 5 prosenttia verovuoden päättyessä olevien saamisten yhteismäärästä.

Tehtyjen ja suunnitelman mukaisten poistojen sekä veroperusteisten varausten lisäykset ja vähennykset merkitään tuloslaskelman tilinpäätössiirtoihin. Tuloslaskelmassa ja taseessa tilinpäätössiirrot sisältävät myös laskennallisen verovelan.

12. Tuloverot

Tuloslaskelman veroihin sisältyvät OP Yrityspankki Oyj:n tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verot, aikaisempien tilikausien verot ja laskennallinen verokulu tai -tuotto.

Laskennallinen verovelka lasketaan kaikista varojen ja velkojen kirjanpitoarvojen ja verotuksellisten arvojen välisistä väliaikaisista eroista. Laskennallinen verosaaminen lasketaan tilinpäätökseen sisältyvistä kirjanpidon ja verotuksellisten arvojen välisistä vähennyskelpoisista väliaikaisista eroista ja verotuksessa vahvistetuista tappioista. Mikäli verotettavan tulon kertyminen on todennäköistä siten, että saaminen voidaan hyödyntää, se kirjataan.

Laskennalliset verovelat ja -saamiset netotetaan. Laskennalliset verovelat ja -saamiset lasketaan sen säädetyin verokannan mukaan, jonka ennakoitavana olevan voimassa väliaikaisen eron purkautuessa. Mikäli laskennallinen vero aiheutuu tase-eristä, joita ei kirjata tuloslaskelmaan, ei myöskään laskennallisen veron muutosta kirjata tuloslaskelmaan vaan omaan pääomaan.

13. Tuloutusperiaatteet

Korollisten omaisuus- ja velkaerien korkotuotot ja -kulut kirjataan efektiivisen koron menetelmällä. Myös sellaisten saamisten korot tuloutetaan, joiden erääntyneitä maksuja on hoitamatta. Saamisen hankintamenon ja sen nimellisarvon välinen ero jaksotetaan korkotuottoihin ja velasta saadun määrän ja sen nimellisarvon erotus korkokuluihin.

Palkkiotuotot ja -kulut palveluista kirjataan palvelun suorittamisen yhteydessä. Sellaisista kertamaksuista palkkioista, jotka koskevat useita vuosia ja joita mahdollisesti joudutaan palauttamaan myöhemmin, tuloutetaan vain tilikaudelle kuuluva osuus.

Osingot tuloutetaan pääsääntöisesti silloin, kun osinkoa jakavan yhtiön yhtiökokous on tehnyt osingonjakopäätöksen.

14. Taseen ulkopuoliset sitoumukset

Taseen ulkopuolisin sitoumuksina käsitellään asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annettuja sitoumuksia, joita ovat mm. takaukset ja erilaiset takuusitoumukset, sekä asiakkaan hyväksi annettuja peruuttamattomia sitoumuksia, joita ovat mm. sitovat lisäluottojärjestelyt, luottolupaukset, käyttämättömät luottolimiitit sekä arvopapereiden merkintäsitoumukset.

Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset merkitään taseen ulkopuolisi sitoumuksiksi sen määräisinä,

mitä takaus kulloinkin enintään vastaa. Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset merkitään sen määräisinä, mitä niiden perusteella enintään voidaan joutua maksamaan.

15. Laatomisperiaatteiden muutokset 2020

OP Yrityspankki Oyj otti käyttöön vuoden 2020 ensimmäisellä vuosineljänneksellä Euroopan pankkiviranomaisen (EBA) ohjeistuksen maksukyvyttömyyden määritelmän soveltamisesta (Ohjeet maksukyvyttömyyden määritelmän soveltamisesta asetuksen (EU) N:o 575/2013 178 artiklan mukaisesti: EBA/GL/2016/07 ja EBA/RTS/2016/06). Ohjeistuksella harmonisoidaan eurooppalaisten pankkien käyttämä asiakkaiden maksukyvyttömyyden määritelmä. Ohjeistuksen mukainen prosessi tunnistaa maksukyvyttömyksiä aikaisempaa herkemmin mm. epätodennäköisen takaisinmaksun kriteerien perusteella, joita ovat esimerkiksi julkinen maksuhäiriö tai myönnetty lainanhoitojousto, jossa lainan nykyarvo pienenee enemmän kuin 1 prosentin. Ohjeistus myös laajentaa henkilöasiakkaissa maksukyvyttömyyden velallisen kaikkiin luottovelvoitteisiin, kun merkittävä osa (20 %) henkilöasiakkaan vastuista on maksukyvyttömiä. Lisäksi yli 90 päivää erääntyneille vastuille asetettua olennaisuusrajaa on madallettu vähittäisvastuissa 100 euroon ja 1 prosenttiin sopimuksen tai asiakkaan taseen vastuista ja muissa kun vähittäisvastuissa 500 euroon ja 1 prosenttiin sopimuksen tai asiakkaan taseen vastuista. Asiakkaan maksukyvyttömyys päättyy, kun se ei enää täytä maksukyvyttömyyden määritelmää ja sen jälkeinen 6–12 kuukauden koeaika on päättynyt. OP Yrityspankki Oyj soveltaa EBA:n ohjeistuksen ns. kaksivaiheista käyttöönottoa, jossa ensimmäisessä vaiheessa muutettiin maksukyvyttömyyden määritelmä vuoden 2020 ensimmäisellä vuosineljänneksellä, ja myöhemmin toisessa vaiheessa kalibroidaan luottoriskiparametrit. Ensimmäisen vaiheen käyttöönotto lisäsi maksukyvyttömyyden vastuiden määrää ja siten siirtoja arvonalentumisvaiheeseen 3.

16. Koronaviruspandemia (COVID-19)

Koronaviruspandemian (COVID-19) aiheuttaman merkittävien taloudellisten vaikutusten ehkäisemiseksi EU-maat ovat ottaneet käyttöön erilaisia taloudellisia tukitoimia. Euroopan pankkiviranomainen (EBA) on 2.4.2020 julkaissut ohjeet helpotuksiin COVID-19-pandemiasta johtuvien lyhennysvapaiden käsittelyyn vakavaraisuussäätelyssä esim. lainahoitojoustojen ja maksukyvyttömyyden soveltamiseen (EBA/GL/2020/02 "Ohjeet COVID-19-kriisin vuoksi lainan takaisinmaksuihin sovellettavista lainsäädännöllisistä ja muista kuin lainsäädännöllisistä lykkäyksistä"). Lisäksi EBA julkaisi 7.7.2020 raportin valittujen COVID-19 käytäntöjen soveltamiseen (EBA/REP/2020/19). Helpotukset koskevat kuitenkin julkisen lainsäädännön kautta määräytyjä lyhennysvapaita tai pankkitoimialan yhteispäätöksellä sovittuja lyhennysvapaita, joita Suomessa ei ole toteutettu. Suomessa lainantoon liittyvät talouden tukitoimet kohdistuvat Finnveran rahoitusvaltuuksien nostamiseen 12 miljardiin euroon. Näin ollen yritykset voivat hakea käyttöpääomaa koronaviruksen yli selviämiseen Finnvera-takauksen avulla. Finnveran takaukset vaikuttavat ECL-laskennassa LGD-komponenttiin pienentäen siten ECL:n määrää.

OP Yrityspankki Oyj on tarjonnut itsenäisesti asiakkailleen mahdollisuuden lainan lyhennysvapaaseen, jos koronapandemia on aiheuttanut häiriötä asiakkaan liiketoimintaan tai maksukykyyn. Yritysten osalta maksuaikojen muutokset arvioidaan aina tapauskohtaisesti. Lisäksi hyödynnetään laajasti Finnveran tarjoamia takauksia. Maksuohjelmamuutoksissa lainanhoitojoustot ja maksukyvyttömät asiakkaat tunnistetaan normaalin ohjeistuksen mukaisesti. Lyhennysvapaita on koronaviruksen aikana toteutettu eniten pienissä ja keskisuurissa yritysasiakkaissa.

Vuonna 2020 koronaviruksen huomioitiin ECL-laskennassa päivittämällä makroekonomiset tekijät kvartaaleittain. Vielä kriisin alkaessa keväällä annettiin heikolle skenaariolle suurempi paino; heikko 40 %, perus 50 % ja vahva 10 %. Tilanne tasoittui kesällä, jonka jälkeen skenaariopainot ovat olleet normaalit; heikko 20 %, perus 60 % ja vahva 20 %. BKT:n kasvun ennustetaan olevan vuonna 2021 0,5 % – 5,4 % ja vuonna 2022 -0,5 % – 3,4 % välillä eri skenaarioissa sekä työttömyys-% ennustetaan olevan vuonna 2021 7,7 % – 8,7 % ja vuonna 2022 6,9 % – 8,3 % välillä eri skenaarioissa.

Koronaviruksen vaikutus luottojen odotettavissa olevien luottotappioiden kasvuun näkyi sopimusten siirtoina arvonalentumisvaiheista 1 ja 2 arvonalentumisvaiheisiin 2 ja 3 sekä riskiparametrien, erityisesti PD:n kasvuna. Koronaviruksen aiheuttamaan taloudelliseen kehitykseen liittyy vielä epävarmuutta.

OP Yrityspankki Oyj:n tilinpäätöksen liitetiedot

Sisällysluettelo

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

1. Korkotuotot ja -kulut
2. Leasingtoiminnan nettotuotot
3. Tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista
4. Palkkiotuotot ja -kulut
5. Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot
6. Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattujen rahoitusvarojen nettotuotot
7. Suojauslaskennan nettotulos
8. Liiketoiminnan muut tuotot
9. Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä
10. Liiketoiminnan muut kulut
11. Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoon kirjattavista rahoitusvaroista, taseen ulkopuolisista sitoumuksista sekä muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot sekä arvonalentumistappiot
12. Tuotot, liikevoitto sekä varat ja velat liiketoiminta-alueittain

Tasetta koskevat liitetiedot

13. Saamiset luottolaitoksilta
14. Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä
15. Rahoitusleasingsopimuksin vuokralle annettu omaisuus
16. Saamistodistukset
17. Tappiota koskeva vähennyserä
18. Osakkeet ja osuudet
19. Johdannaissopimukset
20. Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet sekä muutokset tilikauden aikana
21. Muut varat
22. Siirtosaamiset ja maksetut ennakot
23. Laskennalliset verosaamiset ja -velat
24. Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat
25. Muut velat
26. Pakolliset varaukset
27. Siirtovelat ja saadut ennakot
28. Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla
29. Oma pääoma
30. Sidottu ja vapaa oma pääoma sekä jakokelpoiset varat
31. Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteettijakauma jäljellä olevan juoksuajan mukaan
32. Taseen luokittelu
33. Käypään arvoon arvostettujen rahoitusinstrumenttien ryhmittely arvostusmenetelmän mukaisesti
34. Koti- ja ulkomaanrahan määräiset omaisuus- ja velkaerät

Muut liitetiedot

35. Muuttuva palkitseminen
36. Annetut vakuudet
37. Eläkevastuut
38. Rahoitusleasing ja muut vuokravastuut
39. Taseen ulkopuoliset sitoumukset
40. Muut vastuusitoumukset ja vastuut tilikauden päättyessä
41. Henkilöstö ja toimielinten jäsenet sekä lähipiiri
42. Omistukset muissa yrityksissä
43. Maakohtaiset tiedot
44. Notariaattitoiminta

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Konserniin kuuluvaa valvottavaa koskevat liitetiedot

Liite 1. Korkotuotot ja -kulut

Milj. €	2020	2019
Korkotuotot		
Saamisista luottolaitoksilta	84	27
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	390	361
Saamistodistuksista	62	81
Johdannaissopimuksista	-94	-103
Kaupankäynnin eristä	4	6
Suojauslaskennasta	-99	-109
josta rahavirran suojaus		0
Muista	7	5
Yhteensä	450	371
josta arvonalentuneista saamisista kirjatut korkotuotot	0	0
josta vaiheeseen 3 kirjattujen rahoitusvarojen korkotuotot	0	0
Korkokulut		
Veloista luottolaitoksille	181	157
Veloista yleisölle ja julkisyhteisölle	4	4
Yleiseen liikkeeseen lasketuista velkakirjoista	151	171
Johdannaissopimuksista ja muista kaupankäyntitarkoituksessa pidettävistä veloista	-249	-279
Veloista, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	59	46
Muista	5	5
Yhteensä	151	104

Konserni- ja osakkuusyrityksiltä saadut korkotuotot ja niille suoritettut korkokulut

Milj. €	2020		2019	
	Tytär- yrityksiltä	Osakkuus- yrityksiltä	Tytär- yrityksiltä	Osakkuus- yrityksiltä
Korkotuotot	6		8	
Korkokulut	4		6	

Liite 2. Leasingtoiminnan nettotuotot

Milj. €	2020	2019
Vuokratuotot	357	343
Suunnitelman mukaiset poistot	-329	-316
Leasingomaisuuden luovutusvoitot ja -tappiot (netto)	0	0
Palkkiotuotot	2	2
Muut välittömät tuotot	0	0
Muut välittömät kulut	-4	-4
Yhteensä	27	25

Liite 3. Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista

Milj. €	2020	2019
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	6	0
Yhteensä	6	0

Liite 4. Palkkiotuotot ja -kulut

Milj. €	2020	2019
Palkkiotuotot		
Luotonannosta	41	40
Talletuksista	3	2
Maksuliikenteestä	25	24
Omaisuuksienhoidosta	2	12
Lainopillisista tehtävistä	0	0
Arvopaperinvälityksestä	27	21
Arvopapereiden liikkeeseenlaskusta	10	6
Takauksista	12	12
Muista	7	14
Yhteensä	128	131
Palkkiokulut		
Maksetut toimitusmaksut	2	2
Arvopaperivälitys ja liikkeellelasku	4	6
Osakkeiden palkkionpalautukset	0	4
Johdannaispalkkiot jäsenosuuspankeille	91	106
Muut	13	11
Yhteensä	110	129

Liite 5. Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot

Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotto 2020

Milj. €	Korkotuotot ja -kulut	Myyntivoitot ja -tappiot	Käyvän arvon muutokset	Muut erät	Yhteensä
Saamistodistuksista	0	-1	3		3
Osakkeista ja osuuksista		1			1
Muista		1	3		4
Johdannaissopimuksista	6		247	-158	95
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävistä veloista	0	0	0		0
Arvopaperikaupan nettotuotot yhteensä	6	0	253	-158	102
Valuuttatoiminnan nettotuotot					39
Tuloslaskelmaerä yhteensä					141

Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotto 2019

Milj. €	Korkotuotot ja -kulut	Myyntivoitot ja -tappiot	Käyvän arvon muutokset	Muut erät	Yhteensä
Saamistodistuksista	-23	1	1		-20
Osakkeista ja osuuksista		2			2
Muista		1	-4		-4
Johdannaissopimuksista	17		174	-67	125
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävistä veloista	0	0	0		0
Arvopaperikaupan nettotuotot yhteensä	-5	4	171	-67	103
Valuuttatoiminnan nettotuotot					32
Tuloslaskelmaerä yhteensä					135

Liite 6. Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattujen rahoitusvarojen nettotuotot

Milj. €	2020	2019
Saamistodistuksista		
Myyntivoitot ja -tappiot	4	3
Käyvän arvon rahastosta tilikaudelle siirretty	2	4
Yhteensä	6	7
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattujen rahoitusvarojen nettotuotot yhteensä	6	7

Liite 7. Suojauslaskennan nettotulos

Milj. €	2020	2019
Suojausinstrumenttien nettotulos	48	12
Suojauskohteiden nettotulos	-50	-11
Yhteensä	-2	1

Liite 8. Liiketoiminnan muut tuotot

Milj. €	2020	2019
Keskuspankkipalvelutuotot	8	5
Hallintopalvelut	4	1
Muista	14	28
Yhteensä	27	34

Liite 9. Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä

Milj. €	2020	2019
Suunnitelman mukaiset poistot	13	13
Arvonalentumiset		0
Yhteensä	13	14

Liite 10. Liiketoiminnan muut kulut

Milj. €	2020	2019
Vuokrakuluista	1	1
Kulut omassa käytössä olevista kiinteistöistä	0	0
Viranomaismaksut	39	21
Muista	11	22
Yhteensä	52	44

OP Ryhmän sisäiset palveluveloitukset on siirretty muihin kuluihin.

Liite 11. Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoön kirjattavista rahoitusvaroista, taseen ulkopuolisista sitoumuksista sekä muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot sekä arvonalentumistappiot

31.12.2020, Milj. €	Brutto	Peruutukset	Tuloslaskelmaan kirjattu
Odottavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoön kirjattavista rahoitusvaroista sekä taseen ulkopuolisista eristä			
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	-2	0	-2
Lopulliset luottotappiot	55		55
Palautukset poistetuista saamisista	-1		-1
Yhteensä	53	0	53
Odottavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot yhteensä	53	0	53

31.12.2019, Milj. €	Brutto	Peruutukset	Tuloslaskelmaan kirjattu
Odottavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoön kirjattavista rahoitusvaroista sekä taseen ulkopuolisista eristä			
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	1	46	47
Lopulliset luottotappiot	4		4
Palautukset poistetuista saamisista	-1		-1
Yhteensä	4	46	50
Odottavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot yhteensä	4	46	50

Liite 12. Tuotot, liikevoitto sekä varat ja velat liiketoiminta-alueittain

31.12.2020, Milj. €	Yritysassiakkaat	Muu	Yhteensä
Tuotot*	668	-37	631
Liikevoitto	286	-57	229
Varat	31 019	48 846	79 865
Velat	18 791	56 740	75 531
Henkilömäärä, lkm	676	39	715
31.12.2019, Milj. €			
Tuotot*	645	-45	600
Liikevoitto	276	-66	210
Varat	30 549	34 703	65 252
Velat	17 252	43 922	61 158
Henkilömäärä, lkm	654	55	709

* Tuotot sisältävät seuraavat tuloslaskelman erät: korkokate, tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista, palkkiotuotot, arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot, myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot, suojauslaskennan nettotuotot, sijoituskiinteistöjen nettotuotot ja liiketoiminnan muut tuotot yhteenlaskettuina.

Tasetta koskevat liitetiedot

Liite 13. Saamiset luottolaitoksilta

Milj. €	31.12.2020	31.12.2019
Vaadittaessa maksettavat		
Talletukset	11	887
Muut	67	101
Yhteensä	78	987
Muut kuin vaadittaessa maksettavat		
OP Ryhmän yhteisöiltä	9 594	5 556
Muut	1 576	2 582
Yhteensä	11 170	8 139
Saamiset luottolaitoksilta yhteensä	11 248	9 126

josta huonommalla etuoikeudella olevat saamiset

OP Yrityspankki Oyj:llä ei ole muita kuin vaadittaessa maksettavia saamisia keskuspankeilta.

Liite 14. Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä

Milj. €	31.12.2020 (netto)	Tappioita koskeva vähennyserä 31.12.2020	31.12.2019 (netto)	Tappioita koskeva vähennyserä 31.12.2019
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä sektoreittain				
Yritykset ja asuntoyhteisöt	15 020	-243	14 946	-262
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	1 388	-1	814	0
Julkisyhteisöt	417	0	429	0
Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	221	-1	325	-3
Kotitaloudet	2 365	-20	2 183	-12
Ulkomaat	3 467	-7	3 552	-11
Yhteensä	22 878	-272	22 249	-288
josta huonommalla etuoikeudella olevat saamiset	11		11	

Tase-erään sisältyy luottoja 0,00 miljoonaa euroa, joille ei tulouteta korkoa (0,00). Ongelmasaamiset on esitetty konsernin liitetiedoissa "Saamiset luottolaitoksilta ja asiakkailta sekä ongelmasaamiset".

Liite 15. Rahoitusleasingsopimuksin vuokralle annettu omaisuus

Milj. €	31.12.2020	31.12.2019
Ennakkomaksut	6	37
Koneet ja kalusto	1 123	1 080
Kiinteä omaisuus ja rakennukset	412	396
Muu omaisuus	43	41
Yhteensä	1 583	1 555

Liite 16. Saamistodistukset

Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset ja muut saamistodistukset 31.12.2020

Milj. €	Keskus- pankki- rahoitukseen oikeuttavat	Muut saamis- todistukset	Yhteensä	Josta huonommalla etu- oikeudella
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	57	346	403	13
Josta kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät	57	346	403	13
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta arvostettavat rahoitusvarat	12 903	735	13 639	
Jaksotettuun hankintamenoön arvostettavat	814		814	
Yhteensä	13 774	1 082	14 856	13

Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset ja muut saamistodistukset 31.12.2019

Milj. €	Keskus- pankki- rahoitukseen oikeuttavat	Muut saamis- todistukset	Yhteensä	Josta huonommalla etu- oikeudella
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	140	713	854	42
Josta kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät	140	701	842	30
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta arvostettavat rahoitusvarat	11 585	1 355	12 940	
Yhteensä	11 726	2 068	13 794	42

Julkisesti noteeratut ja muut saamistodistukset 31.12.2020

Milj. €	Julkisesti noteeratut	Muut	Yhteensä
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	139	264	403
Josta kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät	139	264	403
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta arvostettavat rahoitusvarat	13 541	98	13 639
Jaksotettuun hankintamenoön arvostettavat	814	0	814
Yhteensä	14 494	362	14 856

Julkisesti noteeratut ja muut saamistodistukset 31.12.2019

Milj. €	Julkisesti noteeratut	Muut	Yhteensä
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	335	519	854
Josta kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät	323	519	842
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta arvostettavat rahoitusvarat	12 181	759	12 940
Yhteensä	12 516	1 278	13 794

		Tappioita koskeva vähennyserä 31.12.2020		Tappioita koskeva vähennyserä 31.12.2019
Saamistodistukset vaadetyypeittäin, Milj. €	31.12.2020		31.12.2019	
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat				
Kuntatodistukset			57	
Yritystodistukset	231		412	
Sijoitustodistukset			10	
Muut joukkovelkakirjalainat	172		374	
Yhteensä	403		854	
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta arvostettavat rahoitusvarat				
Kuntatodistukset	5		588	
Sijoitustodistukset			0	
Muut joukkovelkakirjalainat	13 634	2	12 352	3
Yhteensä	13 639	2	12 940	3
Jaksotettuun hankintamenuun arvostettavat				
Muut joukkovelkakirjalainat	814			
Yhteensä	814			

31.12.2020 OP Yrityspankki Oyj:n kaikille saamistodistuksille on kerrytetty kirjanpidossa korkoa.

Liite 17. Tappiota koskeva vähennyserä

Saamiset asiakkailta ja taseen ulkopuoliset sitomukset

	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
Milj. €	12 kk	koko voimassaoloaika	koko voimassaoloaika	
Tappioita koskeva vähennyserä 1.1.2020	2	1		3
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 2	0	1		1
johtuvat lisäykset	0			0
Taseesta pois kirjaamisesta johtuvat vähennykset	0	-1		-1
Riskiparametreissa tapahtuneet muutokset	0			0
Arviointimetodiikan päivityksestä johtuvat muutokset	-1			-1
Nettotulosvaikutus yhteensä	-1	0		-1
Tappioita koskeva vähennyserä 31.12.2020	2	1		2

Saamiset asiakkailta ja taseen ulkopuoliset sitomukset

	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
Milj. €	12 kk	koko voimassaoloaika	koko voimassaoloaika	
Tappioita koskeva vähennyserä 1.1.2019	3	0		3
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 2	0	1		1
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 1	0	0		0
Alkuperäisestä hankinnasta ja myöntämisestä johtuvat lisäykset	0			0
Taseesta pois kirjaamisesta johtuvat vähennykset	-1			-1
Riskiparametreissa tapahtuneet muutokset	0			0
Arviointimetodiikan päivityksestä johtuvat muutokset	0			0
Nettotulosvaikutus yhteensä	0	1		0
Tappioita koskeva vähennyserä 31.12.2019	2	1		3

Liite 18. Osakkeet ja osuudet

31.12.2020, Milj. €	Julkisesti noteeratut	Muut	Yhteensä
Osakkeet ja osuudet			
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat	5	20	25
josta kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät	5	20	25
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat		0	0
Osakkeet ja osuudet samaan konserniin kuuluvissa yrityksissä		1 024	1 024
Yhteensä	5	1 044	1 050

31.12.2019, Milj. €	Julkisesti noteeratut	Muut	Yhteensä
Osakkeet ja osuudet			
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat		20	20
josta kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät		20	20
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat		0	0
Osakkeet ja osuudet samaan konserniin kuuluvissa yrityksissä		1 028	1 028
Yhteensä		1 048	1 048

Milj. €	31.12.2020	31.12.2019
Osakkeet ja osuudet sektoreittain		
Yritykset ja asuntoyhteisöt	4	7
Rahoitus ja vakuutuslaitokset	1 023	1 021
Ulkomaiset yhteisöt	23	21
Yhteensä	1 050	1 048

Liite 19. Johdannaissopimukset

Suojaamistarkoituksessa tehdyt johdannaissopimukset - käyvän arvon suojaus 2020

Milj. €	Nimellisarvot/jäljellä oleva juoksuaika			Yhteensä	Käypä arvo	
	Alle 1v	1–5v	>5 v		Positiiviset	Negatiiviset
Korkojohdannaiset	2 419	16 468	12 335	31 223	48	15
Koronvaihtosopimukset	2 419	16 468	12 335	31 223	48	15
Valuuttajohdannaiset	593	1 366	404	2 363	117	115
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset	593	1 366	404	2 363	117	115

Suojaamistarkoituksessa tehdyt johdannaissopimukset - rahavirran suojaus 2020

Milj. €	Nimellisarvot/jäljellä oleva juoksuaika			Yhteensä	Käypä arvo	
	Alle 1v	1–5v	>5 v		Positiiviset	Negatiiviset
Valuuttajohdannaiset	6 535	22		6 557	45	65
Valuuttatermiinit	6 535	22		6 557	45	65

Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät johdannaissopimukset 2020

Milj. €	Nimellisarvot/jäljellä oleva juoksuaika			Yhteensä	Käypä arvo	
	Alle 1v	1–5v	>5 v		Positiiviset	Negatiiviset
Korkojohdannaiset	42 860	66 619	80 496	189 975	4 206	3 144
Futuuri- ja termiinisopimukset	2 502	563		3 065	0	0
Optiosopimukset	15 750	21 133	19 516	56 399	1 015	798
Ostetut	7 448	12 583	12 391	32 421	851	236
Asetetut	8 302	8 550	7 125	23 978	164	562
Koronvaihtosopimukset	24 608	44 923	60 980	130 511	3 191	2 346
Valuuttajohdannaiset	41 756	2 733	1 477	45 965	883	893
Termiinisopimukset	38 158	515	5	38 679	439	446
Optiosopimukset	525	6		531	5	4
Ostetut	261	3		264	4	1
Asetetut	265	3		268	0	4
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset	3 072	2 211	1 472	6 755	440	442
Osakejohdannaiset	62	433	11	506	48	20
Optiosopimukset		2		2	0	
Ostetut		2		2	0	
Muut swap-sopimukset	62	431	11	504	47	20
Muut johdannaiset	161	110		270	6	23
Termiinisopimukset	12	3		15	0	4
Muut swap-sopimukset	59	25		83	4	4
Luottojohdannaiset	90	82		172	1	15

Kohde-etuuden arvo on korkojohdannaisten sopimusten osalta nimellisarvo, valuuttajohdannaisten sopimusten osalta ostetun valuutan tilinpäätöshetken eurovasta-arvo ja osakejohdannaisten sopimusten osalta osakkeiden todennäköinen arvo tilinpäätöshetkellä. Arvot on ilmaistu bruttomääräisinä. Kertyneiden korkojen osuus esitetään siirtosaamisissa ja -veloissa.

Suojaamistarkoituksessa tehdyt johdannaissopimukset - käyvän arvon suojaus 2019

Milj. €	Nimellisarvot/jäljellä oleva juoksuaika			Yhteensä	Käypä arvo	
	Alle 1v	1-5v	>5 v		Positiiviset	Negatiiviset
Korkojohdannaiset	4 577	13 388	11 158	29 123	56	48
Koronvaihtosopimukset	4 577	13 388	11 158	29 123	56	48
Valuuttajohdannaiset	2 609	1 448	654	4 711	166	130
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset	2 609	1 448	654	4 711	166	130

Suojaamistarkoituksessa tehdyt johdannaissopimukset - rahavirran suojaus 2019

Milj. €	Nimellisarvot/jäljellä oleva juoksuaika			Yhteensä	Käypä arvo	
	Alle 1v	1-5v	>5 v		Positiiviset	Negatiiviset
Valuuttajohdannaiset	7 374			7 374	241	17
Valuuttatermiinit	7 374			7 374	241	17

Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät johdannaissopimukset 2019

Milj. €	Nimellisarvot/jäljellä oleva juoksuaika			Yhteensä	Käypä arvo	
	Alle 1v	1-5v	>5 v		Positiiviset	Negatiiviset
Korkojohdannaiset	43 982	73 862	74 087	191 930	3 515	2 836
Futuuri- ja termiinisopimukset	1 134	938		2 072	0	0
Optiosopimukset	20 795	29 267	19 754	69 817	586	519
Ostetut	10 142	14 623	11 996	36 761	410	278
Asetetut	10 653	14 644	7 758	33 056	176	240
Koronvaihtosopimukset	22 053	43 657	54 333	120 042	2 929	2 317
Valuuttajohdannaiset	35 349	5 506	1 760	42 615	801	779
Termiinisopimukset	33 848	305	0	34 154	230	221
Optiosopimukset	591	53		644	2	2
Ostetut	301	26		326	1	1
Asetetut	291	27		318	1	1
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset	909	5 149	1 760	7 818	606	603
Osakejohdannaiset	191	307	18	515	54	24
Optiosopimukset	1	2		2	0	
Ostetut	1	2		2	0	
Muut swap-sopimukset	190	306	18	514	54	24
Muut johdannaiset	214	191	0	405	18	18
Termiinisopimukset	3	3		5	0	0
Muut swap-sopimukset	153	14		167	14	13
Luottojohdannaiset	59	174	0	233	4	4

Kohde-etuuden arvo on korkojohdannaisten sopimusten osalta nimellisarvo, valuuttajohdannaisten sopimusten osalta ostetun valuutan tilinpäätöshetken eurovasta-arvo ja osakejohdannaisten sopimusten osalta osakkeiden todennäköinen arvo tilinpäätöshetkellä. Arvot on ilmaistu bruttomääräisinä. Kertyneiden korkojen osuus esitetään siirtosaamisissa ja -veloissa.

Tässä liitetiedossa johdannaissopimukset on esitetty bruttomääräisinä. Nettoutus pienentäisi OP Yrityspankki Oyj:n johdannaisten luottovasta-arvoa 6 094 miljoonaa euroa (6 934).

Liite 20. Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet sekä muutokset tilikauden aikana

Aineettomat hyödykkeet

Milj. €	31.12.2020	31.12.2019
ICT-menot	22	27
Muut aineettomat hyödykkeet	2	7
Yhteensä	23	34

Aineelliset hyödykkeet

31.12.2020, Milj. €	Omassa käytössä olevat	Kirjanpitoarvo	Sijoituskiinteistöt	Käypä arvo
Kiinteistöomistukset				
Maa- ja vesialueet	0	0		0
Kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet	0	0		0
Yhteensä	0	0		0

Muut aineelliset hyödykkeet

1

31.12.2019, Milj. €	Omassa käytössä olevat	Kirjanpitoarvo	Sijoituskiinteistöt	Käypä arvo
Kiinteistöomistukset				
Maa- ja vesialueet	0	0		0
Kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet	2	2		3
Yhteensä	2	2		3

Muut aineelliset hyödykkeet

2

Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset tilikauden aikana

Milj. €	Liikearvo	Muut aineettomat hyödykkeet	Sijoituskiinteistöt	Omassa käytössä olevat kiinteistöt	Muut aineelliset hyödykkeet
Hankintameno 1.1.2020	12	97	1	3	2
+ lisäykset tilikautena		1			0
- vähennykset tilikautena			-1	-2	-1
- tilikauden suunnitelman mukaiset poistot		-12			0
-/+ tilikauden arvonalennukset ja niiden peruutukset			1		
- kertyneet poistot tilikauden alussa	-12	-59		0	0
- kertyneet arvonalennukset tilikauden alussa		-4	-1		
Kirjanpitoarvo 31.12.2020	0	23	0	0	1

Milj. €	Liikearvo	Muut aineettomat hyödykkeet	Sijoituskiinteistöt	Omassa käytössä olevat kiinteistöt	Muut aineelliset hyödykkeet
Hankintameno 1.1.2019	12	166	1	3	49
+ lisäykset tilikautena		1		0	0
- vähennykset tilikautena		-70		0	-47
- tilikauden suunnitelman mukaiset poistot		-13		0	0
-/+ tilikauden arvonalennukset ja niiden peruutukset		0		0	
+ vähennyksiin ja siirtoihin kohdistuvat kertyneet poistot ja arvonalennukset tilikauden alussa		71			47
- kertyneet poistot tilikauden alussa	-12	-117		-1	-48
- kertyneet arvonalennukset tilikauden alussa		-4	-1	0	
Kirjanpitoarvo 31.12.2019	0	34	0	2	2

Liite 21. Muut varat

Milj. €	31.12.2020	31.12.2019
Arvopapereiden myyntisaamiset	8	6
Maksujenvälityssaamiset	296	16
Johdannaissopimukset	34	6
Johdannaissopimuksiin liittyvät marginaalisaamiset	15	1
Myyntisaamiset	6	7
Päästöoikeudet	18	3
Muut varat	542	474
Yhteensä	919	514

Muut varat erä "muut" sisältää CSA-vakuussaattavia 432 miljoonaa euroa (458).

Liite 22. Siirtosaamiset ja maksetut ennakot

Milj. €	31.12.2020	31.12.2019
Korot		
Korkosaamiset	165	125
Maksetut korkoennakot	0	0
Yhteensä	165	125
Muut		
Muut maksetut ennakkomaksut	1	1
Muut siirtosaamiset	23	29
Yhteensä	24	30
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot yhteensä	189	155

Liite 23. Laskennalliset verosaamiset ja -velat

31.12.2020, Milj. €	Laskennalliset verosaamiset	Laskennalliset verovelat	Netto
Jaksotuseroista	8	0	8
Muista väliaikaisista eroista		7	-7
Yhteensä	8	7	1

31.12.2019, Milj. €	Laskennalliset verosaamiset	Laskennalliset verovelat	Netto
Jaksotuseroista	11	0	11
Muista väliaikaisista eroista	2	2	0
Yhteensä	13	2	11

Muista väliaikaisista eroista johtuvat laskennalliset verosaamiset ja -velat ovat pääoman käyvän arvon rahastoon kirjatuihin myytävissä olevien rahoitusvarojen arvostustuloksista sekä rahavirtaa suojaavien johdannaisten arvostustuloksista kirjattuja laskennallisia verosaamisia ja -velkoja.

Arvonkorotukset 31.12.2020

Taseeseen ei sisälly arvonkorotuksia (-).

Tilinpäätössiirtojen kertymä

31.12.2020, Milj. €	Tasearvo	Laskennalliset verovelat	Netto
Poistoero	303	61	243
Verotusperusteiset varaukset	1 322	264	1 058
Yhteensä	1 625	325	1 300

31.12.2019, Milj. €	Tasearvo	Laskennalliset verovelat	Netto
Poistoero	276	55	220
Verotusperusteiset varaukset	1 195	239	956
Yhteensä	1 471	294	1 177

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset on merkitty taseeseen laskennallisella verolla vähentämättömään määrään.

Liite 24. Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat

Milj. €	Kirjanpitoarvo 31.12.2020	Nimellisarvo 31.12.2020	Kirjanpitoarvo 31.12.2019	Nimellisarvo 31.12.2019
Sijoitustodistukset	273	273		
Joukkovelkakirjalainat	14 383	14 130	13 144	13 150
Muut	7 347	7 351	9 716	9 733
Yhteensä	22 003	21 754	22 860	22 883

Liite 25. Muut velat

Milj. €	31.12.2020	31.12.2019
Maksujenvälitysvelat	809	805
Arvopapereiden ostovelat	8	12
Johdannaissopimuksiin liittyvät marginaalivelat (CSA-vakuusvelka)	420	707
Muut	239	69
Yhteensä	1 475	1 593

Liite 26. Pakolliset varaukset

Milj. €	Uudelleenjärjestely	ECL	Yhteensä
1.1.2020	1	16	17
Varausten lisäykset	-1	11	10
31.12.2020	0	27	27

Milj. €	Uudelleenjärjestely	ECL	Yhteensä
1.1.2019	2	4	6
Varausten lisäykset	-1	12	11
31.12.2019	1	16	17

Uudelleenjärjestelyvaraus aiheutuu henkilöstövähennyksistä syntyvistä kuluista.

Liite 27. Siirtovelat ja saadut ennakot

Milj. €	31.12.2020	31.12.2019
Korot		
Korkovelat	133	120
Saadut korkoennakot	15	4
Yhteensä	148	124
Muut		
Muut saadut ennakomaksut	0	0
Vuosilomapalkkavelat	8	8
Muut siirtovelat	23	23
Yhteensä	31	31
Siirtovelat ja saadut ennakot yhteensä	179	155

Liite 28. Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla

Milj. €	Kirjanpitoarvo 31.12.2020	Nimellisarvo 31.12.2020	Kirjanpitoarvo 31.12.2019	Nimellisarvo 31.12.2019
Pääomalainat	86	90	87	90
Debentuurit	2 223	2 196	1 252	1 209
Yhteensä	2 309	2 286	1 339	1 299

Perpetuaalit ja debentuurit

1. Debentuurilaina 100 miljoonaa CHF (eurovasta-arvo 93 miljoonaa), joka on 10 vuoden bullet-laina, erääntyy 14.7.2021. Lainan korko on kiinteä 3,375 % p.a.
2. Debentuurilaina 100 miljoonaa euroa, joka on 10 vuoden bullet-laina, erääntyy 14.9.2021. Lainan korko on kiinteä 5,25 % p.a.
3. Debentuurilaina 500 miljoonaa euroa, joka on 10 vuoden bullet-laina, erääntyy 28.2.2022. Lainaehdoissa on liikkeeseenlaskijalla mahdollisuus ennaikaiseen takaisinlunastukseen tilanteessa, jossa lainan pääomaa ei voida enää lukea pankin toissijaisiin omiin varoihin. Lainan korko on kiinteä 5,75% p.a.
4. Debentuurilaina 10 miljardia Japanin jeniä (eurovasta-arvo 79 miljoonaa), joka on 10 vuoden bullet-laina, erääntyy 3.7.2025. Lainaehdoissa on liikkeeseenlaskijalla mahdollisuus ennaikaiseen takaisinlunastukseen tilanteessa, jossa lainan pääomaa ei voida enää lukea pankin toissijaisiin omiin varoihin. Lainan korko on vaihtuva JPY Libor + 0,735%.
5. Debentuurilaina 100 miljoonaa euroa, joka on 10 vuoden bullet-laina, erääntyy 25.9.2025. Lainan korko on kiinteä 2,405% p.a.
6. Debentuurilaina 3 250 miljoonaa SEK (eurovasta-arvo 324 miljoonaa), joka on 10 vuoden non-call 5 laina, mahdollisuus eräännyttää laina 3.6.2025 tai koronmaksupäivinä tämän jälkeen, erääntyy 3.6.2030. Lainaehdoissa on liikkeeseenlaskijalla mahdollisuus ennaikaiseen takaisinmaksuun tilanteessa, jossa lainan pääomaa ei voida enää lukea pankin toissijaisiin omiin varoihin. Lainan korko on vaihtuva Stibor + 2,30%.
7. Debentuurilaina 1 miljardia euroa, joka on 10 vuoden non-call 5 laina, mahdollisuus eräännyttää laina 9.6.2025, erääntyy 9.6.2030. Lainaehdoissa on liikkeeseenlaskijalla mahdollisuus ennaikaiseen takaisinlunastukseen tilanteessa, jossa lainan pääomaa ei voida enää lukea pankin toissijaisiin omiin varoihin. Lainan korko on kiinteä 1,625 % p.a. 9.6.2025 saakka, sen jälkeen vaihtuva mid-swap + 2,00%.

Lainat on laskettu liikkeeseen kansainvälisillä pääomamarkkinoilla.

Lisäksi OP Yrityspankki Oyj on laskenut liikkeeseen yhteensä 0,8 miljoonaa euroa tuottodebentuurilainaa liittyen OP Ryhmän johdon palkitsemiseen.

Pääomalainat

Ensisijaisiin omiin varoihin rinnastettavat pääomalainat

1) Pääomalaina 50 miljoonaa euroa

Laina on perpetuaalilaina ilman korkoporrastuksia, mutta jossa on 8 prosentin korkokatto. Laina laskettiin liikkeeseen 31.3.2005 ja sen korko oli ensimmäisenä vuonna 6,5 % ja ensimmäisen vuoden jälkeen CMS 10 vuotta + 0,1 %. Lainan korko maksetaan vuosittain 11.4. Mikäli joltain korkojaksolta ei korkoa voida maksaa, korkojakson koron maksamisvelvollisuus raukeaa. Laina voidaan eräännyttää Finanssivalvonnan luvalla vuosittain koron eräpäivänä alkaen 11.4.2010. Lainan koko pääoma on maksettava kerralla.

2) Pääomalaina 40 miljoonaa euroa

Perpetuaalilainan korko on vaihtuva 3 kuukauden euribor + 1,25 %. Lainan korko maksetaan neljännesvuosittain 28.2., 30.5., 30.8. ja 30.11. Mikäli joltain korkojaksolta ei korkoa voida maksaa, korkojakson koron maksamisvelvollisuus raukeaa. Laina voidaan eräännyttää Finanssivalvonnan luvalla koron eräpäivinä 30.11.2010 alkaen. Lainan koko pääoma on maksettava kerralla.

Näistä lainoista hybridi on laina 1.

OP Yrityspankki Oyj:llä ei ole lainasopimusten ehtoja koskevia rikkomuksia pääoman, koron eikä muiden ehtojen osalta.

Lainojen nimellisarvon ja kirjanpitoarvon ero johtuu käyvän arvon suojauksen korkoriskiarvostuksesta.

Liite 29. Oma pääoma

Milj. €	Oma pääoma 1.1.2020	Lisäykset	Vähennykset	Oma pääoma 31.12.2020
Oma pääoma yhteensä	2 623			2 853
Osakepääoma	428			428
Ylikurssirahasto	524			524
Muut sidotut rahastot	160	26		186
Vararahasto	164			164
Käyvän arvon rahasto	-4	26		22
Käypään arvoon arvostamisesta	-4	25		20
Rahavirran suojauksesta	0	2		2
Vapaat rahastot	331			331
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	308			308
Muut rahastot	23			23
Edellisten tilikausien voitto tai tappio	1 180	144		1 324
Tilikauden voitto tai tappio		60		60

Käyvän arvon rahaston muutokset

Milj. €	Tilikauden alussa 1.1.2020	Lisäykset	Vähennykset	Tilikauden päätyessä 31.12.2020
Saamistodistukset	-4	32	7	20
Laskennalliset verot	1	0	6	-5
Osakkeet ja osuudet	0	0	0	0
Laskennalliset verot	0		0	
Muut	0	2	0	2
Rahavirran suojaus	0	2		2
Laskennalliset verot	0		0	0
Yhteensä	-4	34	8	22

Milj. €	Oma pääoma 1.1.2019	Lisäykset	Vähennykset	Oma pääoma 31.12.2019
Oma pääoma yhteensä	2 649			2 623
Osakepääoma	428			428
Ylikurssirahasto	524			524
Muut sidotut rahastot	157		3	160
Vararahasto	164			164
Käyvän arvon rahasto	-7		3	-4
Käypään arvoon arvostamisesta	-7		3	-4
Rahavirran suojauksesta	0		0	0
Vapaat rahastot	331			331
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	308			308
Muut rahastot	23			23
Edellisten tilikausien voitto tai tappio	931	105		1 036
Tilikauden voitto tai tappio		144		144

Käyvän arvon rahaston muutokset

Milj. €	Tilikauden alussa 1.1.2019	Lisäykset	Vähennykset	Tilikauden päätyessä 31.12.2019
Saamistodistukset	-7	9	6	-4
Laskennalliset verot	2		1	1
Osakkeet ja osuudet	0	0		0
Laskennalliset verot				
Muut	0	0	0	0
Rahavirran suojaus	0	0	0	0
Laskennalliset verot	0	0		0
Yhteensä	-7	9	6	-4

Liite 30. Sidottu ja vapaa oma pääoma sekä jakokelpoiset varat

Milj. €	31.12.2020	31.12.2019
Oma pääoma		
Sidottu oma pääoma	1 138	1 111
Vapaa oma pääoma	1 571	1 512
Oma pääoma yhteensä	2 709	2 623
Jakokelpoiset varat		
Vapaa oma pääoma	1 571	1 512
Aktivoidut kehittämismenot	-23	-34
Jakokelpoiset varat yhteensä	1 548	1 477

Liite 31. Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteettijakauma jäljellä olevan juoksuajan mukaan

31.12.2020, Milj. €	Alle 3 kk	3–12 kk	1–5 vuotta	5–10 vuotta	yli 10 vuotta
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	206	408	7 489	5 670	
Saamiset luottolaitoksilta	1 235	4 474	5 211	328	
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	5 113	3 051	12 502	1 373	840
Saamistodistukset	204	90	576	212	
Varat yhteensä	6 758	8 023	25 778	7 583	840
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	8 332	653	12 896	7 007	
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	15 376	553	421	53	
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	4 060	5 981	8 946	2 767	250
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla		283	2 026		
Velat yhteensä	27 767	7 470	24 289	9 827	250
31.12.2019, Milj. €	Alle 3 kk	3–12 kk	1–5 vuotta	5–10 vuotta	yli 10 vuotta
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	341	860	5 269	5 255	1
Saamiset luottolaitoksilta	3 666	2 346	3 043	70	
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	5 390	3 269	11 077	1 023	1 490
Saamistodistukset	923	302	778	65	
Varat yhteensä	10 320	6 777	20 167	6 413	1 491
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	2 496	567	5 937	6 334	
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	15 290	171	121	431	
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	7 502	5 511	7 440	2 076	330
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla		375	781	182	
Velat yhteensä	25 289	6 625	14 280	9 023	330

Muut kuin määräaikaist talletukset sisältyvät maturiteettiluokkaan "alle 3 kk".

Liite 32. Taseen luokittelu

31.12.2020, Milj. €	Jaksotettu hankintameno	Käypään arvoon tulos- vaikutteisesti kirjattavat*	Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat	Suojaavat johdannaiset	Kirjanpito- arvo yhteensä
Käteiset varat ja keskuspankkitalletukset	21 764				21 764
Saamiset luottolaitoksilta ja keskuspankeilta	11 248				11 248
Johdannaissopimukset		5 143		209	5 352
Saamiset asiakkailta	24 462				24 462
Saamistodistukset	814	403	13 639		14 856
Osakkeet ja osuudet		25	1 024		1 050
Muut saamiset	1 134	0			1 134
Varat yhteensä	59 422	5 571	14 663	209	79 865

31.12.2020, Milj. €	Jaksotettu hankintameno	Käypään arvoon tulos- vaikutteisesti kirjattavat *	Suojaavat johdannaiset	Kirjanpito- arvo yhteensä
Velat luottolaitoksille			28 888	28 888
Kaupankäynnin rahoitusvelat (pl. johdannaiset)		0		0
Johdannaissopimukset		4 079	195	4 274
Velat asiakkaille			16 403	16 403
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat			22 003	22 003
Velat, joilla huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla			2 309	2 309
Muut velat			3 280	3 280
Velat yhteensä		4 080	195	77 156

31.12.2019, Milj. €	Jaksotettu hankintameno	Käypään arvoon tulos- vaikutteisesti kirjattavat*	Myytävisissä olevat	Suojaavat johdannaiset	Kirjanpito- arvo yhteensä
Käteiset varat ja keskuspankkitalletukset	11 910				11 910
Saamiset luottolaitoksilta ja keskuspankeilta	9 126				9 126
Johdannaissopimukset		4 384		468	4 852
Saamiset asiakkailta	23 804				23 804
Saamistodistukset		854	12 940		13 794
Osakkeet ja osuudet		20	1 028		1 048
Muut saamiset	718	0			718
Varat yhteensä	45 558	5 258	13 968	468	65 252

31.12.2019, Milj. €	Jaksotettu hankintameno	Käypään arvoon tulos- vaikutteisesti kirjattavat *	Suojaavat johdannaiset	Kirjanpito- arvo yhteensä
Velat luottolaitoksille			15 334	15 334
Kaupankäynnin rahoitusvelat (pl. johdannaiset)		12		12
Johdannaissopimukset		3 653	199	3 852
Velat asiakkaille			16 013	16 013
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat			22 860	22 860
Velat, joilla huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla			1 339	1 339
Muut velat			3 219	3 219
Velat yhteensä		3 665	199	62 629

* Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat erät sisältävät kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät rahoitusvarat, jotka on arvostettava käypään arvoon tulosvaikutteisesti ja sijoituskiinteistöt.

Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat on arvostettu kirjanpidossa jaksotettuun hankintamenuun. Näille velkakirjoille markkinoilta saatavilla olevan informaation ja vakiintuneiden arvostusmenetelmien avulla arvioitu käypä arvo joulukuun lopussa oli 303 miljoonaa euroa (232) kirjanpitoarvoa suurempi. Huonommalla etuoikeudella olevat velat on arvostettu jaksotettuun hankintamenuun. Näiden käyvät arvot ovat jaksotettua hankintamenua suuremmat, mutta luotettavien käypien arvojen määrittämiseen liittyy epävarmuutta.

Liite 33. Käypään arvoon arvostettujen rahoitusinstrumenttien ryhmittely arvostusmenetelmän mukaisesti

Taseessa käypään arvoon arvostetut rahoitusinstrumentit 31.12.2020, Milj. €		Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Varat					
	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat	61	132	235	428
	Johdannaissopimukset	0	5 291	61	5 352
	Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat	12 075	2 305	283	14 663
Varat yhteensä		12 137	7 728	579	20 444
Velat					
	Johdannaissopimukset	0	4 232	42	4 274
Velat yhteensä		0	4 232	42	4 274
Taseessa käypään arvoon arvosteut rahoitusinstrumentit 31.12.2019, Milj. €		Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Varat					
	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat	179	187	496	861
	Johdannaissopimukset	1	4 777	74	4 852
	Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta arvostettavat rahoitusvarat	10 781	2 329	859	13 968
Varat yhteensä		10 960	7 293	1 428	19 681
Velat					
	Johdannaissopimukset	1	3 819	32	3 852
Velat yhteensä		1	3 819	32	3 852

Käyvän arvon hierarkia

Taso 1: Noteeratut markkinahinnat

Hierarkiatasoon 1 ryhmitellyt erät koostuvat suurimmissa pörssissä listatuista osakkeista, noteeratuista yritysten, valtioiden ja rahoituslaitosten velkapapereista sekä pörssijohdannaisista. Kyseisten instrumenttien käypä arvo määräytyy toimivilta markkinoilta saatavien noteerausten perusteella.

Taso 2: Arvostusmenetelmät havainnoitavissa olevia syöttötietoja käyttäen

Arvostusmenetelmät, jotka perustuvat luotettaviin laskentaparametreihin. Hierarkiatasoon 2 luokiteltujen instrumenttien käyvällä arvolla tarkoitetaan arvoa, joka on johdettavissa rahoitusvälineen osien tai vastaavien rahoitusvälineiden markkina-arvosta, tai arvoa, joka on laskettavissa rahoitusmarkkinoilla yleisesti hyväksytyillä arvostusmalleilla ja -menetelmillä, jos markkina-arvo on niiden avulla luotettavasti arvioitavissa. Tähän hierarkiatasoon on luokiteltu OP Yrityspankki Oyj:n OTC-johdannaiset, yritysten, valtioiden ja rahoituslaitosten noteeratut velkapaperit, joita ei ole luokiteltu tasolle 1.

Taso 3: Arvostusmenetelmät ei havainnoitavissa olevia syöttötietoja käyttäen

Arvostusmenetelmät, joiden laskentaparametreihin sisältyy erityistä epävarmuutta. Hierarkiatasoon 3 luokitellut instrumentit arvostetaan hinnoittelumalleilla, joiden laskentaparametreihin sisältyy epävarmuutta. Lisäksi tasolle 3 luokitellaan velkapapereita, joille noteerauksia on markkinoilla arvostuspäivänä vain vähän tai ei ollenkaan. Kyseiseen taseryhmään sisällytetään kompleksisemmat OTC-johdannaiset sekä sellaiset pitkän maturiteetin johdannaiset, joiden arvostuksessa käytettyä markkinadataa on jouduttu ekstrapoloimaan, tietyt private equity sijoitukset, epälikvidit lainat, strukturoidut lainat ml. arvopaperistettut lainat ja strukturoidut velkakirjat sekä hedge-rahastot. Tason 3 käypä arvo perustuu kolmannelta osapuolelta saatavaan hintatietoon.

Milj. €	31.12.2020	31.12.2019
Kauden nettotuotot tasolta 3		
Realisoituneet nettotuotot	-575	696
Realisoitumattomat nettotuotot	-11	29
Nettotuotot yhteensä	-586	724

Hierarkiatason 3 johdannaiset ovat asiakkaiden tarpeisiin strukturoituja johdannaisia, joiden markkinariski on katettu vastaavalla johdannaissopimuksella. Tulosvaikutusta avoimesta markkinariskistä ei synny. Tason 3 johdannaiset liittyvät OP Yrityspankin liikkeeseen laskemiin strukturoituihin jvk-lainoihin, joiden tuotto määräytyy kytketyn johdannaisten arvonkehityksen perusteella. Näiden kytkettyjen johdannaisten arvonmuutosta ei ole esitetty yllä olevassa taulukossa. Lisäksi tasolle 3 on luokiteltu pitkän maturiteetin johdannaisia, joiden arvostuksessa käytettyä markkinadataa on jouduttu ekstrapoloimaan.

Arvostustekijöiden muutokset

Arvostusmenetelmissä ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia vuoden 2020 aikana.

Liite 34. Koti- ja ulkomaanrahan määräiset omaisuus- ja velkaerät

	Kotimaan raha	Ulkomaan raha	Josta Tytär- yrityksiltä	Osakkuus- yrityksiltä
31.12.2020, Milj. €				
Saamiset luottolaitoksilta	11 175	73		
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	22 193	686	690	
Saamistodistukset	14 511	345		
Johdannaissopimukset	5 106	246	2	
Muu omaisuus	25 490	41	1 049	
Varat yhteensä	78 475	1 391	1 741	
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	28 672	216		
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	15 250	1 153	653	0
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	14 111	7 892	28	
Johdannaissopimukset ja kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat	4 138	137	10	
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	1 814	495		
Muut velat	1 625	29	1	
Velat yhteensä	65 609	9 922	691	0
			Josta	
	Kotimaan raha	Ulkomaan raha	Tytär- yrityksiltä	Osakkuus- yrityksiltä
31.12.2019, Milj. €				
Saamiset luottolaitoksilta	8 992	134		
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	21 508	741	784	
Saamistodistukset	13 458	336		
Johdannaissopimukset	4 620	232	2	
Muu omaisuus	15 198	33	1 037	
Varat yhteensä	63 777	1 475	1 824	
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	14 899	434		
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	15 430	584	646	0
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	11 747	11 113	34	
Johdannaissopimukset ja kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat	3 709	156	6	
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	830	509		
Muut velat	1 745	3	0	
Velat yhteensä	48 359	12 798	686	0

Muut liitetiedot

Liite 35. Muuttuva palkitseminen

Henkilöstörahasto

OP Yrityspankki Oyj kuuluu OP Ryhmän henkilöstörahastoon. OP Ryhmän henkilöstörahastolle maksettava voittopalkkioerä vuonna 2020 perustui seuraavien tavoitteiden saavuttamiselle: OP Ryhmän tuottojen ja kulujen kasvuo 50 %:n painolla ja aktiivisten mobiiliasiakkaiden määrä 50 %:n painolla. Henkilöstörahastoon tehtävän palkkiosirron määrä vuodelta 2020 on noin 2,0 % (2,3 %) rahaston jäsenten palkkasummasta. Vuonna 2020 kirjattiin palkkioita yhteensä 0,9 miljoonaa euroa (0,9).

Pitkäaikaiset palkitsemisjärjestelmät

OP Osuuskunnan hallintoneuvosto päätti kesäkuussa 2019, että uutta johdon pitkän aikavälin palkitsemisjärjestelmän ansaintajaksoa ei aloiteta vuonna 2020. OP Ryhmän muuttuva palkitseminen koostuu jatkossa tulospalkkiojärjestelmästä ja henkilöstörahastosta. Ryhmätasoiset strategiset tavoitteet tullaan huomioimaan lyhyen aikavälin palkitsemisen ja henkilöstörahaston mittareissa

Vuoden 2014–2016 ja vuoden 2017–2019 johdon pitkän aikavälin järjestelmien kulut jaksotetaan ansaintajakson alusta maksuhetkeen asti (oikeuden syntymisjaksolle) henkilöstökuluihin ja vastaava velka kirjataan siirtovelkoihin. Järjestelmistä ei kirjattu velkaa 31.12.2020.

Tulospalkkiojärjestelmä vuonna 2020

Tulospalkkiojärjestelmän ansaintajakso on kalenterivuosi ja palkkio maksetaan rahana. Tulospalkkio perustuu yritys- ja yhteisökohtaisiin tavoitteisiin ja kattaa koko OP Ryhmän henkilöstön. Palkkio on porrastettu vaatavuusluokan mukaan ja palkkiomaksimit vastaavat 1–12 kuukauden palkkaa vuositasolla.

Tulospalkkiojärjestelmän ansaintamittarit vuonna 2020:

Yhtiössä tavoitteiden saavuttamisen perusteella muodostuneeseen palkkioon sovelletaan kerrointa, joka perustuu OP Ryhmän tulokseen ennen veroja. Tulokorteilla olevat vuosisuunnittelusta johdetut tavoitteet päätetään liiketoiminnoissa/toiminnoissa.

Tulospalkkion määräytyminen ja maksatus vuonna 2020:

Palkkion maksun edellytyksenä on, että OP Ryhmän CET1-vakavaraisuus on yli 14,5 % ja LCR-tunnusluku yli 110 % palkkion maksua edeltävän vuoden tilinpäätöksessä. Lisäksi edellytetään, että henkilö on OP Ryhmän palveluksessa maksuhetkeen saakka.

Henkilön tulostulon perusteella ansaittua palkkiota alennetaan ennen palkkion maksua, mikäli ryhmässä tai tehtävässä noudatettavia sitovia sisäisiä ohjeita tai sääntelyn vaatimuksia ei ole huomioitu ja riskienhallinnallisia elementtejä on toteutunut. Mikäli rikkeitä tai huolimattomuudet tulevat ilmi vasta palkkionmaksun jälkeen, voidaan palkkion alentamista tai takaisinperintää soveltaa myös takautuvasti.

Järjestelmän kulut jaksotetaan ansaintajakson alusta maksuhetkeen asti (oikeuden syntymisjaksolle) henkilöstökuluihin ja vastaava velka kirjataan siirtovelkoihin.

OP Osuuskunnan hallitus päättää OP Ryhmän tulospalkkiojärjestelmän ehdot, vaatavuusluokkien mukaiset palkkiomaksimit sekä rakenteellisen viitekehikon, jonka puitteissa OP Osuuskunnan johtokunta ja osuuskankien hallitukset voivat valita järjestelmän mittarit ja asettaa näille tavoitteita.

Muuttuvan palkkion maksamisen viivästyminen

Muuttuvien palkkioiden maksamisesta henkilöille, joiden toiminnasta voi aiheutua yritykselle merkittävää riskiä ("riskiprofiiliin vaikuttava henkilö") on säädetty laissa Luottolaitostoiminnasta (610/2014). Riskiprofiiliin vaikuttavaan henkilöryhmään kuuluu OP Ryhmässä mm. toimitusjohtajat ja muut toiminnan johtamiseen osallistuvat henkilöt sekä sisäiseen valvontatoimen kuuluvat henkilöt.

OP Ryhmän tai siihen kuuluvan yrityksen riskiprofiiliin vaikuttavaan henkilöryhmään sovelletaan muuttuvan palkkion maksamisen lykkäämistä sekä muuttuvan palkkion maksamista puoliksi muuna kuin käteissuorituksena, mikäli henkilön muuttuva palkkio yhden vuoden ansaintajaksolta ylittää Finanssivalvonnan kannanoton mukaisen rajan 50 000 euroa. Riskiprofiiliin vaikuttavan henkilön palkkioita tarkastellaan 50 000 euron lykkäysrajan suhteen kokonaisuutena huomioiden sekä pitkän- että lyhyen aikavälin palkkiot. Jos maksun viivästyminen euroraja ylittyy, osa palkkiosta maksetaan heti ja loput palkkion maksusta lykätään. Lykkäystilanteessa viivästettävä palkkio maksetaan kolmen tai viiden seuraavan vuoden aikana. Sanotussa lykkäystilanteessa muuttuvasta palkkiosta puolet maksetaan rahana ja puolet sidotaan OP Osuuskunnan hallintoneuvoston tai sen nimeämän palkitsemisvaliokunnan päättämään viiteinstrumentin arvoon. Viiteinstrumenttiin sidottu palkkio maksetaan henkilölle vuoden odotusajan jälkeen.

Muuttuvasta palkitsemisesta kirjatut kulut *

Milj. €	2020	2019
Henkilöstöraho	1	1
Lyhyen aikavälin ohjelmat	7	5
Pitkän aikavälin ohjelmat:		
Vuoden 2014–2016 ohjelma	0	0
Vuoden 2017–2019 ohjelma	0	-1
Yhteensä	8	5

* Ilman sosiaalikulua

Liite 36. Annetut vakuudet

Milj. €	31.12.2020	31.12.2019
Omien velkojen ja sitoumusten puolesta annetut		
Muut	9 658	3 493
Annetut vakuudet yhteensä*	9 658	3 493
 Vakuudelliset johdannaisvelat	1 040	1 034
Vakuudelliset muut velat	8 008	2 029
Vakuudelliset velat yhteensä	9 048	3 063

* Lisäksi keskuspankkiin on pantattu 5,3 miljardin euron arvosta joukkovelkakirjalainoja, joista 1,5 miljardia euroa on päivän sisäisen limitin vakuutena. Joukkovelkakirjalainat ovat nostettavissa ilman keskuspankin ennakkolupaa, joten niitä ei ole esitetty yllä olevassa taulukossa.

Muut omasta puolesta annetut vakuudet ovat maksuvalmiuden ylläpitämiseksi vaadittavia vakuuksia.

Liite 37. Eläkevastuut

Milj. €	31.12.2020	31.12.2019
Eläkesitoumuksista johtuva suora vastuu	3	3

Työntekijöiden lakisääteinen eläketurva on hoidettu Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisessa ja lisäeläketurva Eläkesäätiössä tai vakuutusyhtiöissä.

Eläkejärjestelyistä johtuvat kulut kirjataan tuloslaskelman erään Henkilöstökulut. Eläkevastuut on kokonaisuudessaan katettu.

Liite 38. Rahoitusleasing- ja muut vuokravastuut
Sopimusten olennaiset irtisanomis- ja lunastusehdot

OP Yrityspankki Oyj:lla ei ole merkittäviä leasingvuokra- ja muita vuokravastuita. Sopimukset ovat pääasiassa henkilökunnan leasingautoja ja pituudeltaan kolme vuotta.

Liite 39. Taseen ulkopuoliset sitoumukset

Milj. €	Tytär- yri- tysten puolesta	Osakkuus- yri- tysten puolesta	Muiden puolesta	Yhteensä
Taseen ulkopuoliset sitoumukset 31.12.2020			8 417	8 417
Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset			2 558	2 558
Takaukset ja pantit			2 331	
Muut			227	
Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset			5 859	5 859
Luottolupaukset			5 364	
Muut			496	

Milj. €	Tytär- yri- tysten puolesta	Osakkuus- yri- tysten puolesta	Muiden puolesta	Yhteensä
Taseen ulkopuoliset sitoumukset 31.12.2019			8 767	8 767
Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset			3 123	3 123
Takaukset ja pantit			2 808	
Muut			315	
Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset			5 644	5 644
Luottolupaukset			5 146	
Muut			498	

Liite 40. Muut vastuusitoumukset ja vastuut tilikauden päättyessä

OP Yrityspankki Oyj:n sitoumukset pääomasijoitusrahastoihin olivat vuoden lopussa 3,6 (4,3) miljoonaa euroa. Edellä mainitut sitoumukset sisältyvät liitetieto 39 sitoumuksiin.

Välitystoimintaan liittyviä asiakasvaroja oli 0,00 (-0,4) miljoonaa euroa, jotka sisältyvät tase-erään Velat yleisölle ja julkisyhteisöille.

Välitystoimintaan liittyviä ostovelkoja oli 54,9 (91,2) miljoonaa euroa ja myyntisaamisia 54,9 (90,9) miljoonaa euroa.

Liite 41. Henkilöstö ja toimielinten jäsenet sekä lähipiiri

Henkilöstön lukumäärä keskimäärin v. 2020	Keskimääräinen lkm	Muutos tilikauden aikana
Vakinainen kokoaikainen henkilöstö	659	11
Vakinainen osa-aikainen henkilöstö	18	-1
Määräaikainen henkilöstö	57	-4
Yhteensä	734	6

Toimielinten jäsenten palkat ja palkkiot v. 2020	Palkat ja palkkiot, miljoonaa euroa
Hallituksen jäsenet sekä toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa	
Katja Keitaanniemi	1
	1

Hallituksen jäsenet eivät ole tilikauden 2020 aikana saaneet OP Yrityspankki -konsernin yhtiöiltä kuukausi- tai kokouspalkkioita eivätkä osake- tai osakeperusteisia palkkioita.

Toimitusjohtajalle Katja Keitaanniemielle maksetut palkat ja palkkiot tilikaudella 2020 olivat 508 883 euroa.

Toimitusjohtajan toimitusasteessa noudatettava irtisanomisaika on kuusi kuukautta. Toimistopöytäkirjan mukaan yhtiön tulee maksaa toimitusjohtajalle irtisanomisaajan palkan lisäksi erokorvauksena kuuden (6) kuukauden kokonaispalkkaa vastaava määrä, jos yhtiö irtisanoa toimitusjohtajan tehtävästään tai toimitusjohtaja joutuu irtisanoutumaan tai purkamaan sopimuksen yhtiöstä johtuvasta syystä. Toimitusjohtajan toimitusasteen päättyessä yhtiöstä johtuvista syistä, on toimitusjohtajalla myös oikeus toimitusasteen päättyminen lyhyen ja pitkän aikavälin palkkiojärjestelmien palkkioihin, mikäli kyseisten järjestelmien ansaintakriteerit ja järjestelmien ehtojen mukaiset maksamisen edellytykset täyttyvät. Yhtiön hallituksen päätöksen mukaisesti OP Yrityspankki noudattaa OP Ryhmän johdon pitkän aikavälin palkitsemisjärjestelmää. OP Ryhmän yhteinen johdon kannustejärjestelmä koostuu peräkkäisistä kolmen vuoden ansaintajaksoista. Järjestelmän piiriin kuuluu toimitusjohtaja ja muut hallituksen vahvistamat henkilöt. Pitkän aikavälin järjestelmän 2017-2019 järjestelmän mukaiset palkkiot vuosina 2020-2023.

Toimitusjohtaja kuuluu työntekijäin eläkelain TyEL:n piiriin, joka tarjoaa palvelusaikaan ja työansioihin perustuvan eläketurvan laissa säädetyllä tavalla. Eläkeikä on 63-68 vuotta henkilön oman valinnan mukaan. Toimitusjohtajalle on toimitusjohtajasopimuksessa määritetty 63 vuoden eläkeikä. Toimitusjohtajan lisäeläketurva on hoidettu OP-Henkivakuutuksen lisäeläkevakuutuksella. Hallituksen jäsenten osalta ei ole tehty eläkesitoumuksia. Eläkesitoumuksia ei ole tehty myöskään hallitukseen aikaisemmin kuuluneiden henkilöiden osalta.

Toimielinten jäsenille myönnettyt luotot, takaukset ja vakuudet 31.12.2020

OP Yrityspankki Oyj ei ollut myöntänyt hallituksen jäsenille luottoja tai takauksia 31.12.2020 eikä 31.12.2019.

Eläkesitoumukset

Hallinto- ja valvontaelinten jäsenten osalta ei ole tehty eläkesitoumuksia. Eläkesitoumuksia ei ole tehty myöskään näihin toimielimiin aikaisemmin kuuluneiden henkilöiden osalta.

Tilintarkastajille maksetut palkkiot, e	2020	2019
Tilintarkastuksesta	274 039	178 060
Tilintarkastajan muut lausunnot	982	1 240
Veroneuvonnasta	70 099	152 270
Muista palveluista	242 319	177 410
Yhteensä	587 439	508 980

Lähipiiri

Yhtiön lähipiiri muodostuu OP Osuuskunta- konsernin tilinpäätökseen yhdistellyistä yhtiöistä, osakkuusyhtiöstä, johdon avainhenkilöistä ja näiden läheisistä perheenjäsenistä sekä muista lähipiiriin kuuluvista yhteisöistä. Yhtiön johdon avainhenkilöihin luetaan toimitusjohtaja, toimitusjohtajan sijainen ja muut toimivaan johtoon kuuluvat henkilöt sekä hallituksen jäsenet. Lähipiiriin luetaan myös yhtiöt, joissa johdon avainhenkilöllä tai heidän läheisellä perheenjäsenellään on yksin tai yhdessä toisen kanssa määräysvalta. Muihin lähipiiriin kuuluvien yhteisöihin luetaan OP-Eläkekassa ja OP-Eläkesäätiö. Lähipiiri on määritelty IAS 24 -standardin mukaisesti. Lähipiiritapahtumat koostuvat maksetuista palkoista ja palkkioista sekä tavanomaisista liiketapahtumista.

Omistukseen perustuvat liiketapahtumat, Milj. €	2020	2019
Luotot ja muut saamiset	0	0
Talletukset ja muut velat	-519	-427
Korkotuotot ja -kulut, netto	2	-1
Osinkotuotot	0	0
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	0	0
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut, netto	-30	16

Eristä ei ole kirjattu merkittäviä odotettavissa olevia luottotappioita.

Liite 42. Omistukset muissa yrityksissä

Tytäryritykset, 31.12.2020	Omistus- osuus, %	Oma pääoma	Tilikauden voitto tai tappio
Pohjola Vakuutus Oy Helsinki	100	802	201
Pohjola Sairaala Oy Helsinki	100	-11	-10
OP Säilytys Oy Helsinki	100	6	3
OP Finance AS Viro	100	13	2
OP Finance SIA Latvia	100	17	3
UAB OP Finance Liettua	100	25	6

Omistusyhteisyrityksen tiedot per 31.12.2020. OP Yrityspankki Oyj:llä ei ole omistuksia yrityksissä, joissa OP Yrityspankki Oyj:llä olisi rajoittamaton vastuu.

Liite 43. Maakohtaiset tiedot

OP Yrityspankki Oyj toimii pääosin Suomessa. OP Yrityspankki Oyj:llä on pankkitoimintaa harjoittavat sivuliikkeet Virossa, Latviassa ja Liettuaissa. Lisäksi OP Yrityspankki Oyj:llä on Virossa, Latviassa ja Liettuaissa rahoitusyhtiötoimintaa harjoittavat tytäryhtiöt.

Nimi		Kotipaikka
OP Corporate Bank plc		
Estonian Branch	sivuliike	Viro
OP Corporate Bank plc Latvian Branch	sivuliike	Latvia
OP Corporate Bank plc Lithuanian Branch	sivuliike	Liettua
OP Finance AS	tytäryritys	Viro
OP Finance SIA	tytäryritys	Latvia
UAB OP Finance	tytäryritys	Liettua

				31.12.2020
Taloudellista asemaa koskevat tiedot, Milj. €	Viro	Latvia	Liettua	Yhteensä
Liiketoiminnan tuottojen yhteenlaskettu määrä	15	17	19	51
Liikevoiton tai -tappion yhteenlaskettu määrä ennen veroja	9	10	13	32
Tilikauteen kohdistuvien tuloverojen yhteenlaskettu määrä	1	1	2	3
Henkilöstön yhteenlaskettu määrä henkilötyövuosina	34	33	40	106

				31.12.2019
Taloudellista asemaa koskevat tiedot, Milj. €	Viro	Latvia	Liettua	Yhteensä
Liiketoiminnan tuottojen yhteenlaskettu määrä	13	14	21	47
Liikevoiton tai -tappion yhteenlaskettu määrä ennen veroja	3	4	13	20
Tilikauteen kohdistuvien tuloverojen yhteenlaskettu määrä	0	0	2	2
Henkilöstön yhteenlaskettu määrä henkilötyövuosina	35	27	38	100

Liite 44. Notariaattitoiminta

OP Yrityspankki Oyj tarjoaa yleisölle sijoituspalveluita. Arvopapereiden säilytys- ja selvitys- ja säilytysyhteisöpalvelut (Custody -liiketoiminta) siirtyi OP Yrityspankista OP Säilytykseen 1.11.2019 alkaen, jolloin kaikki OP Yrityspankissa olevat säilytysasiakkaat ja asiakkaiden säilytykset siirrettiin OP Säilytykseen. OP Säilytys Oy on OP Yrityspankki Oyj:n omistama yhtiö, yhtiöllä on sekä sijoituspalvelu- että säilytysyhteisötoimilupa. OP Yrityspankki Oyj:llä ei ole hallussa täyden valtakirjan perusteella tai muun sopimuksen perusteella olevia varoja.

Konserniin kuuluvaa valvottavaa koskevat liitetiedot

OP Yrityspankki Oyj:n emoyhtiö on OP Osuuskunta, jonka konsernitilinpäätökseen OP Yrityspankki –konsernin tiedot yhdistellään. Jäljennös OP Osuuskunnan tilinpäätöksestä on saatavissa käyntiosoitteessa Gebhardinaukio 1, 00510 Helsinki.

OP Yrityspankki Oyj yhdistellään OP Yrityspankki –konserniin. Jäljennös OP Yrityspankki –konsernin tilinpäätöksestä on saatavissa internet-osoitteesta www.op.fi tai yhtiön toimipisteestä Gebhardinaukio 1, 00510 Helsinki.

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitukset

Helsingissä 10. päivänä helmikuuta 2021

Timo Ritakallio
hallituksen puheenjohtaja

Vesa Aho

Olli-Pekka Saario

Pasi Sorri

Jarmo Viitanen

Katja Keitaanniemi
toimitusjohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä 18. päivänä helmikuuta 2021

KPMG Oy Ab
Tilintarkastusyhteisö

Juha-Pekka Mylén
KHT

Tilintarkastuskertomus

OP Yrityspankki Oyj:n yhtiökokoukselle

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olemme tilintarkastaneet OP Yrityspankki Oyj:n (y-tunnus 0199920-7) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2020. Tilinpäätös sisältää konsernin taseen, tuloslaskelman, laajan tuloslaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista, rahavirtalaskelman ja liitetiedot, mukaan lukien yhteenveto merkittävimmistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista, sekä emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonamme esitämme, että

- konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti.
- tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausuntomme on ristiriidaton hallitukselle annetun lisäraportin kanssa.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa*.

Olemme riippumattomia emoyhtiöstä ja konserniyrityksistä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Emoyhtiölle ja konserniyrityksille suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut ovat parhaan tietomme ja käsityksemme mukaan olleet Suomessa noudatettavien, näitä palveluja koskevien säännösten mukaisia, emmekä ole suorittaneet EU-asetuksen 537/2014 5. artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja kiellettyjä palveluja. Suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut on esitetty konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 11.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Olennaisuus

Tarkastuksemme laajuuteen on vaikuttanut soveltamamme olennaisuus. Olennaisuus on määritetty perustuen ammatilliseen harkintaamme ja se ohjaa tarkastustoimenpiteiden luonteen, ajoituksen ja laajuuden määrittämisessä, sekä todettujen virheellisyyksien vaikutusten arvioimisessa suhteessa tilinpäätökseen kokonaisuutena. Olennaisuuden taso perustuu arvioomme sellaisten virheellisyyksien suuruudesta, joilla yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa olevan vaikutusta tilinpäätöksen käyttäjien tekemiin taloudellisiin päätöksiin. Olemme ottaneet huomioon myös sellaiset virheellisyydet, jotka laadullisten seikkojen vuoksi ovat mielestämme olennaisia tilinpäätöksen käyttäjille.

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat ovat seikkoja, jotka ammatillisen harkintamme mukaan ovat olleet merkittävimpiä tarkastuksen kohteena olevan tilikauden tilintarkastuksessa. Nämä seikat on otettu huomioon tilinpäätökseen kokonaisuutena kohdistuneessa tilintarkastuksessa sekä laatiessamme siitä annettavaa lausuntoa, emmekä anna näistä seikoista erillistä lausuntoa. EU-asetuksen 537/2014 10 artiklan 2 c -kohdan mukaiset merkittävät olennaisen virheellisyyden riskit sisältyvät alla kuvattuihin tilintarkastuksen kannalta keskeisiin seikkoihin.

Olemme ottaneet tilintarkastuksessamme huomioon riskin siitä, että johto sivuuttaa kontrolleja. Tähän on sisältynyt arviointi siitä, onko viitteitä sellaisesta johdon tarkoitushakuisesta suhtautumisesta, josta aiheutuu väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisuuden riski.

TILINTARKASTUKSEN KANNALTA KESKEISET SEIKAT

KUINKA KYSEISIÄ SEIKKOJA KÄSITELTIIN TILINTARKASTUKSESSA

Saamiset asiakkailta – arvostaminen (konsernitilinpäätöksen liitteet 1, 3, 12, 18 ja 38)

Saamiset asiakkailta, yhteensä 24,5 mrd. euroa, on OP Yrityspankin konsernitaseen merkittävin erä muodostaen 29 % taseen loppusummasta.

IFRS 9 *Rahoitusinstrumentit* –standardin mukaisten odotettavissa olevien luottotappioiden laskennassa käytetään oletuksia, arvioita ja johdon harkintaa, jotka liittyvät mm. odotettavissa olevien luottotappioiden todennäköisyyden ja määrän, sekä luottoriskin merkittävän kasvun määrittämiseen.

Koronaviruspandemia (COVID-19) on tilikaudella 2020 vaikuttanut OP Yrityspankin toimintaympäristöön, luottoriskien tasoon sekä odotettavissa olevien luottotappioiden laskennan osatekijöihin.

Odotettavissa olevien luottotappioiden laskennan osatekijöitä päivitetään ja tarkennetaan toteutuneen luottoriskikehityksen, laskentaprosessin validoinnin ja kehittämisen sekä sääntelymuutosten ja -vaatimusten perusteella. Tilikaudella OP Yrityspankki Oyj on ottanut käyttöön uuden maksukyvyttömyyden määritelmän.

Saamisten tasearvon merkittävydestä, arvostamisessa käytettävien laskentamenetelmien monimutkaisuudesta ja johdon harkinnasta johtuen saamisten arvostaminen on tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka.

Olemme arvioineet luotonannon ohjeistuksen noudattamista sekä saamisten kirjaamiseen ja valvontaan liittyviä periaatteita ja kontrolleja. Luottoprosessin ja luottokannan tarkastuksessa on hyödynnetty data-analyysijä.

Olemme arvioineet odotettavissa olevien luottotappioiden laskentamenetelmiä ja laskennassa käytettyjä keskeisiä oletuksia, sekä testanneet odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaprosessiin ja luottoriskimalleihin liittyviä kontrolleja.

Olemme arvioineet koronaviruspandemian vaikutuksia luottoriskiasemaan ja odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaan. Keskeisimpiä osa-alueita ovat olleet makroekonomisten parametrien, luottojen maksuohjelmamuutoksien ja lyhennysvapaiden määrien muutokset. Uuden maksukyvyttömyyden määritelmän osalta olemme arvioineet käyttöänoton asianmukaisuutta.

Tarkastukseen on osallistunut KPMG:n IFRS- ja rahoitusasiantuntijoita.

Lisäksi olemme arvioineet OP Yrityspankin saamia ja odotettavissa olevia luottotappioita koskevien liitetietojen asianmukaisuutta.

Sijoitusomaisuuden ja johdannaissopimusten arvostaminen (tilinpäätöksen liitteet 1, 3, 7, 17, 19, 27 ja 38)

Sijoitusomaisuuden tasearvo on 18,4 mrd. euroa käsittäen pääasiassa käypään arvoon arvostettavia sijoituksia. Johdannaisvarat ovat yhteensä 5,4 mrd. euroa ja johdannaisvelat 4,3 mrd. euroa koostuen kaupankäynti- ja suojaustarkoituksessa pidettävistä sopimuksista. Johdannaiset arvostetaan tilinpäätöksessä käypään arvoon.

Rahoitusinstrumenttien käypä arvo määritellään joko toimivilta markkinoilta saatavien hintanoteerauksien avulla, tai jos toimivia markkinoita ei ole, OP Yrityspankin omia arvostusmenetelmiä käyttäen. Sijoitusten ja johdannaisten käyvän arvon määrittämiseen liittyy harkintaa erityisesti niiden instrumenttien osalta, joiden markkina-arvoa ei saada julkisista markkinanoteerauksista. Pääomarahastojen ja kiinteistösijoitusten arvostukseen voi lisäksi liittyä aikaviivettä

Koronaviruspandemia (COVID-19) on tilikaudella 2020 lisännyt epävarmuutta sijoitusmarkkinoilla, vaikuttanut sijoitusten markkina-arvostuksiin sekä sijoitustuottojen määrään. Vallitseva markkinatilanne voi lisätä erilaisten noteeraamattomien sijoitusten käyvän arvon määrittämiseen liittyvää riskiä ja epävarmuutta.

Sijoitusomaisuuden ja johdannaissopimusten ollessa huomattavan määräisiä ja niiden arvostamiseen liittyessä epälikvidien tuotteiden osalta myös johdon harkintaa, on kyseisten erien arvostaminen määritelty tilintarkastuksen kannalta keskeiseksi seikaksi.

Olemme arvioineet OP Yrityspankin soveltamien tilinpäätösperiaatteiden ja arvostusmenetelmien asianmukaisuutta sekä testanneet sijoitusomaisuuden ja johdannaissopimusten kirjanpitoa ja arvostamista mm. data-analyysien avulla.

Johdannaissopimusten osalta olemme arvioineet kirjanpitokäsittelyn asianmukaisuutta suhteessa IFRS -säännösten vaatimuksiin.

Tilinpäätöstarkastuksen yhteydessä olemme verranneet sijoitusomaisuuden ja johdannaisten arvostamisessa käytettyjä käypiä arvoja markkinanoteerauksiin ja muihin ulkopuolisiin hintalähteisiin, arvioineet arvostuksessa käytettyjen syöttötietojen oikeellisuutta sekä käytettyjen oletusten ja arvioiden kohtuullisuutta.

Olemme myös perehtyneet OP Yrityspankin sijoituksiinsa soveltamiin arvonalentumisperiaatteisiin ja -menetelmiin.

Koronaviruspandemian johdosta sijoitusomaisuuden tarkastuksessa on painottunut erityisesti noteeraamattomien sijoitusten ja kiinteistöjen arvostukseen kohdistuvat toimenpiteet.

Lisäksi olemme arvioineet sijoitusomaisuutta ja johdannaissopimuksia koskevien liitetietojen asianmukaisuutta.

Vakuutusvelka (tilinpäätöksen liitteet 1, 5 ja 29)

Vakuutusvelka on OP Yrityspankin taseessa 3,3 mrd. euron velkaerä, jonka määrittämisessä käytetään erilaisia vakuutusmatemaattisia oletuksia ja laskentamenetelmiä.

Koronaviruspandemia on vaikuttanut tilikaudella 2020 vahinkovakuutuksen korvauskulujen määrään ja vakuutusvelan laskennan osatekijöihin.

Vakuutusvelan laskenta perustuu useista eri tietojärjestelmistä saataviin tietoihin ja näiden tietojen yhdistelyyn. Tietokannat ovat laajoja ja järjestelmien käsittelemät tietomäärät suuria.

Vakuutusvelan korkoriskiä hallitaan johdannais- ja korkoinstrumenteilla, jotka arvostetaan tilinpäätöksessä käypään arvoon.

Vakuutusvelan tasearvon merkittävyyden ja sen laskentaan liittyvien vakuutusmatemaattisten mallien monimutkaisuuden johdosta vakuutusvelka on määriteltä tilintarkastuksen kannalta keskeiseksi seikaksi.

Tarkastustoimenpiteisiimme on sisältynyt vakuutusvelan kirjaamiseen ja laskentaan liittyvien periaatteiden arviointia. Aktuaari-asiantuntijamme on selvittänyt vakuutusvelan laskennassa käytettyjen oletusten ja menetelmien asianmukaisuutta sekä koronaviruspandemian vaikutuksia vakuutusvelan laskentaan.

Olemme arvioineet vakuutusvelan sisäisen valvonnan prosesseja ja laskennan lähtötietojen oikeellisuutta sekä vakuutusvelan laskennan ja kirjanpitojärjestelmän välistä yhteyttä.

Olemme selvittäneet vakuutusvelan korkoriskin suojauksen periaatteita sekä suojaavien johdannaisinstrumenttien kirjanpitokäsittelyn asianmukaisuutta. Lisäksi olemme arvioineet vahinkovakuutusyhtiössä tilikaudella toteutetun diskonttokoron alentamisen ja vastaavien suojaavien johdannaisten arvomuutosten kirjanpitokäsittelyä.

Lisäksi olemme arvioineet vakuutusvelkaa koskevien liitetietojen asianmukaisuutta.

Taloudelliseen raportointiin liittyvä kontrolliympäristö ja tietojärjestelmät

OP Yrityspankki on ulkoistanut merkittävän osan taloudellisen raportoinnin prosessista ja tietojärjestelmistä emoyhteisö OP Osuuskunnalle sekä sen tytäryhteisöille.

OP Yrityspankin tilinpäätöksen oikeellisuuden kannalta keskeiset raportointiprosessit ovat järjestelmäriippuvaisia. Tietojärjestelmien merkitys on keskeinen niin jatkuvuuden ja häiriötilanteiden hallinnan kuin taloudellisen raportoinnin oikeellisuuden näkökulmasta. Taloudellisen raportoinnin tietojärjestelmäympäristöllä sekä yksittäisten tietojärjestelmien sovelluskontrolleilla on siten merkittävä vaikutus valittavaan tilintarkastustapaan.

OP Yrityspankin tilinpäätöksen perustuessa laajaan määrään tietovirtoja lukuisista eri

järjestelmistä, olemme määritelleet taloudellisen raportoinnin järjestelmäympäristön tilintarkastuksen kannalta keskeiseksi seikaksi.

Olemme muodostaneet käsityksen taloudelliseen raportointiin liittyvistä tietojärjestelmistä ja järjestelmien kontrolliympäristöstä sekä testanneet taloudellisen raportoinnin sisäisten kontrollien tehokkuutta.

Tarkastus on kohdistunut myös keskeisten tietovirtojen ja transaktioiden käsittelyn valvontaan, muutoshallintaan ja järjestelmien väliseen tiedonsiirtoon sekä ulkoistusten hallintaan.

Tarkastustoimenpiteisiimme on sisältynyt merkittävässä määrin aineistotarkastustoimenpiteitä sekä data-analyysejä taloudellisen raportoinnin eri osa-alueisiin liittyen.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan EU:ssa käyttöön hyväksyttyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja siten, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisuyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan emoyhtiön ja konsernin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuviissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos emoyhtiö tai konserni aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisuyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntomme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- Tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisuuden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- Muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon emoyhtiön tai konsernin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- Arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- Teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä emoyhtiön tai konsernin kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei emoyhtiö tai konserni pysty jatkamaan toimintaansa.

- Arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.
- Hankimme tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä konserniin kuuluvia yhteisöjä tai liiketoimintoja koskevasta taloudellisesta informaatiosta pystyäksemme antamaan lausunnon konsernitilinpäätöksestä. Vastaamme konsernin tilintarkastuksen ohjauksesta, valvonnasta ja suorittamisesta. Vastaamme tilintarkastuslausunnosta yksin.

Kommunikoimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnittelusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Lisäksi annamme hallintoelimille vahvistuksen siitä, että olemme noudattaneet riippumattomuutta koskevia relevantteja eettisiä vaatimuksia, ja kommunikoimme niiden kanssa kaikista suhteista ja muista seikoista, joiden voi kohtuudella ajatella vaikuttavan riippumattomuuteemme, ja soveltuviissa tapauksissa niihin liittyvistä varotoimista.

Päätämme, mitkä hallintoelinten kanssa kommunikoiduista seikoista olivat merkittävimpiä tarkasteltavana olevan tilikauden tilintarkastuksessa ja näin ollen ovat tilintarkastuksen kannalta keskeisiä. Kuvaamme kyseiset seikat tilintarkastuskertomuksessa, paitsi jos säädös tai määräys estää kyseisen seikan julkistamisen tai kun äärimmäisen harvinaisissa tapauksissa toteamme, ettei kyseisestä seikasta viestitä tilintarkastuskertomuksessa, koska siitä aiheutuvien epäedullisten vaikutusten voisi kohtuudella odottaa olevan suuremmat kuin tällaisesta viestinnästä koituva yleinen etu.

Muut raportointivelvoitteet

Tilintarkastustoimeksiantoa koskevat tiedot

Olemme toimineet yhtiökokouksen valitsemana tilintarkastajana vuodesta 2002 alkaen yhtäjaksoisesti 19 vuotta.

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen. Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suorittaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme suorittamamme työn perusteella johtopäätöksen, että toimintakertomuksessa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Helsingissä 18. helmikuuta 2021

KPMG OY AB

Juha-Pekka Mylén
KHT